

ఇంటింటికీ వైద్య విజ్ఞాన గ్రంథాలు

డాక్టర్ డి. సమరం

ముప్పుతెచ్చే మాధ్యమికాలు

అజ్ఞానం అనర్థాలకు మూలం

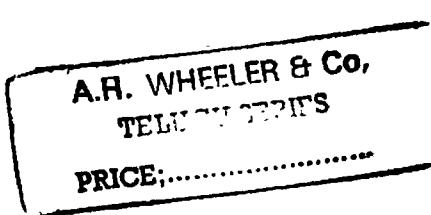
94746

ఇంటీరిటికి హైదర్ విజ్ఞాన గ్రంథాలు

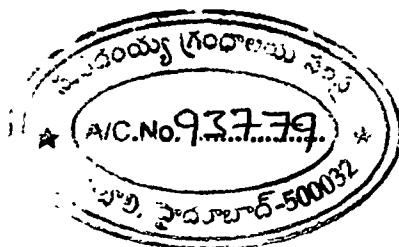
డాక్టర్ డి. సిమరం

వీమప్పు తెచ్చే మొండున్నమ్మకాలు

E.11364

615-5
స్కూ-మెచ్చు

Mupputechhe Mudanammakalu

by DR G. Samaram

Vasavya Nursing Home,
Benz Circle, Vijayawada-10
Ph : 0866 - 2472370

First edition : 2003

D.t.p. : Viswa digitals

Cover Design : N.V. Ramana

Printed At : Swamy offset printers

Published by : *Rishi Prachuranalu*

Main Road, Hanuman pet,
Vijayawada - 520 003 Ph : 0866 - 2579190

Price : Rs. 40.00

ముఖ్యతెచ్చే మూడు సమ్మకాలు

1. కాలిన శరీరం మీద చుట్టిన్న చల్లివడ్డు ?	5
2. చద్దంబీద తెల్లిమచ్చలు కుష్ణవ్యాధి చిప్పేలూ ?	7
3. ఆట్లిమ్మివ్సే మందు వాడకూడా? ?	9
4. పొంగువస్తే మందులు వాడకూడా? ?	12
5. కొండనాలిక వాలితే రగ్గు వస్తుందా ?	13
6. నిష్పలమీద నడవటం దైవత్తమా ?	15
7. దిష్టిదోషమా? ప్రయాణ బడరికా ?	17
8. ఇరుకు పట్టితే మంత్రం వేయించు కోవాలా ?	21
9. ఎగుమిదవ నెలలో పుట్టిన పిల్లలు భృతకడం కష్టమా ?	23
10. వేడిచేస్తే కళ్లు వర్షించుతాయి	25
11. దెయ్యిం పట్టించున బాదడం ఎంతవరకు సబిలు	27
12. ఊరం లేకుండానే బిగులుగా తయారవుతాలా ?	29
13. గాలి అనే మూడుసమ్మకం ప్రాణమ్నే తీస్తుంది ?	31
14. పురుగు ఉఱితే పొడ వస్తుందా	34
15. టాగ్గిల్లే ఆవరేషన చేస్తే పిల్లలు పొండుగు ఎదుగుతాయా ?	36
16. రిమ్ము కుదురు, గవర జళ్లలు మంత్రాలకు లొంగవు	38
17. ఉఱించుకుంటే ఉఱిలకుట్టు పింతుందా ?	40
18. మామిడిపట్లు తింటే సెగ్గుత్తలు వస్తాయా ?	42
19. అధికంగా చెముటపట్టడం నరాల బలపీసతకి చిప్పుమా ?	42
20. గోధుమ అస్తుం తింటే సుగర్ వ్యాధి తగ్గుతుందా ?	43

21. పెలియో వద్దన కళ్లకు మర్మరున్ చేస్తే బలం వస్తుందా ?	44
22. చంతిపిల్లలకి అస్తుం ముట్టించేవరకు మందిరిట్లు పట్టుకూడిదా ?	44
23. జడ్డకు తిరోచనాలు అవుతూచుటుంటే తల్లిమాలు నిషిధ్ధమా ?	45
24. మూత్రపీండాల్లో రాళ్ల విర్మించుకి కారణం అస్తుంతో పొటు రాళ్ల మింగడిమా ?	46
25. మూడుసమ్మకాలు విడనాడండి ! ప్రక్కి ఆరోగ్యం-సామాజిక ఆరోగ్యం పీంపింబించండి	48
26. ముల్లకన్న ఉంటే అద్యస్థమా? ?	54

అపోహాలు - అస్సర్మాలు

1. అపోహాలు - అస్సర్మాలు	56
2. వేడిచేస్తే కడుపులో మంట వస్తుందా ?	58
3. వేసిలో ఎండవేళ స్నేహం చేస్తే వడదెబ్బ తగులుటుందా ?	60
4. గుండెపిట్టు వస్తే పొత అలవాళ్లమాటేమిలి ?	62
5. పట్టుపట్టాక వస్తే స్క్రీ లెఫ్టి పుర్సోపేనా ?	64
6. చెవిపార ఎండిపితుందని అముదం వేయవడ్డు ?	66
7. పింట్లిపారు పొడుగు ఎదగిపోగి మందులున్నాయా ?	68
8. ఎలక కలిస్తే కూడా ప్రమాదమేనా ?	70
9. ప్రక్కి ఆరోగ్యానికి రక్తసాకాల ఆరోగ్యం కూడా ముఖ్యమేనా? ?	71
10. మూత్రతిసర్పన తక్కువైతే ప్రమాదమా ?	72
11. వేడిచేస్తే ముక్కువెంట సీరు కారుతుందా ?	75
12. ధనుర్మాతం ఎండుకు వస్తుంది ?	76
13. మేకు రూచ్చుకొంపాయినా ధనుర్మాతం వస్తుందా ?	78

14. మంత్రం వేత్నులున్నాయా ? 79	నాటువైద్యం - నష్టాలు
15. జీవు సమయంలో అచికంగా జీడింగ్ అవుటుందినుకని ? 81	1. చంబిజడ్ జబ్బుకు చురకల వైద్యం 111
16. తల్లికి జ్వరంగా ఉంటే బడ్డతు పొలు ఇష్టాచ్ఛా ? 82	2. కోలంతదగ్గుకి మెడలో తాట్ల 114
17. పొల ఉభ్యసం వ్యుచ్ జీవితాంతం ఉండివిటుండా ? 83	3. విలగిన ఎముకలకు పనరు వైద్యం 115
18. రక్తవిటు లేకుండానే తలతిరగడం ఒళ్ళు తూలడం ఎందుకు జరుగుతుంది? 84	4. బెఱుకు నొప్పులకు మంత్రాలు 117
19. కిళ్ళులు, వెద్దవక్క తినే అలవాటు వల్ల నవ్విలేమిటి ? 85	5. కదుపునొప్పుకి వాటల వైద్యం 119
20. తల్లిజడ్కు ఒకసాలి ఒకవైపు స్తుస్తం అందిస్తే మరొకసాలి రెండవ వైపు స్తుస్తం అంటించాలా ? 85	6. చెవిలో పెంబుకి పుట్టలో పెలు 120
21. ఎంత తిన్ను లీందరకి రోగిక్కువ ఎందుకని ? 86	7. గాయం మీద కాఫిపాడి, సుస్సులు, పసుపు 122
22. శైవాన్ స్ట్రెలి చేయించుకుంటే గుండెనొస్టి శాశ్వతంగా విటుండా ? 87	8. చేతబడి భూతవైద్యం 124
23. చెవిలో గులితి చంతపండు తింటే వస్తుందా ? 88	9. పూసకాలకి పూజల వైద్యం 126
24. దంతధావసానికి బ్రైష్ మంచదా ? పుల్ల మంచదా ? 90	10. బెఱుకులు తోముడాలు 128
25. శ్రీకారులకి గుండెజబ్బు రాయా ? 91	11. ఎముక విలగిందా? బెచికిందా? తెలుసుకోవడం ఎలా? 130
26. ఏ టూల్ఫేస్టు వాడితే గారపట్ట బాసువడతాయి ? 92	12. పెము మంత్రం 131
27. మెదడువాపు వ్యుచ్ తల పెద్దలగా కనవడుతుండా ? 93	13. భ్రమలు - భ్రాంతులు తెచ్చే ముప్పులు 133
28. పైకడువులో నొస్టి వచ్చినా గాస్టిక్ కంస్టయింటేనా? 94	14. మానసిక రోగులకు పూజలు 135
29. వేడి చేసిందని భ్రమ కలిగించే మూత్రపిండాల వ్యాధి ? 95	15. దయ్యాలు-భూతాలు-బకిస్ 138
30. ఉభ్యసమా? గుండె పెరగటమా ? 98	16. దేవుళ్ళ వంశపారంపర్యంగా అవహిన్నిరూ? 140
31. వంట చేస్తే గుండెజబ్బు వస్తుందా? 100	17. అమూవాస్యకూ పొట్టమికి పిచ్చు ముదురుతుందా? 143
32. గుండెజబ్బు లేకుండానే గుండెనొస్టి అసిపుండా? 102	18. వంశపారంపర్యంగా వళ్ళ పిచ్చు 145
33. ఎక్కువ రక్తం వుంటనే రక్తవిటు వస్తుందా? 104	19. ఆసలు - నాటు వైద్యం 147
34. తానుర అంటువ్యాధా? 106	20. పెట్టుమందులు-కక్షించడాలు 150
35. పుట్టుకతో వట్టహాతం ఉంటుండా? 108	21. నాటు వైద్యం - నష్టాలు 153

ముఖ్యాతెచ్చే మొండ్ నమ్మకాలు

1. కాలిన శరీరంమీద చస్టీక్కు చల్లవచ్చా?

అరుణ ఆదరాబాదరాగా వంట చేస్తోంది. ఒక పక్క అయినగారికి ఆఫీసుకి వైము అయిపోతుంది. మరొకపక్క పిల్లలను స్వాయిత్తి పంపవల్సిన టైము దగ్గర పడింది. తెల్లారిన దగ్గరనుంచి పీరినందరిని సాగనంపేవరకు అరుణ కాళ్లు యంత్రంలా ఆగకుండా పనిచేస్తూ వుంటాయి. అలా పనిచేస్తున్న అరుణ ఇవాళ అకస్మాత్తుగా కెప్పున కేకవేసి గంతువేసింది. ఎలా జరిగిందో ఎమోగాని పొయిమీద మరుగుతున్న పులును పడటంతో కాళ్లుచేతులు రెండూ కాలిపోయాయి. చేతులు కాళ్లు ఎంత దులిపినా వేడివేడి పులును పడ్డ మంట అపరిమితంగా వుంది. ఏం చేయాలో తోచక, మంటలకి తట్టుకోలేక కాలినచోట “పుట్టి - పుట్టి” అంటూ నోటిటో గాలి ఊదుకుంటూ బాధపడిపోతోంది. ఆ బాధకి తట్టుకోలేక స్పృహ తప్పుతుందేమో అనిపిస్తోందామెకు. అరుణ భర్త అనిల్కి ఏమి చేయాలో తోచక తికమక పడిపోతూ ఏదో గుర్తు వచ్చినవాడిలాగా పరిగెత్తుకుని వెళ్లి ప్రక్కగదిలో నుంచి సిరాతీసుకుని వచ్చి కాలిన చేతులమీద కాళ్లమీద పోకాదు. సిరాపడగానే ఒక్క క్షణం చల్లగా అనిపించి అరుణ మనసుకుదుటపడింది కాని, మరునిమిషం నుంచీ మామూలుగానే బాధపడసాగింది. “అబ్బా ఈ బాధ పడలేకుండా వున్నాను. కాస్త ఈ కాలిన చేతులని, కాళ్లని చస్టీక్కుల్లో ముంచేస్తే ఎంత హాయిగా వుంటుందో” అని భావించింది. మళ్ళీ తనే ఏదో ఈ బాధకి తట్టుకోలేక అలా అనుకున్నాను గాని, కాలిన ఈ చేతులని చస్టీక్కుల్లో ముంచితే ఇంకేమైనా వుండా! చేతులు బొఱ్పులెక్కిపోవూ, వున్న కండకాస్తా ఊడిపోదూ” అంటూ తననితాను సముదాయించుకుంది. కాని బాధ మాత్రం బాధగానే వుండిపోయింది.

చన్నీళ్లలో చేతులు ముంచితే

అరుణలాగానే చాలామంది ఒంటిమీద వేడినీళ్లగాని, మరుగుతున్న నూనెగాని పడినప్పుడు దానిమీద చన్నీళ్ల పోస్తే ప్రమాదం జరుగుతుందని భావిస్తారు. అందువల్ల సిరా చల్లడమో, మెత్తని ఆకులు తెచ్చి అడ్డడమో చేస్తూ ఉంటారు. ఇలా చేయడంవల్ల అంతగా పుపశాంతి యేమీ పుండడు. ఒంటిమీద మరుగుతున్న నీళ్ల, నూనె ఇతరత్రా మరేడైనా పడినప్పుడు సంకోచం లేకుండా చన్నీళ్ల మీద పోయవచ్చు. కాలిన శరీరంమీద ఇలా చన్నీళ్లపోయడం వలన ఎటువంటి ప్రమాదమూ కలగదు. ఈ విషయం గురించి గుంటూరు మెడికల్ కాలేజీ సర్జరీ ప్రొఫెసర్ డాక్టర్ నూతక్కి వెంకటేశ్వరాపు వివరిస్తూ “ఒంటిమీద వేడి నీళ్లగాని, మరుగుతున్న నూనెగాని పడగానే, అ మండుతున్న చేతినిగాని, కాళ్లనుగాని వెంటనే పుత్రుషైన చన్నీళ్లలో ముంచితే బాధ తగ్గుతుంది. ఐసోవాటర్లో ముంచితే మరీమంచిది. డాక్టరు వెళ్లేలోగా ఇలా చేయడం వలన కొంత బాధ పుపశమిస్తుంది. కాలి బోభ్యలెకిఫ్స్ శరీరంమీద చన్నీళ్ల చల్లి ఇంటివద్ద ప్రథమచికిత్స చేయవచ్చు. కాలినచోట చన్నీళ్ల పోయడంవల్ల తరువాత ఆ భాగం వికారంగా తయారవడంగాని, పనికిరాకుండా అయిపోవడం గాని జరగదు” అన్నారు.

కొద్దిపాటిగా కాలినప్పుడు చన్నీళ్లలో కొద్దినేపు ముంచి పుంచగానే బాధ తగ్గిపోయి ఉపశాంతి కలుగుతుంది. మరింత ఎక్కువ కాలినప్పుడు చన్నీళ్లలో ముంచబట్టి మంట చాలావరకు తగ్గినా, తరువాత డ్యూక్స్ రూగ్సరికి వెళ్లి పూర్తి పుపశాంతి పొందేందుకు ఇంజక్షన్లు చేయించుకోవడం, చీము పట్టకుండా పెన్నిలిన్ వంటి యాంటిబయాటీక్స్ వాడటం అవసరం. కాలినచోట బోభ్యలు లేవడం అనేది చన్నీళ్లలో ముంచినా, ముంచక పోయినా రావడం మామూలే. ముంచితే ఎక్కువగా రావడం ఆ భాగం కుళ్లపోవడమనేది జరగదు. అలాగే కాలిన చోట నీళ్ల బదులు సిరా పోయడం వలన ప్రత్యేకంగా ఘలితం ఏమీలేదు.

కర్రూగారాలలో పని చేస్తున్నప్పుడు లేబరేటరీలలో పనిచేస్తున్నప్పుడు ప్రమాదకర మయిన యాసిడ్స్, ఆల్యూమీన్ మీద ఒలకడమో, చిందడమో జరుగుతూ వుంటుంది. అటువంటప్పుడు కూడా వెంటనే అవి పడిన భాగాన్ని ఎక్కువ నీళ్లతో కడిగిస్తే చాలావరకు బాధ తగ్గుతుంది. వాటివలన నష్టమూ తక్కువ కలుగుతుంది. అదేవిధంగా యాసిడ్స్ వంటివి కళ్లలోపడితే వెంటనే కళ్లను నీళ్లతో కడిగివేయాలి. లేదా ఒక పెద్దపళ్లంలో నీళ్లపోసి అందులో ముఖం నుంచి కళ్లతెరచి చూడాలి. తరువాత వీలైనంత త్వరగా డాక్టరు వద్ద చికిత్స పొందాలి.

జ. చర్చాంమీద తెల్లమచ్చలు కుష్ణవ్యాధి చిప్పొలా?

అనురాధకి ఎన్నో పెళ్ళి సంబంధాలు వచ్చాయి. కాని యేదీ కుదరలేదు. ఏ ఒక్కరూ అమెను పెళ్ళిచేసుకోవడం లేదంటే అనురాధా అందంగా లేదనీకాదు, చదువు రానిదనీ కాదు. మరి కారణం? అమ్మాయిని చూసి ఆశపడ్డవాళ్లు అమ్మాయి తండ్రి మొఖంమీద, చేతులమీద ఉండే తెల్లనిమచ్చలుచూసి మనకొడ్డులే బాబు ఈ సంబంధం అని ఊరుకోవడమే. అప్పటికి పెళ్ళివారు వచ్చే రోజున అనురాధ తండ్రి పొడుగుచేతుల చొక్కామరింత పొడుగుది తొడుకున్ని కేవలం చేతివేళ చిపర్లే బయటికి కనిపించే విధంగా నానాతంటాలు పడతాడు. తెల్లమచ్చలు ఎక్కువగా వున్న చేతులను దాచుకున్న ముఖం మీద వుండే మచ్చలు యొంత దాచినా దాగవ కదా !

అనురాధ విషయంలోనే కాదు, ఎందరి విషయంలోనో పెళ్ళి సంగతి వచ్చేసరికి ఇటువంటి సమస్యే ఎదురవుతుంది. తెల్లమచ్చలు వన్నే కుష్ణగాని, బొల్లిగాని ఎందుకు కాకూడదు అని భయపడిపోతారు. వాళ్ల దృష్టిలో కుష్ణ యొంత ప్రమాదకరమయిన జబ్బీ. బొల్లి కూడా అంత ప్రమాదకరమైన జబ్బీ. ఈ రోజుల్లో యొంత కుష్ణవ్యాధి అయినా మందులతో తగ్గిపోతుండగా లేనిది, ఏమీ ప్రమాదంకాని తెల్లమచ్చలని బొల్లి అంటూ భయాన్ని సృష్టించుకొని అందోళన చెందుతూ వుంటారు. ఈ తెల్లమచ్చలకి, కుష్ణవ్యాధికి ఏమీ సంబంధం లేదు. తెల్లమచ్చలు వచ్చేవారికి కుష్ణవ్యాధి రావడమంటూ జరగదు.

తెల్లమచ్చలు వంపారంపర్యంగా వస్తాయనడానికి ఎటువంటి ఆధారాలు లేవు. అనురాధ తండ్రికి ఒంటిమీద తెల్లమచ్చలు ఉన్నాయి. కనుక అమెకూ రావచ్చని అనుమానించడం అనవసరం. అయితే చాలా అరుదుగా తల్లిదండ్రులలో ఏ ఒక్కరికెనా వుండే వారి పిల్లలలో ఒకరిద్దరికి ఈ తెల్లమచ్చలు రావడం జరుగుతుంది. ఒక కుటుంబంలో ఒకరికి వుంటే మరొకరికి వచ్చిన శాతంకంటే, ఎవరికి లేకుండానే తెల్లమచ్చలు వచ్చే వ్యక్తుల శాతమే ఎక్కువ. తెల్లమచ్చలు రావడానికి స్వప్తమైన కారణం ఇంతవరకు తెలియకపోయినా మాంసకృత్తులు లోపంవల్ల రాగా మరికొన్ని ఇతర ఖనిజలవణాల లోపం వలన ఇటువంటి తెల్లమచ్చలు రావడము ఎక్కువ. అలాగే ఆకలి, అరుగుదల సరిగ్గాలేని వారిలోనూ, అమీబియాన్స్, కడుపులో పొములు వుండేవారిలోనూ తెల్లమచ్చలు రావడానికి అవకాశం వుంది. ఒంటిమీద యొక్కడైనా గాయం తగిలనా, చీర, ఛ్యాంటు గట్టిగా కట్టినా ఆ ప్రాంతంలో మామూలు చర్చంపోయి తెల్లటిమచ్చలు రావచ్చు. తెల్లమచ్చలు రావడానికి స్త్రీ-పురుష భేదం లేదు. సాధారణంగా నవ సంవత్సరంలోనూ, 15 వ సంవత్సరంలోనూ, ముట్లు ఉడిగిపోయినప్పుడు ఈ తెల్లమచ్చలు రావడం యొక్కవ.

తెల్లమచ్చలు శరీరంమీద ఎక్కడెనా రావచ్చ. ముఖ్యంగా ముఖంమీద, చేతులమీద, నడుము దగ్గర, కాళ్యమీద రావడం యొక్కపద్ధతి. అలాగే నోటి, పెదవుల మీద తరుచుగా వస్తూవుంటాయి. కొందరికి తలమీదగాని, ఒంటిమీదగాని అనుకోకుండా అక్కడ వుండే కొన్ని వెంట్లుకలు రాగిరంగులో మారిపోతాయి. వెంట్లుకలు రాగిరంగులో మారిపోయిన చోటు నుంచి తెల్లమచ్చలు ప్రారంభం అవడం కూడా జరుగుతుంది.

తెల్లమచ్చలనే బొల్లి అని కూడా వ్యవహరిస్తారు. ఈ తెల్లటిమచ్చలు బొల్లిలోనూ వస్తాయి. కుష్ణవ్యాధిలోనూ వస్తాయి. ఈ రెండించిలోనూ మచ్చలు తెల్లగా వున్న ఆ కొద్దిపాటి రంగు తేడాలోనే చూడగానే అవి బొల్లికి సంబంధించినవా, కుష్ణకి సంబంధించినవా అనేది తేలికగా చెప్పివేయవచ్చు. బొల్లికి సంబంధించిన తెల్లమచ్చలు పొలలాగా తెల్లగా వుంటాయి. కుష్ణలో అంత తెల్లగా వుండవు. ఈ తెల్లమచ్చలు దురద పుట్టడం గాని, పైన పెచ్చుకట్టడం గాని, నొప్పిగా వుండటం గాని జరగదు. అంతేకాకుండా తెల్లమచ్చలు మీద సూడిపెట్టి ఏమాత్రం గుచ్ఛినా యితరవోట్ల మాదిరిగానే స్వర్ఘజ్ఞానం చక్కగా వుంటుంది. అదే కుష్ణవ్యాధిలో వచ్చే మచ్చల మీద సూడితో పొడిస్తే నొప్పి తేలియకుండానే పోతుంది. ఒక గ్లాసులో వేడినీళ్ళపోసి, ఆ వేడిగావుండే గ్లాసుని కుష్ణవ్యాధి వలన వచ్చిన తెల్లమచ్చలమీద అనిస్తే ఏమాత్రం వేడి అనిపించదు. మామూలుగా బొల్లి వలన వచ్చే తెల్లమచ్చలుమీద ఆనిస్తే వేడిచక్కగా తెలుస్తుంది. బొల్లి అనబడే తెల్లమచ్చలు ఏమాత్రం అంటు జాడ్యంకాదు. వంశపారంపర్యంగా రావడం జరగదు. కుష్ణవ్యాధికి, పీటికి యెటువంటి సంబంధమూ లేదు. ఈ తెల్లమచ్చలు ఏ రకంగానూ అనారోగ్యానికి చిహ్నాన్ని కాదు. పీటివలన శరీరంలో ఇతర భాగాలు వ్యాధిగ్రస్తమవడం కూడా జరగదు. ఈ తెలుపుమచ్చలు వచ్చినపారికి సమాజంలో అందరితో హయిగా కలిసి తిరగలేకపోతున్నాననే మానసిక బాధ కలగడం తప్ప వేరే ఆనర్దం కలగదు.

మానసికంగా ఆందోళన ఎక్కువ వుంటే తెలుపుమచ్చలు యింకా ఎక్కువ అవడానికి అవకాశం వుంది. అందుకని తెలుపుమచ్చలు వున్నవారు వాటి గురించి పట్టించుకోకుండా ప్రశాంతంగా వుండాలి. తెలుపుమచ్చలు వున్నప్పుడు హాష్టికాహరం తీసుకోవడం అవసరం. వెన్ను, మీగడ, పళ్ళు వంటివి, నాసబెట్టీ మొలకెత్తిన పెసలు, శనగలు వంటివి తీసుకోవడం మంచిది. డాక్టరు సలహాపై బి-కాంప్లెక్సు, లివర్ ఎక్స్ప్రోక్ష్యూ వంటి ఇంజక్షన్సు తీసుకోవాలి. సిరాలిన్ టాలైట్లు, సిరాలిన్ ఆయుంటిమొంటు డాక్టరు చెప్పినవిధంగా వాడితే చాలావరకు తెలుపుమచ్చలను పోగొట్టవచ్చు. అందుకని తెలుపుమచ్చలు వచ్చినపుడు మానసికంగా కృంగిపోక, కుష్ణ అని బాధపడిపోకుండా వైద్యచికిత్స పొందాలి.

3. ఆట్లమ్మ వస్తే మందు వాడకూడదా?

ప్రభుద్రకి అరదజనుమంది పీటిలు. అప్పటికైనా అంతటితో ఆవేసింది కాబట్టి సరిపోయింది కాని లేకపోతే ఈపాటికి ఆమె సంతానం డజనుకు చేరేదే! ప్రస్తుతం అరదజనుమందికి ఆట్లమ్మసోకటంతో వాళ్లందరినీ ద్వాక్షరు దగ్గరకు తీసువచ్చింది సుభిద్రమ్మ.

ద్వాక్షరు వాళ్లందరినీ ఎంతో అప్పాయంగా పరిక్రియాచి, “ఏమమ్మా, నీకూ, పిల్లలకీ ఆట్లమ్మ ఇంత ఎక్కువయ్యేవరకు ఎందుకు ఊరుకున్నావు. ముందే మందుపాడితే ఇంత బాధపడేవాళ్లు కాదు కదా” అని అడిగాడు. “ద్వాక్షరుగారూ! ఆట్లమ్మ వస్తే మందు వాడకూడదట కదా” అంటూ అమాయకభావాన్ని ప్రదర్శించిందా ఇల్లాలు. “చదువుకున్న దానివి నువ్వు కూడా ఆట్లమ్మ అంటే అమ్మపారనీ, మందు పాడితే అమ్మపారికి ఆగ్రహం కలుగుతుందనీ భావిస్తున్నావా?” అన్నాడు ద్వాక్షరు.

“అలాంటి భావాలు, భయాలు ఏవీలేవుగాని, ప్రక్కింటి పార్వతమ్మగారు మందు వాడకూడదటే నిజమే కాబోలు అనుకున్నాను. కాని పిల్లలలో ఒకరి తర్వాత మరొకరికి వెంటవెంటునే ఆట్లమ్మ రావడం, వారు దానితో బాధపడటం చూసి ఆగలేక మీ దగ్గరికి సలహా కోసం వచ్చాను” అని చెప్పింది సుభిద్రమ్మ.

సుభిద్రలాంటివారు కొందరిలో ఆట్లమ్మవంటి వ్యాధులు రావడం అమ్మపారి ఆగ్రహంవల్ల అనే మూఢనమ్మకం లేకపోయినా ఎవరో పెద్దవాళ్లు చెప్పారంటూ వాళ్ల మాటలను ఏమాత్రం ఆలోచించకుండా నమ్మేస్తూ ఉంటారు. వారి దృష్టిలో ఆట్లమ్మ లాంటి వ్యాధులు వచ్చినప్పుడు మందుపాడితే ప్రమాదమనే భావం ఉంటుంది. కాని ఏ వ్యాధికైనా మందు వాడటంలో త్వేముంటుందో వారు ఆలోచించరు. మరికొందరు అమ్మపారికి ఆగ్రహం కలగబట్టి ఆట్లమ్మ వచ్చిందనీ అటువంటప్పుడు మందు పాడితే మరీ ప్రమాదమని భావిస్తారు.

అజ్ఞానానికి, అపోహాలకూ అలవాలమైన ఆట్లమ్మ వైరస్ అనే సూక్ష్మకిమి వల్ల వస్తుంది. ఇది అతితేలికగా ఇతరులకు సోకే అంటువ్యాధి. ఇంట్లో ఒకరికి ఈ వ్యాధి సోకితే దాదాపు అందరూ దీనికి గురవుతారు. ఆట్లమ్మకు సంబంధించిన వైరస్కిమి గాలిద్వారా ప్రయాణిస్తుంది. కొన్నికాలాల్లో ఈ వైరస్కిములు గాలిద్వారా విస్తృతంగా విజ్ఞంభించి అనేక ప్రాంతాల్లో ఒకేసారి వ్యాధి ప్రబలుతుంది. ఈ వ్యాధి వచ్చినపారిలో కలసిమెలసి ఉన్నపారికి కూడా అతితేలికగా ఆట్లమ్మ సంక్రమిస్తుంది. ఐదు నుంచి ఎనిమిది సంవత్సరాల పిల్లలకు ఆట్లమ్మ రావడం ఎక్కువ. అంతకంటే తక్కువ వయస్సు వారికి, పెద్దవారికి కూడా ఈ వ్యాధి వస్తుంది. కాని అలా వచ్చేవారి సంఖ్య కొంచెం తక్కువ.

ఆట్లమ్మకి సంబంధించిన వైరస్క్రిములు ముక్కు నోచీద్వారా శరీరంలోకి ప్రవేశించి నిదానంగా చర్యం మీదకు చేరి పొక్కులు మాదిరిగా బయలుదేరుతాయి. ఈ వ్యాధిక్రిములు శరీరంలోకి ప్రవేశించిన తర్వాత వ్యాధి లక్షణాలు బయటపడటానికి 14 సుంచి 16 రోజులు పడుతుంది. వ్యాధిలక్షణాలు బయటపడే రోజువరకు ఈ వ్యాధిక్రిములు శరీరంలోకి ప్రవేశించినట్టే తెలియదు. కొందరిలో ఆట్లమ్మ పొక్కులు ఒంటిమీద తేలడానికి ఒకటి-రెండు రోజులు ముందుగా ఒట్లునొప్పులు, కాస్త జ్వరం ఉంటుంది. కొందరికి చలివేస్తున్నట్లు, తలనొప్పి ఉన్నట్లు అనిపిస్తుంది. కొందరు చిన్నపిల్లల విషయంలో ఎటువంటి జ్వరం, బాధాలేకుండా ఒంటిమీద ఆట్లమ్మ పొక్కులు రావచ్చు. ఇటువంటి పిల్లలకి ఆట్లమ్మ వచ్చినా ఏ బాధాలేకుండా తగ్గిపోతుంది. మరికొందరికి చాలా బాధ కలిగించి కాని తగ్గదు. ఆట్లమ్మ వచ్చేముందు మొఖంమీద, శరీరంమీద అక్కడక్కడా ఒకటి రెండు నీచిపొక్కల్ని మాదిరిగా కనబడతాయి. తర్వాత ఆట్లమ్మకి సంబంధించిన పొక్కులు ఎక్కువగా ఛాతీమీద వస్తాయి. ఒకటి-రెండు రోజులలో మొఖంమీద, చేతులు-కాట్లు, తక్కిన శరీరంమీద ఒక మోస్తరుగా పొక్కులు లేస్తాయి. నీచి పొక్కులులాగా కనబడే ఈ పొక్కులు అన్నీ ఒకరోజే రావు. ఒకే పరిమాణంలో కూడా ఉండవు. అంతకుముందు లేచినపొక్కులు పెద్దవైముద్దలో గుంటగా ఏర్పడి ఎండబోయే స్థితిలో ఉండగా చిన్నచిన్నవి మరికొన్ని కొత్తపొక్కులు వేస్తాయి.

ఇలా మొదటి అయిదారు రోజుల్లో కొత్తపొక్కులు లేస్తాయి. కొందరిలో మొదటిసారి కనబడిన పొక్కులేతప్ప కొత్తపొక్కులు లేవవు. ఇలా ఆట్లమ్మ వచ్చిన వాళ్ళవల్ల అవి ఎండిపోయేలోగా ఇంకొకరికి ఈ వ్యాధి సంక్రమించవచ్చు. అయితే ఎండిపోయిన పొక్కులవల్ల, వాటినుండి ఊడిపోయిన పెచ్చులవల్ల వ్యాధి సంక్రమించదు. ఆట్లమ్మ చిన్నపిల్లలలో వచ్చినాడినికంటే పెద్దవాళ్ళలలో వచ్చినప్పుడే మరింత తీవ్రంగా ఉంటుంది. మసూచికం పొక్కులు, ఆట్లమ్మపొక్కులు చూడటానికి ఓ మాదిరిగా కనబడినా ఆట్లమ్మవల్ల ఏర్పడిన మచ్చలు త్వరగా మాయమవుతాయి.

ఆట్లమ్మ వ్యాధినే చికెన్పాక్స్ అనీ, చిన్నఅమ్మవారు అనీ పిలుస్తా ఉంటారు. చాలామందిలో ఎటువంటి దుష్పలితాలని కలిగించకుండా తగ్గిపోతుంది. అయితే కొందరిలో తీవ్రంగా నిమోనియా రావడమో, మెదడు వ్యాధిగ్రస్తమై అపస్థిరక స్థితి ఏర్పడటమో సంభవిస్తుంది. ఆట్లమ్మ వచ్చినప్పుడు పెన్నిలిన్, టిట్రాసైకిలిన్ వంటి మందులు వాడాలి. లేకపోతే కొందరికి ఆ పొక్కల్లో బాక్సీరియా క్రిములు చేరి చీము పడుతుంది. అలాగే శ్వాసకోశంలో వ్యాధి వచ్చిన తీవ్రముగా దగ్గు, జ్వరం కూడా రావచ్చు. ఆట్లమ్మ రాకుండా ఇంతవరకు సరైన మందులు లేవు. గామాగ్లోబులిన్ ఇంజక్షన్ కొంతవరకు రక్షణ కలిపిస్తాయి.

అధికశాతం ఆట్లమ్మ కేసులు ఎటువంటి చికిత్స లేకుండానే త్వరగా తగ్గిపోతాయి. ఆట్లమ్మ వల్ల మరణించడం చాలా అరుదు. ఆట్లమ్మ వచ్చిన 10-15 రోజుల్లో మొత్తం పొక్కులు ఎండిపోయి ఆరోగ్యం యథాస్థితికి వచ్చేస్తుంది. అయితే ఈ వ్యాధి వచ్చినప్పుడు డాక్టర్ సలహాపై మందులు వాడితే చాలా త్వరగా కోలుకోవచ్చు. ఆట్లమ్మ వచ్చినప్పుడు ఎటువంటి పత్యాలు చేయకుండా అహారపదార్థాలు అన్ని స్వీకరించవచ్చు.

పైపన్న పీకితే కంటికి ప్రమదమా ?

ఎందరిలోనే పై పన్న పీకించుకుంటే కన్న పోతుందని భయం ఉంది. పిప్పి పన్నురావడం, పీకపోవడమనేది పంటి డాక్టరు నిర్దయంపై ఆధారపడివుంటుంది. కొద్దిపాటి పిప్పిపన్న అయితే పుచ్చిపోయిన పంటి లోపలిభాగాన్ని తొలగించి అందులో సిమెంటు పంటిపదార్థాన్ని వేసి పంటి గట్టిచేయడం జరుగుతుంది. ఇలా చేసినా ఘలితం ఉండనప్పుడే పన్న పీకివేయడం జరుగుతుంది.

కాకినాడలో సంతచెరువు దగ్గర మీసాలమల్లయ్య గురించి తెలియని వారెవరు ఉండరు. ఎవరైనా అతని దగ్గరకు వెళ్లితే వాళ్ళపిప్పిపన్నలో కొద్దిపాటి పసరుపిండి తరువాత అందులో నుంచి ఈగ లంత్లైజాలో ఉండే వచ్చినపురుగులని తీసి చూపిస్తాడు. ఒకబీకాదు, రెండు కాదు, పురుగుకొక పాపలా ఇచ్చేటటువంటి ఆసామి అయినట్లయితే అతని పిప్పి పన్నలో నుంచి పది దాకా పెద్దపెద్ద పురుగులని తీసి ఇస్తాడు. ఒక్కొక్క పురుగుని కళ్ళముందు తీసిపడేస్తూ వుంటే కళ్ళ తిరిగిపోయి మీసాల మల్లయ్య నైపుణ్యానికి జేజేలులు చెప్పడమే తప్ప ఒక్క పంటిలో ఇన్ని పురుగులు ఎలా ఉన్నాయిబ్బా, అంత పెద్దపెద్ద పురుగులుంటే ఒక్కసారి కూడా తెలియలేదేమిటబ్బా అన్న ఆలోచన మాత్రం ఎవరికీ కలగదు. అందుకనే అటువంటి వారి ఆజ్ఞానం మీసాలమల్లయ్య మోసం చేయటానికి దోహదం చేసిందనే చెప్పాలి.

చాలామంది పిప్పిపన్నలో ఈగలంత సైజాలో వుండే పురుగులుంటాయని భావిస్తూ ఉంటారు. పిప్పిపన్నలో పెద్దపెద్ద పురుగులంటూ ఏవీ ఉండవు. ఒకవేళ పంటి కుదురులో చీము పట్టినట్లయితే అక్కడ చేరిన బాక్సీరియాక్రిములు అతి సూక్ష్మతి సూక్ష్మమైనవి. ఇవి షైల్కోసోపు క్రింద పరీక్షచేసి తెలుసుకోవలసిందే తప్ప మామూలుగా కంటికి యొంత మాత్రం కనిపించవు. ఎవరయినా మీసాల మల్లయ్యలాగా పిప్పి పన్నలో నుంచి పురుగులని తీసి చూపించడం చేస్తే అది మన కళ్ళని కప్పి చేసే గారడీ మాత్రమే.

4. పొంగువస్తే మందులు వాడికూడిదా ?

చెదువుకున్న వాళ్ళు కూడా వాళ్ళపిల్లలకి పొంగుజ్వరం వచ్చిందని చెప్పగానే “పొంగు జ్వరం అయితే మందు వాడకూడదు కదండి” అని అనేసి తరువాత ద్వాక్షరు ఏమి చెప్పినా పట్టించుకోకుండా తమ పిల్లలకి ఏ మందూ వాడకుండా ఇంట్లో అట్టేపెట్టి ఉంచేస్తారు. ఆ పిల్లలకి 104,105 డిగ్రీల జ్వరం వచ్చి బాధపడిపోతున్నా దగ్గర్తో గుండెలు మండిపోతున్నా పొంగులో విరోధనాలై నీరు పడిపోతున్నా పొంగు వస్తే మందు వాడకూడదనే దృష్టితో ద్వాక్షరుకు చూపించకుండా ఉంచేస్తారు.

మశూచికం వస్తే పెద్ద అమ్మవారు పోశారని, ఆట్లమ్మ, పొంగు వస్తే చిన్నాలమ్మవారు పోశారని అంటూ ఉంటారు. కానీ అమ్మవారు పోయడం అనే మాటకి అర్థంలేదు. పొంగుగాని, మశూచికం, ఆట్లమ్మగాని రావటానికి వైరస్ అనే అతిసుక్కుక్కిమి కారణం. కాని హుర్వకాలం, నాగరికత అభివృద్ధిచెందని రోజులలో మశూచికం వచ్చి, వేలాదిమంది చనిపోవడం జరుగుతూ ఉంటేనూ, ఆట్లమ్మ, పొంగు వచ్చి అనేకమంది బాధపడిపోతూ ఉంటేనూ, దానికి కారణం ఏమిటి? దానిని ఎలా అరికట్టలో తెలియదు. అజ్ఞానంతో ఉన్న ఆనాటి సమాజంలో వ్యాధులు రావటానికి దుష్టశక్తులు ప్రాబల్యంగానూ, దేవుడు నిర్మించిన శరీరంలో సంభవించిన విపరీత విపత్తుర పరిస్థితిగానూ తలపోసేవారు. మనిషికి జ్వరంవస్తే అది అతను చేసిన తప్పుడు పనికి ప్రతిఫలమనీ, మశూచి వ్యాధి వచ్చిందంటే అమ్మవారి ప్రకోపమనీ హుజులు - పునస్మారాలు, జంతుబలులు చేయించే వారు. పైగా ఆనాటి మతగురువులు వ్యాధి నయించేనే బదులు సమాజంలో తమ ప్రాబల్యం పెంచుకోవడానికి. ఆధిపత్యాన్ని సంపూదించుకోవటానికి చికిత్స పేరట ఎంతో కర్మకాండని పెంచారు. దీనికంతటికీ వ్యాధులు అలోకికశక్తుల ప్రభావం చేత వస్తున్నాయని అనుకోవడం, భగవంతుడు విధించిన శిక్షన మనిషి విధిగా అనుభవించాల్సిందే అని మూర్ఖంగా భావించడము కారణాలు.

ఈనాడు పైన్ను ఇంత అభివృద్ధి చెందినా, మశూచికం, ఆట్లమ్మ, పొంగువంటి వ్యాధులు రావటానికి వైరస్కిమి కారణమని ప్రత్యక్షంగా రుజువు చేసి చూపించినా, ఇంకా అనాది నుంచి వస్తున్న మూడునువ్వుకాల్సే పట్టుకుని ప్రేలాడుతూ అమ్మవారు పోశారు కనుక మందు వాడకూడదని అనుకోవడం మన అజ్ఞానాన్ని తెలియజేస్తుంది.

వ్యాధి కనబడినప్పుడు మూడునువ్వుకాలు ఎలా వున్నా మశూచికం రాకుండా టీకాలు వేయించుకోవడం వల్ల మనదేశంలోను, ఇంకా అనేక ఇతర దేశాలలోనూ మశూచికం వ్యాధి లేకుండా నిర్మాలింపబడింది. పొంగు, ఆట్లమ్మ విషయంలో చక్కగా పనిచేసే

వ్యాధినిరోధక టీకాలు ఇంకా కనిపెట్టబడలేదు. అలాగే వ్యాధి నివారణ విషయం లోనూ వెంటనే పనిచేసే మందులు రాలేదు. అయినా ఆట్లమ్ము పొంగు వంటి వ్యాధులు వచ్చినప్పుడు పెన్నిలిన్, టిట్రాసైకిలిన్, ఇతర యాంటిబియాటిక్ మందులు వాడినట్లయితే ఆ వ్యాధులవల్ల వన్నే విషమ పరిణామాలు సంభవించకుండా తేలికగా తగ్గిపోవటానికి ఎక్కువ అవకాశాలు ఉన్నాయి. సాధారణంగా పొంగుజ్వరం వచ్చినప్పుడు వైరన్స్క్రిములతోపాటు బాక్టీరియా క్రిములు కూడా శరీరంలోకి ప్రవేశిస్తాయి. వైరన్స్క్రిముల వలన కలిగే నష్టం కంటే చాలా సందర్శాలలో బాక్టీరియా క్రిములవల్ల జరిగే నష్టమే యొక్కథ. పొంగు వచ్చినప్పుడు కేవలం వైరన్ క్రిములే శరీరంలో ప్రవేశించి బాక్టీరియా క్రిములు ఎటువంటి వ్యాధి లక్షణాలని కలిగించకపోతే పొంగుజ్వరం త్వరగానూ, తేలికగానూ తగ్గిపోవడానికి అవకాశాలు వున్నాయి. ఏతే వైరన్స్క్రిములే బాక్టీరియా క్రిములు కూడా శరీరంలో చోటువేసుకుని వ్యాధి లక్షణాలని తీపుతరం చేయడం సర్వసాధారణంగా జరిగే విషయం. అందువల్ల పొంగుజ్వరం వచ్చినప్పుడు మందు బాక్టీరియా క్రిములని మందు వాడి నిర్మాలించాలి. పొంగుజ్వరం వచ్చి వంటిమీద దద్దుర్లు బాగా వచ్చిన రోజుల్లోనే బాక్టీరియా క్రిములవల్ల శ్రోంకో నిమోనియా వచ్చి జ్వరతీత్తత పెరగడం, ఆయసం, దగ్గు, ఛాతీలో నొప్పి వంటివి ఎక్కువయిపోతాయి. అమ్మువారు పోశారని మందు వాడకుండా ఊరుకుంటే శ్రోంకోనిమోనియా ఎక్కువయి ప్రాణపాయం కలగడం జరుగుతుంది. అలాకాక పెన్నిలిన్ గాని, టిట్రాసైకిలిన్గాని వాడినట్లయితే శ్రోంకోనిమోనియా తేలికగా తగ్గిపోతాయి త్వరగా కోలుకుంటారు.

పొంగు వచ్చినప్పుడు మందు వాడకపోతే చెవిలో పోటువచ్చి చీముకారడం, గొంతుకలో స్ఫూర్పేటిక వాచిపోయి మాట్లాడలేకపోవడం, కళ్ళల్లో పుసులులాగా కట్టి చివరికి చీముపోసి కంటిలో కురుపువల్లే వచ్చి చూపు పోయినంత పని అవుతుంది. కొండరికి ‘24 గంటల జబ్బు’ వలె ఎపెండిసైబిస్ నొప్పి కడుపులో విపరీతంగా రావడం కూడా జరుగుతుంది. మరికొండరికి అపరిమిత విరోచనాలు, వాంతులు అయిపోయి ప్రాణహోని కూడా జరుగుతుంది. వీటస్క్రిటికంటే మెదడు నరాలకి ఈ వ్యాధి సోకి అపస్థిరకట్టితి, వాంతులు, తలనొప్పి రావడం ఉంటాయి. పొంగువ్యాధి విషయంలో నిర్దిష్టం ప్రాణంమీదకి తెస్తుంది.

5. కొండనాలిక వాలితే దగ్గు వస్తుందా ?

శ్రోండయ్కి కుండలదిరేటంత దగ్గు వస్తుంది. కొండనాలిక పెరిగిందేమోనని అనుమానం వచ్చి మంత్రాల మంగమ్మ దగ్గరికి వెళ్ళి వెంట్రుక విరిపించుకున్నాడు. కాని

ఫలితం కనబడలేదు. చిట్టావైద్యుల చింతయ్య దగ్గరికి వెళ్లి చూపించుకుంటే చిగురంత చింతపండు పట్టుక్కున్న అంగిల్లో నొక్కి వదలిపెట్టాడు. అయినా కొండయ్య దగ్గ పెరిగిందేతప్ప తగ్గలేదు. ఇప్పుడు కుండలదరటమేకాదు కొండలు కూడా అదురుతున్నట్లుగా ఉంది. చివరికి డాక్టరు వద్దకువెళ్క తప్పలేదు. పరీక్ష చేయగా అతనికి వచ్చిన దగ్గ అంతా ఊపిరితిత్తులో వచ్చిన వ్యాధిపల్లనే అని తేలిపోయింది. సరైన మందు వాడటంతో దగ్గ తగ్గిపోతుంది. కొండయ్య తనకు వచ్చిన దగ్గకి కొండనాలిక పెరిగిందని అపోహాపడి మంత్రాల మంగమ్మ, చిట్టాల చింతయ్యుల వద్దకు చికిత్సకు వెళ్చాడు. కాని మంగమ్మ, చింతయ్య లాంటి వాళ్కి జబ్బు అంటే ఏమిటో తెలియకపోతే మానె, దగ్గ ఎందుకు వస్తుందో కూడా తేలియదు. ఇటువంటి వాళ్కు చిట్టావైద్యులంటూ జీవితాలను చిత్తిపాలు చేస్తూ వుంటారు. అలా జీవితాన్ని పాడుచేసుకున్న వాళ్కలో పుల్లయ్య ఒకడు.

పుల్లయ్యని పిచ్చిపుల్లయ్య అనాలో మరేమనాలో తెలియదు. గాని కొండయ్యులాగా దగ్గమస్తూ వుంటే కొండనాలిక పెరిగిందేమోనని అనుమానం వచ్చి మంగమ్మ, చింతయ్య లాంటి వాళ్కచుట్టూ తిరిగాడు. ఒకడైతే కొండనాలిక పెరిగింది కత్తిరిస్తానని చెప్పి కొంత దబ్బు కాజేసి కత్తిరించినట్లు నటించాడు. “కొండనాలికను కత్తిరించడం అయింది కదా, ఇక నా దగ్గ తగ్గిపోతుందని” భావించిన పుల్లయ్యకి నిరాకే ఏగిలింది. కొండనాలిక సరైన మందు నాటువైద్యుమే అనుకుంటూ ఇక్కడా అక్కడా తిరిగి చివరకి డాక్టరు దగ్గరికి వేళ్కేసరికి పుల్లయ్యకి వచ్చిన దగ్గ ఊపిరితిత్తులో కేస్టరు రావడం వల్లనే తప్ప కొండనాలిక పెరగడమూ కాదు, కుత్తుకలో కాయలు కాయడమూ కాదు అని తేలింది. పైగా పుల్లయ్య ఆలస్యం చేయడంతో కేస్టర్ వ్యాధి ముదిరిపోయింది.

కొండనాలికకు మందిస్తే ఉన్న నాలిక కాస్తా ఊపిరితియోయినట్లు కొండయ్య, పుల్లయ్య లాంటి వాళ్కు ఎందరో అజ్ఞానంతో తమ జీవితాన్ని నాశనం చేసుకుంటున్నారు. ఇటువంటి వారు పడిరోజులపాటు వరుగొ దగ్గ వస్తూ వుంటే చాలు కొండనాలిక పెరిగి వుంటుందని భావించి నెత్తిమీద వెంట్లుకలు విరిపించుకోవడమో, కొండనాలికను కత్తిరించమని అడగడమో చేస్తూ వుంటారు. కాని ఇటువంటి వారందరికి గొంతుకలో కాని ఊపిరితిత్తులలో గాని వ్యాధి రావడంవల్లనో, తసినోఫిలియా, క్షయ, కోరింత దగ్గ వంటివి రావడం వల్లనో దగ్గ రోజుల తరబడి రావడం జరుగుతూ వుంటుంది.

ఇదేమీ తెలియనివాళ్కు దగ్గరికి కొండనాలిక పెరగడం కారణం అని భావించి కత్తిరించమని అడగుతూ వుంటారు. కాని వాస్తవానికి అక్కడ కొండనాలిక ఏమీ పెరిగి ఉండదు. కాని కొండరు మోసగాళ్కు సమాజంలో వున్న అజ్ఞానాన్ని మూర్ఖనమ్మకాలనూ

ఆధారం చేసుకుని కొండనాలికను కత్తిరించినట్టు నటించి మోసం చేస్తూ వుంటారు. నిజంగానే ఏ మూర్ఖులైన కత్తిరించినట్లయితే రోగి నొప్పితో గిలగిలా తన్నుకోవలసిందే, రక్తసాపంతో బాధపడవలసిందే!

అంగిల్లో పైన వున్న చిరునాలిక అని వ్యవహారిస్తాం. గొంతుకలో వ్యాధిక్రిములు చేరిన కొన్ని సమయాల్లో ఈ చిరునాలిక వాయడం కొర్కిగా పెద్దది అవడం జరుగుతుంది. అటువంటప్పుడు పెన్నిలిన్, బెర్రాష్మైనిన్ వంటివి వాడితే ఆ వాపు అంతా తగ్గి అది మామూలుగా అయిపోతుంది. అంతేగాని వాచిన చిరునాలికను కత్తిరించనవసరంలేదు.

అరుదుగా పుట్టుకతోనే చిరునాలిక చాలా పొడవుగా ఉండి ఎల్లప్పుడూ ఇబ్బంది కరంగా వుంటుంది. అటువంటి కేసుల్లో ప్రత్యేకమైన పద్ధతుల్లో ఆపరేషన్ చేసి దానిని కత్తిరించడం జరుగుతుంది. అయితే 10-15 రోజులపాటు వరుసగా దగ్గసమ్మ ఉంటే కొండనాలిక పెరిగిందని మామూలుగా మనవాళ్ళు అనుకునే దానికి, పుట్టుకతోనే పెద్దదిగా ఉండి మొదటనుంచీ ఇబ్బంది కలిగించే దానికి, సంబంధంలేదు. అందుకని కొండనాలిక పెరిగితే దగ్గ వస్తుందన్న మూఢనమ్మకాన్ని వదులుకొని, డాక్టరుకి చూపించి, దగ్గకి సరైన కారణం గుర్తించి మందు వాడటం ఎంతో మంచిది.

ర. నిప్పులమీద నడవటం దైవత్వమూ

“డైక్టర్! మావాడి పిచ్చిగాని నిప్పులు తొక్కితే కాళ్ళు కాలకుండా ఉంటాయా? నిప్పులమీద నడవడం ఎక్కడో చూశాడట ఇంకేముంది నేనెందుకు నిప్పులు తొక్కులేని మేమెన్నారం చూడకుండా పొయ్యో ఎర్రగా బొగ్గులు కాలి వుంటే వాటిని తొక్కిచూడు. అంతే, కాళ్ళు కాలడంతో ఒక్కగంతేసి బయటకు వచ్చాడు” అంటూ అమరేంద్ర పదిసంవత్సరాల కొడుకును డాక్టరుకు చూపించాడు.

“ఎవరయినా నిప్పులమీద నడవగలిగితే అదంతా దైవమహిమ. నిప్పులమీద నడవటానికి ఎన్నో రోజులు ఉపవాసాలు, జపాలు, స్నానాలు చేయాలి. దైవబలం లేనిదే ఇదేమీ సాధ్యపడదు. మావాడి పిచ్చిగాని దైవపొనన లేకుండా నదిస్తే కాళ్ళ కాలక ఏమవుతుంది” అంటూ నిట్టార్పు విడిచాడు.

మన సమాజంలో నిప్పులమీద నడవగలగటం ఒక బ్రహ్మవిద్య అనే అభిప్రాయం వుంది. దైవారాధన సందర్భాలలో ముఖ్యంగా ముస్లిముల వీర్ల పండగనాడు గొప్ప ఘనకార్యంగా నిప్పులమీద నడుస్తారు. ఇలా నడవగలగడం దైవమహిమ అని చెప్పకుంటారు కూడా. కాని ఇందులో సత్యంలేదు. ఒక గజం లోతు వెడల్పుచీ గొయ్యితేసి అందులో

ఎత్తగా రెండుమూడు బండ్ల కట్టిలని వేసి అయిదారు గంటలపాటు ఎర్రగా కాలనివ్యాలి. అలా కణకణలాడే బొగ్గును దళసరిగా, బల్లపరుపుగా పరిచి దానిమీద ఎవరైనా, ఎప్పుడైనా నడవవచ్చు. ఆ నిష్పుకాలదు. కాలికి కాస్త వెచ్చగా అనిపించవచ్చేగాని బొబ్బెలక్కదు. స్నానాలతోనూ, వుపవాసాలతోనూ, దైవప్రార్థనలతోను దీనికి సంబంధం లేదు. ఇలాంటి అగ్నిగుండంమీద నడవి నిష్పుకాలదని ఎవరయినా నిర్మారణ చేసుకోవచ్చు.

కణకణలాడే నిష్పు కాలకపోవడానికి కారణం, అది చాలా వేడిగా వుండటమే. మన చర్చం ఎప్పుడూ కొంత తడిగా వుంటుంది. బయట వాతావరణానికి ఆ తడి ఆవిరి అయిపోతూ వుంటే కొత్త తడిచర్చుం మీద ఏర్పడుతూనే వుంటుంది. ఇలాంటి తడి ఎల్లప్పుడూ పాదాల క్రింద కూడా వుండటంవల్లనే కణకణలాడే నిష్పులమీద నడవడం సాధ్యపడుతోంది. బాగా వేడిగా వున్న నిష్పుమీద తడిగావున్న పాదంపడగానే ఆ తడి వెనువెంటనే ఆవిరి అవుతుంది. చర్చానీకి నిష్పుకి మధ్య ఆవిరి ఒక తెరగా అడ్డు వుండి చర్చానీ వేడి ఎక్కునివ్యాదు. నిష్పుమీద నడిచేటప్పుడు ఎప్పురూ ఎక్కువనేపు నిలబడి వుండకుండా త్వరణ్ణరగా నడిచివేస్తూ వుంటారు కనుక ఈ ఆవిరిపోర అడ్డగా వుండటం వల్ల చర్చం కాలదు. ఆలస్యం అయితే మాత్రం చర్చం కాలుతుంది. నిష్పులమీద నడిచేవాళ్ల మాత్రం సాధారణంగా నీళ్లతో కాళ్లను కడుక్కుంటారు కనుక ఆ నీళ్లు ఆవిరిపోరగా ఏర్పడి రక్షణ కల్పించడానికి కూడా చాలావరకు వీలుపడుతుంది. కణకణలాడే నిష్పుకి పాదానికి మధ్య ఏర్పడే ఆవిరి పొగ చాలా పల్చునిదైనప్పటికి అది ఎంతో శక్తివంత మయినది అలాగే అనుక్కజం మన చర్చం తడిగా వుంచబడుతూ వుండటంవల్ల నిష్పుమీద పాదంపడగానే అక్కడ వుండే తడి ఆవిరిపోరగా మారిపోయినా మళ్ళీ పాదం ఎత్తగానే వెంటనే తడి ఏర్పడి తిరిగి పాదం నిష్పులమీద పడగా ఆవిరి పొర ఏర్పడటానికి అవకాశం కలుగుతూ వుంటుంది.

నిష్పుగుండం తగినంత లోతు లేకపోయినా, నిష్పులు తగినంత ఎర్రగా కాలి వుండకపోయినా ఆ నిష్పులమీద నడిస్తే కాళ్ల కాలుతాయి. దానికి కారణం నిష్పులమీద పాదం పడగానే పాదంక్రింద వుండే తడి ఆవిరిపోరగా మారిపోయేటంత వేడిగా లేకపోవడమే. నిష్పు గుండం లోతుగానూ బాగా వెడల్చగాను వుండి బొగ్గులు కణకణ లాడుతూ వుంటేనే కనురెపుపాటులో పాదం క్రింద వుండే తడి ఆవిరిపోరగా మారి పాదానికి రక్షణ కవచం అవుతుంది. బొగ్గులు వేడి తగిపోయినా, నిష్పులమీద బూడిదలగా ఏర్పడినా కాళ్ల కాలడం తఫ్యం.

వేడివేడి నిష్పులమీద తడిపాదం పడగానే ఆవిరి పొర ఏర్పడటాన్నే ఘిజిక్కులో “గ్రీమాయిడల్ యాక్సన్” అని అంటారు. అయితే శాస్త్రీయ సత్యాన్ని గుర్తించక నిష్పులమీద

నడవగలగటాన్ని దైవమహిమగా భావిస్తూ వుంటారు. పైగా దానితోపాటు అనేక మూడునమ్మకాలు ముడివేసుకుని వున్నాయి. ప్రముఖ నాస్తికవాది, సాంఘిక విషయ కారులయిన శ్రీ గోరా నిష్పామీద నడవటం దైవమహిమ అనే దానిని తీవ్రంగా ఖండించి దాని వెనుకవున్న శాస్త్రీయ విషయాన్ని వెలుగులోకి తీసుకుని వచ్చారు. పైగా అనేకచోట్ల మూడునమ్మకాలని ఖండిస్తూ సభలు ఏర్పరచినప్పుడు నిష్పగుండాలను ఏర్పాటు చేయించి తాను స్వయంగా నడిచి చూపించి, తనతోపాటు ఇంకా అనేకమందిని నడపించి ఇందులో దైవమహాత్మ లేదని నిరూపించి చూపించారు. గోరా మాదిరిగానే మనం కూడా ప్రతీ విషయం తెలుసుకోవడానికి ప్రయత్నించాలి.

7. చిప్పి దోషమా ? ప్రయాణ బడలికా ?

“ఎమండి, కాస్త లేచి చూడండి. చంటివాడు ఒకటే ఏడుస్తున్నాడు. చూడబోతే ఒట్లు వేడిగా లేదు. పాలు తాగడాయి, ఏడుపు మానడాయి, ఏమి చేయాలో నాకు తోచడం లేదండీ” అంటూ కమల నిద్రపోతున్న భర్తని మేల్కొల్పింది. “అబ్బా, నేను లేవలేనుకాని, కాస్త వాకిట్లోకి తీసుకువెళ్లి చల్లగాలిలో జోకొట్లు, వాడే నిద్రపోతాడు” అంటూ కట్లు తెరవకుండానే జవాబిచ్చాడు జగదీష్.

సతీసమేతంగా ఊరుప్రయాణం చేసి వచ్చిన జగదీష్కి ఒళ్లంతా బడలికగా వుండి తిండికూడా తినకుండా నిద్రపోవాలనిపించింది. మగాడు కనుక ఏదీపట్టించుకోకుండా నిద్రపోగలిగాడు. కన్నతల్లి అయిన కమల బిడ్డ ఏడుస్తూ వుంటే తన కష్టాన్నెనా మరచిపోయి లాలించక తప్పలేదు. చల్లగాలిలో ఎత్తుకుని తిప్పింపుడు కాస్తపడుకోవటంతో కమలకి తెల్లారిపోయింది. వుదయం లేచేసరికి చంటివాడికి కాస్త ఒట్లు వెచ్చగా కూడా అనిపించింది. తాగిన కాస్తపాలు కక్కియేయడం జరిగింది.

తెల్లారుతూనే పక్కిటి పిస్సిగారు లేచివచ్చి, “ఏమిటమ్మాయే! రాత్రి అంతా చంటివాడు ఏడుస్తూనే పున్నట్లున్నాడు. అదేమిటి! పండులాగా పుండే పిల్లపాడు అలా పాడయిపోయాడేమిటి? ఏమోనమ్మా ఇంత దూరం ప్రయాణం చేసివచ్చావు. ఏ పాడు కణ్ణ పడ్డాయో ఏమిటి? వాళ్ల దిష్టి తదిలి పండులాగా పుండే పసివాడు వడిలిపోయాడు” అంటూ తన ప్రేమనంతా ఒలకపోసింది.

కమలకి ప్రకృంటి పిస్సిగారి మాటల్లో నిజంలేకపోలేదనిపించింది. తాను వెళ్లిన ఊళ్లో తమ వాళ్లంతా బాబుని ఎత్తుకుని బొట్టగా పున్నాడని ముద్దాడినవాళ్లే. తన తోటికోడలు విషయం చెప్పనే అవసరం లేదు. అమె అయితే “అక్కయ్యగారూ, నా పిల్లలు అయితే

ఎంతతిన్నా బక్క పీసుగులుగానే వుంటున్నారు మీ చంటాడు ఇంత బొద్దుగా వున్నాడు. ఏమి పెడుతున్నారేమిటీ? నాకూ ఆ రహస్యం చెప్పురా” అంటూ మరీ-మరీ అడిగింది. బాబూని చూసి పైకి మురినిపోయినా అనూయపడే వుంటుంది. తన తోటికోడలు అన్నమాటలు గుర్తుకురాగానే “జంకేముంది ఆమె దిష్టే బాబుకి తగిలి వుంటుంది” అనే నిశ్చయానికి వచ్చేసింది వెంటనే. ఇన్ని ఎండుమిరపకాయలు దిగతుడిచి నిప్పులో పదవేసి, తగిలిన దిష్టే వదలిపోయిందని తృప్తిపడింది.

కానీ విషయాన్ని కాస్త సున్నితంగా పరిశీలించినప్పుడు చంటివాని ఏదుపుకి దిష్టే తగిలిందని భావించడం ఎంత అజ్ఞానంతో కూడిన విషయమో అర్థం అవుతుంది. ఊరు ప్రయాణం చేసివచ్చి జగదీష్ అన్నం తినే ఓపిక కూడా లేకుండా, భార్యలేపినా లేవకుండా నిద్రపోతే ప్రయాణం బడలికవల్ల అని సరిపెట్టుకున్నాం. అదే ప్రయాణం బడలిక చంటివానికి కూడా కలిగి చల్లగాలి కూడా సరిగ్గా లేకుండా వుండి ఏడిపిస్తే దిష్టే కలిగిందని భావించి దానికి దిగతుడువలు చేస్తే హర్షించాం. ఒకే విషయాన్ని ఇక్కడ రెండు దృక్కోణాలతో చూడడంలోనే మన మౌడ్యుం కనబడుతుంది.

దిష్టేధోషం అనేది కేవలం మూడనమ్మకం. కొందరి చూపులు చెడ్డవి, మరికొందరు చూపులు మంచివి అనుకోవడం ఆర్థంలేని మాట. మనకు తెలియకుండానే వారి చూపులు మనమీద పడితే క్షీటించిపోతామనుకోవడం మన మౌధ్యానికి చిప్పుం. ఇంటికి నలుగురు బంధుమిత్రులు వచ్చి చంటిపిల్లలని ఎత్తుకుని ముద్దాడినా, లేదా చంటిపిల్లలని తీసుకుని బయటకు వెళ్ళివచ్చినా వాళ్ళు తేలికగా నలిగిపోవడం సహజమైన విషయం. అటువంటప్పుడు పిల్లలు ఏడవడం, పాలు త్రాగకపోవడం వంటివి జరగవచ్చి. అది కేవలం శారీరక అలసటవల్లనే కానీ ఎదుటివారి దిష్టే పడటంవల్ల అనేది ఎట్టి పరిస్తితుల్లోనూ కాదు.

దిష్టేధోషం పిల్లలకి తగిలిందని భావించినప్పుడు ఎండుమిరపకాయలు దిగతుడిచి నిప్పులో పదవేస్తారు. నిప్పులో పదవేసిన మిరపకాయల గొట్టునుబట్టి దిష్టేధోషం పడలి పోయింది లేనిదీ నిర్ధారిస్తూ వుంటారు. మంచి మంటలో ఎలాంటి మిరపకాయలు వేసినా వెంటనే కాలిపోయి గొట్టురాదు. తక్కువ మంటలో వేస్తే నెమ్ముదిగా కాలి పొగవచ్చి గొట్టువస్తుందని దిష్టేధోషం వుందని భావించి ఇటువంటి పద్ధతి అవలంభించి తృప్తి చెందడం మనిషి మూడుత్వానికి చిప్పుం.

బల్లిపడిన ఆహారం విషతుల్యమా ?

పెళ్ళిపండిట్లో బాజా బజంత్రీలు మారుప్రోగుతున్నాయి. ఒకప్రకృతి ఇంపైన విందు మరొకప్రకృతి సాంపైన తంతు పెళ్ళిపీటులమీద వున్న వధూవరులు ఉప్పారుగా తలంప్రాలు

పోసుకుంటున్నారు. వాళ్తోపాటు వధూవరుల స్నేహితులు చెరొకవైపు నుంచి చిలిపి గోలతో చేసే సందడి ఆహ్లాదంగా వుంది. ఇదంతా చూస్తూ పెళ్లికూతురు తండ్రి నిండైన మనస్సుతో ఆనందిస్తూ నిలబడివున్నాడు. పెళ్లితోపాటు ప్రకృణే పెళ్లిభోజనాలు కూడా జరిగిపోతున్నాయి. అయినా అవేమీ ఆయనకు పట్టలేదు. ఇంతలో గాథరాగా పరిగెత్తుకుని వచ్చిన రమేష్ “బాబాయ్, సాంబారులో బల్లి కనబడింది. మరి అది ఎప్పుడు పడిందో, ఏమితో చచ్చిపోయి వుంది. సాంబారుతో పాటు అదికూడా వుడికినట్లుగా వుంది” అంటూ జరిగినది చెప్పుకుంటూ పోతున్నాడు.

ఒక్కసారిగా పెళ్లికూతురు తండ్రి గుండెలమీద పిడుగుపడినట్లుగా అయింది బాబామీద పదుతున్న ప్రతిదెబ్బ గుండెలమీద సమ్ముటపోటులా అనిపించసాగింది.

“బాబాయ్ ఇప్పటికే చాలామంది భోజనం కూడా చేసేశారు. బల్లిపడిన ఆహారం విషం అవుతుందని అంటారు కదా. ఇప్పుడు ఎట్లా? ఏం చేయాలి?”

రమేష్ అడిగినదానికి ఏమిచెప్పాలో ఆయనకు తోచడం లేదు. నిండైన మనస్సుతో పెళ్లికి వచ్చి వధూవరులని మనసారా ఆశీర్వదించి విందారగించిన వారికి ప్రాణాపాయం జరగటమనేమాట మనస్సులో మెదలగానే పెళ్లికూతురు తండ్రి మనస్సు ఆందోళనతో తల్లిడిల్లిపోయింది, తల గిరున తిరిగింది. వున్నట్లుండి ఒక్కసారి పెద్దవాంతి అయిపోయింది. పెళ్లిభోజనం చేసినవారికి వాంతి అయిందోలేదో కాని ఆహారంలో బల్లిపడిందని విస్మంత మాత్రానే గాథరాప్టై ఈయనకి ఎప్పుడో మద్దావ్యాం తిన్న అన్నం ఇప్పుడు వాంతి అయిపోయింది.

బల్లి గురించి ఎన్నో మూడుమ్మకాలు ప్రచారంలో వున్నాయి. అదృష్ట దురదృష్ట అభిప్రాయాలతోపాటు ఆహారపిష్యములో కూడా ఎన్నో అవకతవక అభిప్రాయాలు ప్రచారంలో వున్నాయి. బల్లి పడిన ఆహారం తింటే అది విషట్లుమైపోతుందనీ, ఆ ఆహారం తిన్నవారికి ప్రాణాపాయం కలుగు ఎన్నో భయాలు కొండరిలో వున్నాయి. ఇలాంటి భయాలు ప్రచారంలో వుండబట్టే ఎంతో సుష్మగా భోజనంచేసి హయిగా కబుర్లు చెప్పుకుంటున్నవారు కూడా వారు తిన్న ఆహారంలో బల్లిపడి వున్నదని వినగానే కడుపులో దేవినట్లుగా కాళ్ళేతులు గుంజేస్తున్నట్లుగా, ప్రాణం ఏమితోలాగ్గా ఆలుపోతున్నట్లుగా వ్యధ చెందనారంభిస్తారు. అంతేకాదు కొండరయితే భయంతో కంపించిపోయి స్నేహ కోల్పేతారు. మరి అంతగా కాకపోయినా మరికొండరు డాళ్ళరు దగ్గరికి క్లణల్లో పరిగెత్తుకుని వెళ్ళి ప్రాణం పోతున్నంత ఇదిగా గందరగోళం చేసేస్తారు. కాని వాస్తవానికి ఇవన్నో మానసికి భయాందోళనల వల్ల కలిగిన లక్షణాలే కాని, బల్లి పడటంవల్ల కలిగిన లక్షణాలు కానే కావు.

బల్లిపడిన ఆహారం తినడంవల్లగాని, బల్లినే తినడంవల్లగాని ఎటువంటి ప్రాణాపాయం కలగదు. మనుష్యులికి హాని కలిగించూ ఎటువంటి విషపదార్థమూ బల్లిలో లేదు. ముఖ్యంగా మన ఇళ్ళల్లో గోడలమీద, గుమ్మాలమీద వుండే బల్లులవల్ల ఎటువంటి ప్రమాదమూ జరగదు. అవి మనం వండుకున్న ఆహారంలో పడి వుండిపోయినా ఎటువంటి నష్టమూ జరగదు. మనదేశంలో విషసర్వాలనే వండుకుని తినేవాళ్లు వున్నారు. అలాగే కొన్ని దేశాల్లో కొన్ని జాతులలో బల్లులనే ఉఱగాయిపచ్చత్తుగా పెట్టుకుని తినేవాళ్లు వున్నారని కూడా వినికింది వుంది.

బల్లిపడిన ఆహారం ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ విషంగా మారడం జరగదని వివరిస్తూ, గుంటూరు కాలేజీ ప్రాఫెసర్ డాక్టర్ సి. మల్లిఖార్జునరావు ఒక ముఖ్యమైన విషయాన్ని వెలుగులోకి తీసుకుని వచ్చారు. “దొదాపు కొద్దోగొప్పే తేడాతో వున్న ఏ బల్లి విషజంతువు కానేకాదు. బల్లులకి సంబంధించిన అన్ని జాతుల్లో హాలోడెర్న్ రకానికి సంబంధించిన బల్లి ఒక్కటే విషజంతువు. ఇటువంటి బల్లిజాతి మన భారతదేశంలో లేనేదు. ఇది కేవలం మెక్కికోకి చెందిన ఎడారుల్లో నివసిస్తూ ఉంటుంది. అందుచేత భారతదేశంలో వున్న బల్లుల్లో అది ఏ రకానికి సంబంధించినదైనా విషకరమైనది కానేకాదని నిర్దారణ చేసుకోవచ్చు” అని. డాక్టర్ సి. మల్లిఖార్జునరావు వివరించారు.

ఎప్పుడైనా, ఏ వ్యక్తి అయినా విష ఆహారం తీసుకోవడం వల్ల చనిపోయాడని భావిస్తే శవపరీక్ష చేసి విషం దేనికి సంబంధించినదనేది నిర్దారణ చేయడం జరుగుతుంది. ఇటువంటి శాస్త్రంలో ప్రాఫెసర్ అయిన కర్మాల్ మెడికల్ కాలేజి థారెనసిక్ మెడిసిన్ ప్రాఫెసర్ డాక్టర్ పి. కోటీశ్వరరావు కూడా బల్లి పడిన ఆహారం తినడంవల్ల ప్రాణాపాయం జరగదని మన ఇళ్ళల్లో వుండే బల్లి విషజంతువు కాదనే అభిప్రాయాన్నే వెల్లడించారు

బల్లిపడిన ఆహారం తింటే ఎవరికయినా తల తిరిగినట్టు అనిపించినా, వాంతి అయినట్లు అనిపించినా అనవసరంగా భయపడటం వల్లనేగాని, ఆహారం విషతుల్యంగా మారడంవల్ల కానేకాదు. కాని అర్దం లేకుండా ఇలాంటి పొరబాటు అభిప్రాయాలు సమాజంలో ప్రబలి వుండటంవల్ల నిజాలుగా చలామణి అవుతూ వన్నున్నాయి.

సాలీదు గురించి కూడా ఎన్నో భయాలు, అనుమానాలు సమాజంలో ప్రబలి వన్నున్నాయి. బల్లి లాగానే సాలీదు పడిన ఆహారం తీసుకుంటే ప్రాణాపాయం కలుగుతుందనే భయం చాలామందిలో వుంది. దీని గురించి కూడా మెడిసిన్ ప్రాఫెసరు డా. సి. మల్లిఖార్జునరావు వివరిస్తూ సాలీదులో విషగ్రంథులున్నప్పటికీ అవి కేవలం క్రిమికీటకాదులని సంహరించి ఆహారంగా తీసుకోవడానికి పరిమితం తప్ప మనిషికి హాని కలిగించగల శక్తివంతమయినవి

కావు. నైట్ స్ట్రింజర్, విడ్స్ స్పైడర్ సాలీదులు కొంతవరకు ఎక్కువ విషుగ్రంథులని కలిగివుండి మనుష్యులకి కూడా కొంతవరకు చెడుఫలితాలని కలిగించగలవనే భావన వుంది. అయితే ఇటువంటి ప్రమాదకరమయిన సాలీదులు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో లేవని ఆయన వెల్లడించారు.

8. ఇరుకు పట్టితే మంత్రం వేయించుకోవాలా?

చెప్పాల్సి చాలా కారణాలవల్ల వస్తుంది. మెడదగ్గర ఎముకలలో జబ్బివచ్చిగాని, వాటిమర్య వుండే మెత్తని దిండు తొలగడంవల్లగాని, అక్కడ వుండే నరాలు నొక్కిఫేయబడడంవల్లగాని, కండరాలు వాయడంవల్లగాని నోటిలోపలగాని, బయటగాని గ్లాండ్లు వాచడం వల్లగాని నొప్పి అనిపిస్తుంది. మెడనొప్పి కొందరికి ఒకటికి - రెండురోజులు వుండి తగ్గిపోతే మరికొందరికి నెలలు - సంవత్సరాలు వుంటుంది.

మెడ పట్టితే ఇరుకుపట్టిందని ఇరుకు మంత్రం వేయించుకునే వాళ్లు కొందరు వుంటి, నిద్రలో వచ్చింది కనుక నిద్రలోనే పోవాలనుకునేవారు మరికొందరు వుంటారు. పడుకునేటపుడు తలక్కింద దిండు సరిగ్గా లేకుండా ఎగుడుదిగుడులుగా వుంటే మెడ దగ్గర కండరాలు పట్టేయడం సహజం. అటువంటప్పుడు నొప్పి తగ్గడానికి బ్రూఫీన్, అస్ట్రిం వంటి బిళలు వేసుకుని మెడ దగ్గర రిలాక్షయిల్ వంటి ఆయింటిమెంటు రాసినా కాస్త వేడినీళ్లు గుడ్డతో కాపడం పెట్టినా నొప్పి తగ్గిపోతుంది. అంతేగాని నిద్రలో వచ్చిన నొప్పి నిద్రలోనే పోవాలని అనుకోవడం తప్ప. అలాగే మందుబిళలు వేసుకోకుండా మంత్రాలని నమ్ముకుని కూర్చుప్పడం అర్థరహితం.

కొందరికి 'టార్టకోలిస్' అని మెడనొప్పి వస్తుంది. ఈ నొప్పి వచ్చిన వాళ్లకి మెడ ఒక ప్రక్కకి వంగిపోతుంది. రెండవప్రక్కకి మెడ వంచాలంట వీలుకానంత నొప్పి అనిపిస్తుంది. ఇటువంటి కేసుల్లో తల వంగిపోయిన వైపు కండరాలు బిగదీసుకుని పోతాయి. ఇలా కండరాలు బిగదీసుకుని పోవడానికి మెడదగ్గర గ్లాండ్లు వాచడంగాని కారణం, లేదా మరికొందరికి మెడ దగ్గర ఎముకలు, లిగ్మెంట్లు వ్యాధిగ్రస్తం కావడం మరొక కారణం. ఇంకొందరిలో మెడదగ్గర కణతలువచ్చి మెడకండరాలు పట్టేసి ఒకప్రక్కకి వంగిపోతుంది. అందుకని మెడ పట్టేసి తిరగుకుండా అయిపోతే కారణమేమిటో చూడాలి. కొందరికి ఆపరేషన్ చేస్తే తప్ప ఇలా వంగిన మెడ పట్టిన ఇరుకు వదలదు.

ఇంకొందరు ఎప్పుడూ మెడ వేసుక నొప్పి అంటూ బాధపడుతూ వుంటారు. తల ఇటుా అటూ ఎగరేస్తూ నొప్పిని వదిలించుకోడానికి బాధపడుతూ వుంటారు. ఇటువంటి వారిలో కొందరికి కళ్ళకి సంబంధించిన దోషం వుంటుంది. వీరికి కళ్ళపోడు వేయించు

కుంటే తప్ప ఆ బాధ వదలదు. కొందరికి ఇలా నిజంగానే మెడ కండరాలు పట్టిసే, బిగదీసుకునో నొప్పి అనిపిస్తే మరికొందరికి ఏ కారణం లేకుండా ఎంతో బాధ అనిపిస్తుంది. వాళ్ళు మెడని ఒక ప్రకృతి వంచేసి ఎటూ త్రిపురేకుండా బాధ, పడిపోవటమో, నిద్ర లేకుండా తల్లిడిల్లిపోవడమో చేస్తారు. ఇటువంటి నొప్పికాని నొప్పిని హిస్టోరికల్ నొప్పి అంటారు. అలా హిస్టోరికల్ మెడనొప్పి వచ్చినవాళ్ళకి మానసికంగా చికిత్స చేయవలసి వుంటుంది. మెడదగ్గర వుండే వెన్నపూసలుగాని, వాటి మధ్య వుండే వర్షాబ్రాల్ డిస్క్యూని తొలగడం, దెబ్బతినడం జరిగితే మెడదగ్గర నొప్పి అనిపిస్తుంది. మెడని వెనుకకి వంచినా, తలని ఇటూ-అటూ త్రిపీనా నొప్పి అనిపిస్తుంది. చాలామందిలో ఈ నొప్పి మెడదగ్గరే కాకుండా ఛాతీ ముందూ - వెనుకా భుజాల దగ్గర రెండు చేతులలోను అనిపిస్తుంది. కండరాల నొప్పితోనూ, నరాలు గుంజడంతోనూ, నిద్రలేకుండా అవుతుంది. కొందరికి ఇటువంటి మెడనొప్పి వలన చేతిలోని కండరాలు క్లిషిస్టాయి. అంతేకాదు మెడ దగ్గర నుంచి చేతివ్రేళ్ దాకా తిమ్మిరి వున్నట్లు, నరాలు మొద్దుబారిపోయనట్లు అనిపిస్తుంది. అందుకని ఇటువంటి మెడనొప్పులకి మెడ దగ్గర బెల్లు (సెర్వ్యయికల్ కాలర్) పెట్టుకోవలసి వస్తుంది. అంతేకాకుండా తలక్రింద దిండు లేకుండా పడుకోవడం, సెర్వ్యయికల్ ట్రాక్షన్ పెట్టించుకోవడం అవసరమవుతుంది.

ముసాఫ్ చేయించుకున్నప్పుడు మెడలు విరిపించుకుని కటకటమనిపించుకోవడం తప్పి. మెడను అకస్మాత్తుగా ప్రకృతు త్రిపీనా, మెడను బాగా వెనుకకు గుంజినా, మెడమీద గట్టిగా గుణ్ణినా వెన్నపూసలు, వాటి మధ్య వుండే మెత్తని దిండ్లు తొలగడం, విరగడం జరగవచ్చి. ఎప్పుడు ఇలా జరుగుతుండో తెలియదు వెనుక మెడని భోర్పుగా తిప్పడం మంచిదికాదు.

వయస్సు వస్తున్న కొద్ది వెన్నపూసల దగ్గర చిన్నచిన్న ఎముకలు తయారవుతాయి. అంతేకాదు వెన్నపూసలు ఒకదానికొకటి కలిసిపోతాయి. దానివల్ల మెడదగ్గర సహజంగా వుండవలసిన వంపుపోయి మెడ కట్టిలా తిన్నగా తయారవుతుంది. అప్పుడు కూడా మెడ దగ్గర ఎప్పుడూ నొప్పి అనిపిస్తూ వుంటుంది. ఇలా మెడ దగ్గర ఎముకలు, కండరాలు బిగదీసుకుని పోతున్నప్పుడు అవి బిగదీసుకుపోకుండా రోజుా మెడని కదిలించే వ్యాయామం చేయాలి. ఫిజియోథెరపీ ఇందుకు చాలావరకు తోడ్పుడుతుంది.

మెడ దగ్గర నొప్పి అనిపించినపుడు తగిన వైధవర్కలు చేసి కారణాన్నిబట్టి చికిత్స చేయడం, ఫిజియోథెరపీ చేయడం చేస్తే చాలావరకు తిరిగి మామూలు స్థితి ఏర్పడుతుంది.

9. ఎనిమిదవనెలలో పుట్టిన పిల్లలు బ్రతకడం కష్టమా ?

ఎనిమిదవ నెలలో పుట్టిన పిల్లలు బ్రతకరనీ, అంతకంటే వీడవనెలలో పుట్టిన పిల్లలకంటే ఎనిమిదవ నెలలో పుట్టిన పిల్లలే బ్రతికి బట్టకట్టడానికి ఎక్కువ అవకాశాలు ఉన్నాయి. ఎందుకంటే తల్లి గర్జంలో ఒక నెలకంటే మరొక నెల ఎక్కువ ఎదిగినవాళ్ళకి అవయవాలస్తే చక్కగా ఎదుగుతాయి. అందుకనే వీడవనెలలో పుట్టిన వాళ్ళకంటే ఎనిమిదవ నెలలో పుట్టిన పిల్లలకే బ్రతకడానికి ఎక్కువ అవకాశాలు ఉన్నాయి.

అసలు మామూలుగా కాన్ను తొమ్మిదినెలలు నిండిన తరువాత మూడు-నాలుగు వారాలకు అవుతుంది. ఇలా పుట్టిన బిడ్డని “ఫుల్ టెర్న్ బేబీ” అంటారు. ఇలా పుట్టిన బిడ్డ ఆరోగ్యంగా వుండడమే కాకుండా కనీసం 6-7 శౌస్ల బరువు ఉంటుంది. కొంతమంది 8-10 శౌస్ల కూడా ఉంటారు. నెలలు నిండకుండా పుట్టిన బిడ్డ బరువు 5 శౌస్లకంటే తక్కువగా వుండడమే కాకుండా అవయవాలస్తే సరిగ్గాపెరగవు. కొంతమంది పిల్లలు తొమ్మిది నెలలు నిండి నిండకుండానే ముందుగానే పుడతారు. ఇలా పుట్టిన పిల్లలని “ప్రిమెచ్యూర్ బేబీ” అంటారు. తొమ్మిది నెలలు నిండి కనీసం వారంకోఱలు గడిస్తే తప్ప “బెర్రీ బేబీ” లేదా “నెలలు నిండిన బేబీ”గా చెప్పారు.

కొంతమంది పిల్లలు నెలలు నిండిన తరువాత పుట్టినా చాలా బలహీనంగా వుండడమే కాకుండా, పుట్టినప్పుడు వుండవలసినంత బరువు వుండరు. వీరు చూడటానికి వీడవ నెలలోనో, ఎనిమిదవ నెలలోనో పుట్టిన పిల్లల్లగా పేలగా, బలహీనంగా వుంటారు. నెలలు నిండినా ఇలా బలహీనంగా పిల్లలు పుట్టటానికి తల్లి ఆరోగ్యం బాగుండక పోవడమో, కడుపులో వుండగానే తల్లి నుంచి బిడ్డకు వ్యాధులు సంక్రమించడమో, పిండ నిర్మణం లోపమో కారణం. ఇది ఇలా వుండగా నెలలు నిండి కాన్ను అయిన కవలపిల్లలు కూడా చాలామంది తక్కువ బరువతో వుంటారు.

నెలలు నిండి పుట్టినా, నిండకుండా పుట్టినా 4 నుంచి 5 శౌస్ల వుండే పిల్లల్లో 80 శాతం మంది బ్రతకడానికి అవకాశం వుంది. 2 నుండి 4 శౌస్ల వుండే పిల్లలు 40 శాతం మంది బతుకుతారు. 3 శౌస్ల కంటే తక్కువ బరువతో పుట్టే పిల్లల్లో 10 శాతం మంది బతుకుతారు.

బరువు తక్కువగా పుట్టిన పిల్లలను తక్కిన పిల్లల్లగా పెంచాలంటే కుదరదు. వీరిని అన్ని సదుపాయాలున్న “ప్రిమెచ్యూర్ బేబీ కేర్ యూనిట్స్”లోనే కొంతకాలం వుంచి పెంచాలి.

అయిదు అయిదున్నర పొన్నకంటే తక్కువ బరువుతో పుట్టిన బిడ్డలో తైతన్యం తక్కువ కనబడుతుంది. ఆరోగ్యకరమయిన బిడ్డ పుట్టిన దగ్గర నుంచి పెదవులు చప్పరించడం, నోట్లో నీళ్ళపోస్తే చక్కగా ప్రింగడం చేస్తారు. బరువు తక్కువ వుండే పిల్లలు నోట్లో నీటిచుక్కలు వేసినా సరిగ్గా ప్రింగలేకపోతారు. పైగా వారికి ప్రింగబోతే ముక్కుల్లో నుంచి నీళ్లు తిరిగివస్తాయి. తక్కువ బరువుతో పుట్టిన పిల్లలు సరిగ్గా శ్యాస్ తీసుకోలేకపోతారు. అందుకని శ్యాస్ తీసుకుంటున్నా వీరి ఛాతీ పూర్తిగా వ్యాకోచించడం, సంకోచించడం వుండదు.

నెలలు నిండకుండానో, బరువు తక్కువగానో పుట్టిన పిల్లల చర్చంకింద, క్రొవ్వు తక్కువగా ఉంటుంది. మాంసం కండ కూడా తక్కువ ఉంటుంది. చర్చంకింద క్రొవ్వు లేకపోవడంతో బిడ్డ శరీరం నుంచి వేడి త్వరగా బయటకుపోతుంది. దానివల్ల బిడ్డవేడిని గాని, చలిగినాని తట్టుకోలేక కథ్లు తేలవేస్తాడు. ఇటువంటి పిల్లల్లో మూత్రపిండాలు కూడా సరిగ్గా యొదగవు. అందుకని సరిగ్గా మూత్రవిసర్జన చేయరు. వీరిలో గుండె కూడా శక్తివంతంగా పనిచేయదు.

నెలలు నిండకుండా పుట్టిన పిల్లలు సరిగ్గా ఆహారం తీసుకోలేరు. అందుకని వారు త్వరగా నీరసపడి పోవడమో, ఎనిడోసిన్ వచ్చి అపస్యారకస్థితికి లోనుకావడమో జీరుగుతుంది.

బరువు తక్కువగా పుట్టిన పిల్లలకి ఇతర పిల్లలకి వాడినట్లు అన్ని మందులు వాడకూడదు. అలా వాడటం వల్ల హాని వుంది. ఎందుకంటే వాళ్లల్లో ఆ మందులవల్ల కలిగే చెడు ఫలితాలను హారింపచేసే శక్తి వుండదు.

బరువు తక్కువగా పుట్టిన బిడ్డలను “ప్రిమేచ్యార్ బేబి కేర్ యూనిట్స్”లో వుంచి తగిన శ్రద్ధ తీసుకున్నట్టయితే వారిని రక్షించుకోవడానికి ఆరోగ్యంగా తయారు చేసుకోవడానికి పొచ్చు అవకాశాలు వున్నాయి. బరువు తక్కువతో పుట్టే పిల్లలకి కొంత కాలంపరకు వ్యాధికిములు తేలికగా సంక్రమించి వ్యాధులు కలిగిస్తాయి. అందుకని ఈ పిల్లలను అందరి మర్య ఉంచకుండా పూర్తి రక్షణ వుండే గదుల్లో వుంచాలి. అందరినీ వీరి దగ్గరికి రానివ్వకూడదు. ముఖ్యంగా వ్యాధులున్నవారు, జలుబు, దగ్గ ఉన్నవారు వీరి దగ్గరికి వెళ్ళకూడదు. శరీరంలో తగిన సీరు ఉండటానికి, ఎదగడానికి తగిన ఆహారం అందించడానికి వీరికి నరంద్వారా గూడ్కోజు ఎక్కించాలి. అంతేకాకుండా ముక్కు నుంచి కడుపులోకి టుయ్యబువేసి పాలు, ఇతర ఆహారం ఎక్కించాలి. ఈ పిల్లలకు బయటుండే అతి చలిగాని, వేడిగాని తగలకుండా చూడాలి.

ప్రతిసారీ ఏడవనెల వచ్చీ రాకుండానే కాన్సు అయిపోతూ వుంటే గర్జుకోశం ముఖద్వారం బిగపట్టి వుంచే గుణం కోల్పోయి బిడ్డ బరువుకి విచ్చుకునిపోతుందని

అనుమానించాలి. ఇటువంటి కేసుల్లో ఐదు - ఆరునెలలు రాగానే ముందు జాగ్రత్తగా గర్వశయం ముఖద్వారాన్ని విచ్చుకోకుండా నైలాన్ దారంతో బిగించి ముడివేయాలి. నెలలు నిండి కాన్ను నొప్పులు ప్రారంభంకాగానే ముడివేసిన దారాన్ని కట్టే చేయాలి. అప్పుడు నెలలు నిండి చక్కని బిడ్డలు పుట్టుడానికి అవకాశం వుంది. బరువు తక్కువతో పిల్లలు పుడుతున్న నెలలు నిండకుండా పిల్లలు పుడుతున్న మూలకారణాన్ని పరిశీలించి దాని ప్రకారం చికిత్సచేస్తే పండంటి బిడ్డలు పుట్టే ఇల్లంతా చిన్నారి నవ్వులతో, చిందులతో ఆనందాన్ని నింపివేస్తారు.

10. వేడిచేస్తే కళ్ళు ఎర్రబిడ్డతాయి

అనిల్కి కళ్ళు కాస్త గరగర అనిపించాయి. వెలుతురు చూడబోతే కళ్ళవెంట నీళ్లు కారాయి. అద్దంలో కళ్ళు చూసుకుంటే ఎర్రబిడ్డట్లు కనిపించాయి. రోజింతా తీరికలేకుండా పనిచేయబట్టి వేడిచేసి వుంటుందని భావించి అతను కాస్త మజ్జిగ ఎక్కువ త్రాగి పడుకున్నాడు. ఉదయం లేచేసరికి కళ్ళ తెరవాలంటే వీలులేకుండా రెండు రెప్పలు అంటుకునిపోయాయి. రెండు చేతులతో పట్టుకుని అంటుకొనిపోయిన రెప్పలని విడదీసుకున్నాడు. అద్దంలో కళ్ళు చూసుకుంటే కంటినిండా పుసులు ఉన్నాయి. కంటిరెప్పలకి వెంట్లుకలు అంటుకుని పోయాయి.

అనిల్కి వచ్చిన కంటి జబ్బు సాధారణంగా చాలామందికి వస్తునే వుంటుంది. దీనినే వ్యాపచరికంలో “కళ్ళకలక” అనీ, వైద్యభాషలో “కంజ్ఞివైటీన్” అంటారు. ఇది కంటికి బాక్సీరియా క్రిములు సోకడంవల్ల వస్తుంది. అతి తేలికగా ఒకరి నుంచి మరొకరికి సంక్రమిస్తుంది. అందుకనే ఇంట్లో ఒకరికి కళ్ళకలక వస్తే సరైన శుభ్రత, నియమాలు పాటించకపోతే రెండవవారికి కూడా అతి త్వరగా వస్తుంది. కళ్ళ కలక వివిధ రకాల వ్యాధి క్రిముల వల్ల వస్తుంది. సాధారణంగా వచ్చే కళ్ళ కలకకు స్ఫుర్తికోకన్ బాక్సీరియా క్రిమే కారణం. కలక వచ్చినవారికి ముందు కళ్ళ ఎర్రబిడ్డటం, కళ్ళల్లో ఏదోపడ్డట్లు గరగరలాడటం, ఎండ, వెలుతురు చూడటానికి ఇబ్బంది పడటంలాంటి లక్షణాలుంటాయి. కౌర్సిగంటల్ని కళ్ళల్లో పుసులు కట్టడం ప్రారంభమహుషుతాయి. తరువాత పుసులు మరింత ఎక్కువ అవుతాయి. సాధారణంగా నిద్రలేచేసరికి రెండు కళ్ళ ఘూర్తిగా అంటుకుని పోయి కళ్ళనిండా పుసులు ఉంటాయి. ఈ కళ్ళకలక ముందు ఒక కంటికి ప్రారంభమైనా, రెండవపూర్చికి రెండవ కంటికి కూడా సంక్రమిస్తుంది. వ్యాధి వచ్చినప్పుడు కంటి నుంచి కారే నీరు ద్వారా, పుసులు ద్వారా రెండవవారికి ఈ వ్యాధి సంక్రమిస్తుంది. అందుకని కళ్ళకలక వచ్చిన వ్యక్తి వాడిన తువ్వాళ్లు, ఇతర దుస్తులు వాడకూడదు.

కళ్ళకలక వచ్చినప్పుడు శుభ్రమైన నీళ్ళతో కళ్ళు శుభ్రం చేస్తూ ఉండాలి. కళ్ళలో తీర్మానిసిన్, సోప్రామైసిన్ లాంటి కంటి ఆయింటుమెంట్లు వాడాలి. అవసరాన్నిబల్లీ యూంటిబయటిక్క వేరే వాడవలసి వుంటుంది. కళ్ళకలక వచ్చినప్పుడు మందువాడితే 2-3 రోజుల్లో కొంతవరకూ తగ్గిపోతుంది. ఘృత్రిగా వ్యాధి తగ్గేవరకు మందు వాడాలి.

సాధారణంగా కంటికి వచ్చే ఈ వ్యాధివల్ల ఎటువంటి దుష్పలితాలుండవు. సరైన చికిత్స పొందకుండా వ్యాధిని నిర్దక్కయిం చేయడంవల్ల, నాటువైద్యం చేయడంవల్ల కంటో పుండు ఏర్పడే ప్రమాదం మాత్రం పుండి.

గనేరియా వ్యాధివున్న స్త్రీ ప్రసన్నిచినపుడు ఆ వ్యాధికిములు పుట్టే బిడ్డకి సంక్రమించి కళ్ళకలక రావచ్చు. అటువంటప్పుడు బిడ్డపుట్టిన 2-3 రోజుల్లో కళ్ళు అంటుకుని పోవడమే కాకుండా కళ్ళవెంట సుద్ధమాదిరిగా కనిపించే చీము వస్తుంది. ఇటువంటి కేసుల్లో ఆ బిడ్డకి కళ్ళు దెబ్బుతినే అవకాశం పుండి. ఇలాగే పెద్దవాళ్ళకి కూడా గనేరియా క్రిములు సోకి కళ్ళకలక రావచ్చు.

మైరస్కిములవల్ల కూడా సాధారణంగా కళ్ళకలక వస్తుంది. మైరస్కిమివల్ల వచ్చే కళ్ళకలకలో మామూలుగా వచ్చే కళ్ళకలకలోలాగా పుసులు కట్టడం, రెండు కళ్ళు అంటుకొని పోవడం జరగదు. మైరస్కివల్ల వచ్చే కళ్ళకలక ముందు ఒక్క కంటితోనే ప్రారంభం అస్తుంది. కళ్ళు ఎర్రబడతాయి. బాగా మండుతాయి. కళ్ళ వెంట నీళ్ళు బాగా కారతాయి. వెలుతురు చూస్తే మరింత నీళ్ళు కారతాయి. ఈ కళ్ళకలక కూడా 3-4 రోజుల్లో తగ్గుతుంది.

కొందరికి ఎటువంటి వ్యాధికిములు సోకకుండానే అకస్యాత్మగా కళ్ళు ఎర్రబడడం, కళ్ళల్లో పోషడ్డట్లు బాధ అనిపించడం, కళ్ళ వెంట నీళ్ళు కారదం పుంటాయి. ఇలా కొందరి వ్యక్తుల్లో చాలా తరుచుగా జరుగుతూ వుంటుంది. దానికి కారణం ఇటువంటి వారికి పొగ, దుమ్ము నిప్పువేడి, ఎండవేడి, కలుషితమయిన గాలి సరిపడకపోవడమే. కొందరికి ఆల్ఫాహోలు సేవించిన వెంటనే కళ్ళు ఎర్రబడి చింతనిప్పుల్లూ తయారవుతాయి. ఇంకొందరికి కళ్ళు ఎప్పుడూ ఎర్రగా పుండి కళ్ళకలక మొండిక్కెత్తిపోయిందా అస్వాస్తులు ఉంటాయి. దానికి కారణం వారు సరయిన గాలి, వెలుతురు లేని ఇళ్ళల్లో నివసించడం, దుమ్ము-ధూళి ఎప్పుడూ రేగుతూ పుండటం, బాగా వేడి వుండటం ముఖ్య కారణాలు. అలాగే అతిగా థుజించేవారిలో అతిగా మర్యాద సేవించేవారిలో గౌటు వంటి వ్యాధులు పుండేవారిలో, ఎలర్లో వ్యాధులు వున్నపారిలో, నిద్ర సరిగ్గా పుండని వారిలో కళ్ళు ఎర్రగా కనబడవచ్చు. అందుకని డాక్టర్కి చూపించి కారణాన్నిబల్లీ చికిత్స పొందడం ఉత్తమం.

11. దెయ్యం పట్టిందని బాదడ్డం ఎంతవరకు సబబు ?

శైరద తీయని కోర్చైలతో సంసార జీవితంలో అడుగుపెట్టింది. ఆత్మవారింటికి వెళ్లిన కొద్దిరోజులవరకు హంఘారుగానే కనిపించింది. కాని రాను రాను శారదలో అనుకోని మార్పులు కనబడసాగాయి. ఇంతవరకు వున్న హంఘారు ఆనందం ఆమెలో లేవు. ఆడబిడ్డలతో సరసమాడటం, మరదలను వేళాకోళం చేయడం మానేసింది. సరిగ్గా తల దుష్పూర్వావడం లేదు కూడా. ఎంతో చక్కగా ముస్తాబయ్యే శారద, మురికిగా వుంటోంది. ఇతరులతో మాటలు డటం బాగా తగ్గించి వేసింది. అంతగా మాటలు తగ్గించిన అమ్మాయి, ఒక్కొక్కసారి వున్నట్టుండి అర్థం-పర్షం లేకుండా అతిగా నవ్వేయడం, మరొకసారి వెక్కి వెక్కి ఏద్దుడం చేస్తోంది. ఆమెలో కలిగిన ఈ విచిత్ర మార్పు ఎవరికీ అర్థంకాలేదు. తిన్నగా శారదని అడిగితే “అభ్యే నేను మామూలుగానే ఉన్నానే - నేనేమీ తేడాగాలేనే!” అని జవాబిచేయి. అంత మంచి అమ్మాయి యిలా మారిపోయిందంటే యిది. మరే కారణం అయివుండదనీ, కేవలం దయ్యం పట్టిపుంటుందనీ నిర్వారించారు. ఇంకేముంది వెంటనే భూతవైద్యుణ్ణి పిలిపించారు. అతను నిజంగానే శారదకి దయ్యం పట్టిందని చెప్పి ఆ సెత్తిన ఓ కొబ్బరికాయ పెట్టి ధూపదీప నైవేద్యాలతో పెద్ద తతంగం నడిపాడు. భూతవైద్యునికి ముదుపు అయితే ముట్టింది కాని, శారద ప్రవర్తనలో మార్పు రాలేదు. యిలా ఎందరో భూతవైద్యులు వైద్యం చేసినా శారదలో మార్పురాలేదు సరికదా ఆమె పరిస్థితి ఇంకా చెడిపోయింది. మొదట్లో శారదకి దయ్యం పట్టిందనేవారు. చివరికి ఆమెనే దయ్యం అనడం ప్రారంభించారు.

కోటి కోర్చైలతో సంసార జీవితంలో అడుగుపెట్టిన శారదకి అనుకోని విధంగా ఆశాభంగం కలిగింది. తీవ్రమయిన సంతృప్తి ఆమె మనస్సుని వికలం చేసేసింది. ఏం చేయాలో తెలియదు, ఎలా చెప్పాలో తెలియదు. అదే ఆమెను చివరికి యిలా చేసింది. శారద అకస్మాత్తుగా నష్టపున్నదన్నా, వీడుస్తున్నదన్నా అవస్త్రా హిస్ట్రీయా లక్ష్ణాలు. ఆమెలో కలిగిన హిస్ట్రీయా లక్ష్ణాలు, మానసిక అసంతృప్తివల్ల కలిగినవేగాని దయ్యం పట్టడం వలనో కాదు. పూర్వకాలం మానసిక వ్యాధుల విషయంలో మౌడ్యం మరింత ఎక్కువ వుండేది. హిస్ట్రీయా, మార్పు, సంధి వంటివి వచ్చినపుడు భూతాలు, దయ్యాలు ఆవహించడమనీ, దేవీదేవతలకు ఆ మనిషివై కోపం ర్థావడమేనని భావించేవారు. అంతేకాకుండా, చనిపోయిన వారు దయ్యాలై పీడిస్తారనీ, అందువల్లనే మనమ్ములు శుష్మించి పోతారనీ అనుకునేవారు. మానసిక వ్యాధి వచ్చి కాస్త అసాధారణ ప్రవర్తన కలిగివున్నా అనందర్యంగా మాటలు డుతు వున్న దయ్యం పట్టిందని బట్టలన్నీ ఊడదిసేసి చిత్రకబాదేవారు చివరకు కొన్ని సందర్శాలలో

బహిరంగ స్థలంలో తాడుతో ఉరితీసి మంటచెట్టి కాల్చి చంపేవారు అటువంటి ఆటవిక మనస్తత్వం కొన్నిచోట్ల ఇంకా ఈనాటికీ మానసికవ్యాధి వచ్చి అసాధారణంగా మాట్లాడే మనమ్ములపట్ల కొన్నాగుతూనే వుంది.

హిస్టోరియా కేవలం మానసిక వ్యాధి. మానసిక బలహీనత వలన ఈ వ్యాధి వస్తుంది. హిస్టోరియా లక్ష్మణులు ఘలానా విధంగా వస్తాయని, ఘలానా విధంగా రావనీ, చెప్పుడానికి వీలులేదు. ఒక్కాక్కసారి ఒక్కాక్క రకమైన వ్యాధి రూపంలో కనబడుతూ వుండవచ్చు. శారదలాగా ఒక్కాక్కసారి అతిగా నవ్వవచ్చు లేదా వెక్కి వెక్కి గంటల తరబడి ఏడవచ్చు. మరికొందరు అతిగా కాళ్ళు - చేతులు తన్నేసుకోవచ్చు. హిస్టోరియా రోగిలో ఏది వచ్చినా ఆ వ్యక్తిలో కలిగే భావావేశాలమీద, చేసే పనిమీద అదుపులేకుండా పోతుంది. ఎప్పుడయితే మనస్సు అదుపులో లేదో అప్పుడు ప్రతిది అతిగా వున్నట్టే కనిపిస్తుంది. ఈ హిస్టోరియా లక్ష్మణులు మామూలు సమయంలో కనబడుతూ ఉండవచ్చు లేదా మానసికంగా ఆలోచనలు, భాధలు కలిగినప్పుడు, శారీరకంగా అనారోగ్యం కలిగినప్పుడు కనబడుతూ వుండవచ్చు.

హిస్టోరియా లక్ష్మణులు కనబరిచే కొందరు వ్యక్తులు తమని ప్రతివారూ గుర్తించాలని, తాము చేసే ప్రతిచిన్న పనిని యొదుటివారు. అభినందించాలనీ, తక్కినవారికంటే తమనే ఎక్కువ గౌరవించాలని ఆశిస్తూ వుంటారు. కాని ఆ మనిషి దగ్గర వున్నవాళ్ళకి అది చాలా చిన్న విషయం. అటువంటప్పుడు ఎదుటివారు ఆ మనిషిని అభినందించకపోవచ్చు. లేదా అంతకంటే బాగా చేసిన మరొక వ్యక్తిని అభినందించవచ్చు. అటువంటప్పుడు పీరిలో అణిగివున్న భావావేశాలు యేవో ఒక శారీరక, అనారోగ్య రూపంలో బయట పడవచ్చు. యటువంటి కొందరు మనమ్ములు మామూలుగా శాస్త్ర తీసుకుంటున్న గాలి అందనట్లు పైరానా పడిపోతూ నిండుగా గాలి పీల్చి వదులుతూ ఆయాసపడిపోతూ ఉంటారు. మరికొందరు గుండెలో నొప్పి వచ్చినట్లు గుండెను అదిమి పట్టుకుని కాళ్ళు - చేతులు తన్నేసుకుంటూ వుంటారు. తీరా డాక్టర్ పరీక్షచేసి చూస్తే ఎటువంటి అనారోగ్యం వుండదు.

కొందరు వ్యక్తులు కొన్ని విషయాలు గురించి అనవనరంగా ఎక్కువగా ఆలోచిస్తుంటారు. వారి ఆలోచనాఫోరణి అంతా తప్పగానే వుంటుంది. దానికితోదు అనుభవం లేని కొందరు మనమ్ముల మాటలవల్ల అటోహలకు లోనయి హిస్టోరియా తెచ్చిపెట్టుకుంటారు. ప్రతీ చిన్నదానికి భయపడే మనమ్ముల్లో హిస్టోరియా లక్ష్మణులు రావడానికి ఆస్కారం వుంది! కాని వారికి వున్న భయమే ఇందుకు కారణమని వారికి తెలియదు.

సాధారణంగా కనబడే హిస్టోరియా లక్ష్మణులు చాలా విచిత్రంగా ఉంటాయి. కొందరికి తలనొప్పి ఎంత విపరీతంగా ఉంటుందంటే, ఎవరో సుత్రితీసుకొని తలపై మేకు

దిగగొట్టుతున్నట్లు అనిపిస్తూ వుంటుంది. మరికొందరికి గొంతులోకి పెద్ద ఉండ అడ్డుపడ్డట్టే అనిపిస్తుంది. కొందరికి కళ్ళు మామూలుగానే ఉన్నా చూపుకనబడనట్లు అయిపోతుంది. ఇటువంటివారు కళ్ళు తెరుచుకునే వుంటారు. కానీ చూపు కనబడనట్లుగానే వ్యవహారి స్తారు. ఇంకొందరిలో చెవుడు వచ్చేసినట్లే వినబడనట్లు ప్రవర్తిస్తారు. మరికొందరికి శరీరంలో కొంత భాగం మొర్చుబారిపోయినట్లు, స్వర్ఘజ్ఞానం లేనట్లు అయిపోతుంది. కాళ్ళు—చేతులు, కదపలేనట్లుగా కూడా ప్రవర్తిస్తారు. కానీ దాళకు పరీక్షచేసి చూస్తే ఏ లోపము ఉండదు. అన్ని మామూలుగానే పని చేస్తుంటాయి. మానసిక బలహీనతవల్ల, భయాందోళనల వలన ఆ వ్యక్తి అలా ప్రవర్తించడం జరుగుతుంది. కానీ ఇలా హిస్టోరియా రోగి ప్రవర్తించినప్పుడు తక్కిస్తవారు అవి హిస్టోరియా లక్ష్మణాలు అని అర్థం చేసుకోలేక గాలి పట్టిందనో, దుష్టశక్తులు అవహించాయనో తాళ్ళు వేయించడం, హాజలు చేయించడం వంటి అర్దంలేని పనులు చేస్తుంటారు.

హిస్టోరియా ఒక విధమైన మానసికవ్యాధి కనుక దీనికి మానసిక చికిత్స ముఖ్యం. హిస్టోరియా రావడానికి మూలకారణాన్ని జాగ్రత్తగా గమనించి ఆ పరిస్థితులని చక్కిద్దర్దానికి ప్రయత్నించాలి. వీలయితే ఆ మనిషిని అతను ఉన్న పరిసరాల నుంచి దూరంగా ఉంచి చికిత్స చేయడం మంచిది. ఆ మనిషికి తగిన మానసిక క్లైర్యం, ఉత్సాహం ఇవ్వాలి. ఒకవేళ ఏ వ్యక్తిలోనేనా హిస్టోరియా లక్ష్మణాలు తరచుగా కనబడుతూంటే అవి మానసిక బలహీనత వలన వస్తున్నాయని అర్థమయ్యేటట్లు తక్కినవాళ్ళు చెబుతూ ఉండాలి. అలాకాక అతనితో పాటు పక్కన ఉన్నవాళ్ళు కూడా ఆందోళన చెందుతూ వుంటే, అతనికి హిస్టోరియా రోగపట్ల సానుభూతి చూపటంతో పాటు అతని మానసిక వ్యాధి గురించి తగిన అవగాహన కలిగేటట్లు చేయాలి. దానితో ఆ మనిషి త్వరగా కోలుకుని మామూలు మనిషి అవుతారు.

12. కారణం లేకుండానే బిగులుగా తయారవుతారా?

దీప్రేషన్కి లోనైన వ్యక్తి దేనిమీదా ఆసక్తి చూపించడు. నిరాశాజనకంగా కనబడతాడు ముఖంలో ఎక్కడా ఆనందం వుండడు. కొందరిలో వీటి లక్ష్మణాలు తక్కువగా వుంటే మరికొందరిలో ఎక్కువ మోతాదులో కనబడతాయి. ఇటువంటి మానసిక వ్యాధి సాధారణంగా 30 ఏళ్ళు దాటిన వ్యక్తులలో కనబడుతుంది. శరీరంలో ఒక రకమైన రసాయనం తక్కువైనప్పుడు మెదడులోని కేంద్రాలు బలహీనంగా తయారై ఇలాంటి మానసిక స్థితి ఏర్పడుతుందని కొందరు మానసిక శాస్త్రవేత్తలు భావిస్తున్నారు. అంతేకాక కొందరు వ్యక్తుల్లోని సున్నితమైన మానసిక స్థితి ఈ రకంగా మారడానికి కారణమని భావిస్తున్నారు.

సాధారణంగా ఎవరైనా ఎక్కువ భాద్య కలిగినప్పుడు తాత్యాలికంగా విచారంగా తయారవచ్చు. కానీ తరువాత వారు త్వరగానే మామూలుగా అయిపోతారు. కానీ కొందరు అతిచిన్న విషయానికి తీవ్రమైన మానసిక సంక్లేఖనికి గురియై, తట్టుకోలేక ఎప్పటికీ డిప్రఫెన్ కి గురి అపుతారు. కొన్నిరకాల విషజ్ఞరాలకి లోనయిన వ్యక్తులకు కూడా మెదడులోని నరాల వ్యవస్థ దెబ్బతిని ఇటువంటి మానసిక స్థితి కలగవచ్చు.

డిప్రెఫెన్ కి గురి అయిన వ్యక్తి విచారగ్రస్తంగా, నిరాశా జనకంగా కనపడటమే కాకుండా, జ్ఞాపకరక్తి తగ్గిన వాసిగా తయారవుతారు. దేనిమీదా త్రద్ధ చూపలేకపోతాడు. పైగా ఏ పనిచేయడానికయినా బాధ్యత తీసుకోవడానికి భయపడతాడు. అంతేకాకుండా ఒక పని గురించి మంచిచెడ్డలు ఏమాత్రం ఆలోచించలేని వ్యక్తిగా తయారవుతాడు. ఆలోచన ఏమాత్రం ముందుకు సాగదు. ఎంత చిన్న విషయాన్ని అయినా ఆలోచించకుండా ఊరుకుంటాడు. ఈ రకంగా నిర్లిప్త ఏర్పడిన వ్యక్తులలో జీవితం ఎడల ఆశలేకపోగా ఈ ప్రపంచం అంతా మిధ్య అనే భావం కూడా ఏర్పడుతుంది.

అంతేకాకుండా ఏరిలో వింత వింత అభిప్రాయాలు కూడా కలుగుతూ ఉంటాయి. కొందరు వ్యక్తులు తమని తామే నిందించుకుంటూ ఉంటారు. ఇటువంటి వారికి వారిలో ఎటువంటి సుఖవ్యాధులు లేకపోయినా తాము సుఖవ్యాధులతో పీడించబడుతు న్నామని, తమ వద్దనుంచి చెప్పలేనంత దుర్దంధము వస్తోందని, తమతోపోటు ఉండే వ్యక్తులు తమని అసహ్యంచుకుంటున్నారని, తనకి తెలియిని వ్యక్తులు కూడా దారిసపోతూ తమనిచూసి అసహ్యంచుకుని మొఖం ఎదుటీ ఉమ్మెవేసి పోతున్నారని భావిస్తారు.

ఇటువంటి వ్యక్తులకు అలాంటిది ఏమీ లేదని ఎంత నచ్చచెప్పినా ఒప్పుకోనే ఒప్పుకోరు. పైగా వారు అనుకునే నిజమని భావిస్తూ బాధపడిపోతూ తక్కినవారికి దూరంగా కూర్చుంటూ వుంటారు. అలాగే తాము చాలా పాపాలు చేసినట్లు, అవి ఈ జన్మలో తీరేవి కావని, దానికి శిక్ష అనుభవించి తీరవలసిందే అని దిగులుపడిపోతూ ఉంటారు. ఇలాంటి దురభిప్రాయాలతో పోటు వారిలో ఇంకా అనేక త్రమలు త్రాంతులు కలుగుతూ వుంటాయి. ఎప్పుడో తీసుకున్న ఆహారం అలాగే కడుపులో గడ్డకట్టుకొనిపోయి వుండిపోయిందనీ, శరీరం ఉచ్చిపోయిందనీ, కళ్ళ దెబ్బతిని పోయాయనీ, తలలో ఎటువంటి పదార్థం లేకుండా భారీగా తయారయిందనీ రకరకాలుగా భాధపడిపోతూ వుంటారు.

డిప్రెఫెన్ మొదటిదశలో నఖశిఖ పర్యంతం ఏదో ఒక భాద్య ఉన్నట్లు అనిపించడం, ఆకలి లేకపోవడం, ఏవేవో పాడురుచులు నోట్లో అనిపిస్తూ వుండడం, మలబద్ధకంగా వున్నట్లు అనుభూతి చెందడం, ఎప్పుడూ నీరనం, అలసటగా వుండటం జరుగుతాయి.

కాని పాస్తువానికి వారికి శారీరకంగా ఎలాంటి అనారోగ్యం వుండదు. ఇటువంటి వారిలో కూడా తరువగా నిద్ర సరిగ్గా పట్టదు. ఒకవేళ రాత్రిపూట నిద్రపోయినా ఉదయంలేచిన తరువాత అలసటగా, బధ్యకంగా అనిపిస్తూ హుషారు లేకుండా వుంటుంది.

ఇటువంటి మానసిక స్థితికి లోనయిన వ్యక్తులు కొందరు ఒక్కొక్కసారి ఉన్నట్టుండి తీవ్రమయిన ఆందోళనకు లోనవుతూ వుంటారు. అప్పుడప్పుడు కారణం లేకుండా భయకంపితులవుతూ వుంటారు. ఏదో ఉపద్రవం ముంచుకురాబోతున్నట్లు వణికిపోతూ వుంటారు. ఒక ప్రక్క నిర్దిష్టత, మరొక ప్రక్క ఆందోళన, ఆదుర్లు, దానితోపాటు విచారం, డిప్రెషన్లోని విచిత్రమయిన సమ్మేళనం, ఇటువంటి వ్యక్తులు ఒక్కొక్కసారి ఏ కారణం లేకుండానే ఆత్మహత్య చేసుకుని జీవితాన్ని అంతం చేసుకుంటూ ఉంటారు. ఈ మనోవ్యాధి లక్షణాలు ఒకే వ్యక్తిలో ఒకసారి ఎక్కువగానూ, మరొకసారి తక్కువగానూ కనబడుతూ ఉండవచ్చు. వ్యాధి మొదటిదశలోనే డాస్టోనిల్, సర్మోన్సిల్ వంటి మాత్రలతో చికిత్స చేసినట్లయితే మంచి ఘలితాలు కనబడతాయి. ఇ.సి.టి అనే పేరుగల కరెంటు చికిత్స కూడా మంచి ఘలితాన్నిస్తుంది.

13. గాలి అనే మూడుసౌమ్యకం ప్రాణాన్నే తీస్తుంది!

అచ్యుతరావు ఒక్కొక్కసారి నిలుచున్నవాడు నిలుచున్నట్టే స్పృహ తప్పి పడిపోతూ వుంటాడు. కొద్దినేపటికి తనంతట తానే ఏమి జరిగింది తెలియకుండానే లేచిపోతూ వుంటాడు. మరికొన్ని సమయాల్లో కుర్చీలో కార్బూన్సుట్లుగానే వుండి ఎవరో గొంతు ఫినికేస్తూ ఉంటే గాలి ఆడక అరిచినట్లు గట్టిగా అరచి కింద పడిపోతూ వుంటాడు. ఇలా అకస్మాత్తుగా ఎందుకు తెలివితప్పి పడిపోతున్నాడో ఇంట్లో వాళ్కి ఏమీ అర్ధంకాలేదు. మొదట్లో ఒకటి రెండుసార్లు కళ్ళు తిరిగి పడిపోతే వాతం అనో, పైత్యం అనో సరిపెట్టుకున్నారు.

కాని మళ్ళీ మళ్ళీ ఇలా రావడంతో అవేమీకాదని, ఏవో “గాలి” అతస్తి పట్టి పీడిస్తోందనీ, బహుళా భూతం అయి ఉంటుందనీ నిర్ణయించుకున్నారు. దాంతో అచ్యుతరావుని భూతవైద్యునికి చూపిస్తే నానా హంగామా చేసి నిజంగానే అతన్ని భూతం అవహిస్తోందని తేల్చివేశాడు. ఆ భూతాన్ని వదలిస్తానటూ ఎంతో కర్కుండ నిర్మపించాడు. డబ్బుల్లైతే వదిలాయి కాని అచ్యుతరావు జబ్బు మాత్రం వదలలేదు. పైగా అచ్యుతరావుకి కళ్ళు తిరిగి పడిపోవడంతో పాటు ఫిట్టు కూడా రానారంభించాయి.

కొందరు ఇలా అకస్మాత్తుగా కళ్ళు తిరిగి పడిపోవడం, ఫిట్టు వచ్చి కాళ్ళు - చేతులు తన్నుకోవడం వగయిరాలకు వారిలో ఉన్న మూర్ఖవ్యాధి (ఎపిలెప్సీ) కారణం.

ఇలాంచి వ్యాధి ప్రతి రెండువందల మందిలోనూ ఒక్కబ్బకో - ఇద్దరికో ఉంటుంది. అయితే వ్యాధితీవత ఒకరికీ - మరొకరికీ తేడా వుంటుంది. ఈ వ్యాధి రావడానికి కారణాలు చాలా వున్నాయి. కానీ వ్యాధి లక్షణాలు మాత్రం మెదడులో నుంచే ప్రారంభ మవుతాయి. సాధారణంగా మూర్ఖవ్యాధి అంటే రోడ్డుమీద అడుక్కునేవాడు కిందపడి అరుస్తూ చేసే గందరగోళమే గుర్తుకువస్తోంది. ఈ వ్యాధి ఉన్న అలాంటి బిచ్చగాని అరుపుల్లో నటన ఎక్కువగా ఉంటుంది.

మెదడులోని నరాలు కొన్ని తీవ్రతలకిలోనై విపరీతంగా కొన్ని క్షణాలపాటు పనిచేయడం వల్ల ఈ వ్యాధి లక్షణాలు కనబడతాయి. కనురెపు కాలంపాటు స్పృహ తప్పినా, కొన్ని నిమిషాల పాటు స్పృహకోలోయి కాళ్ళు-చేతులు తన్నేసుకున్నా మూర్ఖవ్యాధే. చాలా కేసల్లో ఇలా ఫిట్టు రావటానికి కారణం ఇంకా తెలియలేదు. కొందరిలో మాత్రం మెదడులో రక్తనాశాలు దెబ్బతిన్నా, కణతులు ఏర్పడ్డా, మెనింజైటిన్ వచ్చినా, తలకి దెబ్బతగిలినా, పుట్టిన తరువాత బిడ్డ ఎంతో సమయం వరకు సరిగ్గా ఏడవకపోయినా ఈ వ్యాధి రావడానికి ఆస్థారం వుంది. చిన్నపుడు ఎటువంటి మూర్ఖవ్యాధి లక్షణాలు కనబడ కుండా 25-30 సంవత్సరాల వయస్సులోగాని, తరువాత గాని వ్యాధి లక్షణాలు కనపడితే మెదడుకి సంబంధించిన ప్రత్యేకవ్యాధి ఏదైనా ఉన్నదేమా హర్షిగా పరీక్షలు చేయించడం ఆవసరం. ప్రత్యేకంగా మెదడు వ్యాధి లేకుండా వచ్చే మూర్ఖవ్యాధి చిన్నతనంలోనే సాధారణంగా కనబడుతుంది.

ఈ వ్యాధి ఉన్నవారిలో ఫిట్టు ప్రతిసారి ఒకేవిధంగా రావాలని లేదు. ఒకసారి తీవ్రంగా వస్తే మరొసారి స్పృల్పంగా రావచ్చు. మానసిక ఆందోళన ఎక్కువగా ఉన్నా, ఏదైనా రోగిలక్షణాలు ఉన్నా, జ్వరం వచ్చినా, అలసట కలిగినా, మానసికంగా నిస్పృహ -నిరాశ కలిగినా ఫిట్టు త్వరిత్వరగా రావచ్చు. లేదా ఎక్కువనేపు రావచ్చు. ఒక్కబ్బసారి ఫిట్టులాగా వచ్చి నోటం నురగ రావచ్చు. మరొకసారి అసలు ఎటువంటి ఫిట్టు లేకుండా స్పృహతప్పి పడిపోవచ్చు. ఈ వ్యాధి ఉన్నవారికి దాదాపు సగం సార్లు ఫిట్టు నిద్రపోతున్న సమయంలో, వస్తూంటాయి. స్ట్రైలలో ఈ వ్యాధి వున్నపుడు వారికి బహిష్మ కావడానికి 5 రోజుల ముందు, బహిష్మ అయినపోయిన తరువాత రెండురోజులు వరకూ ఫిట్టు ఎక్కువగా వస్తూ వుంటాయి.

కొందరిలో ఈ వ్యాధికి సంబంధించిన ఫిట్టు తీవ్రంగా రావడానికి ముందు అప్పుడపుడు కాస్త స్పృహ తప్పినట్టు అనిపిస్తూ ఉండటం, ఏవో విచిత్రమైన అనుభూతి కలుగుతూ ఉండటం, అకస్మాత్తుగా నిద్రమత్తు ముంచుకొచ్చి మళ్ళీ ఇట్టే తగిపోవడం,

కండరాలు వటికినట్లు అనిపించదం, తల తిరిగిపోతున్నట్లు అనిపించదం, పిచ్చి - పిచ్చి ఆవలింతలు రావడం మొదలయిన లక్ష్మాలలో ఏదో ఒకలీ కనబడవచ్చు, అవేమీ లేకుండా ఒకేసారి తీవ్రంగా ఫిట్టులూ రావచ్చు.

మూర్ఖవ్యాధిలో ఫిట్టు చాలా అకస్మాత్తుగా వస్తాయి. సాధారణంగా నడుస్తున్న వాళ్ళుకాని, నిలుచుని పనిచేస్తున్న వాళ్ళుకాని వెల్లకిలా పడిపోతుంటారు. గొంతుకు సంబంధించిన కండరాలు బిగదీసుకుపోతాయి కూడా. దానితో పిట్టుకూతలాగానో, రైలు ఇంజను కూతలాగానో గొంతుక నుండి గాలి సరిగ్గా ఆడక ఒక్కొక్కసారి మొఖం నీలిరంగుగా మారిపోతుంది. తల వెనక్కి గుంజివేస్తుంది. కండరాలు బిగపట్టేసి, నడుమువిల్లులా కొంతవరకు వంగిపోతుంది. కళ్ళు పూర్తిగా తెరుచుకుని ఉంటాయి. కనుపావ పెద్దదైపోతుంది. ఈ రకంగా కొన్ని క్షణాలు ఒళ్ళంతా బిగదీసుకొనిపోయి తరువాత కాళ్ళు - చేతులు పొక్క తగిలినవాళ్ళు బాదుకున్నట్లు నేలకేసి కొట్టుకుంటారు. మధ్యలో కొన్ని క్షణాలు ఆగడం, మళ్ళీ కాళ్ళు - చేతులు ఎగరవేయడం, మూతి ఎగరేయడం, తల ఎగరేయడము, కన్నుగుడ్లు ఆడించడం వగైరా చేప్పలు చేస్తారు. ఈ సమయంలో తెలియకుండానే మూత్రాన్ని కూడా విసర్జిస్తారు.

నాలిక కొరుక్కేవడం కూడా మామూలుగా జరిగేపనే నోటంట నురగించడం ప్రారంభమవుతుంది. నాలిక కొరుకున్న పక్కంలో రక్తపు జీరతో కూడిన చొంగ కారుస్తారు. యిలా నురగ నోటివెంబడే కాకుండా, ముక్కువెంట కూడా వస్తుంది. కొద్దినేపు ఇలా ఫిట్టు వచ్చిన తరువాత అవి ఆగిపోవడం, రోగికి పూర్తిగా స్పృహపోవడం జరుగుతుంది. కొంతనేపటికి కొద్దిగా తెలివచ్చినా బాగా తలనోప్పిగా ఉండటం, బాగా నీరసంగా అనిపించడం మామూలే. ఈ వ్యాధిలో, వచ్చిన ఫిట్టు కొద్దినేపు ఆగినట్లు అనిపించినా మళ్ళీ కొంతనేపటికి తీవ్రంగా ఫిట్టు రాకపోయినా ఒక్కషణంకాలంపాటు స్పృహ తప్పవచ్చు. అంతమాత్రాన ఆ మనిషి కింద పడిపోవడంగాని, చేతిలో వస్తున్ని కిందకి జారివిడవడం గాని చేయడు. అయితే ఇదే ఇంకొంత తీవ్రంగా వచ్చి ఉండి ఫిట్టు రాకపోయినా కిందికిపడిపోయి తలకు దెబ్బ తగిలించుకుంటారు. ఇది ఇలా వుండగా కొందరికి చెవుల్లో శబ్దాలు లాంటివి వినబడటం, కళ్ళల్లో జ్యోతుల్లాంటివి కనబడటం, శరీరంమీద పురుగులు పాకినట్లు అనిపించడం మొదలయిన అనుభూతులు కలుగుతాయి. ఇవి కూడా ఒక రకమయిన మూర్ఖవ్యాధి లక్ష్మాలే. డాక్టర్ పరీక్షచేసి అది మూర్ఖవ్యాధి (ఎపిలెప్సీ) అని నిర్దారణచేసిన తరువాత గార్దినాల్ వంటి మాత్రలు క్రమం తప్పకుండా కొన్ని సంవత్సరాల పాటు రోజుా, డాక్టరు చెప్పిన మోతాదులో వాడాలి. చాలామంది కొన్ని రోజులు వాడి ఇక

ఫిట్టు రావడంలేదు కదా అని వాడటం మానివేస్తారు. అలా మానివేస్తే మళ్ళీ ఫిట్టు ఉధృతంగా రావడానికి ఆస్తారం వుంది. అలాకాకుండా డాక్టర్లు చెప్పిన ప్రకారంగా రోజూ కొన్ని సంవత్సరాలు వాడాలి. కొందరు జీవితకాలమంతా వాడవలసి ఉంటుంది. ఈ వ్యాధివున్నవాళ్ళు ఫిట్టు పూర్తిగా తగ్గిపోయేవరకు కారు నడవటం వగైరా పనులు చేయకూడదు. వివాహం చేసుకోవచ్చగాని అదే వ్యాధి వున్న వంశంలోని మనిషితో వివాహం చేసుకోకూడదు. పిల్లలుగాని పెద్దలుగాని మానసికంగా దెబ్బతినకుండా ఫిట్టు నుంచి కొద్దిగా కోలుకోగానే వారి వారి పనుల్లోకి వెళ్లిపోవాలి.

మూర్ఖవ్యాధి మందులతో తగ్గే వ్యాధి. భూతమనో, గాలితనో అర్థం పర్థంలేని వైద్యాలు చేయిన్న వ్యాధి తగ్గిబడులు మరింత ముదిరిపోయి ప్రాణాపాయం కలగవచ్చు.

14. పురుగు ఉఁబితే పొడ వస్తుందా ?

లింగయ్యకు మోకాళ్ళమీద నీలిరంగుగానూ, ఊఢారంగుగానూ చిన్న చిన్న మచ్చలు వచ్చాయి. ఆ మచ్చలు ఎప్పుడు వచ్చాయోగాని బాగా దురదగా మాత్రం ఉన్నాయి. అక్కడక్కడ వచ్చిన ఆ నీలిరంగు మచ్చలు చమటపొక్కు పరిమాణంలో పున్నా దురదపట్టి గోకడంపల్లనో, మరే కారణాల పల్లనో మరింత ఎక్కువమేర వ్యాపించాయి. కొద్దిరోజులకు రెండు మోచేతులమీద, పొట్టమీద, వీపుమీద అలాంటి మచ్చలే బయలుదేరి దట్టంగా తయారై దురదతో నిర్దపట్టడమే కష్టమైపోయింది. అదేమైనా గడ్డి పొక్కులాగాని, తామరలా కాని ఉన్నాయించే అలాగూ లేవు. చీము పొక్కు అసలేకాదు. అదంతా లింగయ్యకి ఒక విచిత్రమైన పొడలా అనిపించింది. ఎందుకలా పొడవచ్చిందో అతనికి అర్థంకాలేదు. తనకు తెలిసినంపరకూ ఈ పొడ సంక్రమించడానికి తప్ప పూర్ణికులెవ్వరికి ఆ పొడలేదు. చివరికి అతనికే ఒక అనుమానం కలిగింది. పొలంలో కాపలాగా పడుకున్నప్పుడు ఏ పురుగైనా ఊదిందేమో, అలా పురుగు ఊదడంపల్ల కాళ్ళమీద పొడ ప్రారంభమై చివరికి చర్చం అంతా పొడయిపోతున్నదేమో ననిపించింది. వెంటనే మంత్రాల రామయ్య దగ్గరికి వెళ్లితే నిజంగానే లింగయ్యకి ఏదో పురుగు ఊదిందనీ అందుపల్లనే చర్చానికి పొడవచ్చి పొడయిపోయిందనే చెప్పాడు. దానికి విరుగుడుగా మంత్రాల రామయ్య పొడమీద ఊదుతూ, గడ్డిపరకతో నిమురుతూ అర్థంకాని మంత్రం గొటిగాడు. మంత్రాల రామయ్యకి ముదుపు అయితే ముట్టింది కాని పొడమాత్రం అలాగే ఉంది.

లింగయ్యకి వచ్చినట్టుగా పొడ వచ్చినప్పుడు చాలామంది ఏదయినా పురుగు ఊదబట్టి చర్చం రోగిగ్రసమయి అలా తయారయిందని భావిస్తారు. ఏదయినా విషసర్పం కరవక

పోయినా అది వదిలిన గాలి మనిషికి తగిలితే చాలు చర్చం చెడిపోయి పొడలూ ఒంటిమీద వ్యాపిస్తుందని నమ్ముతారు. వాస్తవానికి అలాంటిదేమీ లేదు. పొముగాని, ఇతర జంతువులు గాని, వదిలిన గాలి తగిలి చర్చం చెడిపోవడం, ఒంటిమీద పొడ రావడం అసంభవం.

లింగయ్యకౌచ్చిన పొడలైఫిన్ ప్లానెస్ అనే చర్చవ్యాధి అవడానికి అవకాశం ఉంది. ఇది ఒంటిమీద ఎక్కడయినా ఒకవోట చమటపొక్కు పరిమాణంలో నీలిరంగులో గాని, ఊదారంగులోగాని, తెల్లగాగాని మచ్చలుగా ప్రోరంభమై చర్చంమీద చాలాచోట్లు వ్యాపించవచ్చు. ముఖ్యంగా మోచేతులు, మోకాళ్ళ ముందు భాగాల్లోనూ, పొట్టమీద, వీపు వెనుక ఇటువంటి పొడవస్తుంది. చాలా దురదగా కూడా వుంటుంది. కొంతమందికి తనుకూము గోకుస్తుప్పుడు ఆ గోళ్ళ గీత పడినంత మేరా దురదతో కూడిన ఈ మచ్చలు లాంటి పొక్కులు ఏర్పడతాయి.

లైఫిన్ ప్లానెస్ కి సంబంధించిన ఈ పొడ ఎందుకు వస్తుందో కొన్ని కేసుల్లో స్వస్థంగా తెలియకపోయినా, ముఖ్యంగా వైరస్ క్రిమి ఇందుకు కారణమని భావిస్తున్నారు. అలాగే మానసిక ఆందోళనలు, ఆలోచనలు కూడా ఈ చర్చవ్యాధి రావడానికి కారణంగా భావిస్తున్నారు. అంతేగాని పురుగు ఊచటం ఇందుకు కారణం కానేకాదు. ఇలాంటి పొడ ఏర్పడినపుడు తగ్గడానికి రోజులు, నెలలు కూడా పట్టవచ్చు. కొన్ని కేసుల్లో చర్చంమీద కొత్తచోట్లు పొడలాగా కనిపించి వెంటనే తగ్గిపోయి మరొకవోట వస్తూ వుండవచ్చు లేదా పొడవున్నచోటే మరింత దట్టంగా రావచ్చు. ఇలాంటి కేసుల్లో డాక్టరు సలహాపై కార్డిఓస్కోపియాస్ట్, యూంటిపోస్ట్మిన్స్, దురద - బాధల పుపకాంతికి షై పూతల మందులు వాడటం మంచిది. వాటివల్ల త్వరగా పొడ తగ్గిపోయి దురద నుంచి ఉపకాంతి కలుగుతుంది.

కొన్ని వైద్యవిధానాల్లో చికిత్సగా ఆర్పినిక్ వంటి లోహాలను మందులలో ఎక్కువగా వాడుతూ వుంటారు. ఆర్పినిక్తో కూడిన మందులు వాడిన వారిలో కూడా చర్చంమీద అక్కడక్కడ తెల్లటిమచ్చలు పొడలాగా రావచ్చు. అందుకని లోహాలతో కూడిన మందును జాగ్రత్తగా వాడవలసివుంది. విటమిన్లు, ప్రోటీన్లు ఆహారంలో లోపించినప్పుడు కూడా చర్చంమీద మచ్చలుగానూ, పొడగానూ రావచ్చు. అలాగే ఇతర చర్చవ్యాధుల విషయం లోనూ, శరీరంమీద పొడలాగా రావచ్చు. అటువంటప్పుడు డాక్టరు సలహాపై చికిత్స పొందాలేగాని పురుగు ఊడిందంటూ విరుగుడుగా ఊడించుకుంటూ మంత్రాలు వేయించుకుంటూ కూర్చుంటే వ్యాధి ముదిరిపోయే ప్రమాదం వుంది.

16. టాన్సీల్ ఆపరేషన్ చేస్తే పిల్లలు పొడుగు ఎదుగుతారా?

లీర్చులకి నిండా నాలుగేళ్ళయినా లేవు. పాపకి అనుకోకుండా విపరితంగా జ్వరం వచ్చి బాధపడుతోంటే వెంటనే డాక్టరుకి చూపించారు. డాక్టరు పరీక్షచేసి చూసి, ఆ పాపకి గొంతుకలోని టాన్సీల్ వాచి చీము పట్టడంవలనే జ్వరం వచ్చిందని చెబితే నిర్మల తల్లిదండ్రులు ఆశ్చర్యపోయారు. పైగా చిన్నపిల్లకి టాన్సీల్ వుండటం ఏమిటని అనుమానపడ్డారు. ఇంకాందరు తల్లిదండ్రులు “మా పిల్లలకి ఇదివరకప్పుడూ టాన్సీల్ లేవే, ఇప్పుడెలా వచ్చాయని” సందేహంలో పడిపోతారు మరికొందరు. డాక్టరు టాన్సీల్ పేరు ఎత్తగానే “టాన్సీల్ ఉన్నాయా? అయితే ఆపరేషన్ చేసేసెయ్యంది” అంటూ తొందరపడతారు.

టాన్సీల్ చిన్నవాళ్ళు - పెద్దవాళ్ళు తేడా లేకుండా అందరికీ వుంటాయి. ఆపరేషన్ చేసి తీసివేస్తే తప్ప అవి అణిగిపోవడమంటూ వుండదు. ఈ టాన్సీల్ గొంతుకు రెండుపెవులా వుంటే గుంటల్లో వుంటాయి. ఇవి వ్యాధిగ్రస్తమై చెడిపోనిపక్కంలో శరీరానికి చాలా ఉపయోగకరమైనవే. వీటివల్ల శరీరానికి అవసరమయ్యే తెల్లకణాలు ఎన్నో వుత్పత్తి అప్పతాయి. పైగా నోటిద్వారా శరీరంలో బాక్టీరియాక్రిములు పోకుండా టాన్సీల్ నిరోధిస్తాయి. అందునేత టాన్సీల్ వ్యాధిగ్రస్తమై శరీరానికి నష్టంకలిగిస్తూ వుంటే తప్ప ఆపరేషను చేసి తీసివేయడం మంచిది కాదు.

టాన్సీల్వాయడం, చీము పట్టడం, జ్వరం రావడమనేది చిన్నపిల్లల్లోను 17-18 వళ్ళవాళ్ళల్లోను ఎక్కువ. టాన్సీల్ వ్యాధిగ్రస్తం కావడానికి అనేక బాక్టీరియా క్రిములు కారణం అయినా వాటిల్లో హీమోలైటిక్ ప్రైప్టోకోన్ అనే బాక్టీరియా ముఖ్యకారణం. ఈ క్రిములు మనకు తెలియకుండా గాలిద్వారా టాన్సీల్కి సోకవచ్చు లేదా దుమ్ము రేగదం వల్ల తేలికగా శరీరంలోకి ప్రవేశించవచ్చు. శ్వాసకోశ వ్యాధులు, పొంగు వంటి ఇతర వ్యాధులు వచ్చినప్పుడు కూడా టాన్సీల్ వాచి చీముపట్టి జ్వరం రావచ్చు.

టాన్సీల్ వ్యాధిగ్రస్తమైనవారికి గొంతుక నొప్పిగా అనిపిస్తుంది. చిన్నపిల్లలయితే గొంతునొప్పి అని చెప్పాలికపోవచ్చు. కానీ ఏదైనా మింగటూనికి బాధపడుతూ వుంటారు. జ్వరం 103 నుంచి 105 డిగ్రీలు కూడా వస్తుంది. చాలా సందర్భాలలో జ్వరం అకస్మాత్తుగా రావడమే కాకుండా చలివణుకు కూడా వుంటాయి. కొందరికి గొంతుకలో నొప్పిగా వుండటమే కాక చెవిలో కూడా పోటు వస్తుంది. దీనికి కారణం చెవిలోకి కూడా రోగ్క్రిములు సోకకుండానే చెవిలో పోటు అనిపించవచ్చు కూడా!

టాన్సీల్స్ వాచి, చీముపట్టి జ్వరం వచ్చినపుడు సరైన చికిత్స పొందినట్లయితే చాలామందిలో మళ్ళీ అలా రాకుండా తగ్గిపోవచ్చు. కొందరు పెద్దవాళ్ళలో అంతకు ముందెన్నడు టాన్సీల్స్ వాచి జ్వరం రానివారికి కూడా టాన్సీల్స్ వాచి జ్వరం: రావచ్చు. తరచుగా టాన్సీల్స్ వాచి జ్వరం రావడమనేది చిన్నపిల్లల్లో ఎక్కువ ఇలా తరచు టాన్సీల్స్ వ్యాధిగ్రస్తమవడంతో అవి పెరిగి చాలా పెద్దవయిపోతాయి. అవి అలా వాయుడంపట్ల గొంతుకు అడ్డంగా వుండి పిల్లలకి ముద్దమింగడమే ఇచ్చందిగా అనిపిస్తుంది.

టాన్సీల్స్ వాచి పెద్దవి అవడంతో కొందరిలో గొంతుక వెనుకబూగంలో ఎడినాయిట్నీ కూడా పెరిగి పెద్దవి అవడం, ముక్కుల్లో రోగికిములు నిల్వచేరడం మామూలే. దీనివల్ల ఆ పిల్లలు ముక్కుతో గాలిపీల్చులేక నోటితో గాలి పీలుస్తూ వుండడం, ముక్కువెంట నీరులాగా కారుతూ వుండటం, నిద్రపోతున్నపుడు గురకపెట్టడం, రాత్రిపూట దగ్గ రావడం వుంటాయి. ఇలాంటివారికి చెవిలో తరచుగా పోటు అనిపించి చివరికి చెవిలో నుండి చీముకారుతూ వుంటుంది. పిల్లల్లో ఇటువంటి లక్షణాలు కనబడితే, వయస్సు వచ్చినవాళ్ళల్లో ఇటువంటి భాధలు ఎక్కువగా లేకపోతాయినా ఎప్పుడూ గొంతునోప్పి అనిపించి, ఏదో బాధగా ఉంటుంది.

టాన్సీల్స్ వాచి జ్వరం వచ్చినపుడు కనీసం వారం పదిరోజులు చెస్తిలిన్, ట్రిటామైన్ లాంటి వాటిని పూర్తి కోర్చు వాడాలి. ఇలా వాడినా తగినట్లు తగి తిరిగి మాటిమాటికి టాన్సీల్స్ వాయడం, జ్వరం రావడం జరిగితే ఆపరేషన్ చేసి తీసివేయడం అవసరం. లేకపోతే వ్యాధిగ్రస్తమైన టాన్సీల్స్వల్ల కొన్ని దుష్టిలూలు కలగడానికి అవకాశం వుంది. అందుకే ఒక సంవత్సరంలో నాలుగయిదు సార్లు టాన్సీల్స్ వాచి చీముపట్టి జ్వరంప్తే టాన్సీల్స్ ఆపరేషను చేసి తీసివేయడం అవసరం. కొన్ని కేసుల్లో ఇలా టాన్సీల్స్ తరచు వాచి జ్వరం రావడంపట్ల మూత్రపీండాలు దెబ్బతినడం, గుండెజబ్బు లేదా కీళ్ళవాపు జ్వరం వస్తూ వుంటుంది.

ఒకవేళ ఎవరిలోనైనా ఇటువంటి లక్షణాలు వీర్పడడానికి టాన్సీల్స్ కారణం అయితే వెంటనే టాన్సీల్స్ ఆపరేషన్ చేసి తీసివేయడం అవసరం. కొందరిలో డిస్ట్రియూ వ్యాధి వచ్చి ఆ క్రిములు పూర్తిగా నశించిపోకుండా టాన్సీల్సీలో స్థావరమేర్పరచుకుంటాయి. ఇటువంటి వారికి కూడా టాన్సీల్స్ ఆపరేషన్ చేసి తీసివేయాలి. కొందరికి టాన్సీల్స్ వాయడం కాకుండా టాన్సీల్సీకి చుట్టుపక్కల పెద్ద చీముగడ్డలాగా తయారై పరిస్థితి చాలా భాధాకరంగా మారుతుంది. ఇలా జరిగినపుడు తిరిగి అలాంటి స్థితి రాకుండానే టాన్సీల్స్ ఆపరేషను చేయించుకోవాలి.

టాన్సీల్స్ ఆపరేషను చేయిస్తే పిల్లలు చక్కగా పొడుగు ఎదిగిపోతారనీ, బొద్దుగా తయారవుతారని చాలామంది తల్లిదండ్రులు భావిస్తూ ఉంటారు. టాన్సీల్స్ తీసివేయడానికి,

పిల్లలు ఎదగడానికి సంబంధం లేదు. అయితే ఎంతోకాలం నుంచీ టాన్సిల్స్ వ్యాధిగ్రస్తమై తరచు గొంతునొప్పి, జ్వరం రావడంతో తిండి తినడం మానివేసిన పిల్లలు ఆపరేషను చేయటంతో, ఆ బాధ తగిపోయి తిరిగి తిండి సరిగ్గు తిని బలంగా తయారవవచ్చు. అంతేగాని బలహీనంగా ఉన్న పిల్లలకి టాన్సిల్స్ వలన ఏ బాధా లేకపోయినా ఆపరేషను చేసి తీసివేస్తే బొద్దుగా ఎదిగిపోతారనుకోవడము కేవలం అపోహా. పైగా అలా అనవసరంగా ఆరోగ్యకరంగా వున్న టాన్సిల్స్ ఆపరేషను చేసి తీసివేయడం చెరుపే అవుతుంది.

17. రిమ్యూ కుదురు, గవాదజిక్కలు మంత్రాలకు లొంగవు!

రమణి ప్రసవించి వారంరోజులు కూడా కాలేదు. బిడ్డకి ప్రేమగా పాలు ఇష్టదానికి వీలులేకుండా అప్పుడే ఒకవైపు రొమ్ములో గడ్డగా తయారయి జ్వరం కూడా వస్తోంది. ఏంచేయాలో తోచక ఖాధపడుతుంటే ఇంట్లో వున్న ముసలమ్మ అది గమనించి, అదేమిచీ రమణి! పిల్లవాడు పాలు తాగుతూవుంటే తల తగిలి రొమ్ము గడ్డగా తయారై వుంటుంది. దీనికి మందులూ మాకులూ ఏం పనిచేస్తాయి? ఎదురుకాళ్ళతో పుట్టిన పిల్లవాడు ఎవరయినా వుంటే, వాడి కాళ్ళతో రొమ్ము రుద్దితే ఆ గడ్డ ఇట్టే తగిపోతుందమ్మా” అంటూ తేలికగా చెప్పేసింది ముసలమ్మ తేలికగా తగించడానికి చిట్టా ఇట్టే చెప్పేసినా, ఎదురుకాళ్ళతో పుట్టిన బిడ్డ ఎవరింట్లో ఉన్నాడో తెలుసుకుని రొమ్ముపీడ రుద్దించు కోవటానికి రమణి చాలా ప్రయాసపడవలసి వచ్చింది. ప్రయాసకి ఘలితం వుంటే రమణికి సంతోషంగా వుండేదేమాగాని నాలుగయిదురోజుల్లో రొమ్ములో తయారయిన గడ్డ మరింత పెద్దదయి సలపరం యెక్కువయిపోయింది. చివరికి డాక్టరు దగ్గరకు వెళ్ళడమూ తప్పలేదు. తాను చేసిన ఆలస్యాన్నికిగానూ ఆపరేషను చేయించుకుని చీము తీయించుకోకా తప్పలేదు.

కొంతమంది స్ట్రీలలో ముఖ్యంగా కాన్న అయిన వారం-పదిరోజుల్లో ఏదో ఒక రొమ్ములో గడ్డగా తయారై జ్వరంవచ్చి నొప్పి కలుగుతూ వుంటుంది. మరికొందరికి ప్రసవించిన వెంటనే కాకపోయినా తరువాతయినా ఇలా జరుగుతుంటుంది, దీనికి కారణం బాక్సీరియా క్రిములు. చనుమొనలు ఏమాత్రం చిట్టినా వాటిద్వారా ఆ బాక్సీరియా క్రిములు రొమ్ములోపల ప్రవేశించి అందులోని టిప్పులని రోగగ్రస్తం చేస్తాయి. కొన్ని సందర్భాలలో శరీరంలో ఇతర మార్గాలద్వారా బాక్సీరియా క్రిములు ప్రవేశించి రక్తం ద్వారా రొమ్ము టిప్పులలోకి ప్రవేశించి రొమ్ము గడ్డగా మారుతుంది. పాలు తాగుతున్నప్పుడో ఇతరత్రానో పిల్లలాని తల రొమ్ముకి తగిలి గడ్డగా తయారవడం, జ్వరం రావడమనేది అర్థరహితం.

దీనికి చికిత్స ఎదురుకాళ్ళతో పుట్టిన బిడ్డని తీసుకువచ్చి అతని కాళ్ళతో రొమ్ముమీద రుద్దితే ఆ గడ్డ తగ్గిపోతుందనుకోవడం కేవలం మూర్ఖత్వం. అలాగే మంత్రాలు లాంటివి వేయించడంకూడా అర్థంలేని పనులే. ఇలా చేయడం వలన రొమ్ములో తయారైన గడ్డ మరింత పెద్దదై చీముపట్టి ఆపరేషన్ చేయవలసి వస్తుంది. ఘలితంగా బిడ్డకి పొలులేకుండా పోతాయి. కొందరి స్ట్రీల విషయంలో ఇలా గడ్డగా తయారై వుండి సహజరోగినరోధక శక్తివల్ల మూడు- నాలుగు రోజుల్లో యొటువంటి దుష్పలితాలు లేకుండా తగ్గిపోవచ్చు. అటువంటివారు తాము ఎదురుకాళ్ళతో పుట్టిన బిడ్డ కాళ్ళతో రుద్దించుకొనటం వలన తగ్గిపోయిందని భావిస్తే అది కేవలం పొరపాటు అభిప్రాయమే! రొమ్ములో గడ్డవచ్చి నొప్పి, జ్వరం పుంటే పెన్నిలిన్, టైటానైకిలిన్ వంటి యాంటి బయాటిక్స్ డాక్టరు సలహాపై కోర్సుగా వాడినట్టయితే అతితేలికగా తగ్గిపోతుంది.

రొమ్ము కుదురు వచ్చినప్పుడు చేసే చికిత్స గురించి కొందరిలో ఎలాంటి అజ్ఞానపు అభిప్రాయాలు ఉన్నాయో అదేవిధంగా గవదబిళ్లు వచ్చినప్పుడు చేసే చికిత్స గురించి కూడా వున్నాయి. గవదబిళ్లు వైరస్ క్రిములు సోకడం వల్ల వస్తూయి. గవదబిళ్లు వచ్చినప్పుడు దవడకి రెండువైపులా వాస్తుంది. మొదట ఒక దవడ వాచి రెండుమూడు రోజుల్లో రెండవవైపు కూడా వాపు పోకుతుంది. ఇలా గవదబిళ్లు వాచినప్పుడు 100 లేదా 101 జ్వరంరావడం, నొప్పి అనిపించడం సహజం. కొందరిలో జ్వరం రాకపోవచ్చు. గవదబిళ్లు రావడమనిది చిన్నపిల్లల్లోను, యువతుల్లోను ఎక్కువ. గవదబిళ్లు అంటే ఏరాటిడ్ గ్లాంట్లు వాయడం తప్ప మరేమీకాదు. అలా వాయడానికి కూడా వైరస్క్రిములే కారణం. ఈ విషయం తెలియక కొంతమంది రొమ్ము కుదురు అయినప్పుడు మాదిరిగానే ఎదురుకాళ్ళతో పుట్టిన పిల్లల కాళ్ళతోనే, చెవులతోనే పైన రుద్దించుకోవడమో, మరికొందరు మంత్రాలు వేయించుకోవడమో, పైన ఏదో ఒక ఆకుపసరు పట్టేలాగా రాయడమో చేస్తుంచారు. ఇవన్నీ అర్థంలేని పనులే. కొన్ని సందర్భాలలో ఆకుపసరు రాసినప్పుడు దవడ దగ్గర పుండు పడుతుంది కూడా.

చాలా సందర్భాలలో గవదబిళ్లు వచ్చినప్పుడు ఎలాంటి ఇఖ్యందులు లేకుండా వారంరోజుల్లో తేలికగా తగ్గిపోతాయి. గవదబిళ్లు వచ్చినప్పుడు చిట్టావైద్యాలు, మంత్రాలు నమ్ముకుని కూర్చున్న కొందరు పురుషులలో వృషణాలు వాస్తూయి. స్ట్రేలలో అండాశయాలు వాచి కడుపులో పోటులాగా వస్తుంది. ఇంతేకాకుండా గుండెకు సంబంధించినపీ, నరాలకి సంబంధించినపీ కొన్ని రుగ్గుతలు ఏర్పడతాయి. గవదబిళ్లు వచ్చినప్పుడు పూర్తిగా విక్రాంతి తీసుకోవడంతో పాటు, డాక్టరు సలహాపై మందులు వాడితే ఎలాంటి బాధా లేకుండా

త్వరగా కోలుకోవచ్చు. గవదబిళ్లలకి సంబంధించిన వైరస్కిములు ఒకరి నుంచి మరొకరికి చాలా తేలికగా సంక్రమిస్తాయనే విషయం అందరూ గుర్తించుకోవాలి.

18. ఉండించుకుంటే ఉపిరికుట్టు పోతుందా ?

“డౌక్కరు, నేను ఈ బాధ భరించలేను, ప్రోణం పోతోంది. నాకు ఏదైనా మత్తు ఇంజక్కను ఇచ్చేయండి” అంటూ అచ్చుతరావు బాధ భరించలేక మెలికలు తిరిగి పోతున్నాడు. నిన్నటిరోజున కుడివైపు చాతీలో కాస్త నొప్పి వచ్చి బాధగా అనిపిస్తే ఉపిరికుట్టు పట్టివుంటుందని ఎవరి దగ్గరికో వెళ్లి ఉండించుకున్నాడు. దానికి తగ్గకపోతే మంత్రం వేయించుకున్నాడు. మంత్రం వేయించుకున్నా తంత్రం వేయించుకున్నా చాతీలో నొప్పి తగ్గకపోగా మర్మాటికి భరించరానంతగా ఎక్కువైపోయింది. చివరికి డాక్టరు దగ్గరికి వెళ్క తప్పలేదు.

చాతీలో ఏదైనా ఒకవైపు ఆకస్మాత్తుగా గాని, నిదానంగా గాని నొప్పి వచ్చినప్పుడు చాలామంది దానిని ఉపిరికుట్టుగా భావిస్తారు. ఇలా నొప్పి రావటానికి శ్వాసకోశ సంబంధమైన వ్యాధి కావచ్చు, లేదా శ్వాసకోశమైన వుండే పొతవాపువల్ల కావచ్చు. ఇలా ఉపిరికుట్టు ఏ కారణంవలన కలిగినా ఆకస్మాత్తుగా రావడం, చాతీలో వ్యాధి కలిగిన వైపు భరించలేని నొప్పి అనిపించడం సహజం. కొద్దిమందిలో మాత్రం అరుదుగా ఇలా ఉపిరికుట్టు రావటానికి ముందు కొంత అలసటగాను, బాధగాను అనిపించవచ్చు.

ఉపిరికుట్టు కలిగినప్పుడు శ్వాసతీసుకోవాలంటే చాలా బాధగా వుంటుంది. గాలి పీల్చుటోయేసరికి నొప్పి ఎక్కువైపోతుంది. దగ్గరవలసివస్తే ఇక ఆ బాధ చెప్పునలవికాదు. కాస్త దగ్గినా, ప్రకృతు ఒత్తిగిలినా చాతీలో కలిగే నొప్పి కత్తితో పొడిస్తే కలిగేటంత ఎక్కువగా వుంటుంది. ఏ మాత్రమైనా కాస్త నిండుగా గాలి పీల్చువలసివస్తే బాధ ఎక్కువగా అనిపించి ఇక గాలి బయటికిగాని, లోపలికిగాని తీయలేక శ్వాస బిగపట్టేసి భయంకరమైన అనుభవం కలుగుతుంది.

ఇలా ఉపిరికుట్టు కలిగినప్పుడు చేతులతో చాతీని అదిమివట్టి ఉంచుకోవటం జరుగుతుంది. కొందరిలో ఈ బాధ కలగటానికి ముందుగా కొద్దిగా పొడిదగ్గ వచ్చి, ఆ కొద్దిపాటి దగ్గ దగ్గడానికి కూడా ఎక్కువగా బాధపడవలసివస్తుంది. ఉపిరికుట్టు వచ్చినప్పుడు ఎక్కువమందిలో 100-101 డిగ్రీల జ్వరం కూడా వుంటుంది. మరికొందరిలో అనలు జ్వరమేరాదు. ఇటువంటి ఉపిరికుట్టు లక్షణాలు శ్వాసకోశమైన ఉండే సన్నటిపొర వాచి నప్పుడు కలుగుతాయి. ఇలా నొప్పి వచ్చినప్పుడు రెండు - మూడు రోజులుండి తగ్గిపోతుంది.

నొప్పి తగ్గిపోయిన తరువాత రోగి త్వరగా మామూలు స్థితికి వచ్చేస్తాడు. రోగికి విశ్రాంతి కలిగించి మందులు వాడినట్లయితే నొప్పి వెంటనే తగ్గిపోతుంది. ఇలా శ్శస్త్రకోశం పైనవుండే పొర వాయుదానికి బాష్టీరియాక్రిములుగాని, వైరస్క్రిములుగాని కారణం కావచ్చు. చాలా సందర్భాల్లో ఊపిరితిత్తులలో పుండే వ్యాధి వలన ఆ క్రిములు యిం పొరకి సోకి అది వాచి ఇటువంటి బాధ కలుగుతూంటుంది. కొన్ని సందర్భాలలో ఊపిరితిత్తులలో పుండే క్షుయవ్యాధి కూడా ఇందుకు కారణం కావచ్చు. ఇలాంటి నొప్పికి క్షుయవ్యాధి క్రిములే కారణం. అయితే పైకి నొప్పి లేకపోయినా ఎక్కువకాలం పొటు చికిత్స చేయవలసి వుంటుంది.

ఊపిరితిత్తుల పైపొర వాచినప్పుడే కాకుండా ఊపిరితిత్తుల లోపల కూడా ఏదైనా వ్యాధి కలిగినప్పుడు ఊపిరికుట్టు రావచ్చు. ఇటువంటి పరిస్థితిని “స్వమైటిన్” అని అంటారు. బాష్టీరియాక్రిములవల్లగాని, వైరస్క్రిములు వలనగాని ఊపిరితిత్తులలో ఎక్కడయినా కొంతమేర వాచి సీరుచేరినట్లు అవుతుంది. ఏదయినా రసాయనాలకు సంబంధించిన వాయువులు ఎక్కువగా పీల్చినా, ఎలక్ట్రికలిగించే దుమ్మగాని, పుప్పాడిగాని పీల్చే గాలిద్వారా లోపలికిపోయినా ఇలా టీప్పులు వస్తాయి.

ఇలాంటి పరిస్థితులల్లో ఊపిరికుట్టు యొర్పాడినప్పుడు అకస్మాత్తుగా ఛాతీలో ఒకపైపు గాని, రెండుపైపులాగాని భరించలేనంత బాధ కలగడం, ఇంరం రావడం, శ్శస్త్ర తీయటానికి యొంతో ఇఖ్యంది అనిపించడం, కొడ్దిగా దగ్గర పుండటం, కొందరికి ఆ దగ్గరతోపాటు పల్పగా కళ్ళె వెలువడటము మామూలే. ఇక తక్కిన బాధలన్నీ ఇంతకుముందు చెప్పాకున్నట్టే వుంటాయి. ముఖ్యంగా ఇలాంటి ఊపిరికుట్టు నవంబరు-మార్చి ప్రాంతంలో కలుగుతుంది.

ఊపిరికుట్టు వచ్చినప్పుడు కారణాన్ని గుర్తించి వెంటనే చికిత్స చేసినట్లయితే రోగి తేలికగా కోలుకుంటాడు. ఒక్కాక్షసారి నొప్పి తగ్గడానికి మార్పియా వంటి మత్తుజంజక్కన్న ఇవ్వవలసి వుంటుంది. ఈనాడు పెన్నిలిన్, టీట్రాసైకిలిన్ వంటి యాంటీబయాటిక్స్ రావడంతో ఊపిరికుట్టు బాధని చాలా త్వరగా తగ్గించివేస్తున్నారు. అయినా రోగికారణాన్ని గుర్తించక ఇంకా అనేకమంది అమాయకులు ఊపిరికుట్టు పట్టితే ఊదించుకుంటే తగ్గిపోతుందని వూడించుకోవడమో, ఇరుకు పట్టిందని మంత్రం వేయించుకోవాలని నమ్ముతూ అనవసరంగా బాధపడుతున్నారు. ఇటువంటి మంత్రాలు - తంత్రాలవలన కలిగే జాప్యం ఒక్కాక్షసారి వ్యాధి అతిత్వరగా ముదిరిపోయి ప్రాణవోనికి దారితీయవచ్చు.

19. మామిడిపశ్చ తింటే సెగ్గడ్డలు వస్తాయా ?

సెగ్గడ్డలు రావడానికి, మామిడిపశ్చ తినడానికి సంబంధం లేదు. దుమ్ము వుంటే ప్రదేశాల్లో నీవసించడం, గాలిసోకని ఇళ్లలో వుండటం సెగ్గడ్డలు (సమ్మర్ బాయిల్స్) రావడానికి ముఖ్య కారణం. ఎండవేడికి చర్చం కమిలిపోయి, చర్చం మీద చమటతోపాటు దుమ్ము కూడా పేరుకపోయి, దుమ్ములో వుండే సూక్ష్మక్రిములు వెంట్లుకల కుదుళ్లలోకి చేరి అక్కడి టీప్పులని నాశనం చేస్తాయి. తరువాత అక్కడ చీముగడ్డలు తయారవుతాయి.

మధుమేహం వున్నపారికి ఎండాకాలంలో ఎక్కువగా సెగ్గడ్డలు వస్తాయి. అందుకని సెగ్గడ్డలు యొక్కవ వస్తావుంటే మధుమేహం వుందేమోనని పరీక్ష చేయించుకోవడం అవసరం. మధుమేహం వున్నపారు మామిడిపశ్చ తింటే సుగర్ మరింత పెరిగి సెగ్గడ్డలు తప్పవస్తాయి.

ఎండాకాలంలో చల్లగావుండే ప్రదేశంలో వుండటం, రోజుకి 4-5 సార్లు చన్నీళ్లు స్నానం చేయడం, మరికిపోయేలా సబ్బుతో స్నానంచేయడం, స్నానం చేసిన తరువాత ఒళ్లంతా సైసిల్ పొడట అర్ధకోపడం చేస్తే సెగ్గడ్డలు రావు.

ఎండాకాలంలో కొండరికి ఒంచిమీద చిన్నవీ - పెద్దవీ దద్దుర్లు వస్తాయి. ఇలా దద్దుర్లు రావడానికి ఎండ వేడే కారణం. ఎందుకంటే కొండరికి ఎండ కూడా ఎలర్లే.

కొండరికి ఎండాకాలంలో చర్చంమీద అక్కడక్క రంగుమచ్చలు వస్తాయి. వీటినే స్నే బర్బీ' అంటారు. కొండరికి ఈ మచ్చలు కొద్దిగా వచ్చి తగ్గిపోతే మరికొండరికి బాగా వచ్చి దురద, మంట కలిగిస్తాయి. ఎందో తిరగకుండా వుండడం, గాలి చక్కగా ప్రసరించే ఇళ్లలో వుండటం, శరీర తుప్పతని పాటించడం చేస్తే చాలావరకు యొండాకాలంలో వచ్చే బాధలు వుండవు.

20. అధికంగా చమటపట్టడం నరాల బలహీనతకి చిహ్నాలు ?

అధికంగా చమటలు వట్టడం కొండరిలో వంశపారంపర్య లక్షణంగా వస్తుంది. మరికొండరిలో మానసిక అందోళన, ఆదుర్లు ఉండి, నరాలు బాగా ఉద్దిక్తత చెంది, చమట గ్రంథులని బాగా వుత్తేజపరుస్తాయి. దానితో స్నేదుగ్రంథులు చమటని అధికంగా పుత్తుత్తి చేస్తూ ఎల్లప్పుడూ శరీరాన్ని తడిపేస్తూ వుంటాయి.

జదివరకు ఎప్పుడూ లేకుండా క్రొత్తగా చమటలు కారడం వుంటే ఏదయినా శారీరక అనారోగ్యం వుందేమో అనుమానించాలి. క్షయయ్యాధి వున్నపారిలో కూడా చమటలు ఎక్కువపోస్తాయి. అయితే వీరిలో చమటలతోపాటు నీరసం కూడా ఎక్కువ వుంటుంది. మధుమేహం వ్యాధి వున్నపారిలో కూడా తరుచుగా నీరసం అనిపిస్తూ అధికంగా చమటలు పోస్తాయి.

ఎక్కువగా చమటపట్టేవారు మంచినీళ్ళు ఎక్కువ త్రాగాలి. శారీరక శుద్ధత ఎక్కువ పాటించాలి. లేకపోయినట్లయితే తామర వంటి చర్చవ్యాధులు తేలికగా సంక్రమిస్తాయి. కొండరి చమట ఎక్కువ దుర్ఘటన వేస్తుంది. వీరిలో బ్రాష్టీరియాక్రిములు చమటతో అధికంగా కలిసిపోబట్టి దుర్గంధం వస్తుంది. వెల్లుల్లి - నీరుల్లి ఎక్కువ తీసుకున్నప్పుడు కూడా చమట ఎక్కువ దుర్గంధం కలిగి వుంటుంది.

కొండరికి చమటలు ఎక్కువ పోయదమే కాకుండా చమట ఎత్రగా వుంటుందని అంటారు. ఇలా చమట ఎత్రగానూ, పసుపుగానూ వుండటానికి ఐరన్, రాగి, ఫాస్పరన్, ఐడిన్ వంటి భిన్నజలవణాలు ఆహారంలో అధికంగా వుండటమే కారణం. కొండరిలో బట్టలకి వున్న రంగు చమటతో కలిసి ఎత్రగానూ, పసుపుగానూ కనిపించే అవకాశం కూడా వుంది.

చమటలు అధికంగా పోసేవాళ్ళు రోజుకి 4-5 సార్లు స్నేహంచేస్తూ, వైసిల్ పొడరు ఒళ్ళంతా రాసుకోవాలి. వదులైన దుస్తులు ధరించాలి. మానసిక అందోళన వున్నవాళ్ళు కొంపోజ్ ట్రాంకీస్టేజ్స్ వాడుతూ వుండాలి.

21. గోధుమ అన్నం తింటే సుగర్ వ్యాధి తగ్గుతుందా ?

సుగర్ (మధుమేహం) ఉన్నవారు గోధుమఅన్నంగాని, జొన్ను, రాగులుగాని తింటే మంచిదని అనుకుంటారు. వరి అన్నం కాకుండా ఇవి తింటే సుగర్ వ్యాధి తగ్గిపోతుందనో, అదుపులో ఉంటుందనో భావిస్తారు. ఇది కేవలం పొరబాటు అభిప్రాయం. సుగర్వ్యాధి వున్నవారు పిండిపదార్థం తక్కువ తీసుకోవాలి. పిండిపదార్థం యొక్కువ తీసుకుంటే రక్తంలో సుగర్ శాతం పెరిగిపోతుంది. అలా సుగర్ శాతం పెరిగిపోవడంవల్ల రక్తనాళాలు దెబ్బతినదమే గాకుండా గుండె, మూత్రపిండాలు, లిపరు, నాడీమండలం కూడా దెబ్బతింటాయి.

వరి, గోధుమ, జొన్ను, రాగి వీటిలో ఏది తీసుకున్నా వీటి అన్నింటిలోనూ పిండి పదార్థం దాఢాపు సమానంగానే ఉంటుంది. 1000 గ్రాములు వరిబియ్యం తీసుకుంటే అందులో 782 గ్రాముల పిండిపదార్థం వుంటుంది. గోధుమలో 742 గ్రాములు, జొన్నులలో 662 గ్రాములు, రాగులలో 572 గ్రాములు పిండిపదార్థం వుంటుంది. వీటిల్లో ఆ కొడ్డిపొటి గ్రాముల పిండిపదార్థం తేడా పెద్ద తేడా క్రిందరాదు.

ఆదేవిధంగా వీటిల్లో లభ్యమయ్యే మాంసక్యత్తులు, క్రొప్పుపదార్థాల శాతం కూడా దాఢాపు సమానమే. వరి అన్నంలో లేని సుగర్ వ్యాధిని అదుపుచేసే ప్రత్యేక గుణం గోధుమలలోగాని, జొన్నులల్లోగాని, రాగులల్లోగాని లేదు కనుక వరిఅన్నం మానివేసి కష్టపడి

వీచిని తిననవసరంలేదు. తినే కాస్త అన్నం రుచిగానే మితంగా భుజించడం మంచిది. సుగర్వ్యాధి వున్న వ్యక్తి వయస్సు, బరువు, చేసేపనిబట్టి 150 నుండి 200 గ్రాముల వరకు వరి, గోధు, జీస్న, రాగి ఏదయినా తీసుకోవచ్చు.

22. పోలియో పచ్చిన కాళ్ళకి మర్దనచేస్తే బలం వస్తుందా ?

పోలియో వచ్చిన మొదటినెలలో కండరాలు పట్టుకుంటేనే నొప్పిగా అనిపిస్తాయి. అందుకని బిడ్డని ఇష్టమొచ్చిన రీతిలో ఎత్తుకుని తిరగడం మంచిదికాదు. పోలియో వచ్చినప్పుడు కాళ్ళు వంకరకాళ్ళగా తయారపుతాయి. అలా వంకర తిరిగి అంగవైకల్యం కలగకుండా ఉండాలంటే పోలియో వచ్చిన బిడ్డని బెడ్మీద పడుకోబెట్టి ఉంచి, చిన్న చిన్న ఇనుకదిండ్ల తయారుచేసి కాళ్ళు ప్రక్కకి తిరిగిపోకుండానూ, పాదం క్రిందకి వాలిపోకుండానూ సపోర్టుగా పెట్టాలి. పోలియో వచ్చిన కాళ్ళకిగాని, చేతులకిగాని పసర్లు, నూనెలు మర్దన చేయకూడదు. ముఖ్యంగా పోలియో వచ్చిన ఐదు, అరు వారాలవరకు ఎటువంటి మర్దన చేయకూడదు.

పోలియో మొదటిదశలో ముఖ్యంగా జ్వరం వస్తున్న దశలో బిడ్డకు ఇంజక్షన్లు ఏవీ చేయకూడదు. ఇంజక్షన్లు చేస్తే వ్యాధి మరింత తీవ్రమయ్యే ప్రమాదం వుంది.

పోలియోవ్యాధి నుంచి కోలుకుంటున్న దశలో బిడ్డకు పూర్తివిశ్రాంతి ఇవ్వాలి. కాళ్ళకు బిలం లేవప్పుడు ఏదో ఆదుర్లు కొణ్ణి బిలవంతంచేసి పిల్లలని నిలబెట్టడం గాని, నడిపించడం గాని చేయకూడదు. దానివల్ల మరింత అంగవైకల్యం కలుగుతుంది. అయితే పోలియో వచ్చిన 5,6 వారాలనుంచి కీళ్ళు బిగదీసుకుని పోకుండా కీళ్ళని ముందుకీ, వెనుకకీ ఇటు అటు (త్రిప్పే) ఎక్సర్చెజిలు చేయాలి. నిద్రపోయేటప్పుడు బిడ్డ కాళ్ళు ప్రక్కకి పడిపోకుండా తిన్నగా ఉంచి ఇనుకదిండ్ల సపోర్టుగా పెట్టాలి.

పోలియోవల్ల కలిగిన అంగవైకల్యాలు మందులద్వారా సరిదిద్దబడవు. మందువల్ల సన్నిఖితిన కాళ్ళు మామూలు అవడం జరగదు. పోలియోవల్ల కలిగిన అంగవైకల్యాన్ని సర్పరీ చేసి చాలావరకు సరిదిద్దవచ్చు.

23. చంచిపిల్లలకి అన్నం ముట్టించేవరకు మంచిసీళ్ళు పట్టుకూడదా ?

ముస్తలో ఒక మూడునుమ్మకం ఉంది. ఆదేమిటంబే చంచిపిల్లలకి అన్నం ముట్టించే వరకు మంచిసీళ్ళు పట్టుకూడని ఒకవేళ పట్టినట్టయితే జలుబు చేస్తుందనీ, నిమ్ము చేరుతుందనీ భయపడతారు. ఇది అపోహ తప్ప నిజంకాదు.

బిడ్డపుట్టిన మరుసటి క్షణంనుంచి త్రాగడానికి నీళ్ళు పట్టవచ్చు. తప్పకుండా పద్ధించాలి కూడా. అందులోనూ ఎండాకాలం వస్తుందంటే తల్లులు పిల్లల విషయంలో మరింత జాగరూకతతో ఉండాలి.

ఎండాకాలంలో పసిపిల్లల్లో హీటరెగ్యూలేటర్ సెంటర్ అతిశేఖరకగా దెబ్బతిని తీప్రంగా జ్వరం రావడమో, వీక్స్గా తయారవడమో జరుగుతుంది. అందుకని హీరి విషయంలో చాలా జాగ్రత్తగా ఉండాలి.

చంటిపిల్లలకి ఎండాకాలంలో రోజు మొత్తంలో అనేకసార్లు చల్లలినీళ్ళు త్రాగడానికి పట్టాలి. అన్నప్రాసన జిరిగేవరకు నీళ్ళు పట్టకూడదనే మూఢనమ్మకాన్ని వదలాలి. ఎండనమయంలో చంటిపిల్లల ఒళ్ళు త్వరగా వేడి ఎక్కిపోతుంది.

అప్పుడే పుట్టిన బిడ్డకైనా ఎండనమయంలో తరచు ఒళ్ళంతా చల్లలినీళ్ళల్లో ముంచిన గుడ్డతో తుడవాలి. అలాగే చన్నిళ్ళల్లో ముంచి పిండిన తడిగుడ్డను ఉయ్యాలిమీదగాని, బిడ్డమీదగాని కప్పాలి. అది ఎండిపోతే మళ్ళీ నీళ్ళల్లో ముంచి పిండి బిడ్డమీద కప్పాలి. ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ ఒళ్ళు ఎండకి వేడికిపోకుండా చూడాలి. తడిగుడ్డ కప్పితే వడదెబ్బ తగులుతుండనే మూఢనమ్మకం కూడా ఉంది. బిడ్డని అలా తడిగుడ్డలతో రక్కణ కల్పించక పోతేనే వడదెబ్బ తగులుతుందని తెలుసుకోవాలి.

చంటిపిల్లలకి ఎండు ఖర్చురం నానబెట్టిన నీళ్ళే ఇవ్వనవసరంలేదు. మామూలు కాచి చల్లార్చిన నీళ్ళు పట్టివేయవచ్చు. ఎండాకాలంలో చమటద్వారా ఉపు బయటకు పోయి పిల్లలు చాలా దీలపడిపోయినట్లు కనబడతారు. ఉపుపోయిన ఆ లోటుని భర్తివేయ వలసి వుంది. అందుకని గ్లూసుడు నీళ్ళల్లో చెంచాడు గ్లూకోజు, చిటికెడు మొత్తని ఉపువేసి ఆ నీళ్ళు తరచు పట్టాలి. లేదా ఎలక్ట్రోలోఫార్మాచిట్రోట్ మార్కెట్లలో కొని నీళ్ళల్లో కలిపి పట్టాలి. అప్పుడే పుట్టిన బిడ్డనుంచి పెద్దపిల్లలవరకు ఇలా ఏదైనా పట్టవచ్చు. అలా నీళ్ళు పట్టడం, చల్లగా ఉండడం ద్వారా పిల్లలని వడదెబ్బ నుంచి కాపాడవచ్చు.

24. జిడ్డుకు విరీచనాలు అవుతూవుంటే తల్లిపాలు నిటిధ్యమా ?

నీళ్ళవిరీచనాలు చిన్నపిల్లల్లో చాలా సహజం. బిడ్డపుట్టిన రెండు - మూడు రోజుల్లనే విరీచనాలవచ్చు. ముఖ్యంగా ఆరవనెల నుంచి నంవత్సరన్నర 'లోపు పిల్లల్లో నీళ్ళవిరీచనాలవడం ఎక్కువ. అందులోనూ ఎండాకాలంలోనూ, మర్కొలంలోనూ నీళ్ళవిరీచనాలు అవడం ఎక్కువ. తల్లిపాలు త్రాగే పిల్లల్లోకంటే పోతపాలు పట్టే పిల్లల్లో నీళ్ళవిరీచనాలు అవడం ఎక్కువ.

చందీపిల్లలకి విరోచనాలు అవుతూవుంటే వేడిచేయడం వల్లనో, తల్లిపాలు సరిపడకో, తల్లి తగిన పథ్యం చేయకపోవడం వల్లనో అనుకుంటారు. కాని అవేమీ కరెక్కుకాదు. పాలుత్రాగిన ప్రతిసారి కడుపు ఉబ్బుకుని వచ్చి పిల్లలకు విరోచనాలు అవుతాయి. బిడ్డకి విరోచనాలు అవుతూవుంటే తల్లి పథ్యం ఏది చేయనవసరం లేదు. తల్లి అన్ని తినవచ్చు, విరోచనాలు అవడానికి భాక్షరియా క్రిములు, వైరన్ క్రిములు కారణం. ఎక్కువకాలం విరోచనాలు అవడానికి ఘంగసు, ఎంజైమ్స్ లోపం, జీర్ఫ్కోస వ్యాధులు కారణం. చాలామంది తల్లులు తమ పిల్లలకి అస్సుం ముట్టీంచునంతవరకు నీళ్ళు పట్టీంచకూడదనుకుంటారు. అలాంచి మూడునుమ్మకం వల్లనే నీళ్ల విరోచనాలవుతన్న పిల్లలు నీళ్లు త్రాగడానికి ఇవ్వక మరణించడమవుతుంది. బిడ్డపుట్టిన మరుక్కణం నుంచి నీళ్లు ఎమైనా పట్టవచ్చు. ముఖ్యంగా నీళ్ల విరోచనాలవుతున్నప్పుడు త్రాగినన్ని మంచినీళ్లు పట్టాలి. ఒక లీటరు నీళ్లల్లో రెండు చెంచాల పంచదార, పావు చెంచా ఉప్పు కలిపి ఆ నీళ్లన్ని త్రాగినన్ని పట్టాలి. మరీ ఎక్కువ విరోచనాలు అవుతూ బిడ్డ నీరసపడిపోతే సెలైను ఎక్కించాలి.

బిడ్డకి విరోచనాలు అవుతున్నా తల్లిపాలు మామూలుగానే ఇవ్వవచ్చు. అయితే తల్లిపాలతోపాటు ఉప్పు, పంచదార కలిపిన నీళ్లు, చెంచాదేసి పక్కరసం, కొబ్బరినీళ్లు కూడా తప్పక పట్టాలి. అలగే యారోరూట్, బినలోవా శోడరు కొద్దిగా నీళ్లు కలిపి ముద్దుచేసి తినిపించాలి. మూడవనెల దాటిన పిల్లల్లేతే అరటిపండుని పావుభాగం చొప్పున అప్పుడప్పుడు తినిపించాలి. అప్పుడే నీళ్లవిరోచనాలు నుంచి ప్రమాదం లేకుండా బయటపడతారు.

25. మూత్రపిండాల్లో రాళ్ళు ఏర్పడటానికి

కారణం అస్సుంతోపాటు రాళ్ళు మింగడమూ ?

మూత్రపిండాల్లో రాళ్ళు సౌధారణంగా 30-50 సంవత్సరాల వారిలో ఏర్పడతాయి. మూత్రపిండాల్లో రాళ్ళు స్ట్రీలలోకంటే పురుషుల్లో రావడం ఎక్కువ.

మూత్రపిండాల్లో రాళ్ళువున్న 75శాతం మందికి కడుపులో నొప్పి అనిపిస్తుంది. ఈ నొప్పి కడుపులో మొదలై గజ్జల్లోకి, మూత్రద్వారం దగ్గరికి ప్రయాణిస్తుంది. కొండరికి రాళ్ళువున్నా ఏ బాధా వుండదు. మరికొండరికి రాళ్ళు వుండటంవల్ల అకస్మాత్తుగా నొప్పి అనిపించడమే కాకుండా పెద్దవాంతి అవుతుంది. ఒళ్ళంతా చెమటలు పోస్తాయి.

మూత్రపిండాల్లో రాళ్ళు వున్నప్పుడు మూత్రంలో రక్తం కనబడటం సహజం. రాళ్ళు వున్నప్పుడు మూత్రపిండాల్లో చీము చేరే అవకాశం వుంది. దాని ఘలితంగా రక్తంతోపాటు

చీము కూడా వుంటుంది. రాళ్ళు వుండేవారికి మూత్రం మాటిమాటికీ రావడం, మంట, నొప్పి వుంటాయి. తరచు మూత్రసంబంధమైన వ్యాధులు వస్తాయి.

మూత్రపిండాల్లో రాళ్ళు ఏర్పడటానికి వేరే రసాయనిక కారణాలు వున్నాయి కానీ అన్నంతోపాటు రాళ్ళు లోపలికిషోవడం కారణం కాదు. బియ్యంలో, పప్పుల్లో రాళ్ళు వుండి వాటిని చూడకుండా మింగేసినా ఏమీ అవదు. అవి మూత్రపిండాల్లో రాళ్ళగా మారవు. అలా మింగిన రాళ్ళు మలంతోపాటు బయటకు వచ్చేస్తాయి.

మూత్రపిండాలకి సంబంధించిన రాళ్ళు సాధారణంగా కాల్చియం, ఆక్రోటెటు, ఫాస్ట్స్టుకి సంబంధించినవి అవుతాయి. అధికశాతం కేసుల్లో ఈ రాళ్ళు ఏర్పడటానికి కారణం తెలియదు. కొన్ని కేసుల విషయంలోనే రాళ్ళు ఏర్పడటానికి కారణం కనబడుతుంది.

పేరాణ్ట్రోయాడ్ గ్రంథి అధికంగా పనిచేయడం వల్ల కాల్చియం మెటబోలిజంలో తేడా వచ్చి కాల్చియం రాళ్ళు ఏర్పడతాయి.

మూత్రపిండాల్లో రాళ్ళు ఏర్పడటానికి విటమిన్ “వె” లోపం ఒక కారణం. “డి” విటమిన్ అధికంగా తీసుకున్న రాళ్ళు ఏర్పడతాయి.

ఫాస్ట్స్టు రాళ్ళు క్లార సంబంధమైనవి అధికంగా తీసుకుంటే రావచ్చు. కడుపులో పుళ్ళు వున్నప్పుడు యంటాసిడ్ బిళ్ళలు అధికంగా తీసుకున్న కొందరిలో ఇటువంటి రాళ్ళు ఏర్పడుతూ వుంటాయి.

కాల్చియం లవణాలు ఎక్కువ వున్న నీటిని ఎక్కువగా తాగడం, హర్షోస్సు సక్రమంగా పనిచేయకపోవడం కూడా రాళ్ళు ఏర్పడటానికి కారణం.

మూత్రసంబంధిత వ్యాధులు కలిగినప్పుడు మూత్రపిండాల్లో చీము చేరగా, ఆ చీముచుట్టూ గట్టిపడి రాళ్ళగా మారవచ్చు. రాళ్ళు ఏర్పడకుండా వుండటానికి మంచినిళ్ళు ఎక్కువ తాగాలి. ఆక్రోటెటు రకం రాళ్ళు ఏర్పడేవారు ముల్లంగి, చింతపండు, టొమాటో, ఉల్లిపాయ, బెండకాయ మానెయ్యాలి. యూరిక్ యాసిడ్ రాళ్ళు ఏర్పడేవాళ్ళు కాఫీ, టీ, కాలేయం, జీడిపప్పు, వేరుశనగకాయలు, మాంసం మానెయ్యాలి.

మూత్రంద్వారా రాళ్ళు బయటపడ్డప్పుడు, ఆపరేషను చేసి తీసినప్పుడు ఆ రాళ్ళని రసాయనికి పరిక్కకిపంపి, దాని ప్రకారం ఆపోరంలో పథ్యం చేయడం మంచిది. లేకపోతే రాళ్ళు ఏర్పడుతూనే వుంటాయి.

26. మూడనమ్మకాలు విడునాడండి !

వ్యక్తి ఆరోగ్యం - సామాజిక ఆరోగ్యం పెంపాంచించండి !

వ్యక్తికి శారీరక ఆరోగ్యం ఎంత ముఖ్యమో, సామాజిక ఆరోగ్యం కూడా అంత ముఖ్యం.

సామాజిక ఆరోగ్యం వ్యక్తి ఆలోచనలకు, ఆచరణకు, తోటివారితో వుండే సంబంధాలకూ చెందినది.

తన ఆలోచనలకు, తన పనులకు తాను బాధ్యత వహిస్తాను. అనుకున్నప్పుడు వ్యక్తి స్వేచ్ఛావాయువును పీలుస్తూ, అవసరమైన మార్పులు చేసుకుంటూ తాను హాయిగా ఉండటానికి, తోటివారిని హాయిగా ఉంచటానికి ప్రయత్నం చేస్తాడు.

అలాకాక మాధ్యంతోనూ, నిరూపించుకోలేని అతీత శక్తులలోనూ నమ్మకాలను పెట్టుకొని జీవిస్తూ వుంటే జీవిస్తూ బాసిన బ్రతుకుగా ఉంటుంది. అభివృద్ధిచెందే బదులు, అదృష్ట దురదృష్టాలనే భావాలతోను, ఎవరి నుదిటి ప్రాత ఎవరు తప్పించగలరనే నైరాశ్యంతోను జీవితం ఊడుస్తారు.

వ్యక్తిని సామాజికంగా ఆరోగ్యవంతునిగా ఉంచడంకోసం మన రాజ్యంగం కూడా 51-ఎ ఆర్థికలోని “హౌచ్” సెక్కనలో ప్రతి శోరుడు శాస్త్రీయదృష్టి, సత్యకోధనా దృక్కూఢం, మానవత్వం, సంస్కరణాభిలాష అలవర్పుకోవాలని, అది ప్రతి శోరుని ప్రాధమిక విధి అని పేర్కోవడం జిరిగింది.

ఆందుచేత దున్నట్టోతు ఈనిందంటే అనాలోచితంగా జున్న పాలకోసం గిస్తే పుచ్చుకొని పరుగుతోనే మనస్తత్వం మార్పుకోవాలి. దున్నట్టోతు ఈనడం ఏమిటని ఒకక్కణం అగి ఆలోచించడం నేర్చుకోవాలి. లేకపోతే గోబిల్స్ ప్రచారంతో మన సామాజిక ఆరోగ్యాన్ని చెడగొట్టేవారు చాలామంది వుంటారు.

ఆ మధ్య తిరుపతి వెళతూ కారు ప్రమాదానికిలోనై బ్రతికినవారు నావద్దకు వచ్చారు. “డాక్టరుగారూ! దేవుడి దయవల్ల నేను, నా భార్య బ్రతికిబయటపడ్డాం” అన్నారు. సానుభూతిగా వివరాలన్నీ తెలుసుకున్నాము.. వారు, మరొక మిత్రుల కుటుంబం కలసి కారులో వెళతున్నారు. చీకటిరాత్రి ప్రమాదవశాత్తు కారు గోబిల్స్ పడింది. డైవర్ రెండో కుటుంబం భార్యాచిద్దలు చనిపోయారు. వీరిద్దరూ దెబ్బలతో బ్రతికి బయటపడ్డారు. దేవుని దయవల్ల తాము బ్రతికామనకున్నారు. దేవుని కోపంవల్ల ఆ ముగ్గురూ చనిపోయారా? సామాజిక ఆరోగ్యంతో చూచినప్పుడు ఈ విధంగా ఆలోచించడంలో జెచిత్యం లోపిస్తుంది. బ్రతికినవారు సన్నార్థకై దైవకృప పొందగలిగామని, చనిపోయిన వారి జీవితంలో లోపాలు

ఉండటం చేత దైవకృష్ణ నోచుకోలేదనే అర్థం యిం ఆలోచనలో స్ఫూరిస్టోంది. సామాజిక ఆరోగ్యంతో చూచినప్పుడు తాను బ్రతికిపోయానని తన గురించే ఆలోచించుకోవడం గాక చనిపోయినవారి గురించి కూడా మంచిగా ఆలోచించాలి.

ఇలాగే మనం ప్రతి విషయం ఆలోచించాలి. దేవుడంటూ వుంటే కొండరిని చంపటమేమిటి? కొండరిని బ్రతికించడమేమిటి? అందరినీ రళ్ళించాలి గాని. కొండరు పుట్టుకతో వికలాంగులుగా పుట్టుడమేమిటి? గుడ్డివారిగా పుట్టుడమేమిటి? ఇలాంటి ప్రత్యులు వేసుకున్నప్పుడు ఏ పూర్వజన్మలో ఏ పాపంచేశారో, దానికి ఫలితం ఇప్పుడు అనుభవించక తప్పదు. అలాగే సుదుటిప్రాత తప్పించడం ఎవరి తరం? అంటారు.

అంటే మొత్తం మానవజీవితమంతా నిర్దయింపబడిపోయి వుండి అని అర్థం. గ్రహాల గమనంవల్ల మానవజీవితం నిర్దయింపబడి వుందని జ్యోతిష్మూల వాదన. చేతిలోని రేఖలబట్టి మానవజీవితం నిర్దయింపబడి వుండి అని హస్తసాముద్రికం అంటుంది.

విమల హిస్టీరియా పేపేంటు. 20 సంవత్సరాలు. ఎప్పటికప్పుడు దాక్షరు తగ్గించడం, మళ్ళీ ఆమె వెంట వెంటనే మానసిక స్థయిర్మాని కోల్పోవడం జరుగుతోంది. విమల తరచూ “నేను నష్టజూతకంలో పుట్టాను, నా వల్ల అందరికి నష్టాలే” అని అంటూ ఉంటుంది. దీని వెనకవున్న కథ, జ్యోతిష్మూలు ఆమె జాతకం గురించి, ఆమెది దుష్టజూతక మని, ఆమె వల్ల కుటుంబంలో అందరికి నష్టాలే వస్తాయని చెప్పారు. దీంతో విమలమీద ఇంట్లో ఎవరికి క్రిధ్ద, ఆభిమానం లేకుండా పోయింది. ఎవరికైనా ఎదురుచెయ్యి తగిలినా, పరీక్ష తప్పినా, ఇంట్లో అనుకున్న పని ఏది కాకపోయినా విమలవల్లనే జరగలేదని నిందించేవారు. తనయెడల ఎవరికి సదభిప్రాయం లేకపోవడంతోనూ ఎక్కడ ఏ లోపం జరిగినా, తనకే అంటగట్టడంతోనూ విమల జీవితంతో విసిగిపోయింది. ఒకసారి ఆత్మహాత్య చేసుకుండామని కూడా ప్రయత్నించింది. కానీ ఎవరో రక్కించారు. ఈ వాతవరణంలో ఆ ఆమ్మాయికి రోజుా ఫిట్టు వస్తాయి. ఆ ఆమ్మాయికి ఫిట్టు తగ్గించడానికి ముందుగా నష్టజూతకాలూ, దుష్టజూతకాలూ అనే నమ్మకం తప్ప అనీ, తల్లి గర్భకోశంలో బిడ్డ ముదుచుకొని రున్నప్పుడు పిడికించి బిగించి ఉంటుందని, అప్పుడేవేడే ముదుతలే అరచేతిలోని రేఖలని, వాటికి ఏవేవో అర్థాలు కల్పించడం మన మాడ్యం మాత్రమేనని నచ్చేప్పవలసి వచ్చింది.

అదేవిధంగా గ్రహాల ప్రభావంతోనే మనందరి జీవితాలూ నడుస్తువుంటే ఇక మానవని జీవితం గ్రహాల కదలికవల్ల, హస్తరేఖల వల్ల నిర్దయమైపోయి వుంటే, అవి బ్రహ్మరాతలో, విధిధ్రాతలో అయివుంటే, విద్యుక్-ఘైద్యునికి అస్యారం లేదు. సంస్కారానికి తావలేదు. మనం ఆలోచించడం లేదు. కనుకనే, ప్రశ్నించకుండా అనుసరిస్తున్నాము. కనుక మనకివి తట్టడం లేదు, ఏమాత్రం ఆలోచించినా ఇవన్నీ కేవలం నమ్మకాలే తప్ప, యదార్థాలు కావని తెలుస్తుంది. జ్యోతిష్మూలు చెప్పేవన్నీ పరిష్కారులు బట్టి తామ ఊహాతో

కట్టే అంచనాలు మాత్రమే. వాటిలో కొన్ని నిజం కావచ్చ. కానీ వీటిమీద మానవునికి గల గుణి సమ్మకంతో, అబద్ధమైన వాటిగురించి అసలు తలంచడు. నిజమైన వాటి గురించి మాత్రమే చెప్పాకుంటాడు. దీనినే మానసిక శాస్త్రంలో "Selective choice and selective forgettings" అంటారు. అంటే తనకు కావలసినవి జ్ఞాపకం ఉంచుకొని, అక్కరలేనివి వడిలివేయడం.

ఒక యువకుని చేతిని ఒక జ్యోతిష్మృదు చూచి ఏవేవో చెప్పాడు. ఆ చెప్పిన వాటిలో ఎక్కువభాగం ఆ యువకుని జీవితానికి సరిపోలేదు. దానితో కొంత అసంతృప్తి చెందిన ఆ యువకుడు తెలివితేటలుగా ప్రవర్తించాడు. జ్యోతిష్మృదు తనను అడిగినప్పుడు, నా చేతిని మీరు సరిగ్గా చూచినట్లు లేరే అన్నాడు. యువకుడై సంతృప్తి పరచడం కొరకు ఆ జ్యోతిష్మృదు యువకుని హస్తరేఖలను భూతద్వంతో కూడా చూచి అదివరకు చెప్పిన విషయాలే స్థిరీకరించాడు. అప్పుడా యువకుడు, మీరు నా చేయి సరిగా చూస్తే మీకు నేను ఫీజు ఇష్టవుని ఏ రేఖలోనో వుంటుంది. అది మీరు ఎందుకు గమనించలేక పోతున్నారు? అని అడిగాడు. మానవుని ప్రవర్తన అంతా హస్తరేఖలవల్ల నిర్ణయమైపోయి ఉంటే ఈ విషయం కూడా నిర్ణయమైపోయి వుండాలి కదా!

అరచేతి ముద్రలు తీసుకొని ఏ హస్తసాముద్రికుడైనా అవి దొంగవో, దొరవో, స్ట్రో, పురుషునివో చెప్పగలరా!

ఒక కుటుంబంలో లగ్గుల నమ్మకం చాలా హెచ్చు. ప్రతి విషయానికి సిద్ధాంతిగారు వచ్చి లగ్గుం పెట్టువలసిందే. ఆ ఇంట్లో ఆఖరి అమ్మాయి వివాహం వచ్చింది. సిద్ధాంతిగారు లగ్గుం పెట్టడానికి వచ్చారు. ఆ అమ్మాయి పెద్దక్క వివాహమైన సంవత్సరానికే భర్తను కోల్పోయి విధవగా నిస్సార్జివితం గడుపుతోంది. తన అక్క జీవితమే ఆ అమ్మాయి కనముందు వుంది. తన భవిష్యత్తు ఏమౌతుందోనని ఆలోచన పట్టుకుంది.

ఉండబట్టలేక తమ కుటుంబమిత్రులైన సిద్ధాంతిగారిని అడిగేసింది. "సిద్ధాంతిగారూ! మా అక్కే అతిజాగ్రత్తా, అన్ని చూసి లగ్గుం పెట్టారు కదా! అయినా ఆమె స్థితి చూస్తున్నారా. ఇప్పుడు నాకూ లగ్గుం పెట్టబోతున్నారు. ఏమౌతుందో?"

దీనికి సిద్ధాంతి గారు గతుక్కుమున్నారు. "అమ్మా! నేను ఎంత జాగ్రత్తగా లగ్గుం పెట్టినా, ఆ జగన్నాటక సూత్రధారి లీలలు ఎవరికి తెలుస్తారుమ్మా! అయినా ఎవరి విధిప్రాత ఎవర్లు తప్పించగలరు? 'తానొకటి తలచిన దైవమొకటి తలచును' అనే నానుడి మనకు ఉండనే ఉంది గదా? అన్నారు సిద్ధాంతి.

"సిద్ధాంతిగారూ! ఏదో చిన్నదాన్ని నాకు తెలీక అడుగుతాను. మీరేమీ అనుకోవద్దు. విధిప్రాతసి, త్రైనిసిద్ధార్థుయాన్ని ఎవరూ తప్పించలేనప్పుడు ఇక లగ్గులకు ఏమి బలముంది?

లగ్గాల ప్రిముఖుల ఏమిటి? తనకు అశుభాలు రాకూడదనే గదా మానవుడు శుభముహూర్తాలను ఎంచుకుంటాడు” అని అమ్మాయి ప్రశ్నించింది.

అమ్మాయి తర్వాతికి సిద్ధాంతిగారు తికమకపడ్డారు. “తల్లి ఇలాంటి ప్రశ్నలు వేయకూడదు. అనఱు ఈ జీవితమే నశ్యరము. మనము శాశ్వతమైన దైవసాన్మిధ్వం గురించి ఆలోచించాలి గాని బుద్ధుడుప్రాయమైన ఈ జీవిత విషయాల గురించి ఎక్కువ బాధపడకూడదు. ఎవరి పాత్రను వారు నిర్వహించాలి. మన తత్వమేతలు ఈ దృష్టిగోచరమైన స్ఫ్యుని ‘మాయ’ అని ఊరికే అన్నారా? పలువిధాలైన మాయల్లో, మనం బ్రతుకు తున్నాం. ఈ మాయనుంచి విముక్తి ఓందడానికి విజ్ఞలు ప్రయత్నిస్తారు. అందుచేత నువ్వు దేనికి బాధపడకు. అనవసరంగా ఆలోచించి నీ తల పాడుచేసుకోకు. ‘గృహస్తవై నీ ధర్మాన్ని నువ్వు నిర్వ్యాపించు’ అని బోధ చేశారు సిద్ధాంతి.

ఆమ్మాయి కుతూహలం ఆగలేదు. మళ్ళీ ప్రశ్నించింది. “సిద్ధాంతిగారూ! మనం చూసేది ప్రత్యక్షంగా తెలసుకొనేది, అనుభవించేది ఈ జీవితమే గదా? దైవలోకం ఏదో ఉండనుకోవడం, మన నమ్మకమే గాని యదార్థంగా నిరూపించేవారు ఎవరూ లేరు గదా! అలాంటప్పుడు ఎదురుగా కనిపించే ఈ జీవితాన్ని గురించి మనం ఆలోచించకుండా ఎలా ఉంటాము? తెలియని దేవలోకం ఏదో ఉండనుకొని దాని కొరకు ఇక్కడ యదార్థంగా కనిపించే, అనుభవించే జీవితాన్ని ఎలా బలిపెట్టగలుగుతాము?” అని ప్రశ్నించింది ఆయువతి.

సిద్ధాంతిగారికి కాళ్ళకింద భూమి కంపించిపోతున్నట్లనిపించింది. “తప్పు తల్లి! ఇలా తర్పించడం మహాపాపం. ప్రశ్న వేనుకుంటే అన్నీ అనుమానాలే. అందుచేతనే దైవసంబంధమైన విషయాలను త్రవ్యించకూడదని పెద్దలన్నారు. మనం నమ్మలి. అంతే, మన మతం, మన సంస్కారీ ఈనాటిదా? కొన్నివేల సంవత్సరాల నుంచీ వస్తోంది. ఎన్నీ యుగాలు గడిచాయో! ఎన్నీ తరాలు దౌర్జిషోయాయో! వారందరూ అవిషేకులయ్యే అనుసరించారంటావా? ఏమైనా ఈ విషయాలు చర్చించకు. ఇవన్నీ మనకనవసరం” అని తేల్చివేశారా సిద్ధాంతి.

ఈ విధంగా మన సమాజంలో ఆలోచనను అణచివేస్తున్నారు. ఆలోచిస్తే పాత నమ్మకాలలోని, పాత వ్యవస్థలోని ఆ సంగతులు బయటపడతాయని వారిభయం. ఆలోచించడమనేది సామాజిక ఆరోగ్యానికి చాలా ముఖ్యం. పరిశీలన ద్వారా, విచేచన ద్వారా అనుకూలమైన విషయాలను ప్రోత్సహిస్తూ సమాజాభ్యరయానికి వ్యతిరేకమైన విషయాలను మార్చుకోవాలి. దీనినే మన సమాజం వ్యతిరేకిస్తుంది. అందుకే సమాజ శరీరం మౌఢ్యం అనే కాన్సర్ట్స్ బాధపడుతుంది. దీనికి వేషణలతో తొలుస్తున్న విధమే మందు.

మా స్నేహితుడొకడికి వర్షాలంబే విపరీతమైన భయం. అందుచేత ప్రతి పనికి వర్షం చూసుకొనే బయలుదేరుతూ వుంటాడు. వర్షం సమయంలో రైలు ఎక్కులనుకోండి, ఒక గంట ముందుగానే తాను ఇంట్లోనుంచి వెళ్లిపోయి ఏ స్నేహితుని ఇంట్లోనో కూర్చుని, ఆమైన రైలుకు వెళతాడు. వర్షకాలమని రైళ్ళు, బస్సులు ఆగడం లేదు గదా? 24 గంటలూ అవి నడుస్తూనే వుంటాయి. వర్షకాలంలో గూడా ఎంతోమంది రైళ్ళు, బస్సులూ ఎక్కుతున్నారు. దిగుతున్నారు. వర్షంలో యే పన్నెనా చేస్తే కీడు జరుగుతుందని భయమే తప్ప, ఎక్కడా నిరూపించబడలేదు. యే విమానం ఎన్ని గంటల, ఘుడియల, విఘుడియలకు భూమి నుంచి పైకి ఎగిరిందో లెక్కపెట్టి ఎన్ని వర్షసమయాల్లో ఎగిరాయి, ఎన్ని ఇతర సమయాల్లో ఎగిరాయి. వర్ష సమయాల్లో ఎగిరిన వాటి ప్రమాదాల సంఖ్య ఎంత? వర్షం కానప్పుడు ఎగిరిన వాటి ప్రమాదాల సంఖ్య ఎంత అని ఎవరైనా పరిశోధన చేశారా? పరిశోధనలు చేస్తే వర్షం అనే భావనకి విలువే ఉండదు.

వర్షాలు, లగ్గులు అనగానే విదేశాలలో స్థిరపడిన ఆంధ్రుల ప్రవర్తన జ్ఞాపకర వస్తుంది. అమెరికా, కెనడా, ఇంగ్లాండు వంటి దేశాలలో కూడా హిందూ దేవాలయాలు కల్పించి వేడోక్రంగా సత్యనారాయణ ప్రతాలు, వివాహాది శుభాకార్యాలు, ఇతర కర్మకాండలు జరిపిస్తున్నారు. వీటికి శుభసమయాలు చూసే పంచాంగం ఆంధ్రప్రదేశ్లో తయారైనదే వాడుతున్నారు. భారతదేశానికి, న్యూయార్కు 11 గంటల వ్యత్యాసం వుంది. మనకి ఇక్కడ సాయంత్రం 5 గంటలు అయితే న్యూయార్కులో 6 గంటలు అవుతుంది. మనకి ఇక్కడ శుక్రవారం 8 గంటలు అయితే అమెరికాలో గురువారం రాత్రి 9 గంటలు ఆపుతుంది. ఈ విధంగా ఇక్కడ తయారుచేసిన పంచాంగాన్ని బట్టి ఆయా దేశాల్లో ముహూర్తాలు పెట్టుకుంటే, ఇక్కడి కాలమాన ప్రకారం పోల్చుకుంటే వర్షం కావచ్చు. అలాగే ఇక్కడి వర్షం అక్కడి శుభఫుడియలు కావచ్చు. అయినా ఈ పంచాంగాన్నే ఉపయోగించి సంతృప్తి చెందుతున్నారంటే ఇది కేవలం అల్పసంతృప్తిగాని యదార్థానికి వర్షాలు, శుభఫుడియలు అనేవి ప్రత్యేకంగా లేవని, అవి కేవలం మన నమ్మకాలు మాత్రమేనని స్ఫుర్తమవుతుంది. విదేశాలు వెళ్లిన ఇంజనీర్లు, డాక్టర్లు, శాస్త్రవేత్తలుకూడా ప్ర శ్రీంచుకోకుండా అనుసరించేస్తున్నారేగాని, ఏమాత్రం వివేకంతో ప్రశ్నించినా యా అసందర్భాలు తప్పకుండా అర్థమమచ్చతాయి.

ఈ మధ్య తరుచగా నరబలుల వార్తలు వినవస్తున్నాయి. ఎక్కడో నిక్షేపం వుందని, నరబలి ఇస్తే ఆ నిక్షేపం దొరుకుతుందని కొందరు నరబలులు ఇస్తున్నారు. తాము ప్రారంభించిన పెద్దపెద్ద కట్టడాలు సక్రమంగా నిర్మింపబడాలని, పునాదుల్లో నరబలి రక్తం కారుస్తున్నారు. పంటలు పండాలని, బిడ్డలు పుట్టాలని కూడా కొంతమంది నరబలికి పూసుకుంటున్నారు. ఇదంతా ఆటివిక సమాజపు గ్రామదేవతలను కొలిచినవారి మనస్తత్వం,

ఆదిమ సమాజంలో నరబలి ద్వారా దేవీ-దేవతలను సంతృప్తి పరచి తమ ఇష్టసెద్ది ఈడేర్చుకోవాలని అనుకునేవారు. ఈ అమానుషచర్య ఈనాటికి కూడా అమలులో వుండంటే, పెరిగిన మానవుడు పెరగని వ్యవస్థక ఎలా దాసోహం అంటున్నాడో స్వస్థంగా తెలస్తుంది. వీటి గురించి ఏమాత్రం ఆలోచించినా మనిషి మరోలా ప్రవర్తిస్తాడు. దేవీ - దేవతలకు బలుల రూపంలో “లంచాలు ఇస్తే తప్ప అవి తమను కనికరించవు” అనే భావం ఇమిడివుంది. దీనినిఇట్టి మానవుడు దేవీ-దేవతలను తన రూపంలో చూచుకొంటున్నాడు. తన బలహీనతలు, తన అలవాట్లు, తన ఉంపాలు దేవీ-దేవతలకు ఆపాదిస్తున్నాడు. అంతేగాని ఎక్కుడో దేవీ-దేవతలు లేరు. తమకు మానవులు, బలులు ఇస్తే అవి మానవుల ఇష్టసెద్దిని ఈడేర్చుటమంటునూ లేదు.

ఈ రకమైన భావనలకు మానవులోని నిరాశ కొంత, దురూశ కొంత కారణాలు ఏవో వున్నాయని వాటిని సంతృప్తి పరిస్తే అవి తాము కోరుకున్నవన్నీ తీర్చిపెడతాయనే నమ్మకం యిది. దురూశాపరుడు స్వార్థంతో ఇటువంచి వానికి హను కుంటాడు. నిరాశాపరుడు శైరాశ్వంలో వున్నప్పుడు నిజంగా అటువంచి శక్తులు వుంటే, తమకు సహాయం చేస్తార్యేమో అనే దయనీయస్తితిలో వీటిని ఆచరిస్తారు. వీరి దురూశనూ, నిరాశనూ ఆధారం చేసుకొని మోసగాళ్ళు అతీతశక్తులలోని నమ్మకం ఒక వ్యవస్థగా మారుస్తున్నారు. ఈ వ్యవస్థలో మహిమలున్నాయనేవారు, అతీతశక్తులు కలవనేవారు ప్రధానపాత్ర నిర్వహిస్తున్నారు. అనాలోచితంగా మూఢంగా నమ్మువారు వీటిని ప్రతీంచరు. మోసంతో యి వ్యవస్థవల్ల లాభం పొందేవారు వీటిని ప్రతీంచనిప్పారు, పరీక్షించనిప్పారు.

వీటిచుట్టూ సాంఘిక వాతావరణం, మానుసిక వాతావరణం, భౌతిక వాతావరణం యేర్పాటు చేయబడుతుంది. ఈ మూడింటిలో దేనిని ఛేదించినా మొత్తం మహాత్మల వ్యవస్థ పేకమేడలా కూలిపోతుంది. కనుక సాముదాన, భేద దండోషాయముల ద్వారా యి మహాత్మల వ్యవస్థని పోషించుటకు ప్రయత్నిస్తారు. సామాజిక ఆరోగ్యానికి నిజాయితీ చాలా అవసరం. వీటైనా ఒక విషయం యొక్క యుద్ధార్థాన్ని నిజాయితీతో పరీక్షించి చూచినప్పుడు అది సత్యం అవునా కాదా అని తేలుతుంది. నిజాయితీ గలవారు తాము పరీక్షకు ఫూనుకుంటారు. ఇతరులను పరీక్షకు పోత్తపోస్తారు. తమవద్ద అతీతశక్తులు కలవనుకునే వాపికి నిజాయితీ వుంటే తాము పరీక్షకు నిలబడతారు. పరీక్షచేయడం, పరీక్షకు నిలబడటం నిజాయితీ అనే నాణానికి బొమ్ము, బొరుసూ వంటివి. నిజాయితీలో ధైర్యం పెరుగుతుంది. పరస్పర అవగాహన, పరస్పర సహకారం పెరుగుతుంది. సత్య శోధనాధ్యాపి పెరుగుతుంది. వ్యక్తికి సమిప్తికి మధ్య సమస్యలుంచబడుతుంది. అటువంటి స్థితిలో సామాజిక ఆరోగ్యం మూడు పువ్వులు ఆరు కాయలుగా అభివృద్ధి చెందుతుంది.

మూడనమ్మకాలు సత్యశోధనకు పూనకోకపోవడం, సత్యనిర్దారణకు అడ్డం తగలడం సామాజిక అనారోగ్య లక్షణాలు. ఏ సమాజంలోనైనా వ్యక్తి ఆరోగ్యం ఎంత ముఖ్యమౌ సమాజం ఆరోగ్యం కూడా అంతముఖ్యం. అందుచేత సామాజిక అనారోగ్యాన్ని తీసివేసి సామాజిక ఆరోగ్యాన్ని పెంపాందించవలసిన బాధ్యత ప్రతిబక్టరి మీద వుంది.

27. మెల్లకన్న ఉంటే అదృష్టమో ?

మీనాక్షి ముక్క ముఖ్యంగా, నోరు చిన్నదిగా, బగ్గలు నున్నగా ఉంటాయి. కాని ఏం లాభం ! ఆమెకు వున్న మెల్లకన్న ఆ అందాన్నంతా పాదుచేసింది. చిన్నప్పటినుంచి ఆమెకు మెల్లకన్న వుంది. మెల్లకన్న ఆ అమ్మాయికెంతో అదృష్టం అని పెద్దవాళ్ళు భావించారు. తీరా పెద్దయ్యేసరికి మెల్లకన్న అమ్మాయి మాకు వద్దంటూ చూడటానికి వచ్చిన పెళ్ళికొడుకులు ముఖంమీదే చెప్పేశారు. అదృష్టం అనుకున్న మెల్లకన్న మొదలకే మోసం అయింది.

మీనాక్షి తల్లిదంట్రుల మాదిరిగానే చాలామంది మెల్లకన్నని అదృష్టంగా భావిస్తారు. కాని మెల్లకన్న కొండరిలో పుట్టుకతో వచ్చే లోపం. మరికొండరికి ఆ తరువాత రకరకాల అలవాట్ల వలన వస్తుంది. అందుకు మొదడులోని వ్యాధులు కూడా కారణమవుతాయి. అర్ధాంతరంగావచ్చే మెల్లను కూడా అదృష్టంగానే భావించి సంతోషిస్తే ప్రాణానికి అపాయం కలగవచ్చు.

మెల్లకన్న రావడానికి కారణం కన్నగుద్దు కదలికలను అదుపుచేసే కండరాలు, నరాలు సరిగొ పనిచేయకపోవడమే. మజ్జిగ చిలికే కవ్వాన్ని రెండుపైపులా వుండే కాళ్ళతో సమానంగా పట్టుకుని లాగితే కప్పుం చక్కగా కుండమధ్యలో తిరిగినట్టే కన్న గుద్దుకి అటూ-ఇటూ కిండ-పైన ఉండే రిబ్బునులాంటి సన్నటి కండరాలు కంటిని చక్కగా అదుపు చేస్తాయి. రిబ్బునులాంటి కంటి కండరాలు ఏ ఒక్కటి అయినా సమానంగా పనిచేయకపోతే కన్న గుద్ద కదలికలో తేడా వస్తుంది. రెండు కళ్ళలోని గ్రుడ్లు సమానంగా కదులుతున్నప్పుడు కళ్ళు చూడటానికి ముఖ్యంగా వుంటాయి. అలా కాకుండా ఒక కన్న ఒకవైపు, మరొక కన్న మరొవైపు చూస్తున్నట్లు అనిపిస్తే ముఖంలో తేడా కనిపిస్తుంది.

కదలవలసిన రీతిలో కదలని కంటిని మెల్లకన్న అంటారు. పుట్టుకతోనే మెల్లకన్న వచ్చేవాళ్ళకి కంటిగుద్దుకి సంబంధించిన కండరాలలో పొచ్చతగ్గలు ఉంటాయి. అందువలన కంటిగుద్ద కదలికలో మార్పు ఏర్పడి మెల్లకన్న అవుతుంది. ఇలా మెల్లకన్న వున్నవారికి

కంటిగుడ్డుకి సంబంధించిన కండరాల ఆవరేషను చేసి సరైన పద్ధతితో వాటిని అమరుస్తే కంటిగుడ్డు కదలికలోని అస్తవ్యవ్యస్తతపోయి రెండు గుడ్లు కదలిక సామనంగా చూడమువుటగా ఉంటుంది. కంటి మెల్లు లేకుండా పోతుంది. నేత్రవైద్యులు ఈ ఆవరేషన్నను చాలాతేలికగా, నైపుళ్యంగా చేయగలరు. కొండరికి కంటిచూపు సరిగ్గా కనబడదు. చూపు సరిగ్గా కనబడ టానికి కంటి కండరాలు చాలా ప్రయత్నం చేస్తూ అలసిపోతాయి. అలా కంటి కండరాలు అలసిపోయేవారిలో కూడా మెల్లకన్ను ఏర్పడవచ్చు. ఇటువంటి వారిని గుర్తించి కంటి పరీక్ష చేసి సరైన కళ్యాంకోడు ఇస్తే మెల్లకన్ను లేకుండా పోతుంది.

కంటిగుడ్డు కండరాల కదలికలను అదుపుచేసే నరాలకేంద్రం మెదడులో వుంటుంది. ఈ కేంద్రం ఏ కారణంనైనా దెబ్బతింటే కంటిగుడ్డు కదలికలకు కారణమయ్యే కొన్ని కండరాలకి పక్షవాతం వస్తుంది. అప్పుడు కూడా మెల్లకన్ను ఏర్పడుతుంది. పుట్టుకోతో వచ్చే మెల్లకన్ను వలన చూపు కనబడడంలో లోపం లేకపోయినా పక్షవాతం వలన మెల్లకన్ను ఏర్పడిన వారికి ఒక మస్తు రెండులాగా కనబడడర, ఎదురుగా పున్న వస్తు వుర్కాన్ని సక్రమంగా అంచనా వేయలేకపోవటం సహజమవుతుంది. కంటి కండరాలకు పక్షవాతం రావడానికి సాధారణంగా మెదడు రక్తనాళాలలో రక్తం గడ్డలాగా ఏర్పడటం కారణం కాగా, సిఫిలిస్ వ్యాధివలన నరాలు కేంద్రం దెబ్బతినడం మరొక కారణం. కొన్ని మెదడు వ్యాధులవలన కూడా మెదడులోని నరాలు దెబ్బతిని మెల్లకన్ను రావచ్చు. అటువంటి వ్యాధుల్లో వైరస్ ఎన్సెఫిలైటిస్, పోలియో ఎన్సెఫిలైటిస్ చెప్పుకోదగ్గవి. అలాగే కంటి దగ్గరలో ఏర్పడిన కణుతులు, తగిలిన దెబ్బలు కొత్తగా మెల్లకన్ను రావడానికి కారణం అవుతాయి. అందువలన అంతకుముందు మెల్లకన్ను లేకుండా తరువాత మెల్లకన్ను ఏర్పడుతూ వుంటే అదృష్టం మనల్ని వరిస్తోందని భ్రమపడక వెంటనే వైద్య పరీక్షలు చేయించుకుని చికిత్స చేయించుకొనడం అవసరం.

అవేరోలు - అన్పర్థాలు

1. అవేరోలు - అన్పర్థాలు

ఈ ఉదయ ష్వక్తులు నీరసించిపోతూ ఉంటే ఎవరో వారికి చేతబడి చేశారని భావిస్తూ ఉంటారు. అటువంటప్పుడు చేతబడి చేశాడని అనుమానం కలిగిన నృత్తిని చంపివేసినా, అతని ముందుపక్క రాలగొట్టినా చేతబడిపల్ల నీరసించిపోతున్న వాళ్ళు తిరిగి కోలుకుంటారని ఆశిస్తారు. ఇది కేవలం మూఢనమ్మకం. చేతబడి చేయడమనేది ఒట్టీది. అంతేగాక ఒకరిని చంపినా, హింసించినా, రెండవవారు ఆరోగ్యంగా తిరిగి కోలుకుంటారనడం అర్థరహితం.

గర్జవతి అయిన స్త్రీ గ్రహణ సమయంలో బయట తిరిగినా, పండ్లు, కూరగాయలు కోసినా పుట్టబోయే బిడ్డ అంగ్వైకల్యంతో పుట్టుతాడని అనుకుంటారు. ఇది కేవలం మూఢనమ్మకం. గ్రహణం మొదలైనే మాట అర్థంలేనిది.

కాన్ను సమయంలోనూ, కాన్ను తరువాత తల్లి చీకటిగెదిలోనూ, గాలితాడని గదిలోనూ ఉండాలంటారు. అలా చేయడంపల్ల ఘలితం లేకపోగా గాలి - వెలుతురు లేని గదుల్లో కాన్ను అయిన స్త్రీ ఉండటంతో లేనిపోని వ్యాధులు వస్తాయి. కాన్ను అయిన తరువాత వెంటనే తల్లి అన్ని ఆహారపదార్థాలు తినవచ్చు. పెరుగు - పొలు, పక్క తీసుకోవచ్చు. రెండుపూటలా స్నానం చేయవచ్చు. ఫరిటి స్నానమంటా ఏడవరోజు వరకు పురిటివాసనతో ఉండనవసరం లేదు. ఒకవేళ అలా ఉండినట్టయితే లేనిపోని వ్యాధులు రావచ్చు. పుట్టిన బిడ్డకి రోజు స్నానం చేయించాలి. పసిబిడ్డకి తల్లిపాలకంటే మించిన క్రేష్టమైన పొలు మారేమిలేపు. కాన్ను అయిన రోజు నుంచి తల్లి మంచి పోషకాహారం తీసుకోవాలి. లేకపోతే బిడ్డకి పొలు ఉండవు. తల్లికి ఆరోగ్యం ఉండదు. బాలింతరాలు పథ్యం అనేది యేదీలేదు. అన్నీ తినివేయవచ్చు. బాలింతరాలు ఒక్క పచ్చి ఒక్క అనీ కారం ఎక్కువ తినాలనీ కొందరు అంటారు. అది ఒట్టీ మూర్ఖత్వం. పైగా కారం తినడం వల్ల కడుపుమంట, నొప్పి తెచ్చుకోవడం అవుతుంది. పళ్ళరసాలు, మళ్ళిగ వంటివి తీసుకుంటే జలుబు త్వరగా తగ్గిపోతుంది.

పసిబిడ్డకి అన్నం ముట్టించేవరకు మంచినీళ్లు పట్టకూడదనుకుంటారు. అలా చేయడంలో అర్థం లేదు. బిడ్డ పుట్టినరోజు నుంచి మంచినీళ్లు పట్టాలి. బిడ్డపుట్టిన నాలుగైదు గంటల్లోనే త్రాగడానికి నీళ్లు యివ్వాలి. చిన్నపిల్లల విషయంలో చిట్టాడ్యాలు చేయుకూడదు. డాక్టరు సలహాపైనే చికిత్స చేయాలి. లేకపోతే చంటిపిల్లలు అతితేలికగా మృత్యుపుకి గురి అవుతారు.

చంటిపిల్లలకి మాడు చాలా మెత్తగా వుంటుంది. మాడుమిాద రూపాయినాటం మేర అతిమెత్తగా ఉంటుంది. చంటిబిడ్డ శరీరంలో తగినంత నీరు ఉన్నప్పుడు ఆ మెత్తని స్థలం మాడుకి సంబంధించిన తక్కిన స్థలంలో సమానంగా ఉంటుంది. వాంతులు, విరేచనాలు అవుతున్నప్పుడు మాడుకి సంబంధించిన ఆ ప్రదేశం గుంటగా అవుతుంది. చేతిప్రేళ్లతో మాడుమిాద పరీక్షచేసి చూస్తే ఈ విషయం తేలికగా తెలుస్తుంది. అలా గుంటగా కనబడటం బిడ్డకి ప్రమాదం అటువంటప్పుడు బిడ్డకి తగిననీరు త్రాగడానికి ఇవ్వాలి. లేదా నరానికి సలైన్ యివ్వాలి. ఈ రకంగా మాడులో మెత్తని ప్రదేశం బిడ్డ పుట్టిన సంవత్సరం-సంవత్సరంన్నర వరకూ ఉంటుంది. తరువాత గట్టిపడుతుంది. ప్రతీ తల్లి తనబిడ్డకి వాంతులు-విరేచనాలు అవుతున్నప్పుడు ఈ విషయాన్ని జాగ్రత్తగా గమనించాలి. ఏమైనా తేడా కనబడితే వెంటనే డాక్టరు సలహా పొందాలి. కాని కొందరు అలా విజ్ఞతతో వ్యవహారించక గృహావైద్యం చేస్తారు. మాడుమిాద శాంతి సూరిపెట్టడం, అముదము ఆకులు పెట్టడం చేస్తారు. అలా చేయడంవల్ల ఫలితం ఏమిాలేదు. మరికొందరు చంటిబిడ్డని తలక్రిందుగా పట్టుకుని పాదాలమిాద చరుస్తారు. అలా చేయడం వలన గుంటగా మారిన మాడు తిరిగి నీరు నిండుతుందని వారి అభిప్రాయం. ఇవస్తే కేవలం మూఢనమ్మకాలే. దానివల్ల ఫలితం లేకపోగా ప్రమాదం జరుగుతుంది.

చంటిబిడ్డకి ఫిట్టు వచ్చినప్పుడు చుట్టుతో నుదురు మిాద కాలుస్తారు. అలా చేయడం అర్థం లేనిది. బిడ్డకి ఫిట్టు రావడానికి, కణ్ణుతేలవేయడానికి ఎపిల్ఫీ జబ్బుకాని ఇతర వ్యాఘరలు కాని కారణం కావచ్చు. డాక్టరుకి చూపించి మందులు వాడాలి. డాక్టరుకి చూపించేలోగా ఫిట్టు వచ్చినప్పుడు మొఫంమిాద చస్తేళ్లు తల్లివచ్చు, అంతేగాని కాల్పుడం, యెగరేయడం తప్పు.

- పిల్లలకి దిష్టి తగిలిందని అర్థంపర్థంలేని పద్ధతులు అవలంభించడం, విభూతి పెట్టడం, శాయుత్తులు కట్టడం తల్లిదండ్రుల అజ్ఞానానికి చిప్పాం. దిష్టి అంటూ ఏమిా లేదు. పిల్లలు అలసిపోవడంవల్లగాని, అనారోగ్యానికి గురికావడం వల్లగాని హంఘారుగా ఉండకపోవచ్చు. కారణాన్ని గుర్తించి దాని ప్రకారం చికిత్స చేయాలి.

పిల్లలు ఆరోగ్యం గురించి అర్థం చేసుకోలేక ఎన్నో పొరపాటు అభిప్రాయాలు కలిగి ఉంటున్నారు. దానివలన పిల్లలు చాలా బాధలకి గురి అవుతున్నారు. అందుకని పెద్దలు మూఢనమ్మకాలు, ఛాందసభావాలు వదిలి సరైన అవగాహన పెంపొందించుకోవాలి.

జ. వేడిచేస్తే కడుపులో మంట వస్తుందా ?

ఆహారపు అలవాట్ల ప్రభావం ఆరోగ్యం మిాద చాలా ఉంటుంది. అనందరావు మాదిరిగా అకాలభోజనం, ఆకలి చంపకోవడం లాంటి కోరితెచ్చుకున్న అలవాట్లవల్ల కడుపులో యాసిడ్ ఎక్కువ తయారై గుండెపోటులా అనిపిస్తే మరికొందరికి పై కడుపులో మంట, నొప్పిలా వచ్చి మెలితిరిగిపోయేటంత పని అవుతుంది. కొందరికి కడుపులో మంట - నొప్పికి తేడు గ్యాస్ కూడా ఎక్కువ తయారై కడుపు ఉచ్చి అనారోగ్యానికి గురవుతారు.

ప్రతి వ్యక్తి జీర్ణశయములోనూ ప్రైడ్రోక్సోరిక్ యాసిడ్ తయారపుతుంది. ప్రతి వ్యక్తికి ఆకలి అనిపించడానికి, ఆహారం జీర్ణం కావడానికి ఈ యాసిడ్ ఉత్పత్తి ఎంతైనా అవసరం. ఈ యాసిడ్ ఉత్పత్తితో పాటు అరుగుదలకు అవసరమైన పెన్నిన్తో పాటు క్లారగుణం కలిగిన మూళ్కన్ కూడా జీర్ణశయంలో ఉత్పత్తి అవుతుంది. ఇలా ఇవన్నీ సమపాళ్లల్లో ఉత్పత్తి అవడంవల్ల కడుపులో యాసిడ్వల్ల ఎటువంటి బాధ అనిపించదు. అయితే కడుపులో మంట, నొప్పి అనిపించడమంతా కావలసిన దానికంటే ఎక్కువ యాసిడ్ తయారైనప్పే చర్చంమిాద యాసిడ్పడితే ఎలా బాధ కలుగుతుందో అదేవిధంగా కడుపులో యాసిడ్ అధికంగా తయారైతే బాధతో పాటు ఇతర నష్టాలు కూడా కలుగుతాయి. ఇలా జీర్ణకోశంలో యాసిడ్ అధికంగా తయారయితే కొంతకాలానికి కడుపులో పుండు ఏర్పడటానికి అవకాశం ఉంది.

జీర్ణశయంలో యాసిడ్ అధికంగా తయారపడానికి ఇతర కారణాలు ఎలాఉన్నామన ఆహారపు అలవాట్లనే ముఖ్యంగా చెప్పుకోవాలి. అధికంగా మన ఆహారపు అలవాట్లనే ముఖ్యంగా చెప్పుకోవాలి. అధికంగా కాఫీ-టీలు సేవించినా, మద్యం అలవాటు వున్నా, ఆహారంలో అధికంగా మసాలా దినుసులు వాడినా, ఆవకాయలాంటి ఊరగాయలు ఎక్కువతిన్నా! పొగాకు నమిలి రసం మింగినా, చుట్టు, బీడి, సిగరెట్లలను ఎక్కువ కాల్చినా, జీర్ణకోశం దెబ్బుతినడానికి, యాసిడ్ అధికంగా తయారపడానికి అవకాశం వుంది.

అలాగే మానసిక ఆందోళన, ఆదుర్దా, ఆవేదన, చికాకు, చింతలు యాసిడ్ ఎక్కువ ఉత్పత్తి అవడానికి ముఖ్యకారణాలు. సరిగ్గా నిర్దిష్టపోవడానికి అవకాశం లేకపోయినా సరైన తిండి లేకపోయినా, ఆ ప్రభావం జీర్ణకోశం మిాదపడి యాసిడ్ ఎక్కువ తయారపుతుంది. అలాంటప్పుడు తప్పును సరిదిద్దుకుని మనస్సును ఆందోళనలకు, ఆవేశాలకు గురికాకుండా జాగ్రత్తపడితే అధికంగా యాసిడ్ తయారపడుతుండా చేసుకోవచ్చు. పైగా దానివల్ల కలిగే బాధలను నివారించుకోవచ్చు.

జీర్ణకోశంలో యాసిడ్ అధికంగా తయారయ్యా, కడుపులోనూ, ఛాతీలోనూ మండి, నొప్పి కలిగి బాధపుట్టేటప్పుడు జెల్యుసిల్, డైజిన్, ఆర్ట్రిట్స్ వంటి బిశ్చులు కొంతకాలం,

వాడినట్లయితే ఉపకాంతి కలుగుతుంది. వీచికి తోడు ఆహారంతో పాలు, వెన్ను, మిాగడ వంటివి వాడినట్లయితే అనవసరమైన యాసిడ్ ఉత్సత్తు అరికట్టబడుతుంది. అందుచేత కడుపులో యాసిడ్ అధికంగా తయారయ్యే వ్యత్సులు కాఫీ-చీలకు బదులుగా పాలు తాగడం మంచిది. ఆహారంలో పులుపు, కారం, మసాలా, పచ్చత్యు తగ్గించడమే కాకుండా పెంచ్రాళే నిద్రపోవాలి.

కడుపులో యాసిడ్ తయారై మంట, నొప్పి వస్తువుంటే చాలామంది అది అజీర్భాధ అనుకుంటూ అల్లంరనం, జింజర్ వంటివి సేవించడం చేస్తూ పుంటారు. దీనివలన ఘలితం లేకపోగా మరింత మంట యొక్కవు అవడానికి అవకాశం పుంది. అలాగే తమ కడుపులో మంటకి కారం తినడం కారణం అని తెలియక మామూలుగానే తినేస్తూ, మరింత బాధపడిపోతూ ఉంటారు. దీనివల్ల ఒక ప్రకృతి కడుపులో మంట, నొప్పి మరొకప్రకృతి కడుపు ఉఱ్ఱరం రావడం, విరోచనాలు అవడం జరుగుతూ పుంటాయి. కారం అధికంగా తినేస్తూనే మరొక ప్రకృతి విరోచనాలు తగ్గడానికి మందులు వేసుకొనడం అర్థంలేని పని. అలాచేస్తే మందు దోష మందే ! రోగం దోష రోగానిదే అవుతుంది.

యాసిడ్ అధికంగా ఉత్సత్తు అవడంవల్ల జర్డ్కోశంలో ఏర్పడిన పుండుని సెష్టిక్ అల్సర్ అని అంటారు. ఈ పుండు ఏర్పడినప్పుడు పొత్తికడుపులో నొప్పి అనిపిస్తూంటుంది. సాధారణంగా ఈ నొప్పి ఆహారం తీసుకున్న తరువాత రెండు - మూడు గంభీరు ప్రారంభం అవుతుంది. అర్ధరాత్రి సమయాల్లో కూడా నొప్పి అనిపిస్తూంటుంది. ఇలా కడుపులో నొప్పి వచ్చినప్పుడు ఆహారం తీసుకున్న ఆర్ధిట్యు వంటి యాంటాసిడ్ వాడినా మొదట్లో నొప్పి తగ్గపోతూంటుంది.

కడుపులో పుండు ఏర్పడినపుడు అల్సాపోలు తీసుకుంటే మరింత ఎక్స్ప్రైస్ బాధ కలుగుతూ పుంటుంది.

కడుపులో పుండు ఏర్పడినప్పుడు దానికి సంబంధించిన బాధ కొంతకాలం ఉండి, కొంతకాలం కనబడకుండా పోతూంటుంది. కడుపులో పుండు ఏర్పడినవాళ్ళకి ఆకలి సరిగ్గా లేకపోవడం, గుండెల్లో మంట, పుల్లబి త్రేణపులు, కడుపులో వికారం, వాంతులు, అప్పుడప్పుడు విరోచనాలు వంటి లక్షణాలు కలుగుతాయి. కొంతమందిలో ఇటువంటి లక్షణాలు కనబడకుండానే కడుపులో పుండు పెరుగుతూ పుండవచ్చు.

కొంతమంది కడుపులోని యాసిడ్వల్సనో, పుండుఏర్పడటం వల్లనో మంటగా పుంటూంటే వేడిచేసిందని నిమ్మకాయ రసం, నారింజరసం వంటివి తాగుతూంటారు. ఇటువంటి పులుపు వదార్ధాలవలన మరింత యాసిడ్ తయారయి బాధ మరింత పెరుగుతుంది. అందుకని కడుపులో మంట, నొప్పి కలుగుతున్నప్పుడు సొంత వైద్యం మాని సరైన దాక్షరుచేత పరీక్ష చేయించుకొని చికిత్స చౌండటం అవసరం.

3. వేసవిలో ఎండవేళ స్వాస్థంచేస్తే వడదెబ్బ తగులుతుండా ?

ఎండలోకి వెళ్లి పనిచేస్తేనే వడదెబ్బ తగులుతుందనుకోవడం పొరపాటు. ఇంట్లో కూర్చున్న వాళ్ళకి కూడా వడదెబ్బ తగలవచ్చు. బయట ఎండవేడి ఎక్కువగా ఉన్నప్పుడు ఆ ప్రభావం ఇంట్లో ఉన్నవాళ్ల మీద పడితే బయటికి వెళ్లకపోయినా వడదెబ్బ తగలవచ్చు. రేకులపెద్దలో ఉన్న వాళ్ళకి, గాలిప్రసారం సరిగ్గాలేని ఇళ్లలో నివసించే వారికి, రైలు ఇంజనులో పని చేసేవారికి, వేడిపొయి దగ్గర ఉండే వాళ్లకి వడదెబ్బ చాలా తరుచుగా తగులుతుంది. వడదెబ్బ తగలడానికి చిన్నా పెద్ద, ఆడ-మగా తేడా లేదు. అయితే అనారోగ్యంతో ఉన్నవాళ్లకి, జ్యురంతో బాధపడుతున్నవారికి, తైరాయిడ్ గ్రంథి వ్యాధి కలవారికి, కొష్ట ఎక్కువగా ఉన్నవాళ్లకి, ఎప్పుడూ చమట తగినంత పట్టనివాళ్లకి వడదెబ్బ తొందరగా తగులుతుంది.

మెదడులో శరీరంలోని ఉష్ణోగ్రతని సమతలంగా రక్కించేందుకు ప్రత్యేకంగా ఒక కేంద్రము ఉంటుంది. వంట్లో వేడి కాస్త ఎక్కువైతే ఆ కేంద్రము ఆ వేడిని అదుపుచేసి తగ్గిస్తుంది. కాస్త వేడి తక్కువైతే ఎక్కువ చేసి శరీర ఉష్ణోగ్రతని పెంచుతుంది. ఈరకంగా అదుపుచేసే కేంద్రము అతి ఉష్ణోగ్రతకి లోనైనప్పుడు అది ఆ శక్తిని కోల్పోతుంది. దాంతో బయటి వేడి ప్రభావం వల్ల శరీర ఉష్ణోగ్రత 106 డిగ్రీల నుండి 110 డిగ్రీల దాకా పెరిగిపోతుంది.

కొందరు చల్గావన్న ఇంట్లోనుంచి కొద్దిసేపు ఎండలోకి వెళ్లవలసివస్తేచాలు, వడదెబ్బ తగిలిపోతుందని భయపడుతూ ఉంటారు. అలా కొద్దిసేపు బయటకు వెళ్లివచ్చి నంత మాత్రాన వడదెబ్బ తగలదు. ఎందుకంటే ఆ మాత్రం వేడి మన శరీరంలోని ఉష్ణోగ్రతని అదుపుచేసే కేంద్రం ఒంట్లో వేడి పెరగకుండా చేయగలుగుతుంది. కొన్ని రోజులపొటు ఎండలో తిరిగినవారికి, ఆరుబయట శరీరప్రతమ చేసిన వారికి, బాగా వేడివుండే ఇళ్లలో ఉన్నవారికి మాత్రమే వడదెబ్బ తగులుతుంది. రోజులో ఎక్కువసేపు ఎయిర్ కంపిస్ట్ గదిలో కూర్చునిగాని, చల్గా వుండే ఇళ్లలో వుండిగాని ఒకసారి ఎండలోకి వస్తే, వాతావరణం మార్చువల్ల వెంటనే వడదెబ్బ తగులుతుందని కొందరు భావిస్తారు. అలాంటివారికి ఎండ బాధాకరంగా ఉండవచ్చే గాని అంత తేలికగా తగలదు. సొధారణంగా ఎండలో బయటికి వెళ్లివచ్చి చమట బాగాపట్టి, తలనొప్పి అనిపించడం, కాళ్లు చేతులు గుంజడం, కడుపులో వికారం, కాస్త తల తిరిగినట్లు అనిపించడం పుంటే వడదెబ్బ తగిలిందని వ్యవహారిస్తూ వుంటాం. వాస్తవానికి వడదెబ్బ అంటే ఇదికాదు. ఈ లక్షణాలు ఎండవల్ల చమట ఎక్కువపట్టి శరీరంలో నుంచి నీరు ఉప్పు (సోడియం) బయటకు పోవడం వల్ల కలుగుతాయి.

వడదెబ్బ తాకినపుడు జ్యారం కొద్దినిమిపోల్లో 106 డిగ్రీలకి మించిపోతుంది. చమటపట్టుకుండా చర్చా పొడారిపోయి ఎండిపోయినట్లు అవుతుంది. అపస్టోలక స్థితి కూడా ఏర్పడుతుంది. ఈ లక్ష్మణాలు ఏర్పడటానికి ముందు అతిగా దాహం, ఎక్కువగా తలనొప్పి, తలతిరగడం అయ్యామయంగా అనిపించడం, చెప్పలేని ఏదో బాధ వుండి త్వరశ్రగా వడదెబ్బ లక్ష్మణాలు బయటపడతాయి. వడదెబ్బ తగిలిన వ్యక్తిని చల్లని ప్రదేశంలో వుంచి ఒళ్ళంతా ఐనేశ్వర్లోగాని, చల్లని నీళ్ళలో ముంచినగుడ్డతో కప్పివేయాలి. తలమాద ఐన్ పెట్టాలి. జ్యారం 102డిగ్రీల స్థాయికి తగ్గేవరకు అలాగే ఒళ్ళంతా తడిగుడ్డతో కప్పివుంచాలి. కాళ్ళుచేతలు మర్దనచేస్తూ రక్తప్రసారం సరిగ్గా అయ్యేలా చూడాలి.

ఎండలోకి వెళ్ళి రావడంపలనగాని, వేడిగావస్తు ఇంట్లో వుండటమువలనగాని చమట ఎక్కువగా పట్టి నీరు ఉప్పుపోయి వడదెబ్బ తగిలిన లక్ష్మణాలు ఏర్పడినవారు నీళ్ళల్లోగాని, మజ్జిగలో గాని ఉప్పు యొక్కవ వేసుకుని తాగాలి. గూకోజుగాని, పళ్ళరనం గాని ఎక్కువ సేవించాలి. మంచినీళ్ళు వీలైనంత ఎక్కువ తాగాలి. చల్లని ప్రదేశంలో పూర్తి విశ్రాంతి తీసుకుంటే అలసట తీరుతుంది. వడదెబ్బ లక్ష్మణాలు తగ్గిపోతాయి.

ఎండ సమయంలో చిన్నపిల్లలు ఎండవేడికి తట్టుకోలేక కొళాయి దగ్గరో, నీళ్ళ చిందెల దగ్గరో నాసుతూ వుంటారు. ఇలా ఎండ సమయంలో స్నానం చేసినా, నీళ్ళలో నానినా వడదెబ్బ తగులుతుండని కొందరు అపోహ పడుతూ వుంటారు. కని వాస్తవానికి పిల్లలుగాని, పెద్దలుగాని ఎండ సమయంలో పలుమార్లు స్నానంచేసినా, తడిచట్టలతో వున్న ఎండవేడి నుంచి రక్కించుకుని వడదెబ్బ తగలకుండా చేసుకోగలరు. ఎండాకాలం వేడినీళ్ళు, చలికాలం చన్నీళ్ళు స్నానం చేసినట్లయితే వడదెబ్బ తగలకుండా చేసుకొనవచ్చు అనే అభిప్రాయం కొందరిలో వుంది. అది కూడా పొరపాటు అభిప్రాయమే. ఎండాకాలం వేడినీళ్ళు స్నానంచేస్తే ఒంటికి మరింత వేడి కలిగి వడదెబ్బ తగలడానికి ఎక్కువ అవకాశాలు వున్నాయి.

ఎండాకాలం చమట ఎక్కువ పడుతుంది. కనుక మంచినీళ్ళు ఎక్కువ తాగాలి. ఉప్పు ఎక్కువ వాడాలి. ఒంటికి అంటుకుని పోయి వుండే దుస్తులు కాకుండా, ఒంటికి గాలి చక్కగా తగిలి చల్లదనాన్ని కలిగించే నూలుప్పాలు ధరించాలి. ఒంటికి గాలి తగలకపోతే చర్చం వేడిక్కి శరీర ఉష్ణోగ్రత పెరిగి వడదెబ్బ తగలడానికి ఆస్టోరం వుంది. అలాగే ఎండ సమయంలో బయట శారీరక శ్రమ ఎక్కువ చేయకూడదు. కష్టపడి ఎండలో శారీరక శ్రమ చేసేవాళ్ళు ఉదయం పదిలోపు తమ పనిని మగించు కోపడం మంచిది. అలాగే ఊళ్ళు ప్రయాణం చేసేవాళ్ళు రాత్రుళ్ళు ప్రయాణం చేయడం మంచిది. చంటిపిల్లల్ని, ఎండ సమయంలో తడిగుడ్డతో కప్పి వుండడం, తాగడానికి చల్లనినీళ్ళు పట్టడం అవసరం. కొంతమంది తల్లులు చంటిపిల్లలకి మంచినీళ్ళు పట్టడం అవసరం. అది పొరపాటు

అభిప్రాయం. పుట్టిన క్షణం నుంచీ చల్లనినీక్కు పట్టవచ్చు. ఈ రకంగా ఎండాకాలంలో తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకుంటే వడదెబ్బు నుంచి రక్కించు కోవచ్చు. ఏమాత్రం వడదెబ్బు అనుమానం వున్నా వెంటనే డాక్టరు సలహ పొందడం అవసరం.

4. గుండిపోటు వస్తే పాత అలవాట్లు మాటేమిటి?

పాత అలవాట్లు వదలడం కష్టమే. కానీ గుండిపోటు వచ్చిన తరువాత పాత అలవాట్లును మానక తప్పదు. ఎందుకంటే గుండిపోటు వచ్చినవారిని నిశితంగా పరిశీలిస్తే వారిలో 90 శాతము మంది పొగ్రెంగ్వారే. గుండిపోటు వచ్చిన తరువాత 60 శాతం మంది శాశ్వతముగా పొగ్రెంగడం మానివేస్తారు. 30 శాతం మంది తాత్కాలికంగానే పొగ్రెంగడము మానివేసి తిరిగి యథావిధిగా త్రాగడము మొదలు పెడతారు. పొగ్రెంగ అలవాటు గుండెకు చాలా ప్రమూదకరమైనది. అందులోనూ ఒకసారి గుండిపోటు వచ్చి కోలుకున్న వారు తిరిగి పొగ్రెంగడము మొదలెడితే ఇంకొకసారి గుండిపోటు రావడము, ప్రాణాపాయము కలగడము. ఎక్కువ.

పొగ్రెంగ్ అలవాటు వున్నవారు గుండిపోటు నుంచి కోలుకున్న తరువాత పొగ్రెంగ్వారితో దూరముగా ఉండాలి. లేకపోతే వారిని చూసి వీరికి త్రాగాలని కోరిక కలుగుతుంది. అందుకని తన స్నేహితులని తన ఎదుట పొగ్రెంగవద్దని గట్టిగా కోరాలి.

పొగ్రెంగడము మీద మనసు మళ్ళీకుండా ఆటలమిదకి, వ్యాయామము మీదకి మనస్సుని మరల్చాలి. దానితో ఆరోగ్యము గురించి మంచి ఆలోచనలు వచ్చి, పొగ్రెంగడము ఎడల మనస్సు పోదు. సాధారణంగా అలసిపోయినప్పుడు పొగ్రెంగ్ అలవాటు వున్నవారికి చుట్టూగాని, సిగరెట్టుగాని, బీడిగాని ముట్టించాలని కోరిక కలుగుతుంది. అందుకని గుండిపోటు వచ్చినవాళ్ళు అలసట అనిపించినపుడు నిద్రపోవడానికి ప్రయత్నిస్తే అలసట తీరుతుంది. అలాగే కొందరికి కొన్నిరకాల ఉద్యోగాల వల్ల, వృత్తులవల్ల లైఫ్ బోర్గా అనిపిస్తుంది. అందుకని సిగరెట్టు త్రాగి వినుగు నుంచి రిలీఫ్ పొందామని అనుకుంటారు. కాస్త రిలీఫ్కి సిగరెట్టు కాకుండా సీనిమా చూడవచ్చు. టీ.వి. చూడటము, రేడియో వినడం, చక్కని సంగీతము వినడము, మంచి పుస్తకము చదవడము వంటివి చేస్తే మంచిది. దానితో పొగ్రెంగడము వైపుకి మనస్సు అంతగా పోదు.

సిగరెట్లు మానేసినవాళ్ళు దానిమిద మనస్సు కలిగినప్పుడల్లా ఏదోఒక చిరుతిండి తింటూ వుంటారు! దానితో అనువసరంగా బరువు పెరగడం ప్రారంభిస్తారు. అలా బరువు పెరగడం మంచిది కాదు. అందుకని చ్యాయింగ్గామ్ కాని, పిప్పరమెంటుకాని చప్పరించవచ్చు. లేదా క్యారెట్, ముల్లంగిలని చిన్నచిన్న ముక్కలు చేసి నమలవచ్చు.

అంతేకాని సిగరెట్ బదులుగా చుట్ట, పైపు, ఫిల్టరు సిగరెట్లు త్రాగడం మంచిది కాదు. ఇవి కూడా సిగరెట్లులాగానే హని కలిగిస్తాయి. కొందరు సిగరెట్లు మానడం వల్ల చికాకు, కోపం, ఆదుర్లు, ఆందోళనలు, గుండెడడ, చేతులు వఱకు, బుర్ర పనిచేయనట్లు అనిపిస్తాయి. ఇవన్నీ తాత్కాలికమైనవే. ఇటువంచి లక్షణాలు ఉన్నపుడు డాక్టరు సలహా మేరకు కొంతకాలం వాలియం, లిల్రియం బిళ్లు పాడవచ్చు.

గుండెపోటు వచ్చినవారికి మధ్యం తీసుకునే అలవాటు కూడా మంచిది కాదు. కాని లివర్ అరోగ్యంగా ఉంటే రోజుా ఒకటి రెండు పెగ్గలవరకు మధ్యం సేవించవచ్చు. అయితే మధ్యం అలవాటు పున్నవారికి ఒకటి-రెండు పెగ్గలు ఏమాత్రము సరిపోవు. అందుకని మనస్సుని కంటోలు చేసుకోలేక మరికొంత సేవించడము చేస్తారు. అందుకని అటువంచి ప్రమాదము లేకుండా మధ్యాన్ని సేవించడం హర్షిగా విసర్గించడం అవసరము. ఒకటి-రెండు పెగ్గలకంటే సేవిస్తే గుండె తప్పక బలపోవడుతుంది.

గుండెపోటు వచ్చినవాళ్లు కాఫీ-చీలు త్రాగవచ్చు లేదా అనే అనుమానము ఎందరి లోనో పుంటుంది. పరిమితరగా రోజుకి ఒకటి-రెండుసార్లు కాఫీ, చీకాని త్రాగవచ్చు. కాఫీ, చీలు ఎక్కువసార్లు త్రాగినా గుండె ఎక్కువసార్లు కొట్టుకోవడం, దడ అనిపించడం ఉంటాయి. గుండె మామూలుకంటే ఎక్కువసార్లు కొట్టుకోవడం గుండెపోటు వచ్చిన వాళ్లకి మంచిది కాదు. అయితే పరిమితి మించకుండా కాఫీ, చీ తీసుకోవడం వల్ల హసిలేదు.

గుండెపోటు వచ్చినవారికి ఈ పాత అలవాట్లు పనికిరావు. నెఱ్య, దాల్డా వాడకం హర్షిగా మానివెయ్యాలి. కొందరు వంటలకి కొబ్బరినూనె వాడతారు. అది కూడా పనికి రాదు. ప్రియ్దతిరుగుడు పూలు, ప్రత్తిగింజల నూనెలు మాత్రమే వంటకి పుపయోగించాలి. అన్నము కూడా మితముగా భుజించడము అలవాటు చేసుకోవాలి. కడుపునిండా తినడము ఎప్పటికీ పనికిరాదు. అధికంగా అతిబరువు పెరగడము ఎట్టి పరిస్తులలోనూ పనికిరాదు. వయస్సు, ఎత్తుబట్టి బరువు ఎంత ఉండాలో డాక్టరుని అడిగి తెలుసుకుని అంతకంటే మించి బరువు లేకుండా చూసుకోవాలి. వంటికి క్రొప్పు ఎక్కువుంటే గుండె పని ఎక్కువై మరొకసారి గుండెపోటు వచ్చే అవకాశం వుంది.

గుండెపోటు వచ్చినవారు ఉప్పు తగ్గించి తీసుకోవాలి. అపోరములో క్రొప్పు వదార్థాలు, పిండి వదార్థాలు తగ్గించి మాంసక్కత్తుల ఆహారం తీసుకోవాలి. అకుకూరలు, కాయగూరలు, పళ్లు తీసుకోవాలి.

గుండెపోటు వచ్చిన తరువాత వారి ప్రవర్తనని తప్పక సరిదిద్దుకోవాలి. ఆందోళనలు, ఆవేశాలు పనికిరావు. ఎటువంచి విషయాన్ని అయినా ప్రశాంతముగా తీసుకోవడము నేర్చుకోవాలి. ఆవేశము చెందినా, ఉద్దేశము చెందినా గుండెపోటు మళ్ళీవచ్చే అవకాశము వుంది.

గుండెపోటు నుంచి కోలుకున్న తరువాత కొందరికి అప్పుడప్పుడు కాస్త గుండె నొప్పి అనిపిస్తూ వుంటుంది. కష్టపడి పనిచేస్తే త్వరగా అలసిపోవడము, ఆయాసపడటము వుంటాయి. అందుకని గుండెలో నొప్పి వస్తున్నా, రాకపోకయినా గుండెపోటు వచ్చినవాళ్ళు జీవితాంతము క్రమము తప్పకుండా రోజుా సార్చ్యుట్రేట్ (స్ట్రోగ్ గ్రిసరిన్) ట్రాబైట్లు, ఇండిరాల్ (బీటా భ్లాక్ర్స్) ట్రాబైట్లు రక్తము గడ్డ కట్టకుండా నివారించేందుకు మందులు, నెఫిడపిన్ క్యాప్శ్యుల్స్ వాడాలి. నొప్పి వచ్చినప్పుడే వాడటం, లేకపోయినా రోజు వాడితే నొప్పి వచ్చినప్పుడు మందులు పనిచేయకుండా అయిపోతాయని అనుకుంటారు. అది పొరపాటు అభిప్రాయం. ఇవి వాడుతున్నప్పుడు గుండెనొప్పి వస్తే వైద్యం చేయడం తేలిక. నొప్పి తగ్గడానికి వాడే మందులవల్ల రోగి వెంటనే కోలుకునే అవకాశాలు ఎక్కువ. అందుకని ముందు జాగ్రత్తగా గుండెపోటు వచ్చినవారు విడవకుండా రోజు మందులిభ్యలు వాడటము అవసరం.

గుండెపోటు వచ్చినవారు పాతలలవాట్లని మరచిపోయి మంచి అలవాట్లను సేర్చుకోవడము అవసరము. అప్పుడే హాయి, అనందము. .

5. హోర్ట్ ఎటాక్ వస్తే సెక్స్ లైఫ్ కి పుల్స్‌స్టోప్స్ నో ?

గుండెపోటు వచ్చినంతమాత్రాన ఇక ఆ వ్యక్తి సెక్స్ లైఫ్ కి పనికిరాచడనుకోవడము పొరపాటు. అయితే జరిగే తప్పు ఎక్కడ వుందంటే హోర్ట్ ఎటాక్ వచ్చి కోలుకుని ఇంటికి వెళ్ళి సమయములో దాక్కరు నుంచి ఈ విషయములో సరైన సలహా అందకపోవడమే. ఒకవేళ దాక్కరు ఏడైనా చెప్పచోయినా “బ్రెతికి బయటపడ్డాను అదే పదివేలు” ఇక అది లేకపోయా ఫరావాలేదు. ఇక దాని గురించి ఆలోచించను కూడా” అంటూ వినడానికి నిరాకరించేవారు ఎందరో వుంటారు. కానీ తరువాత కొంతకాలానికి దాని అవసరం తెలిసివస్తుంది. ఇది ఇలా ఉండగా కొందరు భార్యలు కూడా తమ భర్తలని ఈ విషయములో నిరుత్సాహపరుస్తూ వుంటారు. సెక్స్ లైఫ్లో పాలుగొంటే ఏమైపోతారోనని అనవసరంగా భయపడుతూ వుంటారు.

గుండెపోటు వచ్చినవారిలో కొందరికి సెక్స్ సామాన్ధ్యం తగ్గిపోతే, మరికొందరిలో సెక్స్ కోరిక, సామర్థ్యం ఎక్కువైనట్లు కనబడతాయి. దీనికి ప్రథానంగా వాడే మందులే కారణము. కొందరికి రక్తపోటువల్ల గుండెపోటు వస్తుంది. వారి రక్తపోటు తగ్గడానికి వాడే మందులవల్ల సెక్స్ సామాన్ధ్యము తగ్గిపోతుంది. అని వాడుతున్నంత కాలం అంగస్తంభనాలు పట్టిపుంగా వుండవు. ఇది తెలియక గుండెపోటు రావడం వల్ల సెక్స్ సామాన్ధ్యం సన్నగిల్లిందని అనుకుంటారు. మరికొందరిలో అంతకుముందు లేని హుపోరు,

కోరిక ఎక్కువ అవుతాయి. దీనికి కారణము గుండెపోటు వచ్చిందని కృంగిపోకుండా వుండేందుకు డాక్టర్లు ఇచ్చే మందులతో మనస్సు ప్రశాంతంగా వుండడము, సహజమైన వాంఘలతో మనస్సు ఉరకలు వేయడమే. సాధారణంగా గుండెపోటు వచ్చినవారు వాడే సార్చిట్రెట్ వంటి బిళ్లులవల్ల అంగ స్తుభనం గట్టిగా వుంటుంది. సెక్స్ కోరిక ఎక్కువ అవుతుంది. సెక్స్లలో త్యాగి కూడా కలుగుతుంది.

గుండెపోటు వచ్చిన వ్యక్తి రెండు మూడు నెలలు గడిచిన దగ్గరనుంచీ సెక్స్ లైఫ్లో పాల్గొనవచ్చు. చాలామంది సెక్స్ లైఫ్లో పాల్గొనడంవల్ల కలిగే శ్రమ, ఉద్దేశం వల్ల గుండెకు ప్రమాదం జరుగుతుందని అనుకుంటారు. కానీ దీనివల్ల కలిగే ఆవేశం, ఆయసం గుండెకు ప్రమాదము కలిగించదు. ఒకవేళ గుండెలో నొప్పి వస్తుందనిపిస్తే రతిలో పాల్గొనే ముందు నాలిక క్రింద సార్చిట్రెట్ వంటి బిళ్లు పెట్టుకుని నిదానంగా కరగనిస్తే ఆ నొప్పి కూడా రాదు.

గుండెపోటు వచ్చిన వ్యక్తి రతిలో యాక్షివ్ పార్ట్ తీసుకొనవచ్చు. ఒకవేళ యాక్షివ్ పార్ట్ తీసుకోవడం ఇబ్బందికరంగా వుంటే తాను ప్రశాంతంగా క్రిందపరుండి భార్యను యాక్షివ్ పార్ట్ తీసుకోమని కోరాలి. అంతేగాని సెక్స్ లైఫ్లో పాల్గొంటే ప్రమాదమని అనలు రతిలో పాల్గొనడమే మానిషేస్తే మనస్సులో చెలరేగే కోరికలు, టెస్టస్ మరింత హోని కలిగిస్తాయి.

సెక్స్ లైఫ్లో పాల్గొంటే కలిగే శ్రమ, ఖర్చు అయ్యే శక్తి చాలా తక్కువ. మేడమెట్లు ఒకబీ-రెండు అంతస్తులు ఎక్కడానికి ఎంత శ్రమ చెందవలసి వస్తుందో రతిలో పాల్గొనడానికి కూడా అంతే.

అసలు రతిలో పాల్గొంటే గుండెజబ్బువల్ల మరణించినవారి సంభ్య చాలా తక్కువ. జపనీస్ పరిశోధనల్లో 5559 ఆకస్మాత్తు మరణాలని పరిశీలించగా రతిలో పాల్గొన్న సమయంలో మరణించినవారి సంభ్య 34 మందే. అందులోనూ వింతైన విషయ మేమిటంటే ఈ 34 మందిలో కూడా 80 శాతం మంది భార్యతో కాకుండా పరాయి ట్రైతో రతిలో పాల్గొన్నప్పుడే గుండెపోటువల్ల మరణించడం సంభవించింది. వారికి ఆ సమయంలో గుండెపోటు రావడానికి కూడా కొన్ని ప్రత్యేక కారణాలు వున్నాయి. పరాయి స్ట్రీ మోజలో పడి హద్దుపద్మా లేకుండా పీకలదాకా తిని ఆపసోపాలు పడుతూ రతిలో పాల్గొనడం, అతిగా మర్యం సేవించడం ఆమెను తృప్తిపరచాలని తన సెక్స్ సామర్థ్యం తడాభూ చూపించాలో అతిగా ప్రారాణా చెందడమో గుండె ఆగి మరణించడానికి ప్రధాన కారణాలు. అందుకనే గుండెపోటు వచ్చినవాళ్లు అతిగా తినడం, త్రాగడము పనికిరాదు. రతిలో పాల్గొనేముందు అసలు పనికిరాదు.

గుండెపోటు వచ్చిన వాళ్లల్లో సెక్కుకోరిక ఖాగున్నా కొందరిలో అంగస్తంభనం సరిగ్గా వుండదు. దానికి వారు గుండెపోటు రావడమే కారణమనుకుంటారు. కాని గుండెపోటు కారణం కాదు, వారికి మనసులో వున్న ఆందోళనే కారణము.

ఎందుకంటే వీరు సెక్కులో పొందే తృప్తికంటే, తమకి పటిష్టంగా అంగస్తంభనం కలుగుతుండా, కలగడా అని ఆందోళన అంగస్తంభన వైఫల్యానికి కారణమవుతుంది. కాని ఈ విషయము తెలియక గుండెపోటు రావడమువల్ల తమలో సెక్కు సామర్థ్యం తగిపోయిందని కొందరు మరింత తల్లిద్బిల్లిపోతూ వుంటారు. వాళ్లల్లో ఆ ఆందోళన లేకపోతే అంతా స్కరమంగా సాగిపోతుంది.

గుండెపోటు వచ్చినవారిలో రకరకాలైన అనుమానాలు, భయాలు ఉంటాయి. గుండెపోటు వచ్చిన తరువాత ఎటువంటి కారు డ్రైవ్ చేయవచ్చా అని అడుగుతూ వుంటారు. ఎటువంటి ఆందోళనలు మనసులో లేకపోతే చక్కగా కారు నడపవచ్చు.

విమానంలో ప్రయాణము చేయడము విషయములో కూడా కొందరికి అనుమానమే గుండెపోటు వచ్చిన ఆరువారాలు తరువాత మామూలుగానే విమానములో ప్రయాణము చేయవచ్చు. సినిమాలు, టి.వి చూడడము విషయములో కూడా కొందరికి అనుమానాలే. భయాన్ని కలిగించేవి, వళ్ల గగుర్చాటుని కలిగించేవి, వళ్ల జల్లుమనిపించేవి చూడకుండా వుండటమే మంచిది. అలా కాకుండా ప్రశాంతంగా హాయిగా వుంటే సినిమాలు, టి.వి ప్రోగ్రాంలు చూడవచ్చు.

ర. చెవి పొర ఎండిపోతుందని ఆముదరం వేయవచ్చా?

చెవిలో ఆముదంగాని, ఏదైనా నూనెగాని తెరచుగా వేస్తూ ఉండకపోతే చెవి పొర ఎండిపోతుందని చాలామంది భావిస్తూ ఉంటారు. ఇది కేవలం తప్పు అభిప్రాయం మాత్రమే. చెవి పొర ఎండిపోకుండా ఉండటానికి చెవిలో ఆముదంగాని, నూనెగాని వేయవసరం లేదు. పైగా అది వేయడంవలన చెవిలో ఘంగస్ వ్యాధులు, కురుపులు వంటివి రావడానికి అస్వారము ఉంది.

సహజ రక్కణ

చెవిలోపల ఎల్లప్పుడు “సెబమ్” అనే ద్రవం తయారవుతుంది. ఈ ద్రవాన్ని చెవిలోపల ఉండే చర్చంలోని సెబాసియస్ గ్రంథులు తయారుచేస్తూ ఉంటాయి. ఈ ద్రవం చెవి పొరను ఆరిపోనివ్వకుండా తడిగా ఉంచుతుంది. అంతేకాదు, ఈ ద్రవం వలన బయటనుంచి చెవిలోకి ప్రవేశించే బాట్టిరియా క్రిములు ఘంగసి స్టేస్ నిర్మాలన అవుతూ ఉంటాయి. క్రొత్తగా ద్రవం ఊరుతుంటే పొత ద్రవం ఒక ప్రశ్నకప్పద్దతి ద్వారా బయటకు నెఱివేయబడుతూ

ఉంటుంది. అందుకనే చెవి శుభ్రతని పాటించని వారిలో బయటకు నెట్లుబడిన ఈ ద్రవం గట్టిపడి చెవి చుట్టూ నల్లగా పేరుకుని కనబడుతూ ఉంటుంది. చెవిపొరను సహజంగా ఇలా తడిగా ఉంచెందుకు ద్రవము ఊరుతూ ఉంటే వేరే ఆముదంగాని, నూనెగాని చెవిలో వేయనవసరం లేదు. పైగా ఇలా వేయడం వల్ల సహజంగా ఇరిగే ప్రక్రియ దెబ్బతింటుంది. అంతేకాదు గాలికి లేచే దుమ్ము, ధూళి చెవిలోకి ప్రవేశించి అక్కడ పేరుకొపోతుంది. అలా దుమ్ము అంటుకుని ఉండిపోవటానికి చెవిలో ఆముదంగాని, నూనెగాని ఉండటమే కారణం. మామూలుగా మన శరీరంమిద మట్టి అంటుకోవడానికి ఆముదంగాని నూనెగాని ఉండటమే కారణం. మామూలుగా మన శరీరం మిద రాసినప్పుడు అంటుకోవడానికి తేడా ఉన్నట్టే చెవిలో ఆముదం వేసిన తరువాత అతిథేలికగా దుమ్ము అక్కడ అంటుకుని ఉండిపోవడం జరుగుతుంది. ఎక్కువ మోతాదులో దుమ్ము అక్కడ చేరడంతో పాటు ఆ దుమ్ములో ఉండే క్రిములు, ఘంగెన్ సైఫ్ర్స్ కూడా చెవిలో స్టోవరం ఏర్పరచుకుంటాయి. ఎక్కువ క్రిములు అక్కడ చేరడంతో చెవిలో సాధారణంగా ఇరిగే రక్షణ ప్రక్రియ దెబ్బతిని పోతుంది. దానితో క్రిములు మరింత విజ్ఞంభించి చెవిలోపల కురుపులాగా రావడమో, అటో పైకోసిన్ వంటి ఘంగెన్ వ్యాధి రావడమో జరుగుతుంది.

కొందరికి చేతిలో అగ్గిపుల్ల ఉంటే దానితోనో, తాళంచెవి ఉంటే దానితోనో చెవిలో ఊరికినే తిప్పుతూ ఉండటం ఒక అలవాటు. ఇది చాలా చెడ్డ అలవాటు. ఇలా చెవిలో ఏదోబకటి పెట్టి త్రిప్పుడం వల్ల చెవిలోపల రక్షణ ద్రవాన్ని తయారుచేసే రక్షక గ్రంథులు దెబ్బతినిపోయే ప్రమాదము ఉంది. పైగా ఆ పుల్లల ద్వారా చెవిలోకి క్రిములను కూడా సరఫరా చేయడం జరుగుతుంది. చెవి ఎప్పుడైనా శుభ్రము చేసుకోవలసి ఉంటే మెత్తని దూదిగాని, అంచని మెలిపెట్టిన గుడ్డనిగాని ఉపయోగించవలసిందే తప్ప ఇష్టం వచ్చినట్లు పుల్లలు, పిన్నిసులు ఉపయోగించకూడదు.

కొందరి చెవిలో గుబిలి బాగా నిండిపోయి ఉంటుంది. కొన్ని సందర్శాలలో ఈ గుబిలి బాగా గట్టిపడిపోయి చెవి వినవడకుండా అయిపోవడం, పోటు కలగడం జరుగుతుంది. ఈ గుబిలి ఇంకేపొ కాదు - ఇంతకుముందు మనం చెప్పుకున్న సెఱసియస్ గ్రంథుల నుండి తయారైన ద్రవమే. కొందరికి ఈ ద్రవం చెవిలో అధికంగా తయారై అది గట్టిపడి గుబిలా ఏర్పడుతుంది. ఇలా గుబిలి తయారవడానికి చింతపండు తినదానికి ఎటువంటి సంబంధం లేదు. చెవిలోని గుబిలి చింతపండులాగా ఉండటం వల్ల అది చింతపండు తినడం వల్ల వచ్చిందని అనుకోవటం పరిపాటి. చెవిలో గుబిలి ఎక్కువగా తయారయ్యేవాళ్ళు అది గట్టిపడకుండానే పుల్లకి మెత్తని దూది చుట్టి ముందే శుభ్రము చేసుకోవడం అవసరం. అలా కాకుండా గుబిలి గట్టిపడినట్లయితే అది కరగడానికి చెవికి సంబంధించిన మందుచుక్కలు వేసి కొస్తు మెత్తపడగానే తీసివేయడం మంచిది.

7. పొట్టిష్ఠారు పొడ్డుగు ఎదగడానికి మందులున్నాయా ?

ఎన్నో తీయని ఊహాలతో జీవితంలో అడుగుపెట్టిన యువతీ యువకులకు ముఖ్యంగా యువకులకు 20-22 సంవత్సరాలు వచ్చినా తాము ఇంకా ఎత్తు ఎదగక పోవడంతో ఎంతో దిగుబు ప్రారంభమవుతుంది. ఎత్తు లేకపోవడంతో జీవిత భాగస్వామి ఎన్నిక విషయం అటుంచి, నేవీ, వైమానిక దళాల్లో చేరాలన్నా, ఇంకా కొన్ని మంచి ఉద్యోగాలలో చేరాలన్నా తగిన ఎత్తులేక ఎన్నిక కాకపోవడం జరుగుతూ వుంటుంది. దానితో తాము ఎలాగైనా ఎత్తు పెరగాలని ఆరాటపడటం, ఎత్తు పెరగడానికి పేపర్లలో వేసే ప్రకటనల ద్వారా మోసపోవడం జరుగుతూ వుంటుంది.

ఏ వ్యక్తి అయినా ఎత్తు పెరగడం అనేది ముఖ్యంగా రెండు విషయాల మీద ఆధారపడి వుంటుంది. మొదటిది - హర్షోస్తు ప్రభావం. రెండవది - వంశపారంపర్యంగా వచ్చే లక్షణము. మనిషి ఎత్తు పెరగడం అనేది ముఖ్యంగా మొదడులో ఉండే పిట్టుయాటరీ గ్రంథి విడుదల చేసే ఎదుగుదల హర్షోస్తుపై ఆధారపడి వుంటుంది. ఆ హర్షోస్తు ప్రభావాన్ని బట్టి మన శరీరంలో ఎముకలు పొడ్డుగు ఎదుగుతూ గట్టిగా తయారవుతాయి. 17-18 ఏళ్ళు వచ్చేసరికి మన శరీరంలోని ఎముకలన్నీ ఎదగవలసినంత ఎదిగి పూర్తిగా గట్టిపడిపోతాయి. ఒకసారి ఎముకలు గట్టిపడిపోయిన తరువాత ఇక అవి పొడ్డుగు ఎదగవు. సాధారణంగా చిన్న వయస్సులోనూ, ఆ తర్వాత 14-15 ఏళ్ళ వయస్సులోనూ త్వరంగా ఎత్తు పెరగడం, జరుగుతుంది. ఈ మధ్యకాలంలో ఎత్తు పెరిగినా ఆ పెరుగుదలలో నిదానం ఎక్కువ.

పిట్టుయాటరీ గ్రంథి కేవలం ఎత్తు పెరగడానికి కాక సెక్కువల్ గ్రంథులు, క్రైఱాయ్డ్ గ్రంథులు, ఎడినెల్ గ్రంథులు మొదలైనవి సరిగ్గా పని చేయడానికి కూడా హర్షోస్తును విడుదల చేస్తుంది. పిట్టుయాటరీ గ్రంథి తక్కిన హర్షోస్తును విడుదల చేస్తూ కేవలం ఎత్తు పెరగడానికి సంబంధించిన హర్షోస్తు విడుదల చేయకపోవడం అనేది చాలా అరుదు. అందువల్ల ఎత్తు పెరగడానికి సంబంధించిన హర్షోస్తు విడుదల సరిగ్గాలేని వ్యక్తుల్లో సెక్కువల్గానూ క్రైఱాయ్డ్ గ్రంథి, ఎడినెల్ గ్రంథి పనిచేయటంలోనూ లోపాలు కనబడతాయి. సాధారణంగా పొట్టిగా ఉన్నాయనుకున్న వారికి సెక్కువల్ మామూలుగా కోరికలు ఉండటం, జననేంద్రియాల దగ్గర వెంట్టుకలు మామూలుగా ఎదగడం, అందరిలా అంగికంగా ఎటువంటి లోపం లేకపోవడం, సహజమైన తెలివితేటల్లోనూ, మాటల్లోనూ, ముఖంలోనూ తేడా లేకపోవడం జరిగితే వారిలో పిట్టుయాటరీ గ్రంథి మామూలుగానే పనిచేస్తోందని గుర్తించాలి. తక్కినవారిలాగా వీరు ఎత్తు పెరగకపోవడం వంశపారంపర్య లక్షణంగా గుర్తించాలి.

ఎత్తు పెరగడానికి సంబంధించిన హర్షోను విడుదల సరిగ్గాలేనప్పుడు ఆ విషయాన్ని చిడ్డకు అయిదవ సంవత్సరం వచ్చినప్పటి నుంచి గుర్తించవచ్చు. సాధారణంగా తల్లిదండ్రులు తమ పీటిల్లి 13-14 సంవత్సరాలు వయస్సు వచ్చేవరకు వయస్సుకు తగ్గట్టుగా ఎదగడం లేదని త్రశ్శగా గమనించరు. దాదాపు అన్ని కేసుల్లోనూ ఎత్తు పెరగడానికి సంబంధించిన హర్షోను లోపంకూడా కలిసి ఉంటుంది. అందువల్ల ఆదిపీటలు అయితే రజన్సుల కాకపోవడం, మగిల్లలు అయితే లైంగికావయవాలు ఏమాత్రం ఎదగకపోవడము, మాటల్లోనూ, చేతుల్లోనూ, తెలివితేటల్లోనూ చిన్నతనమే కనిపించడం, ఎత్తు పెరగడం విషయంలో కూడా బొడ్డు నుండి కాళ్ళదాకా ఉండే పొడవు కంటే బొడ్డు నుండి తలవరకు ఉండే పొడవు ఎక్కువగా జరుగుతుంది. ఇది గమనించి వెంటనే పిట్టుటరీ హర్షోన్లు ద్వారా చికిత్స చేసినట్లయితే తగిన ఘరీతం కనబడుతుంది.

హర్షోన్ లోపంవల్ల ఎత్తు పెరగకపోవడం జరిగితే 14-15 సంవత్సరాల వయస్సు లోనే గుర్తించి తగిన చికిత్స పొందాలి. కాని 18-20 సంవత్సరాలు దాటిన తరువాత చికిత్సనేసినా ఘరీతం ఉండదు. ఎందుకంటే ఆ వయసు వచ్చేసరికి ఎముకలు ఎదుగుదల హృద్రాలయపోయి అవి గట్టిపడిపోవడం జరుగుతుంది. ఎముకలు గట్టిపడిపోయిన తరువాత ఎదుగుదలకు సంబంధించిన హర్షోన్లు ఇచ్చినట్లయితే మనిషి ఎత్తు ఎదగక పోవడం అటుంచి ప్రతి కీలుదగ్గర ఎముకలు ఉచ్చినట్లు లాపుగా తయారవడం, క్రింద దవడ కాస్త ముందుకు తోసుకొచ్చి లాపుగా, విక్రతంగా కనబడటం వంటి లక్ష్ణాలు ఏర్పడతాయి. ప్రతికలో పొట్టివారు ఎత్తు పెరగటానికి మందులు అవిచేసే వ్యాపార ప్రకటనలు బట్టి మోసంతో కూడినట్టివి. వాటివల్ల ఎత్తు పెరగడం జరగనే జరగదు. పైగా వారు హర్షోన్లు ఇచ్చినట్లయితే శరీరంలో విక్రత లక్ష్ణాలు ఏర్పడతాయి. 14-15 సంవత్సరాల వయస్సులో పొట్టిగా ఉన్నా ఎదుగుదల హర్షోన్లు లోపంవలనే అలా ఉన్నారని భావించి పిట్టుటరీ హర్షోన్లు వాడేయకూడదు. ఇటువంటివారిలో హర్షోన్ శాతాన్ని పరీక్షచేసి దాన్నిపొట్టి హర్షోన్ చికిత్స చేయాలేగాని, లేకపోతే వాటివల్ల నష్టం కలుగుతుంది. పొట్టిగా ఉండిపోయినవారు కొన్ని వ్యాయామ పద్ధతులద్వారా పొదుగు ఎదిగేటట్లు చేయవచ్చు అనేది కూడా ఆర్థంలేని మాటి. గూనిగా వంగి నడిచేచాళ్ళు వ్యాయామం చేయడంవల్ల కాస్త లీవిగా నించుని నడుస్తూ ఉంటే ఎత్తుగా కనబడవచ్చు కాని వాస్తవానికి వ్యాయామం ద్వారా పొట్టివారు పొదుగువారు అవ్యాదం జరగదు.

పొదుగు ఎదగకపోవడానికి కొన్ని సాధారణ వ్యాధులు కూడా కారణమే. కొంతమందికి చిన్నప్పటినుంచి సరైన జీర్ణశక్తి లేక తిన్న ఆహారం ఒంటికి పట్టకపోవచ్చు. ఎప్పుడూ విరోచనాలు అవుతూ వుండవచ్చు. ఇటువంటి వారిలో ఎముకల ఎదుగుదలకు తగిన శక్తి, ఆహారం లభించక ఎముకలు పెరగకుండానే గట్టిపడిపోవచ్చు. పుట్టుకతోనే గుండిజబ్బు,

దీర్ఘకాల మూత్రపిండాల వ్యాధులు శ్వాసకోశ వ్యాధులు తల్లితండ్రులనుంచి సంక్రమించే సిఫిలిస్, ఎముకల్లో క్షురు, పోలియో, రికెట్స్ వ్యాధులు, ట్రైఱాయిడ్ గ్రంథి లోపం మొదలైనవి చిన్నతనంలోనే సంక్రమించినట్లయితే ఎత్తు పెరగడానికి అవరోధం ఏర్పడి పొట్టిగానే ఉండిపోవడం జరుగుతుంది. అందువల్ల చిన్నప్పుడే వీటికి స్క్రమంగా చికిత్స చేయించాలి. లేకపోతే 18-20 సంవత్సరాలు దాటిన తరువాత ఇక ఎంత చికిత్స చేసినా పొట్టివారు పొట్టిగానే ఉండిపోతారు.

ఐ. ఎలుక కలిస్తే కూడా ప్రమాదమేనా !

శ్రీతు రాజన్న డాక్టరు మాటలను చాలా తేలికగా తీసుకున్నాడు. డాక్టరు ముఖంలోకి ఒకసారి చూసి అమాయకంగా నవ్వేసి ఉరుకున్నాడు. రాజన్నకి డాక్టరు అడిగిన ప్రశ్న నిజంగానే నవ్వు కలిగించింది. కుక్క కరిచినా, నక్క కరిచినా ప్రమాదం అని విన్నాడు. కాని ఎలుక కరిస్తే విడువకుండా జ్వరం వస్తుందని ఎక్కుడా వినలేదు.

రాజన్నకు జ్వరం రావడానికి కారణం అతనిని అంతకుముందు ఎలుక కరవడమే మనం నిద్రపోతున్నప్పుడు ఎలుకలు కాలివేళ్ళనో, చేతివేళ్ళనో కొరుకుతూ ఉంటాయి. మొద్దునిద్రపోయే వాళ్ళకు వారి పాదాలను ఎలుకలు చిత్రిక పట్టేస్తాయి. ఇలా ఎలుకలు కరిచినా చాలామంది నిర్మక్కయించేసి ఉరుకుంటారు. ఎలుక కరచిన కొందరికి నెలా రెండు నెలలు తరువాత జ్వరం రావడం ప్రారంభమవుతుంది. ఎలుక కరవడమువల్ల వచ్చే జ్వరం నాలుగు రోజులు ఉంటే నాలుగు రోజులు ఉండదు. కాని జ్వరం వచ్చేముందు చలి ఉంటుంది. తలనొప్పి, ఒళ్ళనొప్పులతో వికారం, వాంతులు, చమటలు పోయడము లాంటి లక్షణాలు ఉండటమతో ఈ జ్వరాన్ని కొందరు మలేరియాగా భ్రమవడతారు కాని మలేరియాకు వాడే మందులవల్ల ఈ జ్వరం తగ్గదు. దానంతట అడే తగ్గుతుంది. మళ్ళీ నాలుగు రోజులకు జ్వరం వస్తుంది. ఈ జ్వరం వచ్చేవారికి వెలుతురు చూస్తే కళ్ళు మండతాయి. ఇంకొందరిలో ముఖ్యంగా వేళ్ళ - చేతులమిశ దద్దుర్లు వస్తాయి. కొద్దిమందికి కీళ్ళు నొప్పి అనిపిస్తాయి. లివర్ స్ట్రోన్, లింఫ్ గ్లూండ్లు ఉబ్బుతాయి.

ఎలుక కరిస్తే జ్వరం రావడానికి వాళ్ళలో ఉండే స్ట్రోరిల్మ్ షైనస్ అనే క్రిములు కారణము. ఇవి ఎలుక కరవగా గాయం ద్వారా శరీరములోకి ప్రవేశిస్తాయి. ఇవి శరీరము లోకి ప్రవేశించిన 10 నుంచి 50 రోజుల్లో మనకు జ్వరం వస్తుంది. చాలా కేసుల్లో జ్వరం వచ్చేనాటికి ఎలుక కరచిన గాయం పూర్తిగా మానిపోవడమతో ఎలుక కరవడమువల్ల జ్వరం వచ్చిందేమోనని అనుమానం కలగటానికి అవకాశం లేకుండా పోతుంది. కొన్ని కేసుల్లో జ్వరం వచ్చినప్పుడు మానిపోయిన గాయం తిరిగి వాచినట్టు అయి బాధ కలిగిస్తుంది.

ఎలుక కరవగా జ్యారం వచ్చిందని నిర్ధారణ చేయడానికి రోగి రక్తాన్ని తీసుకుని లేబేరేటరీలో పరీక్ష చేయవలసి ఉంటుంది. కానీ కొన్ని సమయాల్లో రక్తపరీక్ష జరిపినా వ్యాధికిములు కనబడకపోవచ్చు. అంతమాత్రాన ఆ జ్యారం ఎలుక కరవడము వల్ల రాలేదనడానికి వీలులేదు. చాలా కేసుల్లో ఎలుక కరచినచోటు పుండులాగా తయారయితే అందులో నుంచి తీసిన రసిని పరీక్షచేసి వ్యాధికిములను గుర్తించవచ్చు.

ఎలుక కరచి జ్యారం వచ్చినప్పుడు పదిరోజులపాటు రెండు పూటలు పెస్సిలిన ఇంజక్షన్లు చేయించుకోవాలి. లేదా టైటాసైకిలిన్ క్యాప్చూల్స్ రోజుకు రెండు గ్రాముల చొప్పున వారంరోజులు వాడాలి.

9. వ్యక్తి ఆరోగ్యానికి రక్తనాళాల

ఆరోగ్యం కూడా ముఖ్యమేనా ?

దేలామందిలో 40-45 ఏళ్ళు వచ్చేసరికి రక్తనాళాలు గట్టిపడి సాగేగుణం కోల్పేవడము, సన్నబడిపోవడం ప్రారంభమౌతుంది. అరుదుగా కొందరిలో 20 వ్యక్తకే రక్తనాళాలు గట్టిపడిపోవడము ప్రారంభమౌతుంది. రక్తంలో ఉండే కొవ్వు నిదానముగా రక్తనాళాల లోపల గోడలపైన పేరుకొంటుంది. ఈ కొవ్వు పదార్థాన్ని కొలెస్టరాల్గా వ్యవహరిస్తారు. ఇలా రక్తనాళాల లోపలి గోడలమార ఎక్కువగా పేరుకున్న కొవ్వు పదార్థం చివరికి గోడమార సున్నంపెళ్ళ రాలిపోయినట్లు అచ్చులు, అచ్చులుగా రాలి పడిపోతుంది. అలా కొవ్వు పదార్థము ఉండిపోయిన చోటుల్లా రక్తంలోనే కలిసి ప్రవహించి కాల్చియం పేరుకొంటుంది. కొవ్వు పదార్థం రాలిపోతుంది. కానీ ఆ రాలినచోట పేరుకున్న కాల్చియం మాత్రము ఇక ఊడదు. సరికదా రక్తనాళాలు శాశ్వతంగా గట్టిపడిపోయేలా చేస్తుంది. ఏ వ్యక్తి అయినా బలశాలి అయితే అతనికి ఉక్కునురాలు అనీ, అతను ఉక్కుమనిషి అనీ అంటాము. కానీ నిజంగానే అతని రక్తనాళాలు కాల్చియం పేరుకుని ఉక్కునురాలుగా మారితే ఉక్కుమనిషుల్లా డొక్కుమనిషిగా మారవలసిందే.

గుండె కండరాలకు రక్తం సరఫరా చేసే రక్తనాళాలు గట్టిపడి సన్నబడిపోతే యాంజైనా అనే గుండెనాప్పి వస్తుంది. కొన్ని సందర్భాలలో రక్తనాళాలు లోపలి పెచ్చులు పూడిపోయి రక్తనాళాలకు అడ్డుపడితే గుండెనాప్పి వచ్చి ప్రాణాపాయము కూడా సంభవించవచ్చు.

మెదడుకి రక్తం సరఫరా చేసే రక్తనాళాలు గట్టిపడి తగిన రక్తం మెదడు బీమ్మాలకు అందనప్పుడు తల తిరిగినట్లు, శరీరం తూలుతున్నట్లు అనిపిస్తుంది. కొన్ని సందర్భాలలో వక్షపాతము వచ్చి కాలో-చెయ్యి పడిపోవచ్చు కూడా. మరికొన్ని సందర్భాలలో ఇలా

గట్టిపడిపోయిన రక్తనాళాలు అందులో ప్రవహించే రక్తం వత్తిదికి పగిలిపోయి అపస్థిరక స్థితి ఏర్పడి ప్రాణం పోతుంది.

ఒకసారి రక్తనాళాలు గట్టిపడి సన్నబడిపోతే మళ్ళీ అవి మెత్తబడి వ్యాకోచించడానికి అవకాశం లేదు. ఇది కొండరిలో వంశపొరంపర్యంగా వచ్చే లక్షణం. పైగా రక్తనాళాలు గట్టిపడడం అనేది స్ట్రీలతో పోల్చిచూస్తే పురుషుల్లో ఎక్కువ. ఆలాగే మనం తీసుకునే ఆహారం కూడా రక్తనాళాలు గట్టిపడటానికి ముఖ్యకారణం. జంతు నంబంధమైన కొవ్వు పదార్థాలు రక్తంలో కొలెస్టరాల్ శాతం పెంచడానికి దోహదం చేస్తాయి.

అందుకని ఆహారంలో వెన్ను, మీగడ, నెయ్యి, కొలెస్టరాల్ ఎక్కువగా ఉండే కోడిగుడ్లు, లివర్, మెదడు వంచివి బాగా తగ్గించి తీసుకోవాలి. డాల్డా వంచి వాటితో ఆహారపదార్థాలు ఒంచికి అంతగా మంచివికావు. సన్ఫ్లువర్ నూనె వాడినట్లయితే రక్తంలో కొవ్వుశాతం పెరగదు. పైగా కొవ్వుశాతం తగ్గించడానికి తోడ్డుతుంది. ఎప్పుడూ ఏదీ మితిమిారి తినడం మంచిదికాదు. అతిగా భుజించేవారిలో చివరకి దించిపడార్థంగా మారి కొలెస్టరాల్ శాతం పెరగడానికి అవకాశం ఏర్పడుతుంది. పై ఆరోగ్య నియమాలతో పాటు శారీరక శ్రమ చేసినట్లయితే రక్తనాళాల్లో కొవ్వు చేరకుండా ఆరోగ్యకరంగా వున్నప్పుడే గుండె, మెదడు కూడా శక్తివంతంగానూ, చురుకుగానూ పనిచేస్తాయి.

10. మూత్రవిసర్ద్రన తక్కువైతే ప్రమాదమా ?

“రక్తంలో యూరియా బాగా పెరిగిందట, రోగి పరిస్థితి విషమంగా ఉంది, మనిషికి సరైన స్థులులేదు” అని చెప్పాకోవడం, తరచు వినేడే. సాధారణంగా మూత్రపిండాల వ్యాధుల్లో రక్తంలో అసాధారణంగా యూరియా శాతం పెరిగిపోతుంది. యూరియా శాతం పెరిగిపోవడంతో రకరకాల దుష్పలితాలు ఏర్పడతాయి. రక్తంలో యూరియా శాతం పెరిగిపోవడాన్ని ‘యురీమియా’ అంటారు.

గ్ర్యావతి అయిన స్ట్రోలో రక్తపొవము అధికమైనా, ఎవరికైనా గాయమై అధిక రక్తము పోయినా, జీర్ణకోశములో పుండు ఉండి అధికంగా రక్తము కారిపోయినా యురీమియా పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. ఇటువంటి కేసుల్లో ముందుగానే రక్తము ఎక్కించినట్లయితే రక్తంలో యూరియా పెరగకుండా చేయవచ్చు.

ఒక్క కాలినప్పుడు శరీరంలోని నీరు చాలా తగ్గిపోతుంది. ఇది కూడా యూరియా పెరగడానికి కారణము. ఒక్క కాలినప్పుడు గ్లూకోజు సలైను, ప్లాస్టా నరంద్వారా ఎక్కించినట్లయితే యురీమియా పరిస్థితిని అధిగమించవచ్చు.

బాగా వాంతులు, విరోచనాలై శరీరంలోని నీరు తగ్గిపోయినప్పుడు, ప్రేగుమెలిషడి బాగా వాంతులైనప్పుడు యూరియా శాతము పెరుగుతుంది. అలాగే మధుమేహం ఎక్కువగా ఉండి మూత్రము అధికంగా అయిపోయినప్పుడు కూడా యూరియా శాతము పెరిగి పోతుంది. అత్యధిక వేడికి గుర్తైన వారిలో చమటద్వారా నీరు ఎండిపోయి రక్తములో యూరియా పెరిగిపోతుంది. తీవ్రమైన గాయ్లానైనప్పుడు, వ్యాధులు కలిగినప్పుడు కూడా యురీమియా వస్తుంది.

ఈ విధముగా మూత్రపిండాల వ్యాధి లేకుండానే రక్తంలో యూరియా పెరిగే పరస్థితుల్లో గ్లూకోజూ నరానికి ఎక్కించి రక్తములో నీరుశాతము తగినంత ఉండేటట్లు చేయడము అవసరము. అప్పుడే మూత్రపిండాలు సక్రమంగా పనిచేస్తాయి. దేహంలో తగినంత నీరు లేనప్పుడు మూత్రపిండాల ద్వారా రక్తము తగినంత ప్రసారం కాదు. దానితో రక్తంలో ఉండే యూరియా ఫిల్టరుకాక రక్తములోనే పెరిగిపోయి దుష్పచితాలు కలిగిస్తుంది.

మూత్రపిండాలు వ్యాధిగ్రస్తమైనప్పుడు అవి సక్రమంగా పనిచేయలేకపోతాయి. దీనితో రక్తము యూరియా శాతం పెరిగిపోతుంది.

కొన్ని వ్యాధుల్లో మూత్రపిండాలు తాత్కాలికంగానే పనిచేయవు. అటువంటప్పుడు కూడా త్వరత్వరగా రక్తములో యూరియా శాతము పెరిగిపోతుంది. ఇది ఇలా ఉండగా దీర్ఘకాలంగా మూత్రపిండాల వ్యాధులు ఉండి మూత్రపిండాలు ప్రాపోయినప్పుడు యూరియా శాతము నిదానంగా పెరిగిపోతుంది.

రక్తములో యూరియా శాతం పెరగడంతో ఆకలి తగ్గిపోతుంది. కడుపులో వికారము అనిపిస్తూ ఉంటుంది. తరువాత వాంతులు కూడా మొదలవుతాయి. కొండరిలో వాంతులు అయినప్పుడు అందులో రక్తం ఉండి వాంతి రంగు కాఫీ డికాప్సెలాగా ఉంటుంది. నిదానంగా స్నేహ కూడా సక్రమంగా ఉండదు. మొదట మగతగా అనిపించి నిదానంగా పూర్తి స్నేహ పోతుంది. కండరాలు అదురు, ఫిట్టు కూడా వస్తాయి. రక్తములో యూరియా పెరిగిపోవడంతో శరీరము వివిధచేట్ల రక్తసాళాలు పగిలిపోయి రక్కుసావమవుతుంది. దానితో శరీరములో ఏ భాగము నుంచి అయినా రక్తము రావచ్చు. మూత్రపిండాలు సక్రమంగా పని చేయనప్పుడు రక్తములో యూరియా శాతం పెరిగి పోవడమే కాకుండా మూత్రము చాలా తక్కువ అవుతుంది. కొండరిలో అసలు ఒక్క చుక్క కూడా మూత్రం తయారవని పరిష్కారి ఏర్పడుతుంది.

మూత్రపిండాలు పూర్తిగా దెబ్బతిని పోయినప్పుడు చికిత్స విమూత్రం గుణం కనబడదు. రక్తంలో యూరియా శాతము పెరిగిపోతూనే ఉంటుంది. చివరికి ప్రాణాపాయం

వీర్పుడుతుంది. అందుకని మూత్రపిండాల వ్యాధుల విషయంలో ముందుగానే గుర్తించడం, వూర్తి చికిత్స పొందడం అవసరం.

మూత్రపిండాల వ్యాధి లేకుండానే వాంతులు, విరోచనాలు ఎక్కువగా అయిపోయినప్పుడు, ఒళ్ళ కాలినప్పుడు, తీవ్రమైన వ్యాధులు వచ్చినప్పుడు రక్తములో యూరియా పెరిగి ఎలా దుష్పలితాలని కలిగిస్తాయో అదేవిధంగా మూత్రవాహికల్లోనూ ఇతరత్రా అడ్డంకులు ఏర్పడినప్పుడు రక్తంలో యూరియాశాతం పెరిగి దుష్పలితాలు కలుగుతాయి.

ముఖ్యంగా మూత్రవాహికల్లో రాళ్ళు ఉన్నప్పుడు మూత్రవాహికలు మూసుకుని బోయినప్పుడు, అక్కడ కేస్టర్ కంతులు ఏర్పడినప్పుడు రక్తంలో యూరియా శాతము పెరిగిపోతుంది.

మూత్రకోశంలో రాళ్ళు వున్నప్పుడు, మూత్రకోశం సంకోచించే గుణము కోల్పేయి మూత్రంతో నిండిపోయి ఉంటున్నప్పుడు. మూత్రకోశము క్రింది భాగంలో ప్రోస్టేటు గ్రంథి పెరిగిపోయి మూత్రవిసర్జన దుర్దభం అవుతున్నప్పుడు కూడా రక్తంలో యూరియా శాతం పెరిగిపోతుంది.

కొన్నిసందర్భాలలో యురీమియాకి కారణాన్ని గుర్తించి దానిని తొలగించినట్లయితే చాలావరకు యురీమియా పరిస్థితిని నిపారించవచ్చు.

రక్తంలో యూరియాశాతం అధికంగా ఉన్నప్పుడు కారణం ఏమైనదీ స్వస్థంగా తెలుసుకోవాలి. యురీమియాలో మూత్రం విడుదల తక్కువ ఉంటుంది. కనుక త్రాగేసీరు గాని, నరానికి ఎక్కించే సలైను, గ్లూకోజు గాని లెక్క ప్రకారం ఉండాలి. రోజు మొత్తం మీద ఎంత మూత్రం అవుతున్నదో కొలచి దానికి అదనంగా 600 సి.సిల నీరు ఇవ్వాలి. అలాగే ఆహారంలో మాంసకృత్తులు చాలా తక్కువ ఉండాలి. యురీమియాతో పాటు జ్యురం ఉంటే మామూలుకంటే ఎక్కువ నీరు ఇవ్వాలి. యురీమియాకి కారణం బట్టి చికిత్స చేయడమే కాకుండా తగిన యాంటీబియాటిక్స్ ఇవ్వాలి. ఇష్టమొచ్చినట్లు ప్రతి యాంటీబియాటిక్ ఇష్టవుకూడదు. అలా వాడినట్లయితే మూత్రపిండాలు మరింత దెబ్బతినే ప్రమాదం ఉంది. యురీమియా ఎక్కువ ఉన్నప్పుడు డయాలసిస్ చేసి రక్తశుద్ధి కూడా చేయవలసి ఉంది. రక్తంలో యూరియాశాతం పెరిగిన కొన్ని పరిస్థితుల్లో తేలికగా తగ్గి రోగి మామూలు స్థితికి రావడము జరిగితే మరికొన్ని పరిస్థితుల్లో ప్రాణపాయము కూడా కలగవచ్చు. అందుకని యురీమియా విషయములో తగిన సైషల్ చెస్టులు చికిత్స అవసరము.

11. వేడిచేస్తే ముక్కువెంట నీరు కారుతుందా ?

దోలామంది చిన్నపిల్లల్లోను, పెద్దవాళ్లల్లోను అప్పుడప్పుడు ముక్కువెంట రక్తం కారుతూ ఉంటుంది. చాలామంది ఇలా రక్తం కారడానికి కారణం తెలియక వేడిచేయుడం వల్ల రక్తం కారుతున్నదని భావిస్తూ ఉంటారు.. సాధారణంగా ముక్కుమీద ఏదైనా దెబ్బతిగిలినా, ముక్కులో పుండులా ఏర్పడినా, ముక్కులోపల రక్కణగా పుండే సన్నటిపొర వ్యాధిగ్రస్తమైనా ముక్కువెంట రక్తం కారుతూ ఉంటుంది. జలుబు చేసి ముక్కుల్లో పొక్కులూ ఏర్పడినప్పుడు వేలితో వాటిని గిల్లి బయటకు తీసినా రక్తం కారుతుంది. ఇంత తేలికగా ముక్కువెంట రక్తం కారడానికి ముక్కులోపల గల సున్నితమైన నిర్మాణమే కారణం.

సాధారణంగా మన శరీరంపైన ఉండే రక్తనాళాలు చర్చంకింద పుండబట్టి అవి అంత తేలికగా దెబ్బతినడానికి వీలు ఉండదు. ముక్కు విషయంలో ఈ రక్తనాళాలకి అంత గట్టి రక్కణలేదు. ముఖ్యంగా ముక్కు చివరిభాగంలో “లిట్టీల్జీ ఏరియా” అనే చోట రక్తనాళాలు దాదాపు బయటకు కనబడుతూ ఉంటాయి. అక్కడి రక్తనాళాల మీద చాలా సన్నటిపొర మూత్రమే వుంటుంది. అందుచేత ముక్కుమీద ఏమాత్రం చిన్నదెబ్బతిగిలినా అది నలిగి అతి తేలికగా పగిలిపోయి రక్తం కారడం ప్రారంభం అవుతుంది. అలాగే బాక్సీరియాలాంటి వ్యాధిక్రిములు చేరి ఆ ప్రాంతంలో ఎంత చిన్న పుండు ఏర్పడినా అక్కడి రక్తనాళాలు కూడా వ్యాధిగ్రస్తమై అతి తేలికగా పగిలిపోయి రక్తం కారడం జరుగుతుంది.

ముక్కులో ఇంత సున్నితమైన నిర్మాణం పుండబట్టే ముక్కులో వేలుపెట్టి ఏమాత్రం గట్టిగా కెలికినా రక్తం కారడం జరుగుతుంది. కొండరిలో ఎటువంటి దెబ్బతిగలక పోయినా, ముక్కులో పుండులాంటిది లేకపోయినా అకస్మాత్తుగా ముక్కువెంట రక్తం కారడం జరుగుతుంది. ఇలాంటివారిలో అక్కడి రక్తనాళాలు గోడలు బాగా పలచగా పుండి రక్తంతో ఉచ్చిపోతాయి. రజ్యాను బుడగలు మాదిరిగా ఉచ్చిన రక్తనాళాలు అందులోని రక్తం ఒత్తిడితో అకస్మాత్తుగా పగలడం జరుగుతూ వుంటుంది.

ముక్కువెంట రక్తం కారటానికి మరొక కారణం పుంది. తల కాస్త తిరిగినట్టు వుంటుంది. అలా తిరిగినట్టు అవడానికి రక్తపోటు ఉన్నదేమో, డాక్టరుచేత పరీక్ష చేయించు కోవాలేమో అనే అనుమానం రాదు. ఎందుకంటే మనిషి పైకి చూడటానికి చాలా ఆరోగ్యంగా కనబడతాడు. అందుకని తనకు రక్తపోటు ఉండటమేమిటని బహుళా పైత్యం చేసి అలా తలతిరిగి వుంటుందని భావించి కాస్త నిమ్మకాయ - తేనె నీళ్లలో కలుపుకొని తాగుతారు. దానితో తగ్గిపోయినట్టు అనిపించడంతో దాని గురించి ఆలోచనే రాదు.

మరోసారి తల తిరిగినట్లు ఏమాత్రం అనిపించకుండానే ముక్కువెంట రక్తం ధారగా కారదము ప్రారంభించింది. రెండు మూడు నిమిషాల్లోనే రెండు దోసిళ్ళ రక్తం ఇట్టే కారిపోతుంది. గాథరాగా డాక్టరు దగ్గరికి వెళ్లి పరీక్ష చేయించుకుంటే అలా ముక్కువెంట రక్తం కారదానికి అధిక రక్తపోటే కారణమని తేలింది.

మరికొందరిలో మెడ దగ్గర వుండే రక్తనాళాలు వుట్టి రక్తప్రసారం సరిగ్గాలేక ముక్కులోని రక్తనాళాలు కూడా వుట్టి అతి తేలికగా పగిలిపోతూ వుంటాయి. కొందరిలో జ్ఞాడ్ కేస్సన్ అనబడే “లుకేమియా” వ్యాధి వలన కూడా ముక్కువెంట అప్పుడప్పుడు రక్తం కారుతూ వుంటుంది. మరికొందరిలో “హీమోఫిలియా” వంటి రక్తప్రసావం కలగజేసే వ్యాధుల వలన రక్తనాళాలు చిన్న ఒత్తిడికి కూడా చిట్టిపోయి ఆగకుండా రక్తము కారిపోతూ వుంటుంది. అటువంటి గుణం ఉన్నవారికి ముక్కువెంట రక్తము కారిపోతూ వుంటుంది. అటువంటి గుణం ఉన్నవారికి ముక్కువెంట రక్తము కారదం చాలా సహజము. అందుకని ముక్కువెంట రక్తము కారినపుడు వేడి వలన రక్తము కారిందని భావించి సరిపెట్టుకోక తగిన వైద్యపరీక్షలు చేయించుకోవాలి. అనలు ముక్కువెంట రక్తం కారితే వేడిచేయడమని అనుకోవడము అర్థరహితము. కొందరికి పొంగు, ఆట్లమ్మ ప్రారంభదశల్లో ముక్కువెంట రక్తము కారదము జరుగుతుంది. “అమ్మవారు” అంటూ మందు వాడకపోతే వ్యాధి మరింత ముదిరి తరువాత అధికప్రసావము జరిగి ప్రాణాపాయము కలగవచ్చు.

ముక్కువెంట రక్తము కారుతున్నప్పుడు గాథరాపడి గంతులేయకుండా ముక్కుని రెండు ప్రేళ్ళతో గట్టిగా అదిమి పట్టుకోవాలి. ఇలా అయిదారు నిమిషాలు గట్టిగా అదిమి పట్టినట్లయితే, ఎక్కువ శాతము కేసుల్లో రక్తము కారదము అగిపోతుంది. ముక్కు అదిమిపట్టి పట్టుకున్నప్పుడు నోటితో గాలి తీల్చుకోవాలి. ముక్కు అదిమిపట్టి పదిలిన తరువాత, మళ్ళీ రక్తం కారుతూంటే మళ్ళీ అదిమిపట్టుకుని డాక్టరు దగ్గరికి వెళ్లాలి. అంతసేహా నోటితో గాలి తీసుకోవచ్చ. ముక్కువెంట రక్తము కారేటప్పుడు ఎటువంటి పరిస్థితుల్లోనూ రక్తాన్ని బయటకు తీయటానికి చీడకూడదు. ముక్కు చీడితే రక్తము మరింత కారుతుంది. తగిన వైద్యపరీక్షలు చేసి చికిత్స చేయడముతో ముక్కువెంట రక్తం కారదమువల్ల కలిగే అపాయాన్ని అరికట్టవచ్చు.

12. ధనుర్వాతం ఎందుకు వస్తుంది?

చేలామందిలో ధనుర్వాతము రావడము విషయములోనూ, అది రాకుండా ఇంజక్కన్లు చేయించుకోవడము విషయములో చాలా పొరపాటు అభిప్రాయాలు ఉన్నాయి. ఇనుముకు సంబంధించిన వస్తువుతో తగినపుడు, మేకు గుచ్ఛుకున్నప్పుడూ మాత్రమే

ధనుర్వతము వస్తుందని. అప్పుడే ధనుర్వతం రాకుండా ఇంజక్షన్లు చేయించుకోవలసి వుంటుందనీ భావిస్తారు. ఇది కేవలం పొరపాటు అభిప్రాయము. ధనుర్వతము (బెటన్) రావడమనిది కేవలము రేకు తెగడము వల్ల, మేకు గుచ్ఛుకోవడం వల్లనే కాకుండా, ఇతరత్రా ఏవిధంగా శరీరముమిాద గాయము ఏర్పడ్డా, పుండు పడ్డా రావచ్చు.

ధనుర్వతం వ్యాధి, క్లోస్‌డియం టెట్నై ఆనే బ్యాక్టీరియా క్రిమివల్ల వస్తుంది. ఈ వ్యాధికి సంబంధించిన బ్యాక్టీరియా క్రిములుగాని, స్టోర్స్‌గాని దుమ్ముథూళిలో ఎక్కడపడితే అక్కడ వుంటాయి. కళ్ళకి కనబడకుండా గాలిలో ఎగురుతూ వుంటాయి. ఈ బ్యాక్టీరియా క్రిములు శరీరముమిాద ఏదైనా పుండు ఏర్పడినా, ముల్లు- మేకు వంటివి గుచ్ఛుకున్నా వాటిగుండా శరీరములోకి అతి తేలికగా ప్రవేశిస్తాయి.

తగినన్ని ధనుర్వతము క్రిములు శరీరములోకి ప్రవేశించిన తరువాత, వాటినుండి ఒక విధమైన విషపదార్థము విడుదల అవుతుంది. ఈ విషపదార్థము నరాలపై దెబ్బతీస్తుంది. దీనివల్ల శరీరములోని కండరాలు బిగదిసుకుపోతాయి. ఘలితంగా ధనుర్వతము వచ్చిన వారిలో ఎక్కువమందిలో ముందు నోరు తెరవలేని విధంగా పళ్ళు బిగదిసుకుని గిట్ట కరుచుకుపోవడము, మెడ నరాలు, నడుము కండరాలు పట్టివేయడము సంభవిస్తాయి. నిదానంగా ఇతర దుష్పితాలు కనబడతాయి. ధనుర్వతం క్రిములు శరీరంలోకి ప్రవేశించిన రెండురోజులునుంచి రెండు వారాలలోగా ఇటువంటి వ్యాధి లక్షణాలు కనబడవచ్చు. కొండరిలో ఈ వ్యాధి లక్షణాలు కనబడటానికి కొన్ని నెలలు కూడా పట్టివచ్చు. సాధారణంగా కొద్దిరోజుల్లోనే కనబడేవ్యాధి లక్షణాలవల్ల పరిస్థితి చాలా ప్రమాదకరంగా పరిణమిస్తుంది.

పల్లెటూళ్ళల్లో పిల్లలు టీకాలు వేయగానే అవి మాడిపోవడానికి వాటిమిాద ఆపుపేడ, గేదేపేడ రాస్తూ ఉంటారు. ఇలా చేయడమువల్ల ధనుర్వతము రావటానికి మరీ ఎక్కువ అవకాశాలు ఉన్నాయి. ధనుర్వతము క్రిములు జంతువులు విసర్గించే మలంలో ఎక్కువగా ఉంటాయి. టీకాలమిాద పేడ వంటివి రాస్తే ఈ క్రిములు టీకాల ద్వారా అతి తేలికగా శరీరములోకి ప్రవేశిస్తాయి. పట్టణంలో పుండె రోడ్డుమిాద కంటే పల్లెటూళ్ళల్లో ఉండె రోడ్డ దుమ్ములో ధనుర్వతము క్రిములు ఎక్కువగా ఉంటాయి. పల్లెటూళ్ళల్లో పశువులు ఎక్కువగా ఉండటము, వాటి పేడ రోడ్డుమిాద దుమ్ములో కలసిపోవడమే దీనికి ముఖ్య కారణము.

ఏ వ్యక్తికయినా ధనుర్వతము రావడానికి ఏదైనా గుచ్ఛుకోవడము గాని, తెగడము మాత్రమే జరగాలని లేదు. చెవిలో చీము కారేవారికి, ఒంటిమిాద గజ్జె కరుపులు ఉన్నవారికి గడ్డలు లేచినవారికి ధనుర్వతము రావచ్చు. అలాగే ఆపేషణ జరిగినా, ఒళ్ళు కాలినా, అక్రమపద్ధతుల్లో గర్భప్రాపం చేయించుకున్నా కుక్క కరచినా, ఎలుక కరిచినా, పన్ను పీకించుకున్నా, సూది బాగా మరగబెట్టి ఇంజక్షన్ చేయించుకోకపోయినా ధనుర్వతము

రావచ్చు. ఇలా రావడానికి కారణం నేలమిద, గోదమిద, గాలిలోను, ప్రతి వస్తువు మిద ధనుర్వాతము కలిగించే వ్యాధిక్రిములు ఉండడమే. అవి ఆయా సందర్భాలలో అతి తేలికగా శరీరంలోకి ప్రవేశిస్తాయి. అపరేషను చేయించుకున్న వాళ్ళకి, కురుపులు ఉన్న వాళ్ళకి, చెవిలో చీము కారుతున్న వాళ్ళకి వ్యాధిక్రిములు ప్రవేశిస్తాయి. ధనుర్వాతము లశ్జులు ప్రతిపారిలోనూ ఎందుకు కనబడవు? వారు దానికి తగిన శుభ్రతని పాటించడం ఒక కారణంకాగా, శరీరములోకి ప్రవేశించిన ధనుర్వాతం క్రిములు చాలా తక్కువ శాతంలో ఉండడము, శరీరంలోని సహజ రోగినిరోధక శక్తి, ఆ వ్యాధిని నిరోధించడం మరొక ముఖ్య కారణం.

గాయం తగిలినా, ముల్లు గుచ్ఛుకున్నా, మేకు గుచ్ఛుకున్నా పుండ్లు ఏర్పడినా వెంటనే ప్రతివారూ డాక్టరు సలహోపై ఏ.టి.యస్ ఇంజక్షన్సుగాని, టెటన్స్ టాక్యూయిడ్ ఇంజక్షన్ కాని చేయించుకుంటే దనుర్వాతం వల్ల కలిగే విషమ పరిణామాలు రాకుండా చేసుకోవచ్చు. ఈ ఇంజక్షఫ్టోపాటు పెన్సిలిన్గాని, టెట్రాసైకిలిన్వ్స్కాని వాడినట్టయితే వ్యాధిక్రిములను తేలికగా సంహరించవచ్చు. అతి తేలికగా అరికట్టగల ఈ వ్యాధిని కొందరు మూర్ఖత్వంతో వ్యాపారించి ప్రాణంమిదకి తెచ్చుకుంటూ ఉంటారు.

13. మేకు గుచ్ఛుకోకపోయినా ధనుర్వాతం వస్తుందా ?

చేయిలామంది మేకు దిగితేనూ, ముల్లు గుచ్ఛుకుంటేనూ, రేకు గీసుకుంటేనూ ధనుర్వాతము వస్తుంది కాని మరోవిధంగా రాదనుకుంటారు. ఇది పొరపాటు అభిప్రాయము. గుచ్ఛుకోవడం, గీరుకోవడం లేకుండా కూడా చెవిలో చీము కారేవారికి, గజ్జె కురుపులు ఉన్నవారికి, గడ్డలు లేచినవారికి ధనుర్వాతము రావచ్చు.

అలాగే అపరేషను జరిగినా, ఒక్కు కాలినా, అక్రమపద్ధతులలో గర్వప్రాపం చేయించుకున్నా, కుక్క కరిచినా, ఎలుక కరిచినా, పన్ను పీకించుకున్నా, ఇంజక్షన్సునూది మరగబెట్టక పోయినా, బిడ్డ బొడ్డుతూడుని శుభ్రప్రొన కత్తెరతో కత్తిరించకపోయినా ధనుర్వాతం రావచ్చు.

ధనుర్వాతము వ్యాధినే టెటన్స్ అంటారు. ఈ వ్యాధి రావటానికి క్లోస్ప్రిడియం టెటనై అనే బాక్టీరియాక్రిమి కారణము. ధనుర్వాతంకి సంబంధించిన ఈ బాక్టీరియా క్రిములు స్టోర్స్ దుమ్ము - ధూళితో ఎక్కడపడితే అక్కడ ఉంటాయి. కళ్ళకి కనబడకుండా గాలిలో ఎగురుతూ ఉంటాయి. ఈ క్రిములు శరీరము మిద ఏ గాయం తగిలినా, పుండుపడినా, ముల్లు, మేకు గుచ్ఛుకున్నా శరీరములోకి ప్రవేశిస్తాయి.

తగినన్ని ధనుర్వాతము క్రిములు శరీరంలోకి ప్రవేశించిన తరువాత అవి ఒక విధమైన విషపదార్థాన్ని విడురల చేస్తాయి. ఈ విషపదార్థం నాడీవ్యవస్థన్ని దెబ్బతిస్తుంది. దాని ఫలితంగా పత్సు గిర్భకరచుకుంటాయి. మెడ కండరాలు, నడుము కండరాలు బిగుసు కుంటాయి. మెడ వంచాలన్నా వంగదు. నడుము విల్లంబులు వంగిపోతుంది. ధనుర్వాతం క్రిములు శరీరంలోకి ప్రవేశించిన రెండురోజుల నుంచి రెండు వారాలలోగా వ్యాధిలక్ష్యాలు బయటపడతాయి. కొందరిలో వ్యాధి బయటపడటానికి నెలలు పట్టువచ్చు.

పల్లెటూళ్లల్లో పిల్లలకి టీకాలు వేయగానే అవి మాడిపోవడానికి ఆవశేషం, గేదేపేడ రాస్తారు. ఇలా చేయడంవల్ల ధనుర్వాతం వచ్చే అవకాశాలు మరింత ఎక్కువ. ఎందుకంటే ధనుర్వాతం క్రిములు వేడలో ఎక్కువ ఉంటాయి. పట్టంగంలో రోడ్డు మిాదకంటే పల్లెటూళ్లలో ఉండే రోడ్డుమ్ములో ధనుర్వాతం క్రిములు ఎక్కువగా ఉంటాయి. పల్లెటూళ్లలో పశువులు ఎక్కువగా ఉండటం వాటి పేడ దుమ్ములో కలిసిపోవడం ఇందుకు ముఖ్యకారణం.

ఎందరికో గేసుకుపోయినా గుచ్చుకున్నా, పుండు వున్నా, చీము కారుతున్నా ధనుర్వాతం రాదు. దానికి కారణం వారు యాంటిబయాటిక్ మందులు వాడటం కారణం. అంతేకాకుండా ఎందరికో సహజంగానే రోగినిరోధకశక్తి ఉంటుంది. శరీరములో తీటనస్కి యాంటిబాడీస్ ఉంటాయి. దానివల్ల వారికి వ్యాధి కలగడం ఉండదు.

ఏదైనా గాయమైనా, అవరేషను అయినా, కాస్పి అయినా, చీము పట్టినా, సెగ్గడ్లు వచ్చినా టీటనస్ టాక్యూయిడ్ గాని, ఎ.టి.యిస్ ఇంజక్షన్స్ గాని చేయించుకోవడం అవసరము. ఈ ఇంజక్షన్ వల్ల ధనుర్వాతం రాకుండా కాపాడుకోవచ్చు.

14. మంత్రం పొక్కులున్నాయా?

చెస్తుపిల్లలకి ఉన్నట్లుండి చీము పొక్కులు వంటివి మొఖంమిాద, ఒంటిమిాద వస్తాయి. ఇవి ఎటువంటి నొప్పి, దురద కలిగించవు. గజ్జిపొక్కులు అయితేనే దురద, నొప్పి వుంటాయి. ఏ బాధ లేకుండా వచ్చే చీముపొక్కులని ఇంపెంగో కంటాజీయేజా, ఇంపెడిగో నియోనటోరం అని అంటారు. ఇది స్టఫోర్కోకెన్ బాక్టీరియా క్రిములు శరీరము మిాద స్ఫోనమేర్పురచుకోవడం వలన ఏర్పడతాయి. మరికొన్ని ఇతర బాక్టీరియా క్రిములవల్ల కూడా ఈ పొక్కులు ఏర్పడతాయి.

ఈ చీముపొక్కులు చిన్నపిల్లల్లో ఎక్కువగా వస్తాయి. పెద్దవాళ్లకి కూడా అప్పుడప్పుడు వస్తాయి. చర్చములో రోగినిరోధకశక్తి తగ్గిపోవటంవలన, స్టైన ఆరోగ్యం లేక బలహీనంగా

వుండుట వలన యిటువంటి చీముపొక్కులు వస్తాయి. ఇవి ఒకరినుంచి మరొకరికి తేలికగా నంక్రమించి రెండు-మూడు రోజుల్లో పక్కహారికి కూడా చీము పొక్కులు తేలుతాయి. ఇవి అతి త్వరగా పెరిగిపోయి పగిలిపోతాయి. వాటినుంచి కారిన రసి తేనెరంగులో పెచ్చుగా కట్టుతాయి. చాలామంది ఇవి వచ్చినప్పుడు స్నేహము చేయిస్తే ఇంకా పెరిగిపోతాయని బిడ్డకి స్నేహము చేయించరు. స్నేహము చేయించక పోవటము చాలా తప్పు. స్నేహము చేయించకపోవడంతో చీము పొక్కులు మరింత ఎక్కువ అయిపోతాయి.

ఈ పొక్కులు మంత్రాలకు తగ్గివికావు. పెన్నిలిన్ ఇంజక్కన్గాని, బిళ్లుగాని వాడి పైపూతగా సోప్రామైసిన్ ఆయింటిమెంటు రాస్తే ఇట్టే తగ్గిపోతాయి. కానీ సామాన్య జనము వీటిని మంత్రం పొక్కులంటూ నమ్ముకొని కూర్చుని మరింత ఎక్కువ చేసుకుంటారు.

ఈ చీముపొక్కులు వచ్చిన రెండుమూడు రోజుల్లో కొండరికి రోగినిరోధక శక్తి పెంపొంది వారం-పదిరోజుల్లో అవి తగ్గిపోతాయి. ఈ విషయం తెలియక మంత్రం వలన అవి తగ్గిపోయానని త్రమపడతారు. చాలా సంందర్భాలలో ఒకప్రక్క మంత్రం వేస్తూ మరొక ప్రక్క మందు కూడా ఇస్తారు. అటువంటపుడు ఈ వ్యాధి తగ్గినది మందుల వలనగాని, మంత్రం వలన కాదు. అసలు వ్యాధుల్లో మంత్రం పొక్కులు అనేవి ఏవీలేవు. కొన్ని వ్యాధులు మందులతో తగ్గవు. మంత్రంతోనే తగ్గతాయని భావించడం-వ్యాధుల గురించి మన సమాజంలో ఉన్న మూడునమ్ముకాలకు చిప్పాం.

చప్పి మంత్రంవేస్తే చప్పి తగ్గిపోతుందనుకోవడం కూడా మూడునమ్మకమే. పోర్చున్జోస్ట్రోర్ అనే వైరస్ వ్యాధిని అగ్గి చప్పి అంటారు. ఇది ఏ వయసువారికైనా రావచ్చి. ఇది వచ్చేముందు చర్చంమిాద చాలా మంటగా, నౌప్పిగా అనిపిస్తుంది. తరువాత ఆ శ్శలంలో చిన్న-చిన్న చమటపొక్కులులాగా ప్రక్కప్రక్కనే అనేకం లేస్తాయి. అవి 1-2 రోజుల్లో చీముపొక్కులవలె తేలుతాయి. ఒక్కొక్కటి పెసరగింజంత, కందిగింజంత పరిమాణంలో తయారవుతాయి. ఇవి కొండరిలో కొన్ని వందల సంఖ్యలో పెరిగి చాలా బాధాకరంగా తయారవుతాయి. ఇలా పెరిగిన పొక్కులన్నీ వారం - పదిరోజుల్లో పగిలి పోయి మచ్చలుగా ఏర్పడతాయి. ఇవి పొక్కులుగా ఉన్నప్పటికంటే పగిలి మచ్చలుగా ఏర్పడినప్పుడే చాలామందిలో మరింత బాధాకరంగా తయారవుతాయి. అయితే పోర్చున్జోస్ట్రో యువకులలో అంత బాధగా అనిపించదు. వృద్ధులకు చాలా బాధాకరంగా అనిపిస్తుంది.

ఈవ్యాధివల్ల చర్చంమిాద ఏర్పడ్డ పొక్కులు 10-15 రోజులలో ఏ మందు వాడకపోయినా తగ్గిపోతాయి. కానీ అది వచ్చినప్పుడు న్యూరోబియన్ ఇంజక్షన్లు, నవాళ్లిన్ బిళ్లు, టెట్రాసైకిలిన్ వాడినట్టయితే బాధపడకుండా త్వరగా తగ్గడానికి అవకాశం వుంది.

15. బహిష్ము సమయంలో

అధికంగా భీడింగ్ అవుతుందెందుకని ?

కొందరికి నెలనెలా సక్రమంగానే బహిష్ములు వస్తాయి. అయితే ఇచ్చంతి అంతా ఎక్కుడ ఉంటుందంటే ఆ రోజుల్లో భీడింగ్ చాలా ఎక్కువ అయిపోతుందని. ఇలా బహిష్ములో అధిక రక్తస్థావమవడాన్ని “మెనోరేజియా” అంటారు. కొందరికి నెలనెలా సక్రమంగా బహిష్ములు రావు. అలా అస్తవ్యస్తంగా వచ్చినపుడు కూడా కొందరికి అధికంగా భీడింగ్ అవుతుంది. ఇటువంటి వారిలో అధికంగా అయ్యే భీడింగ్ని మెనోరేజియా అనరు.

నెలనెలా సక్రమంగా బహిష్ములు వస్తూ కూడా అధికంగా రక్తస్థావం అవడానికి వారిలో రక్తస్థావాన్ని అరికట్టే లక్షణాలు లేకపోవడమే రక్తంకి సంబంధించిన కొన్ని లోపాలు బహిష్ములో అధికస్థావం అవడానికి ముఖ్యకారణం కాగా గుండెజబ్బు ఉండటం, రక్తపోటు ఉండటం కూడా మరికొన్ని కారణాలే. రక్తం బాగా తక్కువ ఉన్నవారిలో కూడా భీడింగ్ ఎక్కువ అవుతుంది.

ఆత్మధిక అందోళన, ఆవేదన ఉండటం, వైవాహిక విభేదాలు ఉండటం, కంగారు, గాభరా ఉండటం కూడా బహిష్ము సమయంలో బాగా భీడింగ్ అవడానికి కారణాలు.

గర్భకోశం ప్రేగులు వాచి ఉండటం, గర్భసంచికి గడ్డలు ఏర్పడటం, గర్భకోశానికి కేస్పర్ ఉండటం కూడా బహిష్ము సమయంలో బాగా భీడింగ్ అవడానికి కారణాలు.

వినాశగ్రంథుల పనితీరులో అస్తవ్యస్తత కూడా అధికంగా భీడింగ్ అవడానికి కారణం. క్రైరాయిడ్ గ్రంథి అధికంగా పనిచేసినా భీడింగ్ అధికంగా అవుతుంది.

అధికంగా భీడింగ్ అవుతున్నవారికి (మెనోరేజియా పరిస్థితి ఉన్నవారికి) మూలకారణాన్ని తెలుసుకుని పైర్యం చేయడం మంచిది అయితే భీడింగ్ ఎక్కువగా అవుతూ పంపులా కొట్టేస్తున్నపుడు పనిచేయకుండా విక్రాంతి తీసుకోవాలి.

ప్రాజెస్‌రోన్‌కి సంబంధించిన హర్షేను బిళ్లులు ఎక్కువ మోతాడులో (రోజుకి 10 నుంచి 30 మిలీగ్రాములు) వాడాలి. అలా వాడగా కొద్దిగంటల్లో భీడింగ్ అరుపులోకి వస్తుంది. తరువాత రోజుకి 5 మిలీగ్రాములు చౌప్పున 21 రోజులు బిళ్లులు వాడాలి. దానితో బహిష్ము సమయంలో అధికంగా భీడింగ్ అవడం తగ్గిపోతుంది. అయితే అధికంగా భీడింగ్ అవడానికి మూలకారణానికి చికిత్స చేయడం అవసరం. అదేవిధంగా రక్తపోసతని సరిద్దుడానికి ఐరస్ టాబ్సెట్లు వాడటము అవసరం.

16. తల్లికి జ్యోరంగా ఉంటే బిడ్డకు పాలు ఇవ్వచ్చా?

తల్లి అనారోగ్యంగా ఉన్నప్పుడు బిడ్డకి పాలు ఇవ్వచ్చా అనే అనుమానం ఎందరిలోనే కలుగుతుంది. సొధారణంగా వన్నే ఘూ జ్యోరాలు, జలబు, రెండు - మూడు రోజులుండి పోయే జ్యోరాలన్నింటిలో బిడ్డకి మామూలుగానే పాలు ఇవ్వవచ్చు.

జ్యోరంతో ఉన్న తల్లిపాలు త్రాగడంవల్ల బిడ్డకు జ్యోరం రావడం అరుదు. ఘూ జ్యోరాలు వంటివి తల్లి నుంచి నేరుగానే బిడ్డకి సంక్రమించి రావడం జరుగుతుంది. అందుకని తల్లిపాలు త్రాగడంవల్ల బిడ్డకి యాంటిబాడిస్ అంది రోగనిరోధకధకశక్తి పెంపాందే అవకాశం వుంది.

మలేరియా, ఫైలేరియా, టైపాయిడ్ వంటి జ్యోరాలు తల్లికి ఉన్నప్పటికీ 104, 105 డిగ్రీల జ్యోరం ఉన్నాల్సిం ప్రకారం బిడ్డకి పాలు ఇవ్వవచ్చు.

అయితే జ్యోరము ఉన్నప్పుడు తల్లి దగ్గర తాత్కాలికముగా పాలు తగ్గుతాయి. అందుకని ప్రక్కన పంచదార నీళ్ళకాని, పోతపాలు కాని పట్టడము అవసరం.

తల్లికి ఆపరేషను అయినప్పుడుగాని, జ్యోరము వచ్చినప్పుడు గాని బిడ్డకి పాలు ఇవ్వడము వల్ల తల్లి నీరసించిపోవడముగాని, త్వరగా కోలుకోవడానికి ఆటంకం ఏర్పడటముగాని జరగదు. తల్లి పోషకాపోరము ఎక్కువ తీసుకోవడము, పాలు, పళ్ళరసం, హర్షిక్కు వంటివి తీసుకోవడము చేస్తే నీరసము నుంచి త్వరగా కోలుకోవడమే కాకుండా బిడ్డకి కూడా తగిన పాలు అందుతాయి.

తల్లికి జ్యోరము ఉన్నప్పుడు, ఆపరేషను చేయించుకున్నప్పుడు వాడే మందులు కొన్ని తల్లిపాలతో బిడ్డకి చేరవచ్చు. అయితే అలా చేరే మందులు పాలల్లో చాలా తక్కువ మోతాదులో ఉంటాయి. కనుక బిడ్డకి ఎటువంటి హని కలిగించవు.

ఏమైనా ప్రత్యేకముగా హని కలిగించేవి ఉన్నట్లయితే బిడ్డకి పాలు ఇవ్వదని డాక్టరే సలహా ఇస్తారు. మామూలుగా వాడే మందుల విషయములో తల్లి ఎటువంటి సంకోచము లేకుండా బిడ్డకి పాలు ఇవ్వవచ్చు.

తల్లికి క్షుయ ఉన్నప్పుడు తల్లిపాలు ద్వారా బిడ్డకి వ్యాధిరాదు. కాని తల్లి దగ్గడము ద్వారా క్రిములు బిడ్డకి ప్రవేశించి బిడ్డకి క్షుయ రావడానికి ఆస్కారము ఉంది. అయితే బిడ్డ పుట్టగానే బి.సి.టి వాక్స్ ను చేయిస్తే తల్లి నుంచి అంత తేలికగా బిడ్డకి వ్యాధి సంక్రమించదు.

క్షుయవ్యాధి ఉన్నప్పుడు తల్లికి మందులు వాడుతూ, బిడ్డకి కూడా ఐసోనారజైడ్ సిరప్ మందులు జాగ్రత్తగా వాడుతూ బిడ్డకి పాలు ఇస్తే తల్లి నుంచి బిడ్డకి వ్యాధి అంత

తేలికగా రాదు. అయితే క్షయవ్యాధిలో అతి తేలికగా వచ్చే రకం (ఓపెన్ కేసు) తేలికగా అంటుకోని రకం (క్లోష్డ్ కేసు) అని రెండు రకాలు ఉంటాయి.

ఓపెన్ కేసు విషయములో తల్లికి బిడ్డ పాలు ఇవ్వకుండా ఉండటమేకాదు బిడ్డని తల్లిని దూరముగా కూడా ఉంచాలి. తల్లికి లెప్రెనీ ఉంటే బిడ్డకి పాలు ఇవ్వవచ్చు. అయితే అతితేలికగా సంక్రమించే లెప్రెనీ విషయములో బిడ్డని తల్లి నుంచి వేరుగా ఉండడము అవసరము. క్షయ లెప్రెనీవ్యాధులు బిడ్డకి పాలద్వారా సంక్రమించడము కాకుండా డైరిక్ట్ కాంట్రాక్ట్ వల్ల వస్తాయి కనుక ఆ విషయములో డాక్టరు సలహా మేరకు వ్యవహారించాలి.

17. పాల ఉంబ్బసం వస్తే జీవితాంతం ఉండడిపోతుందా?

ఈనీసము ఇరవైశాతము పిల్లలు పిల్లికూత, ఆయాసం, దగ్గుతో భాధపడతారు. ఈ లక్షణాలు చూసి తల్లిదండ్రులు తమ బిడ్డకి ఉభ్యసం వచ్చిందని, అది జీవితాంతం ఉండిపోతుందని భయపడిపోతారు. కానీ సంవత్సరములోపు పిల్లల్లో ఉభ్యసం రావడము అరుదు. సాధారణంగా చంటిపిల్లల్లో పిల్లికూత, దగ్గు, ఆయాసం రావడానికి మైరస్ క్రిములు కారణం.

ఈ వ్యాధికిములు ఎప్పుడూ వాతావరణంలో ఉంటాయి. ఇవి కొందరు పిల్లలు శ్వాసకోశాల్స్‌కి చేరి, వాటికి సంబంధించిన సన్నటి గాలి గొట్టాలని వాచేటట్లు చేస్తాయి. అలా గాలిగొట్టాలు వాచడమువల్ల శ్లేష్మము తయారపుతుంది. శ్లేష్మం ఎక్కువ తయారవడం వల్ల, గాలిగొట్టాలు వాచిపోవడము వల్ల పీల్చుకునే గాలి శ్వాసకోశాల్స్‌కి తేలికగా ప్రవేశించడము గానీ, బయటకు రావడము గానీ జరగదు. ఇందువల్ల ఆ బిడ్డల్లో పిల్లికూత రావడము, ఆయాసము కనబడటము ఉంటాయి.

ఇటువంటి పరిస్థితి ఆరునెలల పిల్లల్లో ఎక్కువ. అయితే రెండు సంవత్సరాల పిల్లలు వరకు దీనికి గురి అవుతూ ఉంటారు. అందులోనూ వర్షాకాలంలో, శీశాకాలంలో రావడం మరింత ఎక్కువ.

చిన్నపిల్లల్లో ఉభ్యసంలాగా కనబడే ఈ లక్షణాలు 2-3 సంవత్సరాలు నిండేసరికి తగ్గిపోతాయి. అందుకనే ఉభ్యసం కాని ఉభ్యసాన్ని పాల ఉభ్యసం అంటారు. అయితే అసలు ఉభ్యసాన్నికి కూడా కొందరు పిల్లల్లో చిన్నతనంలోనే నాంది ఏర్పడుతుంది. చిన్నతనంలోనే ఉభ్యసం కనబడేసరికి దాని లక్షణాలు అకస్మాత్తుగా కనబడతాయి. పొడిగ్గు, ఆయాసం ఉంటాయి. అందులోనూ వర్షాకాలంలోనూ, చలికాలంలోనూ ఎక్కువ. తల్లితండ్రులలో ఎవరికైనా ఉభ్యసం ఉంటే పిల్లలకి రావడం మరింత ఎక్కువ.

సాధారణంగా పాల ఉబ్బసం వచ్చే పిల్లలకి ముందుగా కొన్ని రోజులనుంచి పదిశం లక్ష్మణాలు ఉంటాయి. పాల ఉబ్బసంతో వీరికి జ్వరం కూడా రెండు-మూడు రోజులు రావచ్చు. తర్వాత వ్యాధి లక్ష్మణాలు తీవ్రత తగ్గుతుంది. అయితే చాలా సందర్భాలలో పాలఉబ్బసానికి మామూలు ఉబ్బసానికి తేడా గుర్తించడం కష్టము.

చిన్నవిల్లల్లో ఆయాసం, దగ్గు, వీల్లికూత ఉన్నప్పుడు డెరిఫిల్లిన్, బెటసెసాల్, యాంబీఎయాటీక్ ఇంజక్కన్లు, టాబెట్లు వ్యాధి లక్ష్మణాల తీవ్రతబట్టి వాడవలసి ఉంటుంది. అలాగే పాలఉబ్బసము ఎక్కువ ఉంటే ఆణ్ణిజన్ పెట్టవలసి వస్తుంది. కొన్ని సందర్భాలలో సలైను కూడా నరానికి ఎక్కించవలసి వుంటుంది.

18. రక్తపోటు లేకుండానే తలతిరగడం,

ఒళ్ళు తూలడం ఎందుకు జరుగుతుంది?

ఈ ఔందరికి బి.పి లేకపోయినా ఉన్నట్టుండి తల తిరిగినట్లుగా ఒళ్ళు తూలుతుంది. ఒక్కొక్కప్పుడు నేలమిద పడిపోవడం కూడా జరుగుతుంది. కొందరికి ఎప్పుడో ఒకసారి జరిగితే మరికొందరికి తరచు జరుగుతుంది. ఈ పరిస్థితిని “వర్ధయిగో” అంటారు.

వర్ధయిగో ఉన్నవాళ్ళకి సడన్గా ఒళ్ళంతా తిరిగిపోవడమే కాకుండా, ఒక్కొక్కసారి కడుపులో వికారము అనిపించడం, వాంతులు అవడము వుంటాయి. అంతేకాక ఒళ్ళంతా చల్లగా అయిపోయి ముఖము పాలిపోతుంది. చూసేవాళ్ళకి ఇదంతా చాలా భయకరంగా అనిపిస్తుంది.

చూపుకి సంబంధించిన తేడా వచ్చి, ఒకేవస్తువు రెండుగా కనబడుతూ గందరగోళము అనిపించి ఒళ్ళు తూలిపోవచ్చు. లేదా చిన్న మెదడులో లోపమువచ్చి ఒళ్ళు తూలడం జరగవచ్చు. మెదడు కిందిభాగములో రక్తసరఫరా సరిగ్గా జరగక, చెవికి సంబంధించిన నరానికి వ్యాధివచ్చి వర్ధయిగో రావచ్చు.

చెవికి సంబంధించిన ఏ వ్యాధివచ్చినా వర్ధయిగో రావడము సహజం. కొన్నిరకాల మందుల వాడకము కూడా తలత్రిప్పుటకు కారణము.

వర్ధయిగో కొందరికి కొంతకాలమే ఉండి తగ్గిపోతే మరికొందరికి శార్వతంగా ఉండిపోతుంది. ఏది ఏమైనా వర్ధయిగోకి మూలకారణాన్ని గుర్తించి చికిత్స చేయడం మంచిది. తలతిపేసి పదేస్తున్నప్పుడు వెర్రిన్ టాజ్లిట్లుకానీ, స్పృగరాన్ టాజ్లిట్లుకానీ ఒక్కొక్కటి చొప్పున రోజుకి మూడుసార్లు, వాడితే అలా తిప్పడం తగ్గుతుంది.

19. కిళ్ళీలు పచ్చివక్క తినే అలవాటు వల్ల నష్టాలేమిదో?

శ్రీందరు కిళ్ళీలు విపరీతంగా వేసుకుంటారు మరికొందరు పచ్చివక్క ముక్కలు ముక్కలుగా కొరుకుతూ నములుతారు. మామూలుగా ఒకటి రెండు కిళ్ళీలు వేసుకోవడం వల్ల నష్టాలేదు కానీ, ఎక్కువగా తినే ఆ అలవాటు హానికరం.

కిళ్ళీలలో వాడే సున్నం, పచ్చివక్క మామూలు వక్క రంగునిచ్చే పదార్థం, తీపి పదార్థం, సుగంధపరార్థాలు దంతాలకి అమితమైన నష్టాన్ని కలిగిస్తాయి. కిళ్ళీలో సున్నం ఎక్కువయితే నోరు పొక్కుతుంది. నోటిలో పుండ్లు పడతాయి. కిళ్ళీమిాద కిళ్ళీ వేసుకోవడంతో ఈ పుట్టు ఎంతటికి మానకుండా తయారపుతాయి. దానితో సరిగ్గా ఆహారం కూడా తీసుకోవడం కుదరదు.

కిళ్ళీలలో ఉపయోగించే వక్క పళ్ళు సందున ఇరుక్కుని పంటికి పంటికి మధ్య భాళీలని తయారుచేస్తుంది. పైగా వక్క నమలడం వల్ల క్రమంగా పళ్ళు అరిగి చల్లని, పుల్లని పదార్థాలు తీసుకున్నప్పుడు పళ్ళు జివ్వమంటాయి.

కిళ్ళీలో వాడే రంగు పళ్ళకి గారపట్టిటట్లు చేస్తాయి. కిళ్ళీల్లోని తీపి పళ్ళల్లో బాక్సీరియా చేరేటట్లు చేస్తాయి. కిళ్ళీలు వేసుకోవడం వల్ల కలిగే లాభంకంటే, వాటిని తరచూ వాడటం వల్ల హాని ఎక్కువ. అలాగే వక్క ఎక్కువ తినడంవల్ల దవడలోపలి పొర బిరుసుగా తయారపుతుంది. దానితో నోరు తెరవాలంటే బాధగా తయారపుతుంది.

20. తల్లి బిడ్డకు ఒకసాలి ఒకవైపు స్తున్యం అందిస్తే

మరొకసాలి రెండువైపు స్తున్యం అందించాలా?

తల్లి బిడ్డకు పాలు ఇచ్చేటప్పుడు ఒకవైపు స్తున్యం (రొమ్ములోని పాలు) ఇచ్చి అసారికి పాలు ఇష్టుడం అపివేయాలనీ, మరొకసారి పాలు ఇచ్చేటప్పుడు రెండవ స్తున్యం అందివ్వాలనీ అలా పాలు ఇచ్చినట్టయితే పాలుబాగా వస్తాయని కొందరు అనుకుంటారు కానీ అది అపోహా.

ఒకవైపు స్తున్యంలోని పాలు పూర్తిగా త్రాగేసినట్టయితే అందులో పాలు ఎక్కువ తయారపుతాయనే ఆపోహాతోనే ఒకసారి స్తున్యం అయితే మరొకసారి మరొక స్తున్యం అనే భావం ఉంది.

సాధారణంగా బిడ్డ ఒక స్తున్యంలోని పాలు 5 నుంచి 15 నిమిషాలలో త్రాగివేయడం ఇరుగుతుంది. ఆ వెంటనే రెండవ స్తున్యం త్రాగడం చేస్తాడు.

బిడ్డ రెండవ స్తున్యం త్రాగుతున్న తల్లి తప్పకుండా అందించాలి. కొద్దిమంది బిడ్డలే ఒకవైపు స్తున్యంలో ఆపివేస్తారు.

మామూలుగా బిడ్డ 3 గంటలకి ఒకసారి పాలు త్రాగుతాడు, ఆకలివేస్తే అంతకంటే ముందుగానే పాలకోసం ఏడవడము చేస్తాడు. అలా ఏడిచినప్పుడు తల్లి వెంటనే పాలు ఇవ్వాలి. కాని, పాలు ఇవ్వడానికి ఇంకా టైమ్ అవలేదని ఆపకూడదు. ఒక తల్లి దగ్గర పాలు ఒక బిడ్డకే సరిపోతాయనే భావం కొందరిలో ఉంది. అందుకు కవలలు పుట్టితే తల్లిపాలు సరిపోవనే ఆపోహ ఉంది. కాని కవలలు పుట్టినా ఇద్దరికి తల్లిపాలు సరిపోతాయి. అయితే తల్లి ఎక్కువ కేలరీలు ఉన్న ఆహారం తీసుకోవాలి.

పాలు, పండ్లరసము వంటివి తీసుకోవాలి. మంచి ఆహారం తీసుకోగా కవలలకే కాదు ఒకే కాన్సులో ముగ్గరు, నలుగురు పిల్లలు పుట్టినప్పుడు వారందరికి ఒకే తల్లిపాలు చక్కగా సరిపోయిన సంఘటనలు లేకపోలేదు.

కాన్సు అయిన వెంటనే బిడ్డచేత స్తున్యం పట్టిస్తే పాలు త్వరగా పడతాయి. పాలు ఇంకా పడలేదు కదా అని బిడ్డని తల్లి నుంచి దూరంగా పడుకోబెట్టితే పాలు పడటం మరింత అలస్యం అవడం, తక్కువ పాలు పడటం జరుగుతుంది.

అందుకని కాన్సు అయిన మరుక్కణం నుంచి బిడ్డచేత స్తున్యం పట్టించాలి. ఆ ఎమోషన్ ఫోకస్‌ల్స్, రిఫైక్స్ యూక్స్ వల్ల పాలు త్వరగా పడతాయి.

21. ఎంతతిన్నా కొందరికి రోగాలెక్కువ! ఎండుకని!

శోందరు ఇళ్ళల్లో తిండికి లోటు ఉండదు. అయినా వాళ్ళ పిల్లలకి ఎప్పుడూ ఏదో ఒక రోగము ఉంటుంది. కొందరు పిల్లలు అయితే దబ్బపండులాగా తయారవుతారు. ఇంతలో ఏదో ఒక జబ్బు ముంచుకుని రావడము, క్షణాల్లో చిక్కి శల్యమైపోవడము మామూలు.

సాధారణంగా సరైన పోషకాహారము తీసుకోకపోవడము, మురికి ఉండే ప్రదేశాల్లో నివసించడము, వ్యక్తిగత పరిశుభ్రత పాటించకపోవడము, రోగనిరోధక టీకాలు తీసుకోకపోవడం వల్ల తరచు వ్యాధులకి గురికావడము జరుగుతుంది.

అయితే అక్కడక్కడా జీస్సులోపంవల్ల తరచు వ్యాధులకి గురికావడము ఉంటుంది. వీరు ఎంత తిన్నా, ఎంత ఆరోగ్యంగా ఉన్నా అనుకోకుండా అడపాదడపా అనారోగ్యానికి గురితపుతారు.

మామూలుగా అందరూ రకరకాల వ్యాధిక్రిములకి గురి అవుతారు. కాని ఆ క్రిములు ఎందరికో ఎటువంటి వ్యాధులనీ కలిగించవు. కొందరికి వ్యాధులని కలుగజేస్తాయి.

కొందరికి వ్యాధి క్రిములు సోకినా వ్యాధి కలగకపోవడానికి వారిలో వ్యాధి నిరోధక శక్తి ఉండటమే కారణం. వ్యాధి నిరోధక కణాలని తయారుచేసే జీవ్స్ ఉండటమే.

ఈ జీవ్స్ మన శరీరములో ప్రవేశించే రకరకాల వ్యాధిక్రిములకి, వ్యాధులను కలుగజేసే పదార్థాలకి యాంబిబాటిగిన్ తయారవడానికి తోడ్పుడుతాయి.

కొందరిలో ఇటువంటి జీవ్స్ పుట్టుక నుంచే లోఫిస్టాయి. మరికొందరిలో వంశపారంపర్యంగానే ఇటువంటి జీవ్స్ ఉండక ఆ వంశములో పుట్టేవారికి తరచు ఏదో ఒక అనారోగ్యం కలగడం ఉంటుంది.

రోగినిరోధకశక్తి మన శరీరంలో అత్యుత్తమమైన మాంసకృతుల్లో కేంద్రికరించబడి ఉంటుంది. ఈ మాంసకృతులనే రోగినిరోధక అఱువులు అంటారు.

వ్యాధినిరోధకశక్తి లేకపోవడం కొంతవరకు జీవ్స్లోపం వల్లనైతే ఎక్కువగా సరైన పోషకాహరం తీసుకోకపోవడం సరైన ఆరోగ్య పరిసరాలలో నివసించకపోవడం కారణము. అందుకని ఆరోగ్యసూభ్రాతాలని పాటించడం అవసరము.

22. బైపాస్ సర్జలీ చేయించుకుంటే

గుండెనొప్పి శాస్త్రతంగా పోతుందా ?

ఈరీరంలోని అంగాలన్నింటికీ రక్తప్రసారం ఉన్నట్టే గుండె గోడలకి కూడా రక్తప్రసారం వుంటుంది.

గుండె కండూరాలకి రక్తసరఫరా తగ్గినా, ప్రాణవాయువు తగ్గినా గుండెలో నొప్పి వస్తుంది. కొందరికి గుండె కండూరాలకి రక్తం సరఫరాచేసే రక్తనాళాల్లో ఒకటి - రెండు చోట్ల రక్తం గడ్డలు ఏర్పడి రక్తప్రసరణకి ఆటంకం ఏర్పడుతుంది. ఇటువంటి సందర్భాల్లో తగిన రక్తప్రసరణ లేక, ఆక్సిజన్ అందక గుండెనొప్పి వస్తూ ఉంటుంది.

వీరిలో ఏదైనా ముఖ్యమైన రక్తనాళం మూసుకపోతే గుండెపోటు కలిగి ప్రాణపాయం కలగవచ్చు. అయితే అంతవరకు అగకుండా గుండెనొప్పి వస్తున్నప్పుడు ‘కరోనరీ యాంజియోగ్రఫీ’ చేసి ఏ రక్తనాళానికి అడ్డు ఏర్పడింది, ఎక్కడ ఏర్పడింది, అడ్డంకి ఎంత ఉన్నదీ తెలుసుకోవాలి.

కొద్దిపాటి అడ్డంకే అయితే మందులు వాడటం ద్వారా, బెలాన్ యాంజియో ప్లాస్టి ద్వారా రక్తప్రసరణ మామూలుగా పెంపాందించి నొప్పిలేకుండా చేయవచ్చు. అలాకాకుండా రక్తనాళంలో అడ్డంకి ఎక్కువగానే ఉన్నప్పుడు బైపాస్ సర్జరీ చేయవలని వుంటుంది.

కొందరిలో ఎథిరోఫ్లోసిన్ వచ్చి రక్తనాళాలు పుర్తిగా గట్టిపడి సన్నబడిపోతాయి. ఇలా మొత్తం రక్తనాళం సన్నబడి గట్టిపడిన వ్యక్తుల్లో బైపాస్ సర్జరీ ప్రయోజనం అంతగా ఉండదు.

గుండె కందరాలకి రక్తసరఫరా చేసే రక్తనాళాల్లో ఏదో ఒకచోట అడ్డు ఏర్పడితే గుండె నుంచి శరీరమంతటికి రక్తం తీసుకుని వెళ్ళే బృహద్రమనికి అడ్డం ఏర్పడిన రక్తనాళం దిగువ భాగానికి ఒక రక్తనాళం ముక్కతో కలపడమవుతుంది. దానితో రక్తప్రసారం యథావిధిగా కొనసాగుతుంది. దీనినే బైపాన్ సర్జరీ అంటారు.

బైపాన్ సర్జరీకి భాతి దగ్గరనుంచీ, తొడదగ్గర నుంచీ రక్తనాళాన్ని కత్తిరించి తీసుకుంటారు.

బైపాన్ సర్జరీ ఒకసారి గుండెపోటు వచ్చి కోలుకున్నవారికి కూడా చేయవచ్చు. అయితే గుండెపోటు వచ్చి గుండెలో ఎక్కువభాగం దెబ్బతిన్నవారికి బైపాన్ సర్జరీవల్ల పెద్దగా ప్రయోజనం ఉండదు. గుండెపోటుతో కొద్దిమేరే దెబ్బతిన్న వారికి బైపాన్ సర్జరీవల్ల రిలీఫ్ ఎక్కువ వుంటుంది.

బైపాన్ సర్జరీ చేయించుకుంచే శాశ్వతంగా గుండెపోటు వచ్చే ప్రమాదం తొలగి పోయిందనుకుంచే పొరబాటే. బైపాన్ సర్జరీవల్ల అంతకుముందు ఏర్పడిన అడ్డంకిని అథిగమించడమే అపుతుంది. కొత్తగా మరొకచోట మరొక అడ్డంకి ఏర్పడదని చెప్పలేం.

అలాగే కొందరిలో బైపాన్ చేసిన చోటే కొంతకాలానికి సన్నిఖిది రక్తప్రసరణకి అటంకం ఏర్పడవచ్చు. అందుకని బైపాన్ సర్జరీ చేయించుకున్నా మరొకచోట రక్తం గడ్డకట్టకుండా ఉండేందుకు, రక్తప్రసరణ సరిగ్గా ఉండేటట్లు చేసే మందులు ఎప్పటికీ వాటుతూ ఉండాలి. రోజుా వ్యాయామం చేయాలి.

ఆపోరంలో క్రొవ్వుపదార్థాలు మానివేయాలి. ధూమపాసం పనికిరాదు. మానసిక ఆందోళన, ఆవేశం పనికిరావు. ఆపోర విపోరాల్లో, అలవాట్లలో జాగ్రత్తగా ఉంటూ ఆరోగ్యాన్ని కాపాడుకోవాలి.

23. చెవిలో గులివి చింతపండు తింటే వస్తుందా ?

చింతపండు తింటే చెవిలో గులివి పేరుకుంటుందనే అపోహ ఉంది. చింతపండు తినదానికి చెవిలో గులివి తయారవడానికి సంబంధము లేదు.

చెవిలో కర్మభేరికి ఇవతల భాగాన్ని ఎక్కువుల్లో ఇయర్ అంటారు. ఈ భాగంలో కూడా పల్పని చర్చముపొర ఉంటుంది. మామూలుగా శరీరము మీద చర్చంలో ఉన్నట్టే చెవిలో ఉన్న చర్చముపొరలో స్నేధగ్రంథులు, సెబాసియన్ గ్రంథులు, వెంట్లుకల కుదుళ్ళు ఉంటాయి.

చెవిలో గులివి అనేది ప్రత్యేక పదార్థమేదీకాదు. స్నేధగ్రంథులు, సెబాసియన్ గ్రంథులు నుండి విడుదలయ్యే పదార్థమే. సాధారణంగా ఇక్కడ తయారయ్యే ఈ పదార్థము అక్కడ

ఉండే నూగువంటి చిన్నబీ వెంటుకల ద్వారా చెవి బయటికి నెట్లివేయబడుతుంది. చెవి లోపల గులివిలాగా పెరుకొని పోవడము ఉండదు. చెవి దగ్గర గులివిలాగా తయారయ్యే పదార్థము చెవికి రక్కణగా కూడా తోడ్పుడుతుంది. ఈ పదార్థము చెవిలో ప్రవేశించే క్రిములని సంహరిస్తుంది.

సౌధారణంగా చెవిలో తయారయ్యే గులివి ఎండిపోయి అక్కడ ఉండే యంత్రాంగము ద్వారా బయటకు నెట్లివేయబడి చెవిని క్లిన్‌గా ఉంచడము జరుగుతుంది.

అయితే కొందరి విషయంలో ఈ పని జరగదు. అక్కడ తయారైన గులివి అక్కడే ఉండిపోతుంది. చివరికి చెవిలో గులివిగా, గడ్డలుగా తయారపుతుంది. ఒక్కాక్కాపొరి చెవిలో బాగా చేరిపోయి వినబడకుండా అవుతుంది. మామూలుగా ఎప్పటికప్పుడు ఎండిపోయి బయటకు ఎగిరిపోయే గులివి అక్కడే వుండిపోవడానికి సరైన కారణం తెలియదు. అయితే కొన్ని సందర్భాలలో ఆయా వ్యక్తులు చేసే పనులు కూడా ఇందుకు కారణం అవుతుంది.

కొందరు తరచు చెవిలో పుల్లలు, తాళంచెవులు పెట్టి తిప్పుతూ ఉంటారు. అలా చేయడంవల్ల తాత్త్వాలికంగా సుఖంగా ఉండవచ్చునేమో గానీ వాటివల్ల రుద్దుకపోయి, గిసుకుపోయి గులివిని బయటకు నెట్లే యంత్రాంగము దెబ్బతింటుంది.

చెవిలో నీళ్ళు పోణి కడగకూడదు. అలాగే తలకి నీళ్ళు పోసుకునేటప్పుడు చెవిలో నూనె, ఆముదం వేయకూడదు. చెవిలో నూనె, ఆముదం వేయడం వల్ల జిడ్డుగా మారి దుమ్ము - ధూళి చేరడానికి, క్రిములు చేరి స్ఫోవరము ఏర్పర్చుకోవడానికి ఆస్థారం వుంది.

చెవి ఎండిపోకుండా నూనె వేయాలనే భావం కొందరిలో ఉంది. చెవి ఎండకుండా సహజంగా అక్కడ తయారయ్యే సెబాసియా పదార్థం చాలు. వేరే నూనె వేయడంవల్ల లాభంలేదు సరికదా నష్టం ఉంది.

కొందరు చెవి క్లిన్ అంటూ తరచు చెవిలో సిరంజి ద్వారా నీళ్ళు కొట్టుకుంటారు. అనవసరంగా ఇలా సిరంజింగు చేయడంవల్ల హోని ఎక్కువ.

చెవిలో కారణం తెలియకుండా గులివి చేరి గడ్డలుగా మారుతున్నప్పుడుగాని, చెవి గాయమై ఇన్ పెక్కను వచ్చి గులివి పేరుకునిపోయినప్పుడు డాక్టరు సలహాపై చెవిలో ధ్వనిన్ చుక్కలు వేయాలి. గులివి మెత్తబడిన తరువాత శుభ్రమైన పద్ధతిలో గులివిని తొలగించాలి. అంతేగాని అడ్డదిడ్డంగా గులివి తెడ్డులు పెట్టి కెలకడం, పిల్చునులు పెట్టి తీయడం సరైన పద్ధతి కాదు. దానివల్ల చెవిలోపల మరింత దామేజి జరుగుతుంది.

24. దంత ధావనానికి బ్రైష్ మంచిదా, పుల్లమంచిదా ?

దుంత ధావనానికి బ్రైష్ అయినా, పుల్ల అయినా ఒక్కటే. పుల్ల అయితే దాని చివరిని మెత్తగా నమిలి మెత్తని కుంచెగా చేయాలి. ఇందుకు వేప, గానుగపుల్లలు తోడ్డడతాయి. పైగా పుల్ల చివర కుంచెలాగా చేయడానికి గట్టిగా నమలదమువల్ల పంటి చిగుళ్ళకి పటిష్టత ఏర్పడుతుంది.

కొండరు వేపపుల్ల జెప్పథముగా పనిచేస్తుందని అనుకుంటారు. కాని బ్రైష్, టూర్ పేస్టు వాడటము ద్వారా అంతకంటే ఎక్కువ జెప్పథ ప్రభావము దంతాలకి చేకూరుతుంది.

పంటిపుల్లని గట్టిగా నమలదము వల్ల పంటి చిగుళ్ళకి ఏర్పడే పటిష్టత చేతివేలుతో గాని, బ్రైష్ని తిరగవేసి చిగుళ్ళని మెత్తగా రుడ్డడము వల్ల కూడా దంతాలకి పటిష్టత చేకూరుతుంది. అసలు దంతధావన సమయములో చిగుళ్ళకి, పళ్ళకి ఏర్పడే పటిష్టత కంటే పచ్చిజామకాయలు, మామిడికాయలు కొరుక్కుని తినడమువల్ల పళ్ళకి ఏర్పడే పటిష్టత ఎక్కువ.

పళ్ళ తోముకోవడానికి పేస్టు మంచిదా, హౌడరు మంచిదా, కచిక, ఉప్పు, బోగ్గు కలిపిన పొడి మంచిదా అనే అనుమానం ఎందరిలోనో ఉంది. పళ్ళపొడి, కచిక, బోగ్గుపొడి గరుకుగా ఉండి పళ్ళమిద వుండే ఎనామిల్ని నష్టం కలిగిస్తాయి. ఎనామిల్ పోతే చన్నిళ్ళ తగిలినా, పులుపు తగిలినా పళ్ళు జివ్వుమంటాయి.

సాధారణముగా పళ్ళపొడులు, కచికలు గరుకుగా ఉంటాయి కనుక వాటిని ఉపయోగించకూడదు. టూర్ పేస్టు మంచిది. భాగా మెత్తగా ఉండే టూర్ పేస్టు ఘరవాలేదు.

నోటి దుర్వాసన పోవడానికి, పళ్ళ గట్టిదనానికి ఏ టూర్ పేస్టు వాడాలని ఎందరిలోనో అనుమానము ఉంది.

పళ్ళమధ్య ఆపోరము చిక్కుకపోయి దుర్వాసన వస్తుంది. పళ్ళకి గారపడితే దుర్వాసన వస్తుంది. అందుకని ఆపోరము తీసుకున్న తరువాత ఇరుక్కున్న వాటిని తీసివేయాలి.

అలా ఇరుక్కున్న వాటిని సుధిగా ఉండే పుల్లతో పొడవడము మంచిదికాదు, పుల్లతో పొడవడమువల్ల చిగుళ్ళు డామేజ్ అవుతాయి. మెత్తని బ్రైష్ బ్రైష్ చేయడముతో పళ్ళ సందున ఇరుక్కున్నవి వచ్చేస్తాయి.

పంటికి గారపడితే స్క్రూలింగ్ చేయించుకోవాలి. అంతేతప్ప టూర్ పేస్టు, బ్రైష్ పల్ల గార తొలగదు. వాసనపోదు. అందుకని దుర్వాసనకి మూలకారణాన్ని తొలగించాలి గాని టూర్ పేస్టులు కాదు.

అసలు దంత రక్కణకి టూర్ పేస్టులు ప్రత్యేకముగా తోడ్డడవు. మెత్తని కుంచే ఉన్న బ్రైష్ చేసుకుంటే చాలు. ఎటువంటి పేస్టు, హౌడరు వాడనపసరము లేదు.

టూర్తీపేస్టు వాడితే దంతధావనము సమయములో సువాసనగా అనిపించవచ్చు గాని దానివల్ల ప్రత్యేక ఫలితము లేదు. పళ్ళమిాద పట్టిన పాచి తొలగడము ప్రథానము కూనీ పేస్టు కాదు. పేస్టు లేకుండా బ్రెష్ట్ చేసుకున్నా పళ్ళమిాద ఉన్న పాచి తొలగిపోతుంది. అందుకని దంతధావనానికి టూర్తీ పేస్టు, టూర్తీ శాడరు లేదని దిగులు చెందనవసరము లేదు.

జి. క్రీడాకారులకి గుండెజబ్బు రాదా?

ప్రతి వ్యక్తిలోనూ గుండె నిమిషానికి 72 సార్లు కొట్టుకుంటుంది. చిన్నపిల్లల్లో నిమిషానికి 100 నుంచి 120 సార్లు కొట్టుకుంటుంది. గుండె కొట్టుకోవడమువల్ల గుండె నుంచి రక్తం శరీరాన్నంతటికీ సరఫరా చేయబడుతుంది. ఒక రకంగా చెప్పులంటే గుండె రక్తాన్ని పంపుచేసే ఇంజను.

ఇలా పంపు చేయబడిన రక్తంద్వారా ప్రాణవాయువు శరీరంలోని ప్రతీ అఱువుకి అందజేయబడుతుంది. మామూలుగా గుండె నిమిషానికి 5 నుంచి 6 లీటర్ల రక్తాన్ని పంపు చేస్తుంది. అయితే శారీరక శ్రమ చెందినప్పుడు ప్రాణవాయువు అవసరము ఎక్కువ అప్పుతుంది. అప్పుడు ఎక్కువ రక్తం పంపుచేయబడితే తప్ప ప్రాణవాయువు తగినంత అందదు.

మామూలుగా వున్నప్పుడు నిమిషానికి 5-6 లీటర్ల రక్తము ద్వారా అందే ప్రాణవాయువు సరిపోతే 35 లీటర్ల రక్తం కావాలి. అంత రక్తం సరఫరా అయితే తప్ప తగినంత ప్రాణవాయువు అందదు. అలా అందదము కోసము గుండె నిమిషానికి 150 నుంచి 180 సార్లు కొట్టుకోవాలి. కానీ గుండె అంత ఎక్కువ కొట్టుకోవడము జరగదు. ఉన్న రక్తం ద్వారానే అవసరమైన శరీర భాగాలకి ఎక్కువ ప్రాణవాయువుని పంపు చేస్తుంది. తక్కిన శరీరభాగాలకి తగినట్టుంది.

మామూలుగా మెదడు, గుండె, లివరు, మూత్రపిండాలు 65 శాతం రక్తాన్ని తీసుకుంటాయి. కానీ పరుగెత్తినప్పుడు, పని చేసినప్పుడు వాటికి 10 నుంచి 20 శాతం మూత్రమే సరిపెట్టి, తక్కిన రక్తప్రసారాన్ని కండరాలకి అందచేయడము జరుగుతుంది. ఆ రకముగా అవసరాన్ని ఆదుకోవడమవుతుంది.

క్రీడాకారులకి ప్రాణవాయువు అవసరం ఎక్కువ ఉంటుంది. అయితే వారిలో కాళ్ళ కండరాలతోపాటు గుండె కండరాలు కూడా తక్కివంతంగా తయారపుతాయి. గుండె బలంగా పనిచేస్తుంది. అవసరమైన మేరకు ఆక్షిసనని కండరాలకి పంపిన్నట్టుంది. వ్యాయామము చేయని వ్యక్తిలో పరుగెత్తినప్పుడు గుండె నిమిషానికి 120 నుంచి 150 సార్లు కొట్టుకుంటే

క్రీడాకారునిలో నీమిపొన్నికి 80 నుంచి 100 సార్లు కొట్టుకుంటుంది. దీన్నిబట్టి క్రీడాకారునిలో గుండె ఎంత శక్తివంతముగా పనిచేస్తుందో అర్థము అవుతుంది.

రెగ్యులర్గో వ్యాయామం చేసేవారిలో గుండె శక్తివంతంగానే ఉంటుంది. రక్తనాళాలు ఆరోగ్యంగా ఉంటాయి. రక్తనాళాలు గట్టిపడడం ఉండదు. అందుకనే ఆరోగ్యంగా ఉండటానికి ‘కాళ్ళకి బాగా పని అప్పచెప్పు’ సూక్తి ఉంది. క్రీడాకారులకి గుండజబ్బు రావడము, గుండెపోటు రావడం చాలా తక్కువ. అయితే క్రీడలు మానేసి మామూలుగా ఇంట్లో కూర్చుంటే కొంతకాలానికి అందరికిలాగానే వారికి కూడా గుండె బలహీనమై గుండెపోటు వంటివి రావచ్చు. అందుకనే ఎల్లప్పుడూ కాళ్ళకి పని ఉండాలి. అప్పుడే గుండె ఆరోగ్యముగా ఉంటుంది. అలసట ఉండదు. ఆనందముగా ఉంటుంది.

21. ఏ టూర్మీపేస్టు వాడితే గారపక్క బాగుపడతాయి ?

దింతధావనంలో శ్రద్ధ వహించకపోవడం, నోటి శుభ్రత పాటించకపోవడమువల్ల పళ్ళకి ‘గార’ పడుతుంది. పంటి ఉపరితలం, చిగురు క్రిందిభాగంలో మొదట కొద్దిగా తయారైన ‘పాబి’ పొరలు పొరలుగా ఏర్పడి గారగా పట్టిస్తుంది. ఇలా తయారైన ‘గార’ పళ్ళ ఊడిపోవడానికి కారణమవుతుంది. పళ్ళకి పట్టిన గార తవుడు రంగులో ఉండవచ్చు లేదా ముతక పచ్చరంగులో ఉండవచ్చు. పళ్ళకి ఒకసారి పట్టిన గార ఎటువంటి టూర్మీపేస్టు వాడినా, ఏ పుల్లవాడినా ఊడదు. పళ్ళకి గార పట్టినప్పుడు దంతవైద్యునికి చూపించి స్నేహింగ్ చేయించుకోవాలే తప్ప, రకరకాల టూర్మీపేస్టులు, బ్రాష్లు వాడుతూ గారని మరింత ముదరపెట్టుకోకూడదు. ఏ టూర్మీ పేస్టు గారని పోగొట్టలేదు.

పళ్ళకి పట్టిన గార రకరకాలుగా నష్టము కలిగిస్తుంది. దీనివల్ల బాక్సీరియా క్రిములు చేరతాయి. దాని ఘలితంగా చిగురువాపు వస్తుంది. చిగుళ్ళ నుంచి రక్తం కారుతుంది. పళ్ళ వదులు అవుతాయి. చిగుళ్ళలో బాక్సీరియా క్రిములు చేరడముతో నోరు దుర్మాసన కోఢుతుంది. పళ్ళకి గారపట్టి పిప్పిపళ్ళ కూడా ఏర్పడతాయి.

పళ్ళకి గారపట్టినప్పుడు దంతవైద్యునికి చూపించుకుని ‘స్నేహింగ్’ చేయించుకోవాలి. కొందరు స్నేహింగ్ చేయించుకోవడము వల్ల పళ్ళ కదిలిపితాయనుకుంటారు. కానీ అది అపోహ మాత్రమే. అంతవరకు పట్టిన గారని తొలగించడము వల్ల చిగుళ్ళ మధ్య భాళీ వచ్చి పళ్ళ కదులుతున్నట్లు అనిపించవచ్చు.

అయితే గార తొలగించడముతో ఆరోగ్యకరమైన చిగురువచ్చి పళ్ళ పట్టిప్పముగా మారుతాయి. స్నేహింగ్ చేయించుకోవడమువల్ల బాక్సీరియా క్రిములకి స్థావరము పోయి నోటి దుర్మాసన తొలగిపోతుంది. పళ్ళ కూడా మెరున్న కనబడతాయి.

27. మెదడువాపు వస్తే తల పెద్దదిగా కనబడుతుందా?

మెదడువాపు వ్యాధి అంటే తలపెద్దది అవడము, తలకి నీరు చేరడము అనుకుంటారు. అది కేవలం అశోషే. అందరూ భయపడే మెదడువాపు వ్యాధినే 'జపనీస్ ఎన్సెఫలైటిస్' అంటారు.

ఈ మెదడువాపు వ్యాధి పెద్దవాళ్లల్లో రావడం అరుదు. పన్నెండు సంవత్సరాల లోపు పిల్లల్లో రావడం ఎక్కువ. అందులోనూ రెండు నుంచి ఓదు సంవత్సరాలలోపు పిల్లలకి రావడం మరింత ఎక్కువ.

మెదడువాపు వ్యాధి దోషులు కుట్టడంవల్ల వస్తుంది. అయితే దోషులు కుట్టిన ప్రతీచిధ్యకీ ఈ వ్యాధి రాదు. మెదడువాపుకి చెందిన వైరస్ క్రిములు ముఖ్యంగా పందుల్లో వుంటాయి. ఆ పందులని కుట్టిన క్యూలెక్స్ జాతికి చెందిన దోషులు మనుషులని కుట్టగా ఈ వ్యాధి సంక్రమిస్తుంది.

మెదడువాపు వ్యాధికి సంబంధించిన వైరస్ క్రిములు శరీరంలో ప్రవేశించిన ప్రతీచిధ్యకీ మెదడువాపు వ్యాధిరాదు. ఈ వ్యాధిక్రిములు సంక్రమించిన 90 శాతం మందికి ఈ వ్యాధి రానేరాదు. వ్యాధిక్రిములు సంక్రమించినవారిలో 10 శాతం మందికి మెదడువాపు వ్యాధి వస్తుంది. అది అలా వుండగా ఈ వ్యాధి వచ్చిన 40-60 శాతం మంది మరణిస్తారు. తక్కినవారు కోలుకుంటారు.

మెదడువాపు వ్యాధిలాగా ఒకరి నుంచి మరొకరికి నేరుగా సంక్రమించదు. పందులని కుట్టగా అందులో నుంచి దోషులకి చేరుతున్న ఈ వ్యాధిక్రిములు వ్యాధిని కలుగజేస్తాయి. పంది నుంచి వ్యాధిక్రిములు చేరిన దోషు మనిషిని కుట్టిన 4 నుంచి 14 రోజుల్లో వ్యాధి లక్షణాలు బయటపడతాయి.

మెదడువాపు వ్యాధి వస్తే తల పెద్దది అవడం, తలకి నీరు చేరడం ఉండదు. మెదడులోని నాడీకణాలు దెబ్బతింటాయి. మెదడుపై పొరలు వాస్తాయి. మెదడువాపు వ్యాధిలో వ్యాధి లక్షణాలు తీవ్రంగా వుంటాయి.

వ్యాధి మొదలవడమే తీవ్రమైన జ్వరం, తలనొప్పి, ఒత్తు నొప్పులతో మొదలవుతుంది. చిద్దకి జ్వరం కనబడిన రెండు రోజులకే అపస్యారక స్థితి ఏర్పడుతుంది. ఫిట్టు వస్తాయి. రెండు మూడురోజులకే పరిస్థితి విప్పిస్తుంది.

మెదడువాపు వ్యాధి రాకుండా వాక్సిను ఉంది. అయితే తక్కిన వాక్సిన్లు లాగా విరివిగా అందుబాటులో లేదు. ఈ వాక్సిను ఒకటి ఇచ్చిన 10 రోజులకి మరొకటి చేయించాలి. ఆ తరువాత ప్రతీ 6 నెలలకి ఒకటి చేయించాలి. అలా చేయిస్తూ ఉంటేనే ఈ వ్యాధి నుండి బిడ్డకు రక్కణ చేకూరుతుంది.

జిల్లా కడుపులో ఏ నొప్పి వచ్చినా గాస్ట్రోకిట్ కంష్టయింటేనా ?

లివర్ పసరుని తయారుచేసి దానిని పసరుతిత్తిలోకి పంపుతుంది. పసరుతిత్తి లివరుకి అనుకునే లివర్ క్రింది భాగంలో ఉంటుంది. లివరులో రోజుకి 1000 సి.సి పసరు తయారపుతుంది. ఇలా తయారైన పసరులో నీరుశాతం ఎక్కువ ఉంచుంది. అందుకని పసరుతిత్తిలోకి చేరిన పసరుని అది నీరుని చాలావరకు ఇంకిపోయేటట్లు చేసి పసరు సాంద్రతని 5 నుంచి 10 రెట్లు పెంచుతుంది దీనివల్ల లివరులో తయారైన పసరుకంటే పసరుతిత్తిలో వున్న పసరు చిక్కగా తయారపుతుంది. జీర్ణకోశం ప్రేగుల్లోకి ఆహారము చేరగానే పసరుతిత్తి కొంత పసరుని విడుదల చేస్తుంది. ముఖంగా క్రొవ్సు పదార్థం కాని, క్రొవ్సు కలిగిన ఇతర ఆహారము కాని జీర్ణకోశములో నుంచి జీర్ణకోశము ప్రేగుల్లోకి చేరగానే ఈ ఆహారం పసరుతిత్తిని ముదుచుకునేటట్లు చేస్తుంది. దీనికి ముఖంగా జీర్ణకోశం పొరల్లో వుండే కోలిసిస్టోకెనిన్ అనే హర్టోసు ప్రధాన పాత్ర వహిస్తుంది. జీర్ణకోశంలోకి క్రొవ్సు పదార్థం రాగానే అది విడుదలై రక్తంలోకి చేరి, అక్కడ నుంచి పసరుతిత్తి పొరల్లో చేరి అది ముదుచుకునేటట్లు చేస్తుంది. పసరుతిత్తి ముదుచుకోగానే దాని క్రింది భాగములో వుండే స్పింక్టరు వద్దై పసరు జీర్ణకోశంలోకి వెళ్ళేటట్లు తోడ్పడుతుంది.

పసరుతిత్తికి వ్యాధిక్రిములు చేరినా, పసరుతిత్తి నుంచి పసరు వచ్చే మార్గము ఏ కారణము వల్లనైనా పాక్షికంగా కాని, హృద్రీగా కాని మూసుకుపోయినా అది వాయిదము, పరిమాణం పెరగడము వుంటుంది. ట్రైఫాయిడ్, పారాటైఫాయిడ్ జ్వరాలు వచ్చినప్పుడు కూడా కొందరిలో ఎక్కువ్ కోలిసిస్టోయిటిస్ పరిస్థితి ఏర్పడవచ్చు. ఎక్కువ్ కోలిసిస్టోయిటిస్ అంతకుమందు ఏ బాధా లేకుండా అకస్మాత్తుగా వచ్చే బాధ, ఇంత త్వరగా వచ్చే ఈ వ్యాధిలో పసరుతిత్తి బాగా వాయిదము, ఎంతో నొప్పి అనిపించడము వుంటాయి. కొందరికి ఇలా వాచిన పసరుతిత్తి పగిలిపోవడము కూడా జరగవచ్చు.

సాధారణంగా పసరుతిత్తి వాచి అకస్మాత్తుగా నొప్పి రావడమనేది స్నాలకాయం వున్న స్ట్రీలలో కనబడుతుంది. ఈ వ్యాధి ఎవరిలోనైనా రావచ్చు. కాని 40-60 సంవత్సరాల వయస్సు వున్న స్ట్రీలలో రావడం ఎక్కువ.

పసరుతిత్తిలో ఎటువంటి అడ్డంకి లేకుండా కేవలం వ్యాధిక్రిములు చేరి వాపు కలిగి నప్పుడు ఆ వ్యక్తిలో ముందు జ్వరము వస్తుంది. గాలి నిండుగా పీల్చినట్లయితే కుడిడాక్కలో విపరీతంగా నొప్పి అనిపిస్తుంది. అంతేకాకుండా పై కడుపులో వదలకుండా నొప్పి అనిపించడం, కడుపులో వికారము అనిపించడం వుంటాయి. ఒక్కక్కపూరి పై కడుపులో నొప్పి మెలిపెట్టేసినట్లు వుండి మెలికలు తిరిగిపోవడం వుంటుంది.

చాలామందికి యాంబిబయాటిక్స్ వాడటం ద్వారానూ, విక్రాంతి తీసుకోవడంతోనూ వారం పదిరోజులలో వ్యాధి లక్షణాలు తగ్గిపోతాయి. కొండరికి పసరుతిత్తికి రాళ్ళవల్ల కాని, ఇతర కారణాలవల్ల కాని అడ్డు ఏర్పడి ఇన్ఫెక్షన్ తరచు వస్తూ నెలలు తరబడి వ్యాధి కొద్దోగాపోవ్ మిగిలిపోతుంది.

కొండరికి పసరుతిత్తిలో రాళ్ళు ఏర్పడి పసరు ప్రయాణించే మార్గానికి ఆటంకం కలుగుతుంది. రాళ్ళు ఏర్పడటంతో పాటు వ్యాధికిములు కూడా చేరి పసరుతిత్తి వాచుతుంది. అంతేకాదు పసరుతిత్తి పరిమాణం పెరుగుతుంది. ఇందువల్ల కొండరికి నెలలు, సంతృప్తాల తరబడి కొద్దోగాపోవ్ పైకడుపులో వస్తూపోతూ ఉంటుంది. ఇలా చాలాకాలం నుంచి ఉండే పసరుతిత్తి వ్యాధిని క్రానిక్ కోలిసిస్ట్యాబీన్ అంటారు.

క్రానిక్ కోలిసిస్ట్యాబీన్ పురుషులకంటే స్ట్రైలలో అయిదు రెట్లు ఎక్కువ. అందులోనూ స్థూలకాయం వస్తు స్ట్రైలలో ఎక్కువ.

క్రానిక్ కోలిసిస్ట్యాబీన్ గర్భిణీ స్ట్రైలలోనూ, మధుమేహం ఉన్నవారిలోనూ, యాంజైనాగుండెనొప్పి ఉన్నవారిలోనూ ఎక్కువ కనబదుతుంది. పీరిలో కౌలెస్ట్రరాల్కి సంబంధించిన రాళ్ళు ఏర్పడ్డం ఎక్కువ. అయితే ఇతరులలో కూడా పసరుతిత్తి రాళ్ళు ఏర్పడతాయి.

పసరుతిత్తి ఏర్పడే రాళ్ళు ముఖ్యంగా మూడు తరగతులకి చెంది ఉంటాయి.

పసరుతిత్తి దీర్ఘకాలంగా వ్యాధికిములు చేటు చేసుకున్నప్పుడు కౌలెస్ట్రరాల్ రాళ్ళు సాధారణంగా ఏర్పడుతూ ఉంటాయి. కౌలెస్ట్రరాల్ రాళ్ళనే 'మెటబాలిక్ స్టోన్స్' అని కూడా అంటారు.

బైల్ పిగ్‌మెంట్ ఘనీభవించడం ద్వారా అనేక రాళ్ళు పసరుతిత్తిలో ఏర్పడతాయి. రక్తకణాలు విరిగిపోయే వ్యాధి ఉన్నవారిలో పిగ్‌మెంటు రాళ్ళు ఏర్పడటం ఎక్కువ.

29. వేడి చేసిందని భ్రమ కలిగించే మూత్రపిండాల వ్యాధి ?

వ్యుధికిములు మూత్రపిండాలలోకి సోకి వాటికి సంబంధించిన ముఖ్యమైన థాగాలని వ్యాధిగ్రస్తము చేస్తాయి. ఇలా ఒక మూత్రపిండము 'విషయములో' జరగవచ్చు లేదా రెండు మూత్రపిండాల విషయంలోనూ జరగవచ్చు, ఇలా మూత్రపిండాలకి కలిగిన వ్యాధిని ఎక్కుట్ పైలైటిన్ లేదా ఎక్కుట్ పైలో నెప్పైటిన్ అంటారు.

ఎక్కుట్ పైలైటిన్ వ్యాధి సదన్గా కనబడి రోగికి ఎంతో బాధ కలిగిన్నంది. అకస్మాత్తుగా కడుపులో ఒకపైపుగాని, రెండు పైపులాగాని తీవ్రముగా నొప్పి అనిపిస్తుంది. ఈ నొప్పి మూత్రపిండాల నుంచి పొత్తుకడుపులోకి వ్యాపించి బాధతో రోగిని మెలికలు తిరిగేటట్లు చేస్తుంది. కొండరిలో ఈ నొప్పి నడుము వెనుకకు కూడా వ్యాపించి

విరగకొట్టేస్తున్నట్లు నడుము నొప్పి అనిపిస్తుంది. ఎక్కుట్ పైలైటిన్లో నొప్పి కొందరికి తీవ్రముగా ఉండవచ్చు. లేదా భరించగల స్థితిలో ఉండవచ్చు. కాని మూత్రవిసర్జన ఎంతో మంటగా ఉంటుంది. మాటిమాటికీ మూత్రం వస్తున్నట్లు అనిపిస్తుంది. అలా అనిపించింది కదా అని మూత్రవిసర్జన చేయబోతే ఎంతో కష్టపడి ముక్కితే తప్ప మూత్రం వచ్చునట్లు అవదు. మూత్రం మామూలు రంగులో కాకండా పొగరంగులో ఉంటుంది.

ఎక్కుట్ పైలైటిన్లో జ్వరం ఉంటుంది. 101-103 డిగ్రీల జ్వరం వచ్చి రోగిని ఎంతో బాధ పెడుతుంది. జ్వరముతోపాటు చలి, వణుకు కూడా ఉంటాయి. వాంతులు కూడా అవుతాయి. ఈ వ్యాధి వచ్చినప్పుడు కడువు మిాద చెయ్యావేసి అదిమితే బాధగా అనిపిస్తుంది.

ఎక్కుట్ పైలైటిన్ వచ్చినప్పుడు మూత్రవిసర్జన మంటగా అనిపించడము, మాటిమాటికీ వెళ్లాలని అనిపించడంతో చాలామంది వేడి చేయడం వల్ల అలా జరిగిందని అనుకుంటారు కాని అది పొరబాటు. ఈ వ్యాధి బాక్టీరియా క్రిములువల్ల వస్తుంది. అధిక సంఖ్యాకుల్లో ఇస్ట్రీక్రిట్టుయా కోలై అనే బాక్టీరియా క్రిమివల్ల ఈ వ్యాధి వస్తుంది. కొద్దిమందిలో ప్రైప్లెక్ట్, షఫలోక్టె, ప్రోటీయన్ గ్రూపుకి చెందిన బాక్టీరియా క్రిములువల్ల ఈ వ్యాధి కలుగుతుంది.

ఈ వ్యాధి కలిగినప్పుడు మూత్రం పరీక్ష చేస్తే అందులో అసంఖ్యాకంగా చీముకణాలు, ఎర్రకణాలు ఎపిథీలియల్ సెల్స్ కనబడతాయి. ముఖ్యంగా మూత్రం ఆఘ్య గుణాన్ని కలిగి ఉంటుంది.

గర్భం ఉన్న ట్రీలలోనూ, చిన్నపిల్లల్లోనూ కొన్ని సందర్భాలలో మూత్రంలో చీముకణాలు ఉన్నా, బాక్టీరియాక్రిములు ఉన్నా వ్యాధి లక్షణాలు కనబడకపోవచ్చు. తరువాత ఎప్పుడో వ్యాధి లక్షణాలు బయటపడవచ్చు. చిన్నపిల్లల్లో ఈ వ్యాధి వచ్చినప్పుడు కొందరికి తాత్మాలికంగా ఫిట్టు రావచ్చు.

ఎక్కుట్ పైలైటిన్ రావడానికి వ్యాధిక్రిములు మూత్రనాళం ద్వారా క్రింద నుంచి పైకి వ్యాపించవచ్చు. లేదా రక్తము ద్వారా పిండాలకి సంక్రమింపవచ్చు. చాలా సందర్భాలలో ఈ వ్యాధి రావడానికి మూత్రపిండాల నుంచి మూత్రానికి తీసుకునిపోయి మూత్రవాహికల్లో ఏదో ఒకవిధంగా అడ్డము ఏర్పడటం కారణమవుతుంది. మగవాళ్లల్లో ప్రోస్టేటు గ్రంథి ఎదగడము వల్ల మూత్రనాళము కొంత నొక్కివేయబడటం కారణం కావచ్చు. అదేవిధంగా గర్భవతులలో పెరిగిన గర్భం మూత్రవాహిక మిాద ఒత్తిడి కలిగించడము కారణము కావచ్చు. చిన్నపిల్లల్లో మూత్రవాహికలు సరిగ్గా నిర్మాణమై ఉండకపోవచ్చు. ఇటువంటి సందర్భాలలో మొదట్లో ఎక్కుట్ పైలైటిన్గా వ్యాధి లక్షణాలు కనబడినా మూలకారణాన్ని

తొలగించకపోతే ఈ వ్యాధి మొండివ్యాధిగా మారే అవకాశం వుంది. కొందరికి మూత్రవాహికల్లో కంతులు, రాళ్ళు ఉంటాయి. ఇటువంటప్పుడు కూడా ఈ వ్యాధి వచ్చే అవకాశము ఉంది. అయితే ఎక్కువు పైలైటిన్ వచ్చిన ప్రతిబక్టరీలోనూ ఇటువంటి కారణం ఏదోఒకటి ఉండి తీరాలని లేదు. తాత్యాలికంగా వ్యాధిక్రిములు సోకి ఈ వ్యాధి రావచ్చు.

ఎక్కువు పైలైటిన్ వ్యాధి యాంటిబయాటిక్స్ వాడటము ద్వారా తేలికగానే తగ్గిపోతుంది. ఈ వ్యాధివల్ల వచ్చిన జ్వరం, కడుపులో నోప్పి, మూత్రవిసర్జనలో మంట చికిత్స మొదలుపెట్టిన ఒకటి, రెండురోజుల్లోనే తగ్గిపోతాయి. తరువాత కొద్దిరోజులకే వ్యాధికి సంబంధించిన బ్యాక్టీరియా క్రిములు నిరూలింపబడతాయి. కొందరిలో వ్యాధిక్రిములు పూర్తిగా నిరూలింపబడతాయి. కొందరిలో వ్యాధిక్రిములు పూర్తిగా నిరూలింపబడక దీరప్పువ్యాధిగా మారుతుంది. అయితే వ్యాధి మొదట్లో ఉన్నట్లుగా వ్యాధి లక్షణాలు తీవ్రంగా ఉండవు. ఈ వ్యాధి క్రానిక్ అయినప్పుడు నిదానముగా మూత్రవిందాలు దెబ్బతినడం, రక్తపోటు పెరగడము జరుగుతాయి.

ఎక్కువు పైలైటిన్లో గాని మూత్రము కల్పున టెస్టు చేయించి యాంటిబయాటిక్స్ వాడితే వ్యాధి పూర్తిగా తగ్గే అవకాశం వుంది.

పిల్లలు వుట్టుకతో గుండెజబ్బు ఉన్నప్పుడు ఎవరైనానరే నీలివర్షంలో కనబడతారు. శరీరమంతా నీలివర్షంలో ఉండకపోయినా పెదవులు, చేతిగోళ్ళు నీలిరంగులో ఉంటాయి. ఇటువంటి పిల్లల్లో కొందరు విక్రాంతిగా ఉన్నప్పుడు మామూలుగానే ఉంటారు కాని శారీరకంగా ఏమాత్రము శ్రమపడినా శారీరమంతా కాని, కొన్ని శారీరభాగాలు కాని నీలివర్షంగా మారి మళ్ళీ విక్రాంతి తీసుకుంటే మామూలుగా అయిపోతాయి. అయితే వుట్టుకతోనే గుండెజబ్బు ఉన్న అందరిలోను ఇలా జరగాలని లేదు.

ఇలా గుండెజబ్బు ఉన్న పిల్లలు నీలివర్షంగా కనబడటానికి కారణం గుండె నిర్మాణంలో లోపము ఏర్పడి, చెడు రక్తము, మంచి రక్తము రెండూ కలసిపోవడమే. అటువంటి సమయంలో రక్తములో ఆక్సిజన్ (ప్రాణవాయువు) తక్కువ శాతములో ఉండి రక్తము ఎవ్రగా ఉండక, నీలిరంగులో ఉంటుంది. అందువల్ల సున్నితపైన చర్చము వున్న చేట నీలిరంగు కానవస్తుంది. గుండె నిర్మాణంలో లోపము ఉండబట్టి చెడు రక్తము ఉపిరితిత్తుల లోకి ప్రవేశించి ఖద్దిచేసుకుని తగినంత ప్రాణవాయువు నిలుపుకొని మళ్ళీ మంచి రక్తముగా మారడము తగ్గిపోతుంది.

ఆ కారణంగానే ఏమాత్రము శ్రమపడినా ఆయాసపడి అలసిపోతుంటారు. కొందరి విషయంలో చిన్నప్పుడే గుండెజబ్బు ఉండని గుర్తించలేదు. కాని పెరిగిపెద్దయి ఆటపాటల్లో అతిక్షురగా అలసిపోతూ, ఆయాసపడుతూంటే గుండెజబ్బు ఉన్నదేమోనని సందేహించవలసి

వస్తుంది. పుట్టుకనుంచే గుండెజబ్బు ఉండేవారిలో ఎదుగుదల ఉండదు. అందుకే ఇటువంటి పిల్లలు వయస్సుకి తగ్గట్టు ఎదగక, పొట్టి గడపల్లు తయారయి, తేలికగా వ్యాధులకు గురితువుతారు. కొండరికి గుండెజబ్బు వంశపారంపర్యంగా వస్తుంది. దీనికి కారణము ఇంకా స్వప్సంగా తెలియదు. కాని చాలా సందర్భాలలో పిండ నిర్మాణ సమయంలోనే గుండె లోపము ఏర్పడటము కారణము. తల్లి గర్భంలో పిండము ఏర్పడిన మొదటి మాసంలోనే గుండె నిర్మాణము ప్రారంభమై మూడవమాసము వచ్చేసరికి గుండె పూర్తిగా తయారైపోతుంది. ఈ కాలములో గర్భపతి అయిన స్త్రీ డాక్టరు సలహా లేకుండా ఇష్టము వచ్చినట్లు మందులు వేసుకున్నట్లయితే పుట్టుబోయే బిడ్డ గుండె నిర్మాణములో లోపము ఏర్పడవచ్చు.

అలాగే గర్భవతులు మొదటి మూడు మాసాల్లో పొట్టుదగ్గర ఎక్కురే పోటోలు తీయించుకున్నా ఇతరత్రా ఎక్కురే కిరణాలు గురితయినా, జర్మన్ మిాజల్స్ అనే పొంగువ్యాధికి గురితయినా, కొన్ని ప్రత్యేకమైన విషజవ్వరాలకు లోనయినా పుట్టుబోయే బిడ్డలో ఇతరత్రా అంగైలైకల్యము కలగడమే కాకుండా గుండె నిర్మాణంలో లోపము ఏర్పడవచ్చు. పోషకాహిరలోపం వల్ల, కొన్ని విటమిన్లు లోపంవల్ల పిండ నిర్మాణ సమయంలోనే గుండె నిర్మాణంలో లోపము ఏర్పడవచ్చు. అందుకని గర్భవతులు మంచి పోషకాహిరము తీసుకుంటూ ఇతరత్రా డాక్టరు సలవోపై జాగ్రత్తగా వ్యవహరించాలి.

అలా చేస్తే కొంతవరకు పిల్లల్లో పుట్టుకతోనే గుండెజబ్బు రాకుండా నివారించవచ్చు. తల్లి ఎంత జాగ్రత్తగా ఉన్నా కొండరు పిల్లలు గుండెజబ్బుతోనే పుట్టుతారు. పుట్టుకతోనే గుండెజబ్బు ఉన్నట్లయితే ఈనాడు దిగులు చెందనవసరము లేదు. ఆపరేషను ద్వారా గుండెలోని లోపాన్ని సరిజేయడం తేలికే. అంతేకాదు, బిడ్డ గర్భములో ఉండగానే ఏదైనా అంగైలక్యము ఉన్నదేమో గుర్తించి బిడ్డ పుట్టుకముందే దానిని సరిచేసే దిశలో ఇప్పుడు వైద్యతప్రము పురోగమిస్తుంది.

30. ఉబ్బసమా? గుండె పెరగటమా?

“ల్రిమిటి నీ బాధ” అడిగాడు డాక్టరు.

“ఇంకేమిటి లెండి - ఉబ్బసం” ఆయాసపడుతూ జవాబిచ్చాడు కొత్త పేషంటు.

“ఎంతకాలం నుంచి ఉబ్బసము వుంది?” మళ్ళీ ప్రశ్నించాడు డాక్టరు.

“అంటే ఎంతో కాలం నుంచి లేదు. ఈ మధ్యే ఆ-ఉబ్బసము ప్రారంభమై నన్ను ఏడిపిస్తోంది. రాత్రిపూట పడుకుని నిద్రపోదామనుకుంటే ఆయాసము, దానికితోడు కాస్త దగ్గరవచ్చి తెగ బాధపడిపోతున్నాను” బాధతో బదులు చెప్పేడా రోగి.

“మరి ఇంతకాలం నుంచి ఏ డాక్టరుకి చూపించుకోలేదా” “రెండు కాళ్ళకూ నీరు పట్టటము దానికితోడు ఆయాసము యొక్కవ అవడంతో ఉబ్బసము అనుకుని మా ఊళ్ళే ఒక నాటు డాక్టరుకి చూపించాను. ఆయన కూడా నాకు ఆయాసము రావడము చూసి ఉబ్బసం అని తేల్చివేసి ఏవేవో మందులు ఇచ్చారు. మొదట్లో కాస్త ఉపకమనం కలిగినా ఇప్పుడు ఈ ఉబ్బసము నా ప్రాణం తోడేస్తుంది. ఇంతకముందు కొద్దిగానే గుండిదడ ఉంటే ఇప్పుడు మరింత ఎక్కువై పోయింది” అంటూ ఆయాసపడ్డాడు కొత్త పేపంటు.

డాక్టరు తన కొత్త పేపంటుని పూర్తిగా పరీక్షచేసి చూశాడు. అతని ఆయాసము మామూలు ఉబ్బసంవల్ల కానేకాదు. అతనికి గుండె పెరిగింది. అది కూడా ఒకటికి రెండు రెట్లు సైజు పెరిగింది. ఇలా గుండె పెరగడము వలన వచ్చే ఆయాసము కూడా ఉబ్బసంలో వచ్చే ఆయాసములో లాగా ఉండబట్టి అలాంటి ఆయాసాన్ని ఉబ్బసం అనుకుని, ఏవేవో మందులు వాడుతూ కొంతమంది బాధపడుతూ వుంటారు.

ఎక్కువకాలం నుంచి అధిక రక్తపోటుతో బాధపడుతున్నవారిలోనూ, గుండెలోని కవాటాలు దెబ్బతిన్న వారిలోనూ, గుండపోటు ఇతర కారణాలవల్ల గుండె కండరాలు బలహీనమైపోయిన వారిలోనూ గుండె పెరుగుతుంది. ఏ కారణంగానైనా గుండె ఎక్కువ పనిచేయవలసి వచ్చినా, రక్తపోటు వంటి కారణాల వలన గుండె మీద ఒత్తిడి ఎక్కువయినా గుండె కండరాలు సాగిపోయి గుండె పెద్దదిగా తయారపడుతుంది. దీనినే ‘పోర్చు ఫెయిల్యూర్’ అంటారు.

గుండె పెరిగిన వారిలో మొదట కనబడే లక్ష్మణము ఆయాసం. ఇది మొదటిలోనే కొండరికి ఎక్కువగా అనిపించవచ్చు. లేదా తక్కువగా అనిపించవచ్చు. విక్రాంతిగా ఉన్నప్పుడు ఏ ఆయాసం లేక పని చేయాలనుకనేటప్పటికి ఆయాసము రావచ్చు. మొదట్లో ఇలా తక్కువలో ఉన్నా తరువాత స్నానము చేయాలన్నా, గడ్డము గీసుకోవాలనుకున్నా ఆయాసము, గుండెదడ మనిషిని గడగడ లాడించేస్తాయి. అంతేకాదు, హాయిగా నడుము వాల్చి నిద్రపోదామనుకున్నా కుదరని పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది.

రాత్రిపూట అంతా హాయిగా నిద్రపోతూ వుంటే తనకి మాత్రము కూర్చుంటే తప్ప హాపిరి తీయలేని స్థితి కలుగుతుంది. గుండె పెరిగిన వారిలో నిదానముగా రెండు కాళ్ళకి నీరు చేరుతుంది. వేలుపెట్టి నొక్కితే గుంటలాగా పడుతుంది. నిదానంగా ఈ నీరు చేరడం అనేది పొట్టకి కూడా పెరిగి పొట్ట వుట్టినట్లు అవుతుంది. ఇటువంటి వారికి మామూలు కంటే, మూత్రవిసర్దన తక్కువ అవుతూ వుంటుంది షైగా నడవాలంటే కాళ్ళు బరువుగా అనిపిస్తాయి. గుండె పెరిగినప్పుడు ఏ పని చేయాలన్నా అలసట అనిపిస్తుంటుంది. ఆకలి కూడా తగ్గపోతుంది. దేనిమిందా ఆసక్తి వుండదు. ఏ విషయాన్ని ఆలోచించలేని నీరసస్థితి

ఏర్పడుతుంది. అహరము లేక, అలోచన లేక, నిద్ర లేక జీవితం బాధామయంగా అనిపిస్తూంటుంది.

గుండె పెరిగిన వారికి హర్షితి విక్రాంతి అవసరం. అహరంలో ఉప్పు వాడకం హర్షితిగా మానివేయాలి. గుండె పెరగడానికి గల కారణాన్ని గుర్తించి మందు వాడాలి. దానికితోడు డిజాక్సిస్, లాసిస్ డెరిఫిస్ లాంటి బిళ్ళలు డాక్టరు సలహాపై వాడాలి. ఆయాసం ఎక్కువగా వుంటే ఆక్రిజన్ కూడా పెట్టాలి. పొగతాగే అలవాటు వుంటే హర్షితిగా మానివేయాలి. వీలైనంతపరకు ఆహరము తేలికగా తీసుకోవాలి. మలబద్రకం లేకుండా చూసుకోవాలి. మనస్సుని ప్రశాంతంగా వుంచుకోవాలి. ఆ నియమాన్ని పొటిస్తూ మందులు వాడితే పెరిగిన గుండె చాలావరకు మామూలు సైజుకి వచ్చేస్తుంది. ఈ రోజుల్లో హర్ష సర్దరీ కూడా బాగా అభివృద్ధి చెందింది కనుక చాలా కేసుల్లో గుండె పెరగడానికి గల లోపాన్ని సరిదిద్ది వారికి ఆనందకర జీవితాన్ని అందించటం తేలికయింది.

31. వంటచేస్తే గుండెజబ్బు వస్తుందా ?

ఒంగారయ్య బోగ్గుగనిలో చాలాకాలం నుంచి పనిచేస్తున్నాడు. కొన్నేళ్ళ నుంచి అతనికి కాస్త దగ్గర - ఆయాసము రావడం ప్రారంభమైంది. డాక్టరుకి చూపిస్తే ట్రోంటైటిస్ అని చెప్పి ఏవేవో మందులు ఇస్తే తాత్కాలికంగా తగ్గిపోయినట్లు ఉండేది. కాని ఇప్పుడు ఆయాసం - దగ్గర మందులకు లోంగకపోగా ఏ కొడ్డిపొటి పని చేయాలన్నా గుండెదడ, ఛాతీలో నోపీ తయారయ్యాయి. పట్టుమని పది అడుగులు కూడా వడివడిగా నడవలేని ప్రతి ఏర్పడింది. తీరా డాక్టరుకి చూపిస్తే హర్షయం అతనికి వున్న ట్రోంటైటిస్ వలననే ఇప్పుడు గుండె పెరిగిందనీ, దానివలననే ఈ బాధలన్నీ వచ్చాయని చెప్పాడు. బోగ్గుగనిలో పనిచేయబడ్డే శ్యాస్కోశ్యాథి వచ్చి నిదానంగా గుండెజబ్బు వచ్చిందని డాక్టరు చెప్పేటప్పటికి బంగారయ్యకి మరింత ఆశ్చర్యం కలిగింది.

అది సరేకాని నిక్కేపంగా వుండే వియుమ్మకి కూడా తానుచేసే పనివల్లే గుండె పెరిగి ఆయాసం, గుండెదడ వచ్చిందంటే ఆశ్చర్యం వేస్తుంది. వియుమ్మ చేసేదేమిా కష్టమైన పని కూడా కాదు. నాలుగు గోడల మర్యాద కూర్చుని పిడకల పొయ్యమాద రోజూ నలుగురికి వంటచేసి పడేయటమే ! ఈ ఇరవై ఏళ్ళ ఏ శరీరశ్రమ లేకుండా గడిచిపోయింది. నాలుగు మెల్లిక్కుతే చాలు, నాలుగుపందల మెట్లు ఎక్కిసున్డానిలా గుండె పట్టుకుని కూలపడి పోతుంది. ఇక దగ్గర ఎప్పుడూ వుండేదే.

బంగారయ్యలో గాని, వియ్యమ్మలో గాని గుండె పెరగడం, దానివలన బాధలు కలగడం ఉన్నాయంటే మూలకారణం వారిలో ఎంతో కాలము నుంచి వారి వృత్తిరీత్యా శ్యాసన్కోశ సంబంధమైన వ్యాధి వుండటమే. కొందరికి శ్యాసన్కోశవ్యాధులు వారు చేసే వృత్తి వలన వస్తే, మరికొందరికి ఇతర కారణాల వలన వస్తాయి. ఇటువంటి వారిలో శ్యాసన్కోశవ్యాధులు తగ్గకుండా మొండిగా సంవత్సరాల తరబడి వుండిపోతాయి. ఘరితముగా కొన్ని సంవత్సరాలకు గుండెమీద ఒత్తిడి ఏర్పడి గుండెజబ్బు వస్తుంది. ఇలా గుండెజబ్బు కలిగించే శ్యాసన్కోశ వ్యాధులలో ఎక్కువకాలం నుంచి ఉండిపోయిన బ్రోంబైటిన్ ముఖ్యమైనది.

బోగ్గుగనులలోగాని, దుమ్ము బాగా రేగే ఘోళ్కరీలోగాని పనిచేసేటప్పుడు మనము తీసుకునే గాలితోపాటు దుమ్ము కూడా ఊపిరితిత్తుల్లోకి ప్రవేశిస్తుంది. అలాగే ఘోళ్కరీ గొట్టాల నుంచి ఎక్కువ పొగవచ్చే చోటు, దుమ్ము ఎక్కువ రేగేచోటు నివసించేవారు తాము పీల్చే గాలిద్వారా దుమ్ముధూళిని ఊపిరితిత్తుల్లోకి పీలుస్తారు. అందువలన ఊపిరితిత్తుల్లోని సున్నితమైన గాలిగొట్టాలు, శ్యాసనాళాలు వాయుడముతో కొంత ప్రవహదార్థము హూరి అవి మూసుకపోతాయి. ఇది దుమ్ము- ధూళి వలననే జరగాలని లేదు. ఇతర వ్యాధిక్రములు ప్రవేశించి కూడా జరగవచ్చు. ఉబ్బసము లాంటి వ్యాధులు చాలా సంవత్సరాలపాటు వున్నప్పుడు కూడా జరగవచ్చు. ఈ రకంగా ఊపిరితిత్తుల్లోని అనేకం చిన్న చిన్న గాలిగొట్టాలు వ్యాధిగ్రస్తమై కుంచించుకొని పోవడముతో శ్యాసన తీసుకున్నప్పుడు ఊపిరితిత్తులు హూర్తిగా గాలితో నిండవు.

మన శరీరములో ప్రతి కణానికి ప్రాణవాయువు కావాలి. ప్రాణవాయువు అందనిదే శరీరంలో ఏ కణమూ సక్రమంగా పనిచేయదు. ఈ ప్రాణవాయువు రక్తం ద్వారానే అందజేయబడుతుంది. మనము శ్యాసించే గాలి ద్వారానే రక్తానికి ఈ ప్రాణవాయువు లభిస్తుంది. రక్తం శరీరములోని ప్రతి భాగానికి ప్రయాణించి దానికి ప్రాణవాయువు అందించి అక్కడ నుంచి బోగ్గుపులును వాయువుని సేకరించి గుండెను చేరుకుంటుంది. గుండె బోగ్గుపులును వాయువుతో వున్న రక్తాన్ని ఊపిరితిత్తుల్లోకి ప్రత్యేకమైన రక్తసాళాల ద్వారా పంపించి అక్కడ బోగ్గుపులును వాయువును వదిలి, ప్రాణవాయువును నింపుకొని వచ్చేటట్లు చేస్తుంది.

దీర్ఘకాలంగా బ్రోంబైటిన్ లాంటి శ్యాసన్కోశ వ్యాధులు ఉన్నవారిలో సున్నితమైన శ్యాసనాళాలు దెబ్బతినిపోవడమే కాకుండా రక్తసాళాలు కూడా దెబ్బతినిపోతాయి. దానితో గుండె ప్రాణవాయువును నింపుకోవటానికి రక్తాన్ని పంపినా అది తగినంత ప్రాణవాయువు లేకపోవడముతో శరీరములోని భాగాలు దానికోసం నిరంతరము వత్తిడిని తట్టుకోవడానికి గుండె మరింత ఎక్కువ రక్తాన్ని మరింత ఎక్కువ బలముతో ఊపిరితిత్తుల్లోకి ప్రాణవాయువు

కోసం పంచ చేస్తూ వుంటుంది. రక్తానికి ప్రాణవాయువు అందదము ఎలా ఉన్నాముందు గుండె కండరాలు అలసిపోయి సాగిపోతాయి. అలా సాగిపోవడముతో గుండె బలహీనమై, పెరిగనట్లు అయిపోతుంది. గుండె పెరగడంతో దాని శక్తి క్షీణించిపోతుంది. గుండె శక్తి క్షీణించి పోవడంతో గుండెదడ, ఆయాసము మొదలైన లక్ష్మాలన్నీ వస్తాయి.

ఎక్కువ కాలము నుంచి ఉభ్యసం ఉండి, దానితో తగిన చికిత్స పొందకపోతే ఊపిరితిత్తుల్లోని శ్యాసనాళాలు, రక్తానాళాలు దెబ్బతినిపోయి గుండె పెరగడానికి అవకాశం ఉంది. అందుకని ఉభ్యసమే కదా అనో, ఎప్పుడూ ఉండే దగ్గు, ఆయాసమే అనో శ్యాసన్కోశ వ్యాధులను నిర్మక్కము చేయుకూడదు. కొంతమంది తనకు వర్షాకాలం వచ్చినా, చలికాలం వచ్చినా దగ్గు-ఆయాసం సహజమే అంటూ ఆ కొద్దిపొటి బాధను సంవత్సరాల తరబడి నిర్మక్కము చేస్తూ ఉంటారు. ఇలా నిర్మక్కము చేస్తే కొందరిలో ఇటువంటి గుండజబ్బు రావడానికి ఆస్థార్థం వుంది. ఒకసారి ఊపిరితిత్తులు దెబ్బతినిపోయి, ఆపైన గుండె పెరిగితే మళ్ళీ మామూలు ఆరోగ్యస్థితి రావడము కష్టము. అందుకని శ్యాసన్కోశవ్యాధులను నిర్మక్కం చేసి ఊరుకోక డాక్టరు సలహాపై పెసిలిన్, టెట్రాసైకిలిన్స్ వంటి యాంటిబయాటిక్స్, ట్రోంకోడైలాటాల్స్ వాడటము అవసరము. అలాగే దుమ్మురేగే పరిశ్రమలలో పనిచేసేవారు ముక్కుతీ తప్పుకుండా గుడ్డను ‘మాస్క్’ లాగా థరించడము అవసరము. ఇంతేకాదు, ఇటువంటివారు తరచు వైద్యపరీక్ష కూడా చేయించుకుంటూ వుండాలి.

32. గుండెజబ్బులేకుండానే గుండెనొప్పి అనిపిస్తుందా?

“మంజూ, ఎందుకలా నీరసంగా వున్నావు? ఒంట్లో బాగుండలేదా?”

“ఏమోనండి ఈ మధ్య అప్పుడప్పుడు ఛాతీలో నొప్పి వస్తోంది. ఏదో పళ్ళచిగువున తిరిగేస్తున్నాను” అంటూ భర్త కుమార్కు జపాబిచ్చింది.

“అరే మరి నాకింతపరకు ఎందుకు చెప్పలేదు? రేపే డాక్టరుకు చూపించుకో” అంటూ తాను త్వరగా భోజనం మగించేసి, మంజుని విక్రాంతి తీసుకోమన్నాడు. మంజు వెళ్లి ఇంకా మంచంమాద నడుము వాల్పునేలేదు. ఇంతలోనే ఆమెకు ఛాతీలో ఎడమవేపున బాగా నొప్పిలా అనిపించింది. కత్తితో పొడుస్తున్నట్లు నొప్పి అనిపించి తల తిరిగి, కట్టు బైర్చు కమ్మినట్లు అయిపోయింది. గాలికోసము ఆరాటమా అన్నట్లు త్వరత్వరగా గాలి పీలుస్తూ వదలసాగింది. మంజు పరిస్థితి అకస్మాత్తుగా ఇలా విపరీతంగా మారిపోవడంతో భయపడిపోయిన కుమార్ ఆమెను డాక్టర్ దగ్గరికి తీసుకువెళ్ళాడు. డాక్టరు అంతా పరీక్షచేసి అదేమీ గుండెజబ్బుకాదనీ, కేవలము భయంవల్ల, అందోళనవల్ల అలా వస్తోందని చెప్పాడు.

“అదేమిటి డాక్టర్, గుండెజబ్బు వచ్చినవారిలో వుండే లక్ష్మాలన్నీ ఈమెలో కనబడుతూ ఉండే గుండెజబ్బు కాదంటారేమిటి? ” అంటూ అనుమానముగా అడిగాడు కుమార్.

గుండెజబ్బు లేకపోయినా మనస్సులో గుండెజబ్బు గురించి భయము వుండబట్టే ఆ లక్ష్మణాలన్నీ వున్నట్టే కనబడతాయి. మంజు ఒకట్టే కాదు, జీవితములో ప్రతి వ్యక్తి ఎప్పుడో ఒకప్పుడు తనకి నిజంగానే కొద్దో గొప్పు గుండెపోటు వచ్చినట్లు భావించి భయపడతారు. అలా భయపడనివారు ఎవరూ వుండనే ఉండరని ఖచ్చితముగా చెప్పవచ్చు. కూడా.

కానీ అధిక సంఖ్యాకులు వెంటనే తమాయించుకుని తమకి గుండెజబ్బు రావడమేమిటని, దాని గురించి ఆలోచించడమే మానివేస్తారు. కానీ కొందరు ఏమాత్రం ఛాతీలో నొప్పి వచ్చినా గుండెజబ్బే అని అదిరిపోతూ వుంటారు. ఇటువంటి వారికి ఛాతీలో నొప్పి రానవసరమే లేదు. మనస్సులో అందోళన, ఆవేదన, ఆలోచన వీటిలో ఏ ఒక్కటి కాస్త తీవ్రముగా వచ్చినా గుండెపోటు వచ్చినట్లు అనివిస్తుంది. వీరిలో గుండె ఎంత ఆరోగ్యముగా వున్న, తమలో కలిగిన లక్ష్మణాలు గుండెపోటు వల్ల ఎందుకు కాకూడదు అంటే అందోళన చెందుతారు.

సొధారణముగానే మనస్సులో ఏమైనా భయము కలిగినా, అందోళన చెలరేగినా ఆవేశపడి గుండె వేగముగా కొట్టుకోవడముతో పాటు బరువెక్కినట్లువుతుంది. అటువంటప్పుడు గుండె గురించి భయము కలిగినప్పుడు వేగముగా కొట్టుకోనక ఏమవుతుంది? దానితో పాటు గుండెదడ, ఆయసము, అతి సీరసం, చెప్పలేనంత అలసట, గుండలో నొప్పి ఒకదాని తరువాత మరొకటి వచ్చేస్తాయి. ఇటువంటి వారిలో వచ్చే గుండెనొప్పి ఛాతీకి మధ్యలో అనిపించి, అదే నొప్పి కుడిభుజంలోకి కుడి చేతికి ఇతరత్రా ప్రయాజిస్తుంది. మానసిక బలహీనత కలవారికి గుండె దడతో పాటు శ్యాస ఎక్కువసార్లు గాని, తక్కువసార్లుగాని తీయడము, శ్యాస తీసేటప్పుడు ఎక్కువగా అదుర్దాపడటము, అందోళన చెందడము సహజము. అటువంటి మానసికస్థితి నిజముగా గుండెపోటు వచ్చే వారిలో కనబడదు.

గుండెజబ్బు లేనిదే వున్నదని ఆందోళన చెందేవారిలో నిజముగా గుండెపోటు వచ్చినవారిలోలాగా ఒళ్ళంతా చమటలు పట్టదు. వీరికి కేవలము చంకల్లోను, అరిచేతుల్లోను చమటలు అధికముగా పడతాయి. తల తిరుగుతున్నట్టే అనిపిస్తుంది. స్పృహ కోల్చేయినట్లు పడిపోతారు కూడా. అలాంటపుడు పిచ్చికలలు- వచ్చి, అరిచి గందరగోళము చేసి ఎదుటివారిని గాథరాపెడుతూ ఉంటారు. ఇటువంటి విపరీత మానసికస్థితి గుండెజబ్బు వచ్చిన వాళ్ళలో చాలా తక్కువ. ఏమిా లేనిదే గుండెనొప్పి వచ్చేసిందేమోనని త్రఫుపడే వారిలో ఇష్టము వచ్చినట్లు కాళ్ళు - చేతులు ఊపేయడము, చేతులు చేతివేళ్ళ వంకర్లు తిశ్చేయడము, సరిగ్గా మాట్లాడలేకపోవడము ఉంటాయి. ఇవన్నీ స్ఫూర్తిసిన వల్లనే కాని గుండెనొప్పి వల్ల కానేకాదు.

ఏ సినిమా చూస్తున్నప్పుడో స్నేహితులతో మాటల్లాడుతున్నప్పుడో హరాత్తుగా కొందరికి గుండెపోటు వచ్చినట్లు అవుతుంది. ఆ నొప్పి కూడా ఛాతీలో ఎడమవైపు కత్తితో పొడిచినట్లో, సూదులతో పొడిచినట్లో అనిపిస్తుంది. కానీ నిజమైన గుండెనొప్పి గుండెని పట్టుకుని పిందేస్తున్నట్లు అవుతుంది గాని కత్తితో పొడిచినట్లు, సూదులతో గుచ్చుతున్నట్లు ఉండదు. సినిమా చూస్తున్నప్పుడో మరొక సమయములోనో వారిలో ఇలా అనిపించడానికి వారికి తెలియకుండా మానసికంగా ఉద్రేకపడటమో ఇప్పములేని నంఖుటన జరగటమో కారణమవుతుంది. థలాన కారణము వల్ల తమకు ఇలా జరిగిందని వారు కూడా గుర్తించలేరు. గుండెనొప్పి వచ్చిందని మానసికంగా భయపడినవారు సాధారణముగా స్పృహకోల్పోయి గుడ్లు తేలేయరు. మనస్సులో తెలియకుండా కలిగే భయము పైక్కో సౌమాటిక్ హోర్ట్ డిసెంబ్ వారికి మానసికంగా దైర్యాన్ని కలిగించాలి. వారిలో ఉండే అందోళనలను, ఆవేదనలను, ఆలోచనలను, మానసిక ఒత్తిడి పరిస్థితులను తొలగించడానికి క్షీణి చేయాలి. కాంపింజ్ వాలియం వంటి ట్రాన్స్‌ఫోర్మేజర్స్ కూడా చాలావరకు మానసిక ఆందోళనలను తొలగించడానికి తోడ్పడతాయి. గుండెనొప్పి కేవలము మానసికమైనదని నిర్దారణ చేసేముందు కొందరి విషయములో కొన్ని పరీక్షలు చేయడము అవసరము.

33. ఎక్కువ రక్తం వుంటేనే రక్తపోటు వస్తుందా ?

“లీకు తలనొప్పిగా ఉండటానికి, తల తిరిగినట్లుగా వుండటానికి రకంతపోటే కారణం. మందులు వాడాలి” అంటూ సలహ ఇవ్వాడు డాక్టర్. తనకి రక్తపోటు ఉండని డాక్టర్ చెప్పగానే అచ్చుతరావుకి ఆశ్చర్యము కలిగింది.

“డాక్టర్! అనశే నేను బిక్కువాడానికి. దానికితోడు గంపెడు పిల్లలు బలమైనాహారము ఏం తింటున్నానూ రక్తపోటు పెరగడానికి? శరీరములో రక్తము ఎక్కువ ఉంటేనేకదా రక్తపోటు వచ్చేది? మరి నాకు రక్తపోటు ఎలా వస్తుంది?” అంటూ అతను అనుమానంగా అడిగాడు.

అచ్చుతరావు ఒక్కడేకాదు. చాలామంది రక్తపోటు రావడానికి రక్తం ఎక్కువ అవడము కారణము అని భావిస్తూ వుంటారు. అందుకనే రక్తపోటు వుండి తల తిరుగుతున్నా, తలనొప్పి అనిపిస్తున్నా ఏదో పైత్యము చేసిందనో, వేడి చేసిందనో సరిపెట్టుకుని నిమ్మకాయ రనము, అల్లంరనం తాగుతూ ఉంటారు.

రక్తపోటు రావడానికి రక్తము పెరగడము కారణము కానేకాదు. రక్తము తక్కువగా ఉన్నవారిలోను, లేనివారిలోను సమానముగానే రక్తపోటు వస్తుంది. రక్తనాళాలు గోడలమాద అందులో ప్రవహించే రక్తము వత్తిడి ఎక్కువ అవడాన్ని రక్తపోటు పెరగడము అంటారు.

80 కేసుల్లో రక్తపోటు పెరగబడానికి ఘలానా కారణము అని చెప్పడానికి వీలు ఉండదు. సాధారణంగా ఇటువంటి రక్తపోటు 45, 60 సంవత్సరాల వారిలో కనబడుతుంది. వయస్సు పెరుగుతున్న కొద్దీ రక్తనాళాలు సాగే గుణాన్ని కోల్పేయి, గల్భిపడటంవల్ల కాని, ఇతర కారణాలవల్ల కాని సునాయాసంగా ప్రవహించే రక్తము ఇప్పుడు రక్తనాళాల గోడలమీద ఒత్తిడి చేస్తూ ప్రవహిస్తుంది. అదే రక్తపోటుకు మూలము.

ఆరోగ్యవంతులలో సాధారణముగా రక్తపోటు 120/80 వుంటుంది. అయితే 140/90 దాకా కూడా ఉండవచ్చు. ఇంతకంటే రక్తపోటు ప్రమాణము ఎక్కువగా ఉంటే గుండిమీద కూడా వుత్తిడి పెరుగుతుంది. రక్తపోటు పెరిగిందంటే శరీరంలోని ప్రతి అంగానికి రక్తాన్ని సరఫరా చేయడానికి గుండె తన శక్తికి మించి ఎక్కువ శ్రమ చేయవలసి వస్తుంది. ఎక్కువ కాలము అలా గుండె కండరాలు శ్రమపడితే గుండెదడ, ఆయాసము కూడా ప్రారంభము అవుతాయి. నిదానంగా గుండె కండరాలు సాగిపోయి గుండె పెరుగుతుంది. అందుకనే మొదటి దశలోనే రక్తపోటుకు సరయిన చికిత్స పొందాలి. మొదటి దశలోనే మందులు వాడినట్టయితే రక్తపోటును తేలికగా అదుపు చేయవచ్చు. లేకపోతే రక్తపోటువల్ల ప్రాణాపాయము కలిగించే గుండెనొప్పి, పక్కనాతము రావడానికి అవకాశము ఉంది. కొందరికి నలభయి సంవత్సరాలకంటే ముందుగానే రక్తపోటు ఎక్కువ అవడానికి అవకాశము ఉంది. స్ట్రీలలోకంటే పురుషులలో రక్తపోటువల్ల దుష్పలితాలు ఎక్కువ. సాధారణంగా స్ట్రీలు రక్తపోటు ఎక్కువవున్నా చాలావరకు తట్టుకోగలుగుతూ ఉంటారు. అందుకనే రక్తపోటు వల్ల కలిగే దుష్పలితాలని పురుషులతో పోల్చిచూస్తే స్ట్రీలలో 50 శాతము మాత్రమే కలుగుతూ ఉంటాయి. రక్తపోటు రావడము అనేది వంశపారంపర్య లక్ష్మణాలు కూడా. తల్లిదంప్రట్లో ఒకరికి రక్తపోటు ఉంటే నలుగురు పిల్లల్లో ఒకరికి రక్తపోటు రావడానికి ఆస్కారము ఉంది. అలా కాకుండా తల్లిదంప్రట్లు ఇద్దరికి రక్తపోటు పుంటే నలుగురు పిల్లల్లో ముగ్గరికి రక్తపోటు రావడానికి అవకాశము వుంది.

ఆపోరంలో అధికంగా ఉన్నప్పుడే వారిలో కూడా రక్తపోటు లక్ష్మణాలు కలగడానికి ఆస్కారము వుంది. మానసిక అందోళనలతోనూ, ఆవేద్ధవలతోనూ సతమతమయ్యే వారిలోనూ, ఎల్లప్పుడూ చికాకుతో చిరుబుర్చులాడే వారిలో రక్తపోటు నిదానంగా కనిపిస్తుంది. స్నాలకాయల్లోనూ, చక్కిర వ్యాధి ఉన్నప్పారిలోనూ, కొవ్వుళాతం అధికంగా పుండే వారిలోనూ, రక్తపోటు రావడానికి మరింత అవకాశము ఉంది. రక్తపోటు తీవ్రత బట్టి ఆ వ్యాధి లక్ష్మణాలు ఏర్పడుతూ ఉంటాయి. ఇటువంటి వారిలో తలనొప్పి, తల తిరగడము, గుండెదడతోబాటు, ఏ పనినీ త్రద్ధతో ఆలోచించి చేయలేకపోవడము, ఏకాగ్రత కొరవడటం, ఊరికినే అలసిపోవడము సహజము.

ఎక్కువమందిలో రక్తపోటు రావడానికి స్వప్షమైన కారణం తెలియకపోయినా కొందరిలో మూత్రము మూత్రపిండాలవ్యాధి రావడము వల్లనో, ఎడినల్స్గ్రంథిక కణితి ఏర్పడమువల్లనో, ఇతర అంతర్స్గ్రంథుల విషయములో అస్తవ్యస్తత ఏర్పడడం వల్లనో రక్తపోటు రావడానికి ఆస్కారము వుంది. ఇటువంటి కేసుల్లో కారణాన్ని గుర్తించి దానిని సరిచేసినట్లయితే రక్తపోటు లేకుండా పోతుంది.

కేస్సర్వ్వయ్యాధిలాగానే రక్తపోటు కేస్సర్ ఒకటి ఉంది. ఇది ముఖ్యంగా 20-40 సంవత్సరాల మధ్య వయస్సులలో వస్తుంది. ఈ ప్రాణాంతకమైన రక్తపోటు లక్ష్ణాలు చాలా త్వరిత్వరగా పెరిగిపోతాయి. ఇటువంటి రక్తపోటు వ్యాధిని ముందుగానే గుర్తించి జాగ్రత్త వహించకపోతే కంటిచూపు దెబ్బతినిపోవడము, వాంతులు అపుతూ ఉండటము, తరచూ మూత్రవిసర్జన చేయవలసి రావడము, కాళ్కి నీరుచేరి వుఱ్ఱడము, తల తిరగడము, ఆయాసము అనిపించడము మొదలైనవి వస్తాయి.

కొందరికి మూత్రంతోపాటు రక్తము పడటము, అడపాదడపా ముక్క వెంట రక్తము కారడము, దగ్గ వచ్చి నోటివెంట రక్తము పడటము జరుగుతాయి. మామూలు రక్తపోటులో లక్ష్ణాలు నిదానంగా పెరిగితే ఇందులో మూత్రము అతిత్వరగా ఒకదాని తరువాత మరొక దుష్పలితము బయటవడుతూ ఉంటుంది. అయితే ఇటువంటి ప్రమాదకరమైన రక్తపోటు అరుదు. రక్తపోటు ఎటువంటిదనేడి నిర్దయించేది డాక్టరు. దానికి తగిన విధంగా చికిత్స పొందవలసిన బాధ్యత రోగిది. అందుకని రక్తపోటు లక్ష్ణాలు కనిపిస్తే, వెంటనే డాక్టరుని సంప్రదించడం అవసరం.

34. తామర అంటువ్యాధా ?

తీమర మూత్రము తగిలితే పూర్తిచికిత్స పొందితే తప్ప వదిలించుకోవడము ఎవరి తరం కాదు. తామర అనేక రకాలు. సాధారణంగా ఒంటిమిాద కనబడే తామరని రింగ్వార్న్ అని అంటారు. మామూలుగా చాలా వ్యాధులు వైరన్, బాస్టీరియా క్రిములవల్ల వస్తాయి. కానీ తామర మూత్రము మన చర్చంమిాద అతి సూక్ష్మమైన చెట్లు నాటుకోవడము వల్ల వస్తుంది. చెట్లేమిటీ, అది చర్చము మిాద నాటుకోవడమేమిటీ, అది చర్చవ్యాధిని కలిగించటమేమిటని ఆశ్చర్యం కలగవచ్చు. కానీ నిజంగానే తామర వృక్షజ్ఞతికి చెందిన ఘంగసు వల్ల వస్తుంది. ఘంగసుకి తక్కిన చెట్లుపల్లి చెట్లవేట్లు, కొమ్మలు, అకులు లేకపోవచ్చు. అయినా ఘంగసుని బాస్టీరియా క్రిమియా లేదా మరేడైనా అని పరిశీలించినప్పుడు దానిని

వృక్షపంచానికి చెందినదిగా గుర్తించడము జరిగింది. అతి వామన వృక్షము అయిన ఈ ఘంగసు, మనిషి చర్చము మిాద, శరీరము లోపల, అలాగే జంతువుల మిాద పెరిగి వ్యాధి లక్షణాలని కలిగిస్తుంది.

సాధారణంగా తామర గజ్జల్లోను, చంకల్లోను, పిరుదుల మిాద, నడుము చుట్టూ వ్యాపించడం దురద కలిగించడం చూస్తాం. కానీ శరీరములో ఎక్కడైతే ఎక్కువ చమట పట్టుతుందో, గాలి - వెలుతురు తగలకుండా ఉంటుందో ఆటువంటి చోట్ల తామరకి సంబంధించిన ఘంగసు చక్కగా మనగలుగుతుంది. అలాగే శరీరం మిాద దెబ్బలు తగిలి గాయం ఏర్పడిన చోట చర్చము అనారోగ్యముగా ఉన్నచోట ఘంగసు తేలికగా చోటు చేసుకొని పెరుగుతుంది. శారీరకంగా బిలహీనంగా ఉన్నపారిలో కూడా ఈ తామర తేలికగా వస్తుంది. అలాగే గాలి ఆడకుండా ఎప్పుడూ దుస్తులు వేసుకునే వారిలో కూడా దానికి తగ్గట్లు శరీర శుద్ధతని జాగ్రత్తగా పాటించకపోతే వారిలో తామర తేలికగా వస్తుంది. సాధారణంగా ఒకరికి తామర ఉంటే వారిలో కలిగిసెయిని వుండే వారికి తామర తేలికగా సంక్రమిస్తుంది. కానీ మంచి ఆరోగ్యము ఉండి, శరీర శుద్ధతని జాగ్రత్తగా పాటిస్తూ, వదులుగా ఉండే దుస్తులు ధరిస్తూ, గాలి వెలుతురు తగిలేటట్లు చూసుకుంటే ఉంటే వారితో ఉన్నపారికి తామర సంక్రమించడము అరుదు.

తామరకి సంబంధించిన ఒక రకమైన ఘంగసు చర్చంపైపొరల్లోనే పెరగవచ్చు. మరొక రకమైన ఘంగసు చర్చముపొరలని చేధించుకుని మరింత లోపలికి ప్రయాణించి వ్యాధి లక్షణాలను కలిగించవచ్చు. తామర కేవలము చర్చానికి రావడమే కాదు, వెంట్లుకలకీ, చేతి - కాళ్గోళ్ళకి కూడా వస్తుంది. ముందే మనము తెలుసుకున్నట్లుగా ఘంగసు అనేక రకాలు. కనుక దాన్నిబట్టి అవి శరీరంలో పెరిగే స్థలాలు, కలిగించే వ్యాధి లక్షణాలు వేరువేరుగా ఉంటాయి.

సాధారణంగా ఒంచిమిాద వివిధచోట్లు కనబడే తామరని “రింగ్ వార్క్” అని అంటారు. మామూలుగా చాలికబండ ఆట ఆడేటప్పుడు, మ్యాజికల్ షైర్ ఆట ఆడేటప్పుడు గుండ్రంగా కూర్చున్నట్లు - చర్చవ్యాధిని కలిగించే ఈ ఘంగసు కూడా రింగులోలాగా మధ్యలో ఖాళీ ఉంచి గుండ్రంగా లైనులో పెరిగి మనతో ఆటలాడుకుంటుంది. చర్చముమిాద వ్యాధి లక్షణాలు రింగ్ రూపములో కనబడబట్టి ఇటువంటి తామరని రింగ్ వార్క్ అని అంటారు. అయితే ఈ వ్యాధి శరీరము మిాద ఒకచోట ఉంగరము మాదిరిగా చిన్నదిగా కనబడితే మరొకచోట అరచేతి అంత పెద్దదిగా గుండ్రంగానో, కాస్త వంకరబీంకరగానో ఏర్పడవచ్చు. ఈ రకంగా మొఖం మిాద, మెడమిాద, పొట్ట - వీపు మిాద, కాళ్గు - చేతుల మిాద

తామర రావడము జరిగి, అమిత దురద్ కలిగిస్తుంది. మొదట్లో తామర రింగ్స్ రూపంలో బయలుదేరిన తర్వాత ఆనేకము ఇటువంటి రింగ్స్ తయారయి కలిసిపోయి వేరువేరుగా తేడా తేలియకుండా తట్టలాగా తయారపుతుంది. తామర అంచుల్లో పొక్కులాగా తయారవడము, పెచ్చులాగా కట్టడం, కొన్ని కేసుల్లో చీముపట్టి చీము పొక్కులు లేవడము కూడా జరుగుతుంది. తామర వచ్చినచోట్ల దురదతో గోకి, మళ్ళీ అవే గోళ్ళతో శరీరము మిాద మరోచోట గోకితే అక్కడ ఈ తామర మొదలౌతుంది.

చాలామందిలో తామర గజ్లల్లోనూ, పిరుదుల మిాద వచ్చి తరచు దురద పుట్టడము, తామర వచ్చిన చోట్ల చర్చము దళసరిగా మారి నల్లగా కనిపించడము జరుగుతుంది. గజ్లల్లో ప్రారంభమైన తామర నిదానంగా నడుము దగ్గరికి ప్రాకి అక్కడి నుంచి శరీరము మిాద ఇతర చోట్లకి సంక్రమిస్తుంది. తామర తలవెంతులకి వచ్చి వెంతుకలు రాలిపోవడము, కాళ్ళు - చేతులు గోళ్ళకి తామర వచ్చి పుష్పిగోళ్ళలాగా మారడము సర్పసాధారణ విషయము. అలాగే చేతిపేళ్ళ సందునా, కాళ్ళపేళ్ళ సందునా తామరకి సంబంధించిన ఘంగసుచేరి పాచినట్లు అవుతుంది. ముఖ్యంగా తరచు నీళ్ళలో చేతులు కాళ్ళు తడిసేహారికి ద్రేళ్ళసందున తామర రావడము జరుగుతుంది. అయితే ఈ తామర ఒంటిమిాద వచ్చిన తామర రూపములో వుండదు. కనుక అది తామర అని భావించక ఎందువల్లో పాచిందని భావిస్తారు. కాని అది కూడా ఘంగసు వల్ల వచ్చే ఒక రకమైన తామర.

తామర చాలా మొండి చర్చయ్యాధి. అందుకని అది పూర్తిగా తగ్గిపోయేవరకు గ్రిసోఫిల్వైన్ టాబ్లెట్లు, డాక్టారిన్, మల్టిఫంగన్, విటఫీల్డ్ వంటి ఆయంటోమెంట్లు వాడాలి. శరీర శుఫ్రతని చాలా జాగ్రత్తగా పాటించాలి. తామర వచ్చినప్పుడు రెండవ వారికి సంక్రమించకుండా జాగ్రత్త వహించాలి.

35. పుట్టుకత్తులో ప్రక్కవాతం ఉంటుందా ?

ప్రక్కవాతము వచ్చినవాళ్ళు కుంటుతూ నడిచారన్నా పోలియో వచ్చిన వాళ్ళు కాలుపొట్టి అయిపోయి వంగి నడిచారన్నా అర్థం చేసుకోవచ్చు. కాని కొందరి కాళ్ళపైకి చూడటానికి మామూలుగానే ఉండాయి. పోలియోలో మాదిరిగానే కాళ్ళు సన్నగా కూడా ఉండవు. కాని వారు సజ్ఞాపుగా నాలుగు అడుగులు కూడా వేయలేరు. పిక్క కండరాలుగాని, తొడకండరాలు గాని, బిగపట్టడం వల్ల తప్పటడుగులు వేస్తారు. అలాంటి వారిలో కొందరి

నడక “కత్తెర నడక”లూ ఉంటుంది. నడవబోతే రెండు కాళ్ళు “క్రాస్” అవుతాయి. ఇంకాందరి విషయంలో కాలుపైకి ఎత్తబోయే సరికల్లా కండరాల్లో “జర్డ్” వస్తుంది. తిరిగి ఆడుగు వేయబోతే ఫటమని పాదం నేలకేసి విదిలించబడుతుంది. ఇలా ఎప్పుడో ఒక్కసారి కాదు, నడిచినప్పుడల్లా జరుగుతుంది. ఇదంతా నడకకు సంబంధించిన వ్యవహారము.

పదిహేను సంవత్సరాలు వచ్చినా చొంగకార్బూకుంటూ మహజడ్డిగా కనపడేవారి వ్యవహారము మరొకటి ఉంది. ఏరు శారీరకముగా ఎంత ఎదిగినా మేధస్సు వికసించదు. మాటరాదు. మూత్రి కూడా మూత్రబడి పుండరు. మాట్లాడాలని అనుకుంటారు. కానీ మాటలు బదులు అరుపులాంటి వింత శబ్దాలు వెలువడతాయి. కాళ్ళు, చేతులు వంకర్లు తిరిగి మునగదీసుకుని ఉంటాయి. వాటిని తిన్నగా లాగణోతే మరింత భిగ్దిసుకుని వోతాయి.

నేలమిద కాళ్ళు బాధకుంటూ నడవటానికి వయస్సు వచ్చినా, చంక దిగెల్క చొంగకార్బే స్థితిలో ఉండటానికి కారణము ఒక్కబే.. ప్రత్యేక పరిస్థితుల్లో మెదడు నరాలు పుట్టుకలోనే దెబ్బతినడం వల్ల ఇటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. మెదడుకు సంబంధించిన ఈ విపరీత పరిస్థితిని “సెరెబ్రల్ పార్టీ” అంటారు. సెరెబ్రల్ పార్టీని ఒక విధమైన పక్షవాతంగా చెప్పుకోవచ్చు. శరీర కండరాలను సక్రమముగా కదిలించే నరాలు దెబ్బతినడము వల్ల ఇటువంటి అస్తవ్యస్తత ఏర్పడుతుంది.

సెరెబ్రల్ పార్టీకి సెరెబ్రల్ ఎనాక్స్‌మియా ముఖ్యకారణం. మెదడులోని నరాలకు ప్రాణవాయువు ఏ మాత్రము తక్కువ అందినా అవి శాశ్వతముగా దెబ్బతినిపోతాయి. కాన్ని అవడము చాలా ఆలస్యము అయినా, బిడ్డ పుట్టగానే కొంతసేపటివరకు ఏడవకపోయినా, మెదడుకి తగిన ప్రాణవాయువు రక్తము ద్వారా అందరు. కొందరు పిల్లలు శరీరం ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో సిరారంగులోనికి మారిపోతుంది. తరువాత వారు కోలుకుని మామూలుగా ఏడ్చినా బిడ్డ పుట్టగానే మెదడుకి తగిన ప్రాణవాయువు అందకపోవడముతో నరాలు దెబ్బతింటాయి.

ఇలా నరాలు దెబ్బతిన్నప్పుడు ముఖ్యమైన నర్వ్స్ సెంటర్స్ దెబ్బతింటే ఆ బిడ్డకు శాశ్వతముగా బుద్ధి వికసించదు. కండరాలమిద ఆదుపు ఉండరు. మాటలురావు, చేతులుండవు. నోటిపక్కనుంచి చొంగకారుతూ ఉంటుంది. శరీరములోని కండరాలు కూడా సరిగా ఉండకపోవడము వల్ల బిగుసుకుపోయి కాళ్ళు, చేతులు వంపులు తిరుగుతాయి.

సెరెబ్రల్ పార్టీకి కేవలము మెదడుకు ప్రాణవాయువు అందకపోవడము ఒక్కబే కారణము కాదు. తల్లి గర్భములో ఉండగా బిడ్డ మెదడు ఎదుగుదలలో లోపం ఏర్పడవచ్చు. మెదడులో కంతులు ఉండవచ్చు. కొన్ని కేసుల్లో ఏ కారణమూ ఉండరు. కానీ వారిలో

నాడీమండలము దెబ్బతిన్న లక్ష్మాలు కనబడతాయి. నిశితముగా పరిశీలిస్తే మేనరికాలు, దగ్గర సంబంధికుల్లో వివాహము చేసుకోవడము లాంటి కారణాలు ఇటువంటి పిల్లలు పుట్టడానికి హేతువు అని తేలుతుంది. నెలలు నిండకుండా పుట్టే పిల్లల్లోను, తల్లి గర్భవతిగా ఉండగా వచ్చే కొన్ని వ్యాధుల దుష్పలితాల వల్ల కూడా సెరెబ్రల్ పాట్స్ వస్తుంది.

ఒక విధముగా చెప్పాలంటే సెరెబ్రల్ పాట్స్ ని పుట్టుకతోనే వచ్చే పక్షవాతం అనవచ్చు, దీని లక్ష్మాలు వెంటనే కనబడతాయి కూడా. కాళ్ళు చేతుల్లోని కండరాలు బిగదీసుకుని వుంటాయి. సరిగా పాటు తాగలేరు. కొండరికి ఫిట్టు కూడా వస్తాయి. రోజులు గదుసున్న కొద్దీ వయసుకు తగ్గమాటలు, చేతులు వారిలో కనబడవు. మొదడు నరాలు కొద్దిగా దెబ్బతిన్నవారిలో, వారు ఎదుగుతున్నకొద్దీ కండరాల లోపము బయటపడుతుంది. ఇటువంటి కేసుల్లో ఒకే కాలులోని కండరాలు పనిచేయక, ఆ కాలు మాత్రమే నడుస్తున్నప్పుడు బిగదీయడమో, ఎత్తి ఎత్తి వేయడమో జరుగుతుంది. కొండరిలో రెండుకాళ్ళు సరిగ్గా పనిచేయకపోవచ్చు. మరికొండరికి కాళ్ళు - చేతులు మొత్తం పనిచేయకపోవచ్చు. చాలామందికి అసలు విషయం తెలియక ఇదంతా కండరాల్లోని బలహీనత అనుకుంటారు. పుట్టుకతోనే మెదడులోని నరాలు దెబ్బతినడము ఇందుకు కారణం అని గుర్తించరు. అలాగే తమ పిల్లలకు తెలివితేటలు లేవని జిడ్డిగా ఉన్నారని తల్లిదంట్రులు బాధపడుతూ ఉంటారు. వీరికి కూడా చాలామందిలో సెరెబ్రల్ పాట్స్ యే కారణము.

కాన్ని సమయములో ఎక్కువసేపు నొప్పులు పడకుండా, అసుపత్రిలో దాక్షరు పర్యవేక్షణలో కాన్ని తేలికగా అయ్యేటట్లు చూసుకుంటే పుట్టిన బిడ్డ విషయంలో వెంటనే తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకునేటట్లయితే, పిల్లలలే సెరెబ్రల్ పాట్స్ వల్ల అంగ్వైకల్యం కలగకుండా జాగ్రత్తపడవచ్చు. సెరెబ్రల్ పాట్స్ విషయంలో చేయగలిగేది చాలా తక్కువ. అందువల్ల బిడ్డ కదుపులో ఉండగానే పూర్తి వైద్య సహకారం పొందాలి.

నాటువైద్యం - నీప్పాలు

1. చంటిబిడ్డ జిబ్బుకు చురకల వైద్యం

సుభాషిణి చూడటానికి అప్పరనలా చక్కగా ఉంటుంది కాని ఏమి లాభం. చందమామలో మచ్చలున్నట్టే సుభాషిణి నుదురుమిాద కనబడేమచ్చ, ఆమెను చూసిన ప్రతీహారికి ఎంతో బాధ కలిగిస్తుంది. అంత అందమైన అమ్మాయి ముఖంమిాద ఈ మచ్చ యొందుకు ఉందని దిగులుపడిపోతూ ఉంటారు. సుభాషిణి మాత్రం ఏం చేయగలదు? చిన్నతనంలో ఆమెకు హారాత్మకగా వంకరలు తిరిగిపోతూ, కాళ్ళు - చేతులు కొట్టేసుకోవడము, కనుగుడ్డు ఏదో ఒక పక్కకు తిరిగిపోవడం, దవడలు బిగుసుకొని పోయి నోటివెంట నురుగురావడం జరిగిందట. పసిపిల్లకి ఇలా “చంటిబిడ్డ గుణం” కనబడటంతో తల్లిదండ్రులు కంగారు పడిపోతూ వుంటే చుట్టుపక్కల ఉండే వారంతా హడావుడిగా గుమిగూడారట. అందులో ఒకాయన త్వరత్వరగా చుట్టు వెలిగించి, దానితో నొసటిమిాద అంటకాల్చాడట. ఇంకాకోలుకోక పోయేసరికి ఆ కాలుతున్న చుట్టునే మెదవెనుక కూడా అంటించాడట. ఇంకో ఆయన రెండు చేతులతో బిడ్డను పట్టుకొని పైకి ఎగరేసి పట్టుకోవడం చేశాడట. ఇక అమ్ములక్కల విషయం చెప్పునవసరమే లేదు.

ఇంట్లో ఉన్న బుట్టెడు ఉల్లిపాయల్ని బోర్డించి తలొక ఉల్లిపాయ చిదిపి ముక్క దగ్గర వాసన చూపించసాగారట ఎలాగ్రైతేనేం పదనిమిపాల తరువాత సుభాషిణికి తెలివి వచ్చింది.

ఇంతలో దాక్షరుకి కబురుపంపించగా వచ్చి పరీక్షచేసి చూస్తే సుభాషిణికి జ్వరం వుందని, దానివల్లనే ఇలాంటి చంటిబిడ్డ గుణం వచ్చిందని తేలింది.

చిన్నతనంలో వచ్చిన ఇలాంటి విపరీత పరిస్థితినే “చంటిబిడ్డ గుణం” అనీ చంటిబిడ్డ జబ్బు” అనీ వ్యవహారిస్తారు. “చంటిబిడ్డ జబ్బు” అనేది కేవలం ఒక వ్యాధి లక్షణమే. ఈ లక్షణం ఆరునెలల వయస్సు నుంచి మూడు సంవత్సరాల పిల్లల వరకూ తరచు

కనబదుతుంది. చిన్నపిల్లల్లో చంటిబిడ్డ గుణం కనబదటానికి కారణాలు ఏవైనా, చిన్నపిల్లల్లో కేంద్ర నాడీమండలం హర్షిగా పరిణతి చెందకపోవడం వలన తేలికగా ఇటువంటి లక్షణాలు కలుగుతాయని తైర్యకాప్రజ్ఞల అభిప్రాయం.

చంటిబిడ్డ గుణంవల్ల కలిగే వంపులని ఫిట్స్ అని కూడా అనవచ్చు. ఫిట్సు కొన్ని క్షణాలపాటి ఉండవచ్చు, లేదా పది-పదిహేను నిమిషాలు పాటు తీవ్రంగా రావచ్చు. ఈ ఫిట్సు ఎంతసేపు వచ్చినా హర్షిగా స్పృహ కోల్సోవడం మాత్రం తథ్యం. కొద్ది క్షణాలు పాటే ఫిట్సులాగా వర్షే వెంటనే మళ్ళీ స్పృహ వచ్చేస్తుంది. అలాకాక యెక్కువసేపు వుంటే ఆ బిడ్డ సిరారంగులోకి మారడం, ఉపిరి తీసుకోవడంలో అస్తవ్యస్తత ఏర్పడటం కనుగొన్న పక్షకి పోవడం, తెలియకుండా మాత్రవిసర్జన చేయడం రాకుండా నిద్ర పోతుంటారు. ఫిట్సు వచ్చిన వారంతా అలా నిద్రపోకపోవచ్చు.

సాధారణంగా చిన్నపిల్లల్లో చంటిబిడ్డ జబ్బు రావడానికి వారిలో జ్వరం ఉండటంగాని, ఎపిలెప్టీ (మూర్ఖ) గాని, కారణం అయివుంటుంది. టాస్సిల్సు వాచి జ్వరం వచ్చినా, నిమోనియా, పొంగు, అట్లమ్మ, ఇన్స్పుయింజా మొదలైన జ్వరాలు వచ్చినా చెవిలో చీముకారడం వలన, మాత్రపిండాలు సంబంధమైన వ్యాధి కలిగినా; విరేచనాలు అవుతున్నా, కోరింతదగ్గ వచ్చినా, జ్వరంవచ్చి చంటిబిడ్డ గుణం కనబదవచ్చు. వైరన్ మైనింజైటిన్, బి.బి మైనింజైటిన్, ఎనకెఫలైటిన్ వంటి మెదడు జబ్బులు ఉన్నా చంటిబిడ్డ గుణం కనబదుతుంది. ఈ వ్యాధులలో అంత ఎక్కువ జ్వరం లేకపోయినా, లేదా జ్వరం హరాత్తుగా పొరంభమయినా చంటిబిడ్డ లక్షణాలు కనబదవచ్చు.

దీనికి కారణం కేంద్ర నాడీమండలం తగినంత పరిపక్వత చెందకపోవడం, శరీరంలో పెరిగే ఉష్ణానికి తట్టుకోలేకపోవడం, వ్యాధుల వలన కలిగే దుష్పలితాలని ఎదుర్కొన లేకపోవడమే, ఈ లక్షణాలు ఇలా వుండగా బిడ్డ పుట్టినప్పుడు ఏ కారణంగానైనా తలకి బాగా ఒట్టిడి కలిగినా, వెంటనే ఏడవకపోయినా మెదడులోని నరాలు దెబ్బతిని తరువాత కొంత కాలానికి చంటిబిడ్డ గుణం కనబదవచ్చు. రక్తంలో కాల్చియం, గూడ్కోజుశాతం, శరీరంలో బి-కాంప్లెక్స్కి సంబంధించిన పిరిడాక్సీన్ విటమిన్ తక్కువ అయినా చంటిబిడ్డ గుణం లాంచివి కనబదవచ్చు. ఇలా చంటిబిడ్డ గుణం కనబడే కేసుల్లో జ్వరం రావడం జరగదు. ఇలా తెలిసిన కారణాలు కొన్ని ఉంటే తెలియని కారణాలేన్నో చంటిబిడ్డ జబ్బు రావడానికి దోహదం చేస్తున్నాయి.

చిన్నపిల్లల్లో ఎపిలెప్టీ (మూర్ఖ) వ్యాధి రావడం కూడా ఎక్కువే. జ్వరం ఏమి లేకండానే అకస్మాత్తుగా స్పృహకోల్సోవడం, ఫిట్సుతోపాటు నోట్లోంచి నురుగు రావడం మామూలే.

కొంతమంది పిల్లలకి ఇంత ఎక్కువ రాకుండా కేవలం కొన్ని క్షణాలు కన్ను రెపు వేయుకుండా తీక్కణంగా చూస్తూఉన్నట్లు కన్నురెపు వేయుకుండా తీక్కణంగా చూస్తూఉన్నట్లు ఉండిపోవడమో, తల వేలాడేయడమో, మూతి కాస్త వంకరపోయినట్లయి - మళ్ళీ మామూలు స్థితికి వచ్చేస్తారు. అలాంటప్పుడు నోటిపెంట నురుగు రావడం, ఫిట్టు రావడం ఉండవు.

చంటిబిడ్డ జబ్బు వచ్చినప్పుడు చుట్టుతోగాని, గుడ్డతోగాని, కాల్పుడం తప్పు, దానివల్ల ఘలితం లేదు సరికదా, మరింత నష్టం జరుగుతుంది అలా కాల్పుడం వల్ల, ఉల్లిపాయ చూపించడంవలన గాని స్పృహ వచ్చిందని సంతోషిస్తే అది కేవలం త్రమ మాత్రమే అలా కాల్పునా, కాల్పుకపోయినా వచ్చిన ఫిట్టు తీవ్రతబట్టి వెంటనే స్పృహ రావడమో 10-15 నిమిపాల తరువాత రావడమో ఎలాగూ జరిగేదే! జీవితాంతం ఆ మధ్యలు అలాగే అనవసరంగా నోసటిమిాద, మెడమిాద వుండిపోతాయి. అదీకాక కొండరిలో ఫిట్టు వెంటనే తగ్గిపోయినా, కాల్పుడం వలన పడ్డపుండు చీముపట్టి అనవసరమైన ఇఖ్యందులు కలుగుతాయి. అందువలన కాల్పుడం ఎగరేయడం, ఉల్లిపాయలు చూపించడం, చేతిలో తాళాలు పెట్టడం అవసరం. పైగా అది హానికరమైనది కూడా !

చంటిబిడ్డ గుణం కనబడినప్పుడు నాలిక కొరుకోకుండా పళ్ళమథ్య గుడ్డచుట్టి పెట్టమచ్చు. చుట్టూ జనం గుమికూడాదు. అలాంటి పిల్లలకు చక్కగా చల్లగాలి తగిలేలా ఏర్పాటు చేయాలి. ఒంటిమిాద బిగుతుగా వున్న దుస్తులను వదులు చెయ్యాలి. జ్వరం వచ్చినట్లు అనుమానంగా వుంటే ఒళ్ళంతా చన్నీళ్ళలో తడిపిన గుడ్డలో తుడవాలి. నుదురుమిాద తడిగుడ్డ వేసి ఉంచాలి. పూర్తిగా తెలివి వచ్చేవరకూ తాగటానికి ఏమీ ఇవ్వకూడదు. చంటిబిడ్డ గుణం కనబడటానికి కారణం ఏమిలో తెలుసుకోవడానికి డాక్టరు చేత వెంటనే పరీక్ష చేయించాలి.

చాలా కేసుల్లో జ్వరం రావటమే ముఖ్యకారణం అవుతుంది. జ్వరం వస్తే ఫిట్టు వచ్చే పిల్లల విషయంలో తల్లిదండ్రులు జాగ్రత్తగా వుండాలి. జ్వరం కాస్త కనబడగానే అల్ల్మాజిన్ సిరప్పగాని, మెటాసిన్ సిరప్పగాని వెంటనే వేసినట్లయితే జ్వరం పెరగకుండా వుండి ఫిట్టు రాకుండా అదుపు చేయమచ్చు. తరువాత వీలయినంత త్వరగా డాక్టరుకి చూపించి వ్యాధిని బట్టి మందు వాడాలి. ఏ కారణం వలన ఫిట్టు వచ్చినా, కాంపోట్ ఇంజక్షనులు, గార్డీనాల్ ఇంజక్షన్లు ఏమైనా ఇచ్చి ఫిట్టుని తేలికగా అదుపుచేయమచ్చు. అంతేగాని మొఖంమిాద, మెడమిాద కాల్పుడం అర్థంపర్థంలేని పని. పైగా అలా చేయడంవల్ల ఫిట్టు మరింత ఎక్కువ అవమచ్చు.

డ. కోరింతదగ్గుకి మొడలో తాళ్ళు

దగ్గుతో గంగిరాలు తిరుగుతున్న నాలుగేళ్ళ గంగరాజుకి కొండనాలిక వాచిందేమో నని వాళ్ళ అమ్మ వీరమ్మ అతని నెత్తిమిాద వెంటుకలు విరిపించింది. అయినా నెప్పి తగ్గుపోవడంతో కోరింతదగ్గు వచ్చినదేమోనని మొడలో తాడుయెండిపోయి సాగిపోయిన కొద్ది దగ్గు తగ్గిపోతుందని ఆశ పెట్టుకుంది. తాడుకు లేనిపోసి గొప్పతనాన్ని అంటగట్టి కూర్చోవటంతో అసలు ప్రాణానికి మోసం వచ్చినంత పని అయింది. గంగరాజుకి అనేకసార్లు గుక్క తిప్పుకోలేనంత దగ్గరూవడంతో రిమ్మ తిరిగినట్లు అవుతోంది. శోష వచ్చేస్తున్న కొద్ది గంగరాజుకి ఏం జరుగుతుందో తెలియని స్థితి ఏర్పడింది. గట్టిగా దగ్గు వచ్చినప్పుడల్లా రక్తం కూడా పడడం మామాలు అయిపోయింది. మొడులోని రక్తసాళాలు కూడా చిల్లి చివరికి అపస్థిరకస్తితి ఏర్పడి ఫిట్టు రావడం ప్రారంభించాయి. చేతులు కాలాక ఆకులు పట్టుకుంటే ఘలితం ఏమిటి? ముక్కు పచ్చలారని గంగరాజు బతుకు వీరమ్మ మౌధ్యానికి బలి అయిపోయింది.

కోరింతదగ్గు వచ్చి ప్రతీపిల్లవాని పరిస్థితి గంగరాజులా ప్రమాదకరంగా మారక పోయినా మొడలో తాడు వేయించి మూర్ఖంగా కూర్చుంటే ఎన్నో జాధలకి గురికావడం తథ్యం. ఆధునిక వైద్యవిజ్ఞానము ఇంత అభివృద్ధి సాధించినా ఇంకా తాళ్ళని నమ్ముకొని కూర్చోవడం వీరమ్ములాంటి వాళ్ళలోని అజ్ఞానాన్ని మౌధ్యాన్ని తెలియజేస్తుంది.

సాధారణంగా కోరింతదగ్గు హిమోఫిలన్ పెర్చుసన్ అనే సూక్ష్మక్రిమివల్ల వస్తుంది. కొందరిలో కోరింతదగ్గు రావడానికి హిమోఫిలన్ పారా “పెర్చుసిన్” అను సూక్ష్మక్రిమి కూడా కారణం. కోరింతదగ్గు అంటే జాడ్యం. ఒకరి నుంచి మరొకరికి చాలా త్వరగా సంక్రమిస్తుంది. ఈ వ్యాధి జనవరి నెల ప్రాంతంలో ప్రారంభమై చాలా ఎక్కువమందికి సోకి ఎండాకాలం వచ్చేసరికి చాలావరకు తగ్గిపోతుంది. కోరింత దగ్గు రావడం పిల్లల్లోనే చాలా ఎక్కువ. అయితే కొద్దిశాతం పెద్దల్లోను ముసలివాళ్ళల్లోను ఈ వ్యాధి అప్పుడప్పుడు కనబడుతుంది.

కోరింతదగ్గు ఒకసారి వచ్చిన తరువాత మళ్ళీ రావడం చాలా తక్కువ. ఎందుకంటే శరీరంలో ఆ వ్యాధికి నిరోధకశక్తి తయారపుతుంది. అయితే కొందరిలో ఇదివరకు వచ్చినంత తీప్రంగా కూడా కోరింతదగ్గు తిరిగి కనబడుతుంది. ఇలా మళ్ళీ కోరింతదగ్గు రావడానికి రెండవవ్యాధి క్రిమి అయిన హిమోఫిలన్ పారాపెర్చుసన్ కారణం కావచ్చు. రోజుల బీడ్డకి కూడా కోరింతదగ్గు రావచ్చు. 6 నెలలలోపు పసిపిల్లలకి ఈ వ్యాధి వచ్చినప్పుడు ప్రమాదం జరగడానికి ఎక్కువ అవకాశాలు ఉన్నాయి. కోరింతదగ్గు వచ్చిన మొదటిదశలో కేవలం

జలబు, కొద్దిపాటి జ్వరం ఉంటాయి. కొండరిలో కాస్త పొడిదగ్గ కనబడుతుంది. సాధారణంగా జలబు వచ్చినప్పటి దగ్గులూ కనబడే ఈ లక్షణాలు కోరింత దగ్గుకి కారణమని ముందే గుర్తించడం చాలా కష్టం. ఈ దశలోనే ఈ వ్యాధి ఒకరి నుంచి మరొకరికి అతి తేలికగా సంక్రమిస్తుంది. సాధారణంగా బాగా దగ్గుతున్నప్పుడే ఎదుచేపారికి సంక్రమిస్తుందని భావిస్తురు. అది కేవలం పొరపాటు అభిప్రాయమే ఒకసారి ఈ వ్యాధికిములు శరీరంలోకి ప్రవేశించిన తరువాత వారం పడిరోజుల్లో రోగ లక్షణాలు బయటవడతాయి. మొదట ఒకచీ రెండు వారాలు జలబు, దగ్గు, జ్వరం ఉన్న తరువాత జ్వరం తగ్గిపోయి దగ్గు తీవ్రంగా ఎక్కువగా ఉంటుంది. ముఖ్యంగా దగ్గుతీవ్రత రాత్రి పూట ఎక్కువగా కనబడుతుంది. కొండరికి వ్యాధి మొదటిదశ నుంచే తీవ్రమైన దగ్గు కనబడుతుంది. దగ్గు వచ్చినప్పుడు విల్లలు గుక్కతిప్పుకోలేకపోతారు. దగ్గుతో ముఖం కందిపోతుంది. కనుగొన్న పొదుచుకొని ముందుకు వచ్చినట్లు అవుతాయి. కళ్ళవెంట నీళ్ళు గిర్రున తిరుగుతాయి.

కొండరిలో కళ్ళలోని రక్తకొల్పాలు చిట్టిపోతాయి. మెడదగ్గర రక్తకొల్పాలు ఉట్టి, ఎత్తగా కనబడతాయి. దగ్గుతోపాటు కడుపులో ఏమాత్రం ఆహారం ఉన్నా వాంతి ఆయపోతుంది. కొండరు పిల్లల్లో ఇలా గుక్క తిప్పుకోకుండా రోజు మొత్తంమొద 16-20 సార్లు దగ్గువస్తే మరికొండరిలో 30-40 సార్లు వచ్చి ఎంతో బాధ కలిగిస్తుంది. ఇలా దగ్గుతున్నప్పుడు జిగురువంటి తెమదవస్తూ అది తెగిపడక మరింత బాధ కలుగుతుంది.

3. విలగిన ఎముకలకు పసరు వైద్యం

సైకిల్మీద పోతున్న శివయ్య ప్రమాదానికి లోసై కాలు విరగగొట్టుకున్నాడు. ఆసుపత్రికి వెళ్ళి కట్టు కట్టించుకోవడానికి ఇష్టపడలేదు. అక్కడికి వెళ్ళితే పిండికట్టువేసి పడివారాలు పడుకోమంటారని భయపడ్డాడు. బెఱుకలకి, విరిగిన ఎముకలకు బంగారయ్య వైద్యమే మంచిదని అనుకొన్నాడు. శివయ్య అశించినట్టే ఆ నాటువైద్యుడు ప్రతివారం కాలు తోపీ పసరుతో పడికట్టు వేశాడు. ఇం వైద్యం ఫూర్తిఅయింది. ఇంటికి వెళ్ళవచ్చు అని చెప్పినా శివయ్య కాలు తీసి కాలు వేయలేకపోయాడు. విరిగినచోట వాపు ఇంకా ఉండనే ఉంది. కండరాలు గడ్డలుగా తయారయ్యాయి. ఎందుకు ఇలా ఉంది అని అడిగితే పాతనప్పులులాగా కొన్ని అలా మిగిలిపోతాయి, అంతే అనేసి ఊరుకున్నాడు. చివరికి ఆసుపత్రికి వెడితే విరిగిన ఎముక వంకరచేంకరగా అంటుకుని పోయింది. సైగా విరిగినచోట బాగా రుద్దటంతో కండరాలు రాళ్ళలా మారాయి. దానితో కాళ్ళ నదవడానికి, చాచటానికి వీలుగాకుండా తయారయింది.

శివయ్యకాదు, చాలామంది ఎముకలు విరిగినప్పుడు, కీళ్ళుబెటికినప్పుడు నాటుపైస్తులు దగ్గరికివెళ్ళి చాలా నష్టాలకి గురి అవుతూ పుంటారు. వాళ్ళ దృష్టిలో ప్లాస్టర్ ఆఫ్ పారిస్ (పిండికట్టు) ఒకస్థారి వేసి ఉంచి వేస్తే సరిపోదని భావం ఉంటుంది. తరచు కట్టు ఉడదిని పనరు రాసి కట్టుకట్టడమే సరైన పద్ధతని అనుకుంటారు.

జది పొరఱాటు అభిప్రాయం. ఎముకలు విరిగినప్పుడూ, కీళ్ళు బెటికినప్పుడూ అర్దోపిడిక్ సర్జన్ చేతగాని, ఆ వైద్యంలో శిక్షణ పొందిన డాక్టరు చేతగాని చికిత్స పొందాలి.

శరీరంలో ప్రమాదవశాత్తు ఎముకలు విరిగినప్పుడు ఆ స్థలంలో ఉండే రక్తనాళాలు తెగిపోయి రక్తప్రసారం లేక గాయానికి కింది భాగమంతా కుళ్ళిపోవచ్చు. కొన్ని సందర్భాలలో తగినంత రక్తం సరఫరా కాక. ఆ శరీరభాగం చాలా బాధ కలిగించవచ్చు. దానిని గమనించి ముందే మందులు వాడితే కుళ్ళిపోయే ప్రమాదం నుంచి రక్కించవచ్చు. లేదా “మనుస్తర్ సర్జరీ” ద్వారా రక్తప్రసారాన్ని యథాస్తితికి తీసుకురావచ్చు. అన్ని కేసుల్లోనూ ఇలా తీయనవసరం ఉండదు. విరిగిన ఎముకలను వెంటనే యథాస్తితికి తీసుకుని వచ్చినట్లయితే దుష్టులితాలు ఉండవు.

ఎముకలు విరిగినప్పుడు వాటిని వెంటనే సరైనస్తితికి అమర్చకపోతే అక్కడ ఉండే రక్తనాళాలు నొక్కుకుని పోతాయి. లేదా వాటినుంచి రక్తం బయటకువచ్చి గడ్డలాగా తయారపడుతుంది. అటువంటప్పుడు రక్తప్రసారం తగినంత లేక కాళ్ళు చేతులు కాశ్వతంగా సన్నబడిపోవడానికి వంకర అవడానికి అవకాశం ఉంది. నాటు వైద్యులు గట్టిగా వేసే కట్టువల్ల కూడా ఇలాంటి దుష్టురిణమాలు కలుగుతాయి.

మోచేతి కీలు దగ్గరగాని, కీలుపైనగాని, మోకాలు కీలు దగ్గరగాని, ఎముకలు విరిగినప్పుడు నరాలు దెబ్బతినడానికి ఎక్కువ అవకాశం ఉంది. అటువంటప్పుడు ఆ క్రిందిభాగం బలహీనమవటం వంకరపోవడం సహజం.

ఎముకలు విరిగినప్పుడు కొన్ని సందర్భాలలో ఆ రెండు ఎముకముక్కలు సందున అక్కడ ఉండే కండరాలు చిక్కుకుపోతాయి వాటిని సరిచేసి కట్టు కట్టక పోతే విరిగిన ఎముకలు అంటుకోవు. ఇంకొందరిలో విరిగిన ఎముకలు చాలా ఆలన్యంగా అంటుకొంటాయి. దానికి హారు బలహీనంగా ఉండటమో. రికెట్స్, స్క్రోఫ్, ఆసియో మలేసియా, ప్లైపర్సారాఫైరాయిడ్ వ్యాధులు ఉండడమో కారణం. మరికొన్ని సందర్భాలలో విరిగిన ఎముకలని సరైనస్తితిలో అమర్చకపోవడం, రక్తప్రసారం దెబ్బతినడం, చీముపట్టడం, ఎముకలు అనేక ముక్కలుగా విరగడం కూడా ముఖ్యకారణాలే. జది ఇలావుండగా కొందరిలో అన్నీ సక్రమంగా సరిచేసినా విరిగిన ఎముకలు ఎప్పటికే అతకపు. వారిలో ఎముకలు అంటుకోవడానికి గట్టిపడటానికి తగిన శారీరక శీతి లేదని గ్రహించాలి.

కీళ్ళు దగ్గర ఎముకలు విరిగినప్పుడు కీళ్ళల్లోకి రక్తంపోయి గడ్డకట్టడంవల్లనో, చీము చేరడం వల్లనో కీళ్ళు శాశ్వతంగా దెబ్బతినిపోతాయి. అందుచేత వెంటనే దానికి చికిత్స చేయాలి. చిన్నపీల్లల్లో ఎముకలు విరిగినప్పుడు వాళ్ళ ఎముకల ఎదుగుదల ఆగిపోయే ప్రమాదం ఉంది. ఎముకల ఎదుగుదలకి కావలసిన పదార్థం వాటి చివరి భాగాన ఉంటుంది. ఎముక చివరిభాగం విరిగినప్పుడు దానిని సరిగ్గా అమర్ఖకపోతే ఎదుగుదల లేకుండా పోతుంది. ఆ కాలో, చెయ్యా పొట్టిగా ఉండిపోతుంది.

ఎముకలు విరిగినప్పుడు బెణికినప్పుడు తోమడం, పసర్లు రాయడం నాటువైద్యులు చేస్తారు ఇలా చేయడం వలన విరిగిన ఎముకల నుంచి ఎముకల నిర్మాణానికి కావలసిన పదార్థం మెత్తని కండలోకి ప్రవేశించి, అదంతా నిదానంగా రాయిలా తయారుచుంది. దానితో ఆ భాగం కావలసిన విధంగా సాగడం, వంగడం లాంటి సహజలక్ష్మణాలను కోల్పోతుంది. అలాగే పసర్లు రాయడంవల్ల ఒక్కాక్కసారి ఆ భాగంలో వుండు ఏర్పడుతుంది. ఇది ఇలా ఉండగా విరిగిన ఎముకలు సరిచేసిన తరువాత వాటిని బెసగకుండా కొన్ని వారాలు కట్టుకట్టి ఉంచాలి. అలా కదలకుండా ఉంచితేనే అవి సరిగ్గానూ, త్వరగానూ అంటుకుంటాయి. అలాకాకుండా మాటిమాటికీ కట్టు మార్చి కడితే సక్కమంగాను త్వరగానూ అంటుకోవు.

ఈనాడు ఈ రంగంలో అద్వితీయమైన ప్రగతి సాధించబడింది. ఎముకలని తీసి కొత్త ఎముకలని కృతిమమైన కీళ్ళను అమరుస్తున్నారు. ఇదివరకబీలాగా నెలల తరబడి మంచాన ఉంచక వెంటనే లేచి తిరిగేటట్లు చికిత్స విధానాలు రూపొందాయి.

4. బెఱుకు నొప్పులకు మంత్రాలు

మర్లోచన ఉదయానే నిద్రలేచింది. పైట సర్దుకుంటూ యథాలాపంగా తలవక్కు తిప్పబోయింది. కానీ, ‘అబ్బా’ అంటూ ఆ ప్రయత్నం విరమించుకొంది. భరించలేని బాధ కలిగింది. ఒక ప్రక్క మెడకండరాలు బిగిదీసుకుని పోయాయి. తల కాస్త వంగి ఉంది. ఇటు-అటు తల తిప్పి చూడాలంటే నొప్పితో చాలా ఇబ్బందిగా ఉండి. ఆ నొప్పి భరించలేక ఆమె కళ్ళల్లో నీళ్ళు గిరున తిరిగాయి.

సులోచనకు మాదిరిగానే మరికొందరికి కూడా అప్పుడప్పుడు మెడ బెఱుకుతూ ఉంటుంది. అలాంటప్పుడు నిద్రలో మెడ “ఇరుకు” పట్టిందని చాలామంది సరిపెట్టు కొంటారు. పైగా నిద్రలో పట్టిన ఇరుకు కనుక ఏ మందులు వాడినా ఘలితం ఉండవనీ, మళ్ళీ నిద్రలోనే తగ్గపోతుందనీ భావిస్తారు. ఇది కేవలం అపోహే. ఈ రకంగా మెడ బెఱకటం, అక్కడి కండరాలు ఇరుకు పట్టడం కొందరిలో ఒక రోజు మాత్రమే వుంటే.

మరికొందరికి నాలుగైదు రోజులు, ఇంకొందరికి యింకా ఎక్కువ రోజులు ఉంటుంది. ఇలా ఇరుకు పడటం చాలా అకస్మాత్తుగా జరుగుతుంది. అంతకుముందు ఎటువంటి బాధా ఉండదు. మెడకండరాలు ఇరుకు పట్టడం శీతాకాలంలో యొక్కవ, ఈ కాలంలో “రుమాటిసమ్” వల్ల అది సహజమే !

“ఎక్కువ రుమాటిసమ్” వచ్చినప్పుడు ఎటువంటి శారీరక అనారోగ్యం ఉండదు. ఒకవైపు మెడ కండరాలు బిగదీసుకునిషోతాయి. ఇటువంటి పరిస్థితి ముఖ్యంగా చల్లగాలి వల్ల కలుగుతుంది. ఇలా ఇరుకుపట్టిన కండరాలు ముట్టుకుంటేనే సలపరం అనిపిస్తుంది. మెడ కండరాలు బిగపట్టాయని బలవంతంగా తల తిప్పుడానికి ప్రయత్నించకూడదు. నొప్పితగ్గడానికి టాబ్లెట్లు రిలాక్యూయిల్ ఆయంటుమొంటు మెడపైరాని, వేడినీళ్ళతో కాపడం పెడితే త్వరగా తగ్గిపోతుంది. ఈ చికిత్సతోపాటు పూర్తివిశ్రాంతి అవసరం. కొందరికి కాంపాయిలాంటి టాబ్లెట్లు వాడితే మానసిక అందోళన తగ్గడమేకాకుండా వదులు అవుతాయి కూడా.

మెడకండరాలు ఇరుకు పట్టడమనేది కొందరిలో నిదానంగా వస్తుంది. ఇటువంటి వారిలో కండరాలు నిదానంగా బిగదీసుకుపోతూ మెడ ఒక ప్రక్కకి వంగిపోతుంది. సాధారణంగా ఇటువంటి పరిస్థితి స్వారోసిన ఉన్న వ్యక్తుల్లో ఎక్కువ. వీరిలో తల ఒకవైపు బిగదీసుకుని వంగిపోవడమే కాకుండా అప్పుడప్పుడు తల అటువైపు “జెర్డ్” ఇచ్చినట్లు ఉన్నతుంది. ఇటువంటి “ఇరుకు” మామూలు దినాల్లోలాగా త్వరగా తగ్గదు. అది తగ్గివరకు బాధ కూడా ఉంటుంది.

గొంతుకలో టాస్పిల్స్, ఎడినాయిప్స్, హాయడంవల్ల మెడదగ్గర గ్లాండ్సు ఉఱ్చడం వల్ల కూడా మెడ ఒకవైపు వంగినట్లు అయి రెండవవైపు తిప్పులేకపోవచ్చ. ఆ వ్యాధి తగ్గిపోవడంతో మెడకండరాలు బిగదీయడం కూడా పోతుంది. మెడ దగ్గరే ఉండే వెన్నపూసల్లో వ్యాధి వచ్చినా, నరాల వ్యాధి వచ్చినా ఇరుకుపడుతుంది.

కొందరికి మెడకండరాలు బిగదీయవు. ఎటువంటి వ్యాధి ఉండదు. కాని, వారు ఇరుకు పట్టినట్లు తల ఎటూ తిప్పులేక బాధపడుతూ వుంటారు. ఇలాంటి పరిస్థితి కేవలం మానసిక బిలఫోనత, భయంవల్లనే. పుట్టుకతోనే కొందరు పిల్లలకి ఇరుకుపట్టినట్లయి తల ఒక వైపుకి వంగి ఉండడం, తల తిప్పులేకపోవడం వుంటుంది. ఇలా ఉండటానికి కారణం, కాన్సు సమయంలో మెడ దగ్గర కండరాలు దెబ్బుతినడం, లేదా వెన్నపూసలు తొలగడం, ఇంకొందరు పిల్లలకి కొద్దిగా ఎదిగిన తరువాత, మెడ వంకరవుతుంది. వారిలో ఒకవైపు మెడ కండరాల్లో కట్టితి ఏర్పడి, సాగకుండా బిగదీసుకునిషోతుంది. ఇరుకుపట్టినప్పుడు మూలకారణాన్ని గుర్తించి చికిత్స చేయాలేగాని, ఇరుకు పట్టిందటూ, చెఱుకు మంత్రాలు వేయిస్తా కూర్చోవడం అర్థంలేని పని.

5. కడుపునొప్పికి వాతల వైద్యం

అన్నీ కలిసి వచ్చి ఆతనికి అందమైన అబ్బాయితో వివాహమైంది. అనిత కూడా అందంలో తక్కుమైనదేమిా కాదు. సన్నని నడుము, నాజూకైన నడక, గులాబి రంగులాంటి శరీర ఛాయ - అన్నీ ఉన్నా అనిత తనిని తాను చూసుకొని చాలా దిగులు పడిపోతూ ఉంటుంది. ఓడ్డు కిందకి చీర కట్టుకోకపోతే మానె కీనిసం ఓడ్డు దగ్గరికి చీర కట్టుకుండా మన్నా అనిత పొట్ట మిాద బద్దిలులాగా ఉన్న చారలు వెక్కిరిస్తున్నట్టు కనబడతాయి. ఒకటి కాదు, 10ందు కాదు పొటమిాద లెక్కలేనన్ని చారలు, అసలే ఎరగా ఉంటుందేమో ఆ చారలన్ని చక్కగా కనబడుతూ ఉంటాయి. అనితకి చిన్నప్పుడు వాళ్ళయ్య పొట్టమిాదంతా ఆ చురకలు ఎందుకు పెట్టిందో కాని దాని వల్ల ఘలితం ఏమీ కనబడటం లేదు. అసమ్మంగా ఉన్న చురకలుమాట అటుంచి, తరుచగా కడుపులో గ్యాస్‌తో పొట్ట ఉభీనట్లయి ఇష్టంది కలిగిస్తూ ఉంటుంది కూడా.

అనిత అమ్మలాగానే ఎందరో తల్లిదంట్రులు ఈనాటికీ పిల్లలు పుట్టిపుట్టగానే ఎరగా కాల్చిన గొడుగు ఉఱతోనో, సూదితోనో పొట్టమిాద నిలువుగా, అడ్డంగా అనేక చురకలు పెట్టడం సర్వసాధారణమైన విషయం. అలా కడుపుమిాద వాతలు పెట్టినట్లయితే బిడ్డకు ఎటువంటి వౌతు లక్షణాలు కలగవనీ, జీర్ణశక్తి చక్కగా ఉండి బిడ్డ చక్కగా పెరుగుతుందనీ భావిస్తారు. అందుకని చురకలు పెడుతూ ఉంటి బిడ్డ గుక్కపెట్టి ఏదుస్తూ ఉన్నా ఒకటికి నాలుగు చురకలు ఎక్కువపెట్టితే లాభమే తప్ప నష్టం లేదని భావించి పొట్టమిాద నిలువు నామాలు, అడ్డ నామాలు శాశ్వతంగా పేట్టేస్తారు.

చిన్నపిల్లలకు పొట్టనిండా చురకలు పెట్టడం వల్ల ఘలితం కనబడకపోగా చిన్నపుట్టి ఆజీర్ణం, గ్యాస్ కంపుటింటు పెద్దదయినా అలాగే ఉంటూ ఉండడం మనకి తలినిన విషయమే. ఆడపిల్లలకుగాని, మగపిల్లలకుగాని కడుపుమిాద చురకలు పెట్టడంవల్ల ఎటువంటి ఘలితం ఉండదు. కడుపుమిాద చురకలకూ, కడుపులోపల వచ్చే వ్యాధులకూ ఎలాంటి సంబంధము లేదు. జీర్ణశయ వ్యాధులు వచ్చినా లివరు పెరిగినా, తరుచగా విరోచనాలు అయినా వాటికి వేరే కారణాలు ఉంటాయి. వాటికి తగిన చికిత్స చేయవలనిందే తప్ప కడుపు మిాద వేసే చురకలు ఏ విధంగానూ ఆ వ్యాధులని ఆరికట్టలేవు.

కడుపుమిాద వేసే చురకల వల్ల ఘలితం లేకపోగా ఒక్కాక్కసారి ప్రాణహని కూడా సంభవించవచ్చు. చంటిపిల్లలకి కడుపుమిాద కాల్చినప్పుడు అవి చీముపట్టడం, అపి మానక నెలలు తరబడి బాధపడటం మామూలు విషయమే. కానీ కొన్ని కేసుల్లో ఈ చురకల వల్ల వారికి ధనుర్వాతం వచ్చి ప్రాణపాయం కూడా కలుగుతుంది.

చిన్నపిల్లలకు - మంచినీళ్ళు పట్టడం తప్పా ?

పెద్దవాళ్ళకి త్రాగడానికి మంచినీళ్ళు ఎంత అవసరమో చిన్నపిల్లలక్కి అంతే అవసరం. కానీ, తల్లిపాలు పుష్పలంగా ఉన్నపుడు వేరే నీళ్ళు చంటిబిడ్డకి పట్టడవసరం ఉండదు. అయితే చంటిబిడ్డకి నీళ్ళు పట్టడం విషయంలో చాలామంచి తల్లుల్లో ఎన్నో అపోహాలు ఉన్నాయి. బిడ్డకి విరోచనాలు అపుతూ దాహామేసి బాధపడుతున్నా ఒక్క చుక్క నీరు కూడా నోట్లోపోయదు. చంటిబిడ్డకి నీళ్ళు ఇస్తే ఇంకేమైనా ఉండా, కొంప లంటుకుపోవూ అని భయపడుతూ ఉంటారు. విరోచనాల వల్ల ఒంట్లో నుంచి నీరంతా తగ్గిపోయినా ఘరవాలేదు కానీ మంచినీళ్ళు తాగడానికి ఇస్తే మూత్రం ప్రమాదం అని వారి ఉద్దేశం. బిడ్డ అన్నం తినే వయస్సు వచ్చేవరకు ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ మంచినీళ్ళు పట్టకూడదని కొందరు తల్లులు నమ్ముతారు. మరికొందరు బిడ్డకి మంచినీళ్ళు పట్టినట్లయితే జలుబు ముంచుకు వచ్చేస్తుందని, గుండెలో నిమ్ము చేరిపోతుందని భావిస్తారు. ఇటువంటి భావాలన్నీ ఒట్టి మూఢనమ్మకాలే. ఇందులో ఎటువంటి నిజమూ లేదు.

నీరు అనేది మానవునికి కావలసిన ప్రాథమిక అవసరం. మన శరీరంలో అరవైశాతం పైగా నీరే ఉంటుంది. ఒంట్లో నుంచి ఏ కారణంవల్ల నీరు తగ్గిపోయినా విషమ పరిణామాలు సంభవిస్తాయి. చంటిపిల్లలక్కొ పెద్దవాళ్ళక్కొ వాతావరణం వేడిగా ఉండి చమట ఎక్కువగా పట్టినా, జ్వరం వచ్చినా, మరేదైనా కారణంవల్ల మూత్రం ఎక్కువగా అయినా ఒంట్లో నుంచి నీరు తగ్గిపోతుంది. అటువంటపుడు శరీరానికి తగిన నీరుని అందజెయ్యాలి. చిన్నపిల్లల విషయంలో జ్వరం వచ్చినపుడు, ఎండాకాలం సమయంలోనూ తప్పక మంచినీళ్ళు పట్టాలి. ఎంత చంటిపిల్లకు అయినా చన్నిళ్ళు పట్టవచ్చు. త్రాగే నీరు తుట్టంగా లేవనే అనుమానం ఉంటే కాబి వడపోసి ఇవ్వవచ్చు. ఎండలు ఎక్కువగా ఉన్నపుడు, జ్వరం వచ్చినపుడు, వాంతులు, విరోచనాలు అయినపుడు తగినన్ని మంచినీళ్ళు బిడ్డకి ఇవ్వకపోయినట్లయితే బిడ్డ కోలుకోవడం అలస్యం అవడమే కాకుండా ప్రమాదం కూడా సంభవింపవచ్చు. మంచినీళ్ళు పట్టితే జలుబు చేయడం గాని, నిమ్ముచేయడం గాని, జరగడు. అందుకని ఒకరోజు వయస్సు ఉన్న బిడ్డకొనా త్రాగేందుకు మంచినీరు ఎటువంటి సంకేచం లేకుండా ఇవ్వవచ్చు. అలా ఇస్తేనే బిడ్డ ఆరోగ్యం బాగుంటుంది.

ర. చెవిలో పోటుకి పుట్టులో పోలు

చెవిలో పోటువచ్చి చంటిపిల్లదు ఏడుస్తూ ఉంటే ప్రక్కించి పిస్తిగారు ఊరుకోలేక “ఏమిటమ్మాయే! చంటాడు గుక్కపెట్టి ఏడుస్తూంటే అలా ఊరుకున్నావేమిటి? కాస్తమంచి నూనె వెల్లుల్లిపాయి మరగించి చెవిలో పోయరాదూ? నొప్పి తగ్గిపోయి హాయిగా

నిద్రపోతాడు” అంటూ అమ్మాజీకి అయాచితంగా సలవో ఇచ్చింది. చంటాడి ఏడుపు భరించలేక దాక్కరు దగ్గరికి తీసుకుని వెళ్లి చూపిధ్వామనుకున్న అమ్మాజీకి ప్రక్కిణిచి పిన్నిగారి సలవో సరైనదిగానే అనిపించింది. ఆమె చెప్పినట్టే చేసింది. ఏదో కొద్దునేపు ఏడుపు ఆపినట్టే ఆపి మళ్ళీ ఏడుపు ప్రారంభించాడు. అది గమనించిన పిన్నిగారు “పోనీలే అమ్మాయే, అజ్ఞాయికి ఆ చిట్టా వైద్యం పనిచేయలేదేమో ఇంత తులసి రసమూ, కానీని తేటసున్నుం నీళ్ళు కలిపి చెవిలోపోయి, తగ్గక ఏమువుతుంది. అసలు అంటూ తులసి ఆకు మహత్యం గురించి వర్ణించసాగింది. ప్రక్కిణిచి పిన్నిగారి మాటలకి ప్రభావితమైన అమ్మాజీ ఆలాగే చేసింది ఏది ఎలా ఉన్నా చివరికి ఏడ్చి ఏడ్చి నిద్రపోయిన చంటాడి చెవినుంచి మరునాటి ఉదయానికి ఇంత రక్తం, చీము రావడంతో నొప్పి అంతా తగ్గినట్లనిపించింది పిన్నిగారి చిట్టావైద్యం చాలా ఖాగా పనిచేసిందని సంతోషించిన అమ్మాజీ పిన్నిగారి దగ్గరికి వెళ్లి “పిన్నిగారూ, మింరు చెప్పినట్లు చేసేటప్పచీకల్లా చెవిలో పోటు తగ్గపోయింది. కానీ చెవిలో నుంచి చీము, రక్తం కారుతూ ఉంది, ఏం చేయమంటారు?” అంటూ యొంతో భక్తితో అడిగింది.

అమ్మాజీ పొగడ్డలకు పొంగిపోయిన పిన్నిగారు “ మరేమిటనుకున్నావీ! ఈనాటి దాక్కరు ఈ చిట్టావైద్యాన్ని కొట్టిపోరేస్తారుగాన్ని పీటిలో ఉన్న గొప్పతనం వాళ్ళకేం తెలుసు? పైగా వాళ్ళ మందులవల్ల ఖర్చు తప్ప రోగం తగ్గనే తగ్గదు. చెవిలో నుంచి చీము కారుతూ ఉంటో జిల్లేడు పాలు చెవిలో పోయి చీము అంతా ఇట్టే మాయం అయిపోతుంది” అంటూ గొప్పగా సలవో ఇచ్చింది.

పిన్నిగారి సలవో పాటించిన అమ్మాజీకి ఓ వింత సమస్య యొదురైంది. చెవిలో చీము తగ్గేబదులు చెవి అంతా వాచిపోయింది. తిరిగి చెవిలోపోటు, జ్వరం ప్రారంభ మయ్యాయి. తలనొప్పితో మెడ తిరగని స్థితి ఏర్పడింది.

చెవిపోటు - చిట్టావైద్యాలు

చెవిలో పోటు వచ్చినా, చెవిలో చీము కారుతున్నా గృహ వైద్యమంటూ తులసిరనం, సున్నుంనీళ్ళు కలిపి చెవిలో పోయడం, మంచినూనె, వెల్లులిపాయ మరగించి పోయడం, జిల్లేడుపాలు పిండడం, బ్రూంది చుక్కలు వేయడం వంటివి చేస్తూ ఉంటారు. ఇలాంటి చిట్టావైద్యాలు చాలా తప్ప. వీటివల్ల కలిగే లాభంకంటే నష్టమే.యొక్కపు. ఇలా చేయడం వలన చెవిలోపల సున్నితమైన టిస్యూలు, చెవిపొర దెబ్బతిని పుండుగా మారడం జరుగుతుంది. పైగా ఇలా చెవిలోపోనే వాటిల్లో ప్రమాదకరమైన బాక్సీరియా క్రిములు ఉండి చెవిపొరని ఛేదించుకొని లోపలికి వెళ్లి చీము పట్టేటట్లు చేసి నరాల పటుత్స్వాస్తు తగ్గిస్తాయి. ఇలా జరగడం వల్ల ఒక్కక్షసారి శాశ్వతంగా చెముడు వచ్చే ప్రమాదం వుంది.

ఆరుదుగా ఈ చీము మెదడుకి సోకి ప్రాణాపాయం కూడా కలుగుతుంది. అమ్మాజీ అబ్బాయికి చెవిలోపోటు ముందు తగ్గిందన్నా చిట్టా వైద్యం వలన కాదు వాచిన చెవిపొర పగిలి చీము కారిపోవడం వల్లనే.

చెవిలోపోటు రావడమనేది చెవిపొర లోపల చీములాంటిది తయారవుతూ ఉండడంవల్ల గాని, ఇతర కారణాలవల్లగాని జరుగుతుంది. ఇటువంటప్పుడు పెన్నిలిన్ వంటి యాంటీబయాటిక్స్ వాడినట్లయితే వ్యాధిక్రిములు త్వరగా నిర్మాలింపబడి బాధ తగ్గిపోతుంది. చీము యొక్కువుగా తయారవకుండా ఆగిపోతుంది. ఒకవేళ చీము యొక్కువుగా తయారైనట్లయితే చెవిపొరకి కన్సుం పడి ఆ చీము బయటకు వచ్చివేస్తే తప్ప బాధ నివారణ కలగదు. ఇలా చీము వచ్చినప్పుడు ఎప్పటికప్పుడు దూడితో తుడిచివేస్తూ చెవిని శుద్ధంగా ఉంచాలి. పెన్నిలిన్ ఇంజక్సన్లు వంటివి తీసుకుంటే త్వరగా వ్యాధిక్రిములు నిర్మాలింపబడి చీముకారడం ఆగిపోతుంది. పెన్నిలిన్ ఇంజక్సన్తో పాటు చెవిలో మక్కలమందు కూడా వాడవచ్చు. కానీ చెవి ఎప్పటికప్పుడు పుత్రంచేస్తూ చుక్కల మందు వేయాలి చెవిలో చీముండగా దానిమిాద చుక్కల మందువేస్తే ఫలితం ఉండదు. చీము మిాద చుక్కలమందు వనిచేయదు.

చెవిలో నోపీ వసున్నా, చీము కారుతున్నా డాక్టరు సలహోపై మందు వాడాలిగాని, తమకు తోచినరీతిలో చిట్టావైద్యాలంటూ ఇష్టం వచ్చినట్లు తులసిరనం, సున్నంనీళ్ళు, వెల్లులిరనం, సారా, బ్రాంది చుక్కలు మెదలైనవి వేయకూడదు. అజ్ఞానంతో కొందరు ఇటువంటి చిట్టా వైద్యాలు చేస్తే మరికొందరు చెవిలో చీముకారుతూ ఉంటే మౌడ్యంతో మోహిదేవి పుట్టలో పాలుపోస్తే చెవిలో చీము తగ్గిపోతుందని భ్రమలో ఉండటం ఆయా వ్యక్తుల మూర్ఖత్వానికి చిప్పాం. వ్యాధికి కారణాన్ని గుర్తించి సరైన చికిత్స పొందటమే విజ్ఞల లక్షణం.

7. గాయం-మిాద కాఫీపొడి, సున్నం, పెసుపు

పుసిపాప కేరింతలు కొట్టుతూ హుపొరుగా పాకుతోంది. వాళ్ళమ్మ ఆనందంతో చప్పుట్లు కొడుతూ, తనదగ్గరికి త్వరగా పాక్కుంటూ రమ్మని నిండు హ్యాదయంతో పిలుస్తోంది. అమ్మాని చూసి పాప మరింత హుపొరెక్కి దబదబా పాకుతోంది. అమ్మ మరింత ఆనందంతో తన దరిచేరమని ఆహ్వానిస్తోంది. అనుకోకుండా ఆ ఆనందం ఈ హుపొరు ఒక్క క్షణంలో విషాదంగా మారాయి. పాకుతున్న పాపాయి గడప దాటబోయి పట్టుతప్పి పడిపోయింది. నుదురుమిాద లోతుగా గాయం అయింది. ఒక ప్రక్క గుక్కపట్టి ఏడుస్తున్న పాప, మరొక ప్రక్క గాయం నుండి ధారగా కారుతున్న రక్తం ఏమిచేయాలో తల్లికి తోచలేదు. ఎప్పుడో

యెక్కడో చూసినది గుర్తుకువచ్చి చేతినిండా కాఫీపొడి తీసుకుని గాయంనిండా అదిమి వేసినింది “హామ్మయ్య రక్తం ఆగింది” అంటూ ఒకసారి నిండుగా గాలిపోవి శాంతపడింది తల్లి.

ఇలాంటి అనుకోని సంఘటనలు నిర్వ్యం పిల్లలకి, పెద్దలకి జరుగుతూ ఉంటాయి. శరీరం మొది ఎక్కడైనా గాయమై రక్తం కారుతూంటే కొందరు కాఫీపొడి అద్ది రక్తం అపడానికి ప్రయత్నిస్తే మరికొందరు పసుపు వేస్తారు. ఇంకా కొంతమంది అయితే ఖాడిదో, మట్టో గాయంనిండా పోస్తారు. ఇలా చేయడంవల్ల రక్తం కారడం తాత్కాలికంగా ఆగినా, దానివల్ల నష్టాలు చాలా ఉన్నాయి. అందుకని గాయం తగిలినప్పుడు ఇలాలివేపీ చేయకూడదు. చేయవలసిందల్లా ఒకటే చిన్నగాయం అయితే చేతిప్రేక్షకో అదిమిపట్టితే కొద్దినిమిపాల్లో రక్తం కారడం ఆగిపోతుంది. లేదా చిన్నగాయమైనా, పెద్దగాయమైనా తడిగుడ్డతో అదిమిపట్టి పట్టుకోవాలి. గుడ్డ మామూలు నీళ్ళకుంటి నెనీళ్ళలో ముంచి దానితో అదిమి పట్టితే మరింత మంచిది. చిన్న గాయమైతే కొద్దినిపట్లో రక్తం కారడం ఆగిపోతుంది. అవసరమైతే దానిమీద ఐడిస్కాని, బోర్క పొదరుగాని లేదా మరేదైనా యాంటిబయాటిక్ అయింటిమెంటు గాని వేసే కట్టుకట్టివచ్చు.

గాయం పెద్దది అయినా తడిగుడ్డతో అదిమి పెట్టితే తెగిన రక్తనాళాలు అదిమి వేయబడి అందులోనుంచి రక్తం ఆగిపోతుంది. పైగా చల్లని సీరు చిన్న-చిన్న రక్తనాళాలని ముడుచుకునేటట్లు చేస్తాయి. దీనివలన వాటినుంచి రక్తం కారడం కూడా తగ్గుతుంది. గాయం పెద్దది అయినప్పుడు తాత్కాలికంగా అదిమిపట్టిపట్టి రక్తం కారడం తగ్గినట్లయినా యేదో ఒక మందువేసి కట్టుకట్టి వదిలివేయరాదు. గాయం పరిమాణం ఖట్టి కుట్టు కూడా వేయవలసి వుంటుంది. అందుకని డాక్టరుకి చూపించేటంతపరకు ఆ గాయ్యనికి ముందు ఏమీ వేయకుండా తడిగుడ్డతో గట్టిగా అదిమిపట్టి పట్టుకునో, లేదా బాండేజ్లాగా తాత్కాలికంగా కట్టుకట్టో ఉంచాలి. వీలయినంత త్వరగా డాక్టరుకి చూపించాలి.

କାହିଁପାଇଗାନି, ଅତରତ୍ରାଗାନି ହେଲେ ଏମନ୍ତପଥିତ ଦିନି ଆଦିନିଷ୍ଠାଦୁ ସୂଚିଗା ଜାବାବ
ଚେପ୍ପାଲାଟ ଗାୟଂ ତରୁଵାତ ଚିମୁ ପଟ୍ଟିବଚ୍ଛୁ. ଲେଦା ଧନୁର୍ବାତଂ ମଚ୍ଛି ପ୍ରାଣପାଯଂ
କଳଗବଚ୍ଛୁ ଅନି ଚେପ୍ପିଲାନି ପଥିଲୁଏଇ. ଏମନ୍ତକଂଠେ ଶରୀରାନିକି ସଂବନ୍ଧିତିରେ ଏହି
ଗାୟାନ୍ତିକିନା ମୁନଂ ଏହି ଦେଯିଲାନିପାଇନା ଅଦି ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପୁତ୍ରତ କଲିଗିନାହେ ଉଠାଇ.
ଅଂଦୁଳୋ ଏଟିଲାବଂଟି ଭାକ୍ଷରିଯା କ୍ରିମୁଲୁ ଉଠାଇଲାନିକି ଆଶ୍ରମରଂ ଉଠାଇକାରଦୁ. କାହିଁପାଇଦି
ଅଯିନା, ହସପୁ ଅଯିନା, ସୁନ୍ଦର ଅଯିନା ଜାଂକେବି ଅଯିନା ଅବି ଭାକ୍ଷରିଯା କ୍ରିମୁଲୁ
ଲେକୁଂଡା ଉଠାଇବା ଜରଗଦୁ. ଗାୟଂଲୋ ଅବି ହେଲିନପୁଦୁ ଭାକ୍ଷରିଯା କ୍ରିମୁଲୁ ଅକ୍ଷରଦେଖି
ଚିମୁ କଳାଙ୍ଗାନିକି ଦ୍ରୋହଦାର ଚେସାଇ. ମଟ୍ଟି ବୁଦ୍ଧିଦିଃ ବିଷଯମେତେ ଚେପ୍ପିନେ ଅବସରଂ ଲେଦୁ.

వీటిలో సమస్త వ్యాధిక్రిములు ఉంటాయి. ఒకవేళ వీటిలో ధనుర్వాతానికి సంబంధించిన వ్యాధిక్రిములుంటే మరింత ప్రమాదం జరుగుతుంది. పసుపు వ్యాధి క్రిములని హరిస్తుంది కదా, అందుకని పసుపు వేయువచ్చు కదా అని కొందరికి సందేహం కలగవచ్చు. పసుపులో ఎంత వ్యాధి క్రిములని సంహరించే శక్తి ఉన్నా వాటిలో కూడా బాట్టీరియాక్రిములు కొన్ని పుంటాయి. అందుకని గాయంలో పసుపు వేస్తే ఆ బాట్టీరియా క్రిములని గాయంలో వేసినా పసుపు ఏమీ చేయలేదు.

కాఫీపొడి పసుపు మైదలైనవి ఒక రకంగా చీము పట్టడానికి కారణం అయితే, మరొక రకంగా మన శరీరం పరాయి పదార్థాలని వేటినీ తనలో వుండనివ్వదు. అందుకిని గాయంలో ఏదివేసినా శరీరం వాటస్థించినీ తనకి సరిపడని వాటిగా భావించి వాటిమిదా దాడిచేస్తుంది. దాని ఫలితంగా అక్కడి కజాలలో చీములాగా తయారపడుతుంది. అందుకనే కొన్ని సందర్భాలలో గాయంలో వేసిన కాఫీపొడిలాంటి వాటిని ఎంత కడిగివేసి శుశ్రావ చేసినా కొద్దిగా కజాలలో పుండిపోయి తరువాత చీముపట్టినట్లయి బయటకు నెట్టివేయడం జరుగుతుంది.

గాయం అయినప్పుడు ముందుగా ఏదో ఒకటి వేస్తే తప్ప రక్తం ఆగదని భావించ నవసరం లేదు. తడిగుడ్డతో అదిమిపట్టితే చల్లదనంతో రక్తనాళాలు కుదించుకుపోయి రక్తంకారడం కొంతవరకు ఆగడమేకాకుండా తరువాత గాయం చీముపట్టే అవకాశం లేకుండా అయిపోతుంది.

8. చేతుబడికి భూతవైద్యం

ఈ నెలరోజులు నెలవుపెట్టి గోపాలం సతీసమేతంగా బంధుమిత్రులను చూడటానికి బయలుదేరాడు. పెళ్ళి అయిన రోజుల్లో కొత్తగా ఉద్యోగంలోకి చేరి ఉండబట్టి, నెలవుబట్టి హానిమూన్ అంటూ యొక్కడికి వెళ్ళడానికి వీలులేకపోయింది. చివరికి ఇంత కాలానికి దొరికిన నెలవుని బంధుమిత్రులతో సరదాగా గడిపి రావడానికి, ఉపయోగపడుతుందని భావించాడు. కాళ్ళీరు, కన్యాకుమరిం వెళ్ళకపోయినా ఇంత కాలానికి కాలు బయట పెడుతున్నాం కనుక ఇదే హానిమూన్ అనుకోమని తన సహార్ధర్షచారిణి లక్ష్మీకి ఓ ఓదార్పుమాట చెప్పాడు.

తన యూత్రలో మొదటి మజిలీగా మేనమామ బ్రహ్మనందం ఇంటికి వెళ్లగానే, ఆయన బ్రహ్మనందభరితుడై “వీమాయే గోపాలం, ఏమిటి ఆకస్మాత్పుగా ఇలా ఉడిపడ్డావీ! ఆ వాలకం ఏమిటి? అంత చికిష్టాయావేం? అని మొదటి పలకరింపులోనే గోపాలాన్ని “చికిష్టాయావేమిటి” అంటూ పలకరించడం జరిగింది. అలా పలకరించడం ఏదో

మర్యాదకని మొదట్లో గోపాలం అనుకున్నా తర్వాత ఎన్నిచోట్లకి వెళ్లిన “విమిలి ఆలా చిక్కిపోయావ్” నుప్పు గోపాలాన్ని అని చెప్పుకుంటే తప్ప గుర్తించకలేకపోయానుకోండి” అన్న మాటలు గోపాలాన్ని అనుకోకుండా ఆలోచింప చేయసాగాయి. “ఒకరుకాదు, ఇద్దరుకాదు - అందరూ అలాగే అంటున్నారేమిటి? నేను నిజంగానే చిక్కిపోయానా” ఇలాంటి ఆలోచనలతో అందోళన ఎక్కువైంది. అసలే గోపాలానిది ప్రతిదాని గురించి ఎక్కువగా ఆలోచించే మనస్తత్వం. ఎంతో కాలానికి కలుసుకోబట్టి మర్యాదకౌణ్ణి అందరూ విమిలి చిక్కిపోయావ్ అని అన్న ఆ మాటలన్నీ నిజమే అనుకొని దిగులుపడ నారంభించాడు. చివరికి ఆ దిగులుతో తిండి కూడా సహించడం లేదు. నెలరోజులు యూత్ర ముగించుకొని ఇంటికి తిరిగివచ్చిన గోపాలం, డాక్టరుతో మాట్లాడుతూ “డాక్టర్, అందరూ నన్ను చిక్కిపోయావని అంటున్నారు తిండికూడా సహించడం లేదు నాలో ఏమైనా అనారోగ్యం వుండా చూడండి” అని ఎంతో ఆవేదనతో అడిగాడు.

డాక్టరు అతనిని పూర్తిగా పరీక్షచేసి, అతనికి యొటువంటి వ్యాధిలేదనీ, అనవసరంగా ఆలోచించకుండా, శుభ్రంగా థోంగం చేయమని సలహా ఇచ్చాడు. అనారోగ్యం విమిలేదని డాక్టరు చెప్పుడంతో గోపాలానికి మరింత దిగులు ఎక్కువైపోయింది. “వీ అనారోగ్యం లేకుండా తాను ఎందుకు ఇలా చిక్కిపోతున్నట్టు!” ఆ దిగులుతో తిండి తినడం మరింత తగ్గిపోయింది. చివరికి శాస్త్రులగారి దగ్గరికి వెళ్లితే అతనికి ఎవరో చేతబడి చేశారనీ, అందుకనే అలా క్షీణించి పోవడం జరుగుతోందనీ, దీనికి తగిన శాంతి చేయవలని వుంటుందనీ వివరించాడు. చేతబడి చేశారని శాస్త్రులగారు చెప్పుడంతో గోపాలం పరిష్కితి మరింత దిగజారిపోయింది.

మర్యాదకోసం ‘చిక్కిపోయ వేమిలోయీ’ అని నలుగురూ అనే సరికల్లా నిజంగానే చిక్కిపోయానని భావించి, చివరికి తన మీద ఎవరో చేతబడి చేసే వుంటారనే భావానికి గోపాలం రాగా, చంద్రమౌళిగారి విషయంలో మరోలావుంది. చంద్రమౌళిగారు పేరున్న పెద్ద లాయరు. చంద్రమౌళిగారు అనగానే చలవరాతి బింగాళా, ఆ బింగాళా కారిడారోల్ ఒక చెపర్లెట్ కారు, ఆ కారు సీట్లో యొప్పుడూ కూర్చుని ఉండే బొచ్చుకుక్క గుర్తుకు రాకుండా వుండవు. అటువంటి చంద్రమౌళిగారికి విమి తిన్నా అరగడం లేదు. దానితో తెగసీరసం. మనిషిషైకి బాగానే వున్నాడు. కాని ఆకలి లేకపోవడం, త్వరగా అలసిపోవడం అత్యర్థంగానే ఉంది. ఏ జబ్బా లేకుండా చంద్రమౌళిగారు ఇలా అయిపోవటానికి ఆయనంటే అసూయవడేవాళ్ళూ, ఆయన ఐశ్వర్యాన్ని చూసి ఓర్డలేని వాళ్ళు ఆయన మీద చేతబడి చేయించి ఉంటారని అనుమతం కలిగింది వెంటనే భూతవైద్యల్ని విలిపించి, జరిపించవలసిన తతంగమంతా జరిపించాడు. వేలకు వేలు ఖర్చు అయిపోయాయాగాని,

చంద్రమోళిగారి పరిస్థితిలో మార్పురాలేదు. చలవరాతి బంగాళాలో వెలుగురాలేదు. చివరికి వైద్యపరీక్ష చేయించుకుంటే జీర్ణకోశంలో కేస్పర్ వున్నట్టు తేలింది. చేతబడికి శాంతులంటూ చేయించుకుంటూ కూర్చోవడంతో కేస్పర్ ముదిరి లివర్కి, ఇతర భాగాలకి కూడా సోకింది. చంద్రమోళిగారి విషయంలో కడుపులో కేస్పర్ వుండి నీరసించిపోయి జరిగితే, గోపాలం నీరసించిపోవడానికి కారణం మానసిక దౌర్ఘటమే. పై ఇద్దరి విషయంలోనూ చేతబడి చేయబడటమనేది అర్థరహితం. ఏవేవో క్షుద్రశక్తులున్నాయనీ, అవి కొందరి వ్యక్తుల అధీనంలో వుంటాయని, వాటిని వారికి ఇష్టంలేని వ్యక్తుల మిాద ప్రయోగించి వారిని క్షిణింప చేయవచ్చుననే భావన, కేవలం అపోహ మాత్రమే అసలు క్షుద్రశక్తులంటూ ఏమియేపు అలాంటి క్షుద్రశక్తులు ఎవరి మిాదనైనా ప్రయోగించ బడ్డాయన్నా, లేదా ఆ శక్తులు తమ అధీనంలో వున్నాయునుకున్నా అవి కేవలం బ్రూమలు మాత్రమే. క్షుద్రశక్తులు తమకు ఇష్టంలేని వారిమిాద ప్రయోగింపబడతాయనే భావం అర్థంలేకుండా ప్రచారంలో వుండబట్టి, మానసిక బలహీనతగలవాళ్ళు వాటిని నమ్మి, వాటిగురించి నిజంగానే భయపడుతూ వుంటారు. ఇలా నమ్మేవాళ్ళ మనస్సులోకి ఏ కారణంవల్ల కానివ్వండి తమమిాద చేతబడి చేశారనే భావం కలగగానే, ఇక తాము ఏమయిపోతామోనని దిగులుపడిపోవడం ప్రారంభిస్తారు.

మనస్సు ప్రభావం ఆరోగ్యంమిాద చాలా వుంటుంది. భయం, దిగులు, ఆందోళన వున్న వాళ్ళకి ఆకలి వుండదు. ఒకవేళ తిన్నా అరగదు. అంతేకాని క్షుద్రశక్తుల ప్రభావం కాదు. ఇటువంటి అజ్ఞానంలో వున్న వ్యక్తులకు శాంతులు చేయించి క్షుద్రశక్తులని పొరద్దోలామని అర్థంలేని తంతులంతా జరిగినప్పుడు భయం నుంచి మనస్సు తెప్పరిల్లి తిరిగి తినడం ప్రారంభిస్తారు. అంతేగాని వాస్తవానికి క్షుద్రశక్తులేవో ఆవహించడం, వాటిని పొరద్దోలడం వంటి అభిప్రాయాలు ఒట్టి అబద్ధం. మానసిక వైద్యశాస్త్రం ప్రకారం చేతబడులు గురించిన భయాలు మానసిక బలహీనత గలవాళ్ళలోను, క్షుద్రశక్తుల గురించి మూర్ఖంగా నమ్మేవాళ్ళల్లోనే ఉంటాయి. మానసికదైర్యం, ఏవేచనాశక్తి కలవారిలో ఇలాంటి భయాలకి ఏమాత్రం తావు వుండడు.

9. పురాణకాలకి పురాజిల వైద్యం

వియస్సులోని కోరికలు తీరకుండానే విమలకి వైద్యవ్యం కలిగింది. సౌంప్రదాయపు సంకేళ్ళలో బంధింపబడినందువల్ల అయినవాళ్ళు, కానివాళ్ళు సూచీపోటీ మాటలు అంటూ ఉంటే, అమె నోరు మూసుకుని ఇంట్లో కూర్చోవడం తప్ప చేయగలిగిందిమీ లేకపోయింది. ఇంతకాలం నుంచి ఎదుటివాళ్ళ దయాదాక్షిణ్యాలమిాద బతుకుతున్న విమల ఒకరోజు అకస్మాత్తుగా “పూం పూం, నేను కామేశ్వరమ్మునీ! నేను చెప్పినట్లు చేశారా శుభం

కలుగుతుంది లేదా సర్వసాశనం అయిపోతారు” అంటూ పెద్దగా అరుస్తూ ఈ విషయాలు, ఆ విషయాలు చెప్పేయడం మొదలుపెట్టింది. అంతవరకు ఆణిగిమణి ఉండే విమల, ఒక్కసారిగా ఇటువంటి ఉగ్రరూపం దాల్చి ఉగిపోతూ మాట్లాడేస్తూ, అందరికీ ఆళ్లు ఇచ్చేస్తూ ఉంటే అర్థం కాని అయోమయ స్థితి ఏర్పడింది.

కొంతనేపటికి ఉగ్రరూపం చల్లారి మామూలు మనిషి అయిపోయి, మామూలుగా మాట్లాడుతూ ఉంటే విమలా, “ఏమిటి ఇలా చేశావే” అని అడిగితే “నేనేమిటి, ఇలా చెయ్యడమేమిటి? నాకేమిా తెలియదే” అని జవాబిచ్చింది. తరువాత తరచుగా విమల హూనకం వచ్చినట్లు అవడం, తాను ఆ హూనకంలో కామేశ్వరినని అంటూ ఉండడం చూస్తే, తక్కినవాళ్ళకి విధవ అయిన విమలలో ఇంటిదేవత అయిన కామేశ్వరి నిజంగానే అవహిస్తోందని నమ్మకం కలిగింది. దానితో విమలకి హూనకం వచ్చినప్పుడల్లా హూజించడర మొదలుపెట్టారు. విచిత్రం ఎమిటోగాని, విమలకి ఇష్టంలేని వారందరిపట్లు ఇంటిదేవత కామేశ్వరి, హూనినప్పుడల్లా వారి గురించి నిండావాక్యాలు పలకడం జరుగుతూ వుంది. దానితో ఇంట్లో ఒకరికొకరికి మధ్య ఇంటిదేవత కామేశ్వరి చెప్పింది నిజం కాకుండా ఉంటుందా అని, గొడవలు ప్రారంభం అయ్యాయి. విమలని కామేశ్వరి అవహించడం కాదు కాని, పచ్చని సంసారంలో పచ్చగడ్డి భగ్గన మండతోంది. ఇదంతా గమనిస్తూ వస్తున్న గంగాధర్, ఈసారి కామేశ్వరి అవహించగానే చీపురుకట్ట తీసుకుని రెండు జాడించగానే మళ్ళీ ఆ ఇంటిదేవత విమలని ఆవహించేలేదు.

హూనకాలు గురించి ఎన్నో మూడునమ్మకాలు వున్నాయి. హూనకం వచ్చిన వ్యక్తి ఉగిపోతూ ఏవేవో మాట్లాడేస్తూ ఆళ్లు ఇచ్చేస్తూ ఉంటే వాళ్ళ దగ్గర ఉన్నవాళ్ళు హడిపోతూ చేతులు ఎత్తి నమస్కరిస్తూ “అలాగే తల్లి! అలాగే చేస్తాం” అంటూ వుంటారు. అప్పటికీ ఆ హూనకం వచ్చిన వ్యక్తి ఉరుకోక ఇంకా గట్టిగా ఆరుస్తూ ఉంటే ఆ పని అప్పడే చేసి చూపిస్తారు. హూనకం వచ్చే వ్యక్తులను గమనిస్తే, భలేవిచిత్రంగా వుంటుంది. హూనకం రానంత వరకు ఆ వ్యక్తులను ఎవరూ లెక్కపెట్టారు. కానీ ఆ వ్యక్తి తమకి ఏ ఇష్టదేవతో హూనిందనో, చనిపోయిన అమ్మా అమ్మామ్మా ఆవహించి తనచేత మాట్లాడిస్తున్నదనో చెప్పగానే అంతవరకు ఏమాత్రం గౌరవం ఇష్టనివాళ్ళు హోరతులిచ్చి ఆదరిస్తారు.

హూనకాల గురించి ముఖ్యంగా రెండు విషయాలు గమనించాలి. హూనకం వచ్చే వ్యక్తులు సాధారణంగా మానసిక బలహీనత కలిగి ఉండి తమని ఏ ఇష్టదేవత అయిన ఆవహించడానికి అవకాశం వున్నదని నమ్మతారు. ఇక రెండవ రకం వ్యక్తులు ఇంతకుముందు మనం చూసిన విమలాంటివాళ్లు ఆ వ్యక్తులు తాము అనుకున్న పనులు సాధించడానికి హూనకం హూనిందని నటించి, తమకు కావలసిన పనులు చేయించుకుంటారు.

అందుకని తమకు పూనకం వస్తుందని చెప్పుకునే వ్యక్తుల్లో కొండరిలో మౌడ్యం ఉంటే మరికొండరిలో మోసం వుంటుంది.

జాతర్లు జరిగినప్పుడు, భజనలు చేసేటప్పుడు కొండరు వ్యక్తులు వాటిలో లీనం అయిపోయి, ఒకవిధమైన మానసిక విపరీతస్త్రీతికి చేరుకుంటారు. దానితో తమనితాము మరచిపోయి, పరవశించిపోతారు. నూకాలమ్మ జాతరలో స్వత్యంచేస్తూ అందులో పరవశించిపోయి, తానే నూకాలమ్మ అనుకొని అలాగే ప్రవర్తించడం చేస్తూ వుంటారు. ఇలా పూనకం రావానికి ముందువారిలో భక్తితో పరవశించిపోయినప్పుడు తమ ఇష్టదేవత తమని ఆవహిస్తుందన్న అభిప్రాయపడటమే ఇందుకు కారణం. ఇది కేవలం మౌడ్యమే తప్ప, ఎటువంటి దైవమహిమా కాదు. ఇటువంటి మానసిక విపరీతస్త్రీతిలో, పూనకంలా వచ్చిన వ్యక్తులు ఆ సమయంలో ఏమి మాటల్లాడినది, ఏమి చేసినది తరువాత చెప్పలేకపోతారు. అంత మాత్రాన్నే దేవత అవహించినపుడు, ఆ వ్యక్తి అనలు వ్యక్తికాదు కనుక, జరిగిన విషయాన్ని పూనకం పోయిన తరువాత చెప్పడం సాధ్యం కాదని కొండరు పూనకాల్లోని అతీతశక్తిని సమర్థించబోతారు. కాని పూనకం మానసిక బలహీనతవల్ల తెచ్చి పెట్టుకున్న విపరీత స్త్రీతి.

పూనకం ఒక విధమైన హిస్టోరియా జబ్బు. హిస్టోరియా ముఖ్యంగా స్ట్రీలల్లో చూస్తూ వుంటాం. అందులోనూ చదువుకోని వాళ్ళల్లోనూ లోకం గురించి తెలుసుకోకుండా నాలుగు గోదలమధ్య ఉండిపోయే వాళ్ళల్లోనూ ఎక్కువ. వీటికి ముఖ్యంగా ఆయా వ్యక్తుల్లోని మానసిక బలహీనత, మానసికోద్దులతో పొటు అజ్ఞనం, మౌడ్యంం కూడా కారణాలే. స్ట్రీలు కూడా చదువుకుని నలుగురిలో కలిసిపెఱసి తిరుగుతూ విషయాలను తెలుపుకంటూ వుంటే, మౌడ్యంతో కూడిన ఇటువంటి పూనకాలు రావడం జరగదు.

10. బెఱుకులు - తోమడొలు

చెలుబుకి మందువేస్తే ఉన్న ముక్కుకాస్త ఊడిపోయిందన్నట్లు ఉమామహేశ్వరరావు కాలు విషయంలో అంతే అయింది. ఉరకలేస్తూ మెట్లు దిగుతున్న ఉమామహేశ్వరరావుకి పున్నట్లుండి ఒకస్తోరిగా కాలుజారి బెట్టికింది. బెట్టికిన పొదం కాస్త నొప్పి అనిపించినా, ఆ రోజంతా కొద్దోగొప్పే తిరగగలిగాడు, కాని అసలు బాధంతా తరువాతే ప్రారంభమైంది. ఇంటికి వెళ్ళిన తరువాత కాస్త కుంటుతూన్న ఉమామహేశ్వరరావుని చూసి తలొకరు తలొక సలహో ఇచ్చాడు. చివరికి ఒక సలహోపై అమృతాంజనం ఇంత పట్టించి, బెట్టికిన కాలుని అర్థగంటపైగా గట్టిగా మర్మన చేయించాడు. మర్మన చేస్తున్నప్పుడు అమృతాంజనం మహిమో, మర్మన చేసిన మగవాని మహిమో తెలియదుకాని, ఆ సమయంలో కాస్త మజాగా

అనిపించింది. ఉదయం లేచేసరికల్లు పాదం దగ్గర, మడమదగ్గర బాగా వాచిపోయింది. లేచి అడుగువేసే స్నితే లేకుండా పోయింది. మరొకరి సహాయం లేనిదే, ఒక్క అడుగు కూడా వేయలేని పరిస్థితి ఏర్పడింది.

కాలుకాని, చేయికాని శరీరంలో ఏ ఇతరభాగమైనా బెణకడం జరిగిందంటే, ఆ పాంతంలోని కండరాలు నలిగి వాచడం, రక్తనాళాలు పగిలి రక్తం చేరడం జరిగిందన్న మాటే. అనిటే బెణకడం వలన కండరాలు నరాలువాచి, బాధాకరంగా తయారైతే, బెణికింది కదా అని మరింత తోమడంతో అవి మరింత నలగడం జరుగుతుంది. మొదట బెణికినప్పుడు ఏవో ఒకటి రెండు చిన్నరక్తనాళాలు చిల్లి, రక్తం కారి కొద్దిగా బొప్పి కట్టితే, తోమడంతో తిరిగి ఆ రక్తనాళాలు పగిలి మరింత రక్తం కారడం, ఇంకా కొన్ని క్రొత్త నాళాలు పగలడం జరుగుతుంది. దానితో మరింత వాపు పెరుగుతుంది. కండరాలు, లిగమెంట్లు నలగడంతో అక్కడ కాప్ట్ సీరుచేరి, అవి మరింత ఉబ్బుతాయి. ఇలా జరగడంతో జ్యురం రావడం, వాపు తగ్గడానికి వారంరోజులుపైగా పట్టడం, అంతవరకు ఏ పని చేసుకోలేకపోవడం, శారీరక బాధ, ఇక ఇవన్నీ మామూలే.

శరీరంలో ఏదైనాభాగం బెణికినప్పుడు గాని తోమడం చాలా తప్పు. కాలు బెణికినప్పుడు ఒకటి రెండు రోజులు నడవకుండా పూర్తిగా విశ్రాంతి తీసుకోవాలి. అలాగే శరీరంలో ఏ భాగమైనా బెణికినప్పుడు ఆ భాగాన్ని ఎక్కువ కదల్చుకుండా చూడాలి. బెణికినప్పుడు వెంటనే తడిగుడ్డతో కాని, ఐసోటో కాని వాచిన భాగాన్ని కొద్దిసేపు కప్పి వుంచాలి. తరువాత బెణికిన భాగంలో అమృతాంజనం కాని, ఐడ్క్యోకాని, రిలాక్షీర్ ఆయింటుమెంటు కాని తెలికగా పైన రాయాలి. తోమడంకాని, మర్దనకాని ఎట్టి పరిస్థితుల్లోను చేయకూడదు. తరువాత రోజుకి నాలుగైతుసార్లు వేడినీళ్లలో గుడ్డముంచి, ఆ గుడ్డతో వాచిన భాగం దగ్గర కాపడం పెట్టాలి. నొప్పి తగ్గడానికి ఎనాలజిన్, ఆస్పిరిన్ బిళ్లు రోజుకు మూడు నాలుగు వేసుకోవడం మంచిది. ఇలాచేస్తే వాపు పెరిగే బిదులు తెలికగా త్వరగా తగ్గిపోతుంది.

గట్టిగా తోమడాన్నే 'మసాజ్' చేయడం అని కూడా అంటారు. గట్టిగా తోమడం కాలో చెయ్యా బెణికినప్పుడేకాదు శరీరంలో ఎక్కడైనా సరే నొప్పిగా వున్నా, వాపు వున్నా చేస్తూ వుంటారు. అంతేకాదు కాలో చెయ్యా విరిగినప్పుడు కూడా రోజు తోమి కట్టు కట్టుతూ వుంటారు. తోముతూ వుంటే ఒక ప్రక్క విరిగిన వ్యక్తి నొప్పితో తన్నకుంటూ వున్నా సలుగురు గట్టిగా పట్టుకొని, పడేసి తోమి కట్టుకట్టే సంఘటనలు కూడా అరుదు కాదు కాలో చెయ్యా విరిగినప్పుడు మత్తు ఇచ్చి విరిగిన ఎముకలను తిరిగి సరైన పొజిషన్లో పెట్టి, ఛైప్స్టర్ ఆఫ్ పారిస్ బాండేజ్ సప్రమంగా వేయడమే శాస్త్రియ పద్ధతి. అలా కాకుండా విరిగినప్పుడు రోజు తోముతూ, పుల్లలు పెట్టి కట్టులు కట్టడం చాలా నష్టరాయకం.

దానివల్ల ఎముకలు సరైన పొజిషన్లో అంటుకోవడం జరగదు. దానితో జీవితాంతం ఆ వ్యక్తి బాధ పడటమే కాకుండా ఎముక విరిగిన చోట కండలో గట్టిదనం వచ్చేసి, సాగేగుణం పోయి ముడుచుకుని పోతాయి.

పూర్వం రోజులలో ఎముకలు విరిగిన చోట్ల ముఖ్యంగా భుజం మోచేయి దగ్గర తోమి కట్టు కట్టినపుడు తరువాత కూడా ఆ కీళ్ళు సక్రమంగా తిన్నగా వచ్చేవికావు. అక్కడ కండరాలు గట్టిపడిపోయి కీళ్ళు తిన్నగా సాగేవికావు. అలా సాగకపోవడానికి విరిగిన ఎముకలలో నుంచి ఎముకల నిర్మాణానికి సంబంధించిన కండరాలలోకి దూరి, అవి కూడా గట్టిగా తయారవుతున్నాయని భావించేవాళ్ళు కాని అధునిక వైద్యం అభివృద్ధి చెందడంతో ఒక ముఖ్య విషయాన్ని గుర్తించడం జరిగింది. కండరాలు గట్టిపడి సాగకుండా అవడానికి ఎముకలు విరగనే అవసరం లేదు. శరీరంలో ఎక్కడైనా సరే గట్టిగా ఎక్కువ రోజులు తోమితే, అక్కడ కండరాలు కంకర రాళ్ళలాగా గట్టిపడిపోతాయి. అదే కీళ్ల దగ్గర అయితే సాగకుండా ముడుచుకునిపోతాయి. గట్టిగా తోమనటువంటి కేసుల్లో ఇటువంటి పరిస్థితి కలగడం అరుదు.

11. ఎముక విరిగిందా? బెణికిందా? తెలుసుకోవడం ఎలా?

గిఱగబ్బా నడుస్తున్న పార్వతి గడవకి కాలు తగిలి పడిపోయింది. కిందపడిన పార్వతి వైపు లేవబోయి చెయ్యి నెప్పి అనిపించడంతో భయపడి “బాబోయ్ నా చెయ్యి విరిగిపోయింది” అంటూ కంగారుపడిపోయింది. ఎప్పుడైనా దెబ్బ తగిలి శరీరంలో ఏదైనా ఎముక విరిగితే తెలుసుకోవడం ఎలా! బెణకడం కాదని గుర్తించడం ఎలా?

ప్రమాదం జరిగి శరీరంలో ఏదైనా ఎముక విరిగినపుడు ఆ భాగములో బాధ కలుగుతుంది. ఆ ప్రాంతంలో మామూలు కదలిక వుండదు. ఒకవేళ కదవడానికి ప్రయత్నించినా, కదలిక కావలసిన విధంగా ఆడక బాధ కలిగి కళ్ళవెంట నీళ్ళు గిర్రున తిరుగుతాయి.

అయితే ఈ లక్ష్మణాలు బెణికినప్పుడు కూడా ఉంటాయి. ఆ లక్ష్మణాలతోపాటు విరిగినప్పుడు ముఖ్యంగా ఆ భాగంలో అసాధారణ కదలికకి అస్మారం కలుగుతుంది. చేతి ఎముక విరిగినట్లయితే ఆ భాగం కదిపినపుడు ఎముక లేనట్లుగా ముందుకీ వెనుకకీ కదులుతుంది. మామూలుగా అలా జరగడం అసంభవం. ఎముక విరిగినపుడు ఆ భాగంలో అసాధారణ ఆకారం ఏర్పడుతుంది. దీనికి కారణం ఎముక విరిగినవోట విరిగిన ఎముకలు ముందుకీ-వెనుకకీ జరగడమే. యలాంటి అసాధారణ రూపం కనబడటంతో ఎవరయినా సరే ఎముక విరిగిందని తేలికగా గుర్తించగలరు.

కొన్ని సందర్భాలలో అసాధారణ ఆకారం ఏర్పడడమే కాకుండా విరిగిన ఎమ్మకలు ఒకడానిమిద మరొకటి ఎక్కడంతో ఆ కాలో చెయ్యా రెండవదానితో పోల్చిచూస్తే పొడుగు తగ్గిపోయినట్టు అనిపిస్తుంది. ఈ లక్ష్మణాలతోపాటు విరిగిన కొన్ని భాగాల్ని కిందా పైనా పట్టుకొని ఏమూతం కదివినా శబ్దం వస్తుంది. అలా అనహజమైన శబ్దం రావడం వెన్నుపూసలు మెత్తలడిపోయి గూని వస్తుంది. దీనికి కారణం ఆ వయస్సులో కొన్ని సెక్కు హర్షేణ్ణ ఉత్సత్తి తగ్గిపోవడమే. దాంతో వెన్నుపూసలు డోల్గా అపుతాయి. దీనిని ముందే గమనించి మందులు వాడినట్లయితే ఆ వెన్నుపూసలు మళ్ళీ బలంగా తయారవుతాయి.

ప్రమాదాలు జరిగినప్పుడు కూడా వెన్నుపూసలకి దెబ్బుతగలి శాశ్వతంగా గూనివచ్చే ప్రమాదం ఉంది. వెన్నుపూసల్లో ముఖ్యంగా చాతి వెనుకభాగంలో క్షుయవ్యాధి వచ్చి ఒకటి రెండు వెన్నుపూసలు దెబ్బుతింటే కూడా గూని వస్తుంది. అలాగే వెన్నుపూసల్లో కేన్వర్ వ్యాధివచ్చినా, ఇతర వ్యాధులు వచ్చినా గూని కనబడవచ్చు. సినిమాల్నోనూ, నిత్యజీవితం లోనూ మాంత్రిక వేషధారులు గూని ఉన్నట్టుగా నడుస్తూంటారు. గూని ఉన్నవాళ్ళకు ఏదోరకమయిన శక్తి ఉంటుందిని పలుపురి అపోహ. మనలను భయానక వాతావరణంలో ముంచేత్తటానికి వారు అలా నడుస్తారు తప్ప వారికి ఎలాంటి శక్తులూ ఉండవు. వ్యాధులవల్ల ప్రమాదం వల్ల వచ్చే గూనికి వేరే చికిత్స పద్ధతులు ఉంటాయి. కానీ కూర్కోవడంలో, నడవడంలో కావాలని తెచ్చి పెట్టుకునే గూనిని ఎవరంతటికి వారు గమనించి ఇతరులు చెప్పగా తెలుసుకునో వెంటనే సరిదిద్దుకొంటే పోతుంది లేకపోతే గూని వ్యక్తుల జాబితాలో వారూ చేరుతారు.

12. పాము మంత్రం

మునదేశంలో ఎందరో వ్యక్తులు పాము మంత్రాలను నమ్ముకొని ఏ మందూ వాడకుండా మూర్ఖంగా తమ ప్రాణాలను పోగొట్టుకుంటున్నారు. ఏ మనిషి అయినా పాము కరిచినప్పుడు మంత్రం వేయించుకొని బతికితే, మంత్రం పారిందని సంతోషించడం, ఒకవేళ చనిపోతే అది వాడి ఖర్చు, దేవుని దయలేదు అని సరిపెట్టుకోవడం మనవారి అలవాటు. కానీ వాస్తువానికి మంత్రాలలో ఎటువంటి మహత్తులేదు. మంత్రాలకు గొప్పదనం ఆపాదించింది మనమే. అదేవిధంగా పాము మంత్రానికి కూడా మహత్తు ఆపాదించబడింది. అయితే కొందరు పాము కరిచినప్పుడు బతికి బయటపడడం మరి కొందరు చనిపోవడం ఎందుకు జరుగుతోంది?

పాముల గురించి చాలా అపోహలు వున్నాయి. పాముకాటు మరణహేతువు కావడంతో భయంవల్ల ఎన్నో కట్టుకథలు అల్లడం జరిగింది. అలాగే ఎన్నో పుకార్చు ప్రచారంలో

పున్నాయి. మనదేశంలో అయిదారువందల రకాల పాములు ఉన్నాయి. వాటిలో కేవలం అయిదు రకాల పాములు మాత్రమే విషపూరితాలు. ఈ పాములు కరిస్తేనే ప్రాణం పోతుంది. మరికొన్ని రకాల పాములలో కొంత విషమున్నా, వాటి కోరల్లో ఉండే విషం ప్రాణం తీయడానికి చాలదు కోడెనాగు, తాచపాము, కట్టపాము, రస్సీల్, వైపర్, సాస్నేళ్లు వైపర్ ఈ అయిదురకాల పాములే విషం గలవి. మిగిలినవి ఏవి కరిచినా మనిషి చనిపోదు. పాముకంటే విషజంతువు అనే భయంవుంటడం వలన ఏ పాముకరిచినా వెంటనే విషమెక్కి పోతుందనే భయంతో చాలామంది స్పృహ కోల్పోవడం లేదా భయంతో గుండె ఆగి చనిపోవడం జరుగుతుంది.

విషపాము కరిచినప్పుడు వెంటనే యాంటి స్నైక్సీరం ఇంజక్షన్ చేయించు కున్నట్టయితే ప్రాణంపోకుండా కాపాడుకోవచ్చు. 'అలాకాకుండా మంత్రాలను నమ్ముకొని కూర్చున్నట్టయితే విషం శరీరమంతా ప్రసరించి చనిపోవడం జరుగుతుంది. సాధారణంగా మంత్రాల వలన మనిషి బ్రతికి బయటపడ్డాడన్న కేసుల్లో ఆ కరిచిన పాము విషపూరిత మైనది కాకపోవడమో, లేదా పాము కరవకుండానే పాముని చూసేమాడగానే కరిచేస్తుందనే భయంతో బిగిసిపోయి వెంటనే స్పృహకోల్పోవడమో జరుగుతుంది. ఇటువంటి సందర్భాలలో మంత్రం పారిందని సంతోషిస్తారు. ఒకవేళ కరిచినపాము తాచపాము వంటిదే అయినా అది మనిషిని కాటువేయడానికి ముందు ఏ పశువునో, ఎలుకలనో, కప్పులనో కాటువేసి ఉన్నట్టయితే దాని కోరల్లో ఉండే విషం బయటకు వచ్చేసి మనిషిని కరిచినప్పుడు వాటి కోరల్లో ప్రాణహని కలిగించే విషం మిగలకుండా పోతుంది. ఒకవేళ ఏ కొద్ది మోతాదులో మిగిలివున్నా. అది మనిషి శరీరంలోకి ప్రవేశించినా ఎటువంటి హాని కలగదు. ఈ విషయం తెలియక తాచపాము కరిచినప్పుడు మంత్రం వేస్తే మనిషి చక్కాలేచి నడిచి వెళ్లిపోయాడని చెబుతూ ఉంటాడు.

పాము అంటే భయం ఉండి స్పృహ కోల్పోయినట్లు బిగదీసుకుని పోయినా, తక్కిన జ్ఞానేంద్రియాలన్నీ సక్రమంగానే పనిచేస్తూ ఉంటాయి. కనుక మంత్రం వేసిన మాట చెవుల్లో పడగానే మంత్రం మహత్తుమిద నమ్మకం ఉండటంవల్ల మానసిక ఛైర్యం కలిగి మూసినకఱ్చు తెరుచుకుని ఆ వ్యక్తి లేచి కుర్చుంటాడు. అక్కడ మంత్రంవల్ల పాము విషం విరుగుడు అవడం కాదు, భీతితో పడిపోయినవానికి మానసికఛైర్యం కలగడమే. పూర్తి మోతాదులో పాము విషం శరీరంలోకి ప్రవేశిస్తే వీలైనంత త్వరగా ఇంజక్షన్లు ఇస్తే తప్ప మనిషి ప్రాణాపాయం నుంచి తప్పించుకోలేదు.

పాము పగ అనేది కూడా అర్దంలేని మాటీ. పాముకు పగపట్టడం అంటూ ఏమిం ఉండదు. ఒక యంత్రినిగాని, వ్యక్తినిగాని గుర్తించి కళ్ల పెంచుకునేటట్లుగా పాము మెదడు అఖిన్వ్యాప్తి చెందలేదు. ఏజంతువు అయినా అలవాత్తిన దారిగుండా పోవడం మామూలే.

అందుచేత ఒకవేళ మనం కొట్టిన పాము అప్పుడు తప్పించుకుపోయినా మరల ఆదే దారిన రావచ్చు లేక మరో పాముకూడా అటు రావచ్చు. దీనినే పాము పగ పట్టిందని తప్పగా భావిస్తాం.

మంత్రాలలో మహాత్మ ఏమీ లేకపోయినా వాటిగురించి చెప్పేలేనంత ప్రచారం ఉన్నట్టి పాము మంత్రం గురించీ, పాములగురించీ మత మౌడ్యుపు కట్టుకథల ప్రచారం ఎంతో ఉంది. నాగుపాము నాగస్వరానికి పరవశించిపోయి ఎక్కడ ఉన్నా పడగ ఎత్తి నృత్యం చేస్తుందని చెబుతారు. అందువల్లనే పాము చెవులు అనే నానుడి ఏర్పడింది కాని వాస్తువానికి పాముకు చెవులు లేవు కళ్య మాత్రమే వుంటాయి. పొట్టక్కింద వుండే పొలుసుల ద్వారా భూమిని అనుకుని వచ్చే శబ్ద ప్రకంపనాలను గ్రహిస్తుంది. పాములవాడు నాగస్వరం ఉడితే అదివిని పాము తల ఉపుతుందని అనుకోవడం పొరపాటు. అసలా శబ్దం దానికి వినపడదు. కాకపోతే నాదస్వరం బూర కదలికను చూసి పాముకూడా తల ఉపుతుంది. అందుచేత పాము కనిపించగానే పెద్దగా అరవడం చప్పటి కొట్టడం వంటి శబ్దాలు చేయడం వల్ల పాము పారిపోదు. కర్ణతోగాని, కాలిచెప్పుతోగాని, భూమి మీద చప్పుడువేస్తే ఆ శబ్ద తరంగాలను మాత్రం పాములు గ్రహించగలుగుతాయి. పాముకి చెవులుంటాయని అనడం ఎంత అబద్ధమో, పాము మంత్రంతో పాము విషం విరుగ్చడి పోతుందని అనడం కూడా అంతే అబద్ధం. అందుకని పాము కరవగానే మంత్రగాళ్చ కోసం ఎదురు చూడటం మాని ఆ వ్యక్తికి మందు వాడి ప్రాణాన్ని రక్షించాలి.

13. భ్రమలు - భ్రాంతులు తెచ్చే ముష్టలు

చెంచులక్ష్మీ చీపురు తీసుకొని తుడిచిన కోటే మళ్ళీ - మళ్ళీ తుడుస్తోంది. భగవాన్ని చాలా కష్టపడి త్వరంత్వరగా ఏవేవో రాసేస్తున్నట్లు అలసిపోయి కనిపిస్తూ తెల్లకాగితాన్ని ఇట్టే నలుపు చేస్తున్నాడు. ఇంతా చేస్తే ఆ కాగితం మీద కొక్కిశ్శాయి గీతలు, అర్థంపర్థంలేని అక్షరాలు తప్ప మరేమీ లేవు. కాని భగవాన్నని అడిగితే నిజంగానే తాను ఏవేవో రాసేస్తున్నట్లు చేపేస్తాడు. సూర్యకాంతం విషయం చెప్పనే అవసరం లేదు. ఒక మాటకి మరొక మాటకీ పొందికలేకుండా ఈ కబుర్లు ఆ కబుర్లు అపకుండా చెప్పేశుకునిపోతోంది. ఆమెను మాట్లాడించనేకూడదు. కాని పొరబాటున ఎవరయినా కదిలించారా ఇక ఆపటం దుర్దభం. ఒకవిషయానికి మరొక విషయానికి పొందిక వుండకపోవడం అటుంచి, అసలు ఒక క్షణం క్రితం తానేమి మాట్లాడిందో ఆమెకి గుర్తు వుండదు. ఇక మేరి విషయం అందరికి తెలిసినదే. ఎవ్వరికీ గుడిలో గంటలు వినబడకపోయినా ఆమెకు చెవిలో గింగురుమంటు మోగుతూ వుంటాయి. కళ్చమందు దివ్యజ్యోతులు వెలుగుతూ కనబడుతూ వుంటాయి.

మన్మథరావుకి చనిపోయిన మనుషులు సజీవంగా కళ్ళముందు కనబడుతూ వుంటారు. వాళ్ళు అతనితో మాట్లాడుతూ వుంటారు. ఇలా ఎందుకు జరుగుతున్నదో తెలియక కొందరు ఇవన్నీ గాలివాలటంవల్లనో, దయ్యం పట్టడం వల్లనోనని భావిస్తారు. కాని ఇవన్నీ మానసిక వ్యాధుల వల్ల కలిగిన విపరీత లక్ష్ణాలు.

మానసిక వ్యాధులతో బాధపడుతున్న వారిలో అనేక రకాలైన చిన్న - పెద్ద విలక్ష్ణాలు కనబడుతూ వుంటాయి. ఇవి చాలా వింతగా వుంటాయి. ఎవరైనా మేజాబల్లమిాద వుండే దుమ్ముని గంటలతరబడి ఆపకుండా తుడుస్తూ వుంచే అది ఒక విధమైన మానసికి వ్యాధి లక్ష్ణం. అదేవిధంగా ఎవరైనా హోనముద్రలో వున్నట్టు పర్మాసనం వేసుకుని కూర్చుని ఆశేర్వదిస్తున్నట్టు చెయ్యిపైకెత్తి వుంచి కదలకుండా గంటల తరబడి వుంచినా అదికూడా మానసిక వ్యాధి లక్ష్ణమే. కొందరు దేనిమిాడా ఆస్క్రోలేకుండా రోజుల తరబడి ఒంటరిగా గడువుతూ వుండి మరికొందరు రాత్రులు తరబడి నిద్రపోకుండా ఏదేదో గొఱుకుతూ గడిపేస్తుంటారు.

ఎవరైనా ఏదైనా చెబితే వినడం, చేయడం మామూలుకాని మానసిక వ్యాధి వున్న మనుషులు అర్థం పర్షంలేకుండా ప్రతిదానిని వ్యతిరేకించడం, ఇట్టే అవేశపడిపోయి నోటికి వచ్చినట్టు మాట్లాడేయడం చేస్తూ వుంటారు. మాటల్లో అనవసరమైన ఆద్మా, అందోళన, ఆవేశం, భయం ఉండటం, చేతుల్లో తొట్టుబాటు, చూపుల్లో కంగారు, కాళ్ళల్లో వణకు, గుండెల్లో దడదడ అనిపించడం ఇవన్నీ మానసిక వ్యాధిగ్రస్తుల్లో కనబడే లక్ష్ణాలు. కొందరికి నిన్న జరిగిన విషయం ఎంతకీ గుర్తుకురాదు కానీ ఎప్పుడో జరిగినదీ, విన్నది ముక్క ముక్క గుర్తువస్తుంది. కొందరు న్యక్తులకి ఏ బాధా వుండదు. నష్టులూ నవ్విస్తూంటారు. కాని ఇటువంచే వారిలో కొందరికి అనుకోకుండా అకస్మాత్తుగా చావాలని, అత్యహాత్య చేసుకోవాలని అనిపిస్తూంటుంది. అలా అనిపించే అనిపించడంతో అనాలోచితంగా ఆత్యహాత్య కూడా చేసుకుంటుంటారు. మరికొందరికి ఎటువంటి కారణం లేకుండా ఆవేశం వచ్చి చేతిలో వున్న చాకతోనో ఇతర ఆయుధంతోనో ఏమి సంబంధం లేనివారిని ఇట్టే పొడిచి ప్రాణం తీస్తారు.

మానసిక వ్యాధిగ్రస్తులలో త్రమలు - త్రాంతులు కలగడం చాలా సహజం. తాడుని చూచి పొము అనుకోవడం, ఎవరినో చూచి వాళ్ళు తమవాళ్ళనుకొని మాట్లాడటం, ఒక వస్తువుని మరొక వస్తువుగా చూచి త్రమపడటం జరుగుతూంది. కొందరి విషయంలో ఏ వస్తువూ, ఏ వ్యక్తి ఎదురుగా లేకపోయినా వున్నట్టే కనబడతాయి. ఇలాంటి త్రమలు, త్రాంతులు కలగటానికి మనస్సులో నుంచి భావం కలగటమే తప్ప, బయటనుంచి ఏ పదార్థంకాని, భావంకాని ప్రేరణ కలిగించదు. త్రమణానికి సంబంధించిన త్రమలు త్రాంతులు

ఎక్కువమందిలో కనబడతాయి. ఎవరో మాట్లాడుతున్నట్లు ఏవేవో శబ్దాలు- రణగొణ ధ్వనులు అవుతున్నట్లు చెవిలో ఏదో చెబుతున్నట్లు స్పృష్టంగా ఆయా వ్యక్తులకి వినబడుతూ వుంటాయి. పైగా ఈ వ్యక్తులు నాక ఇంత స్పృష్టంగా వినబడుతూవుంటే మిాకు ఏమీ వినబడడం లేదంటారేమిటని ఆవేశంగా అరుస్తారు లేదా మిారు నన్ను తిట్టుకున్నట్లు విన్నాను. ఏమీ అనలేదని అబ్దాలు చెబుతారెందుకు అని ఉద్దేకంగా ఎదుటిపారి మిార విరుచుకు పడతారు. కొందరికి ఎదురుగా దివ్యకోటులు కనబడుతూ వుంటే మరికొందరికి దెయ్యాలూ - దేవతలూ కనబడుతూ ఉంటాయి. కొందరికి దగ్గర్లో ఎక్కడా పుష్పులు లేనిదే పుష్పుల సువాసనలు, ఇతర వాసనలు వస్తున్నట్లు అనిపించి సంతోషించడమో గందరగోళపరచడమో చేస్తారు. మరికొందరిని నోటిలో ఏ వస్తువు లేకపోయినా తియ్యతియ్యగా, పుల్లపుల్లగా, ఉపు ఉపుగా అనిపిస్తూ వుంటుంది. ఇంతకంటే విచిత్రంగా కొందరు మానసిక వ్యాధిగ్రస్తులలో, ఒక ప్రత్యేక లక్షణం కనబడుతుంది. వారిలో కొన్ని క్షణాలపాటు సాధారణంగా వుండే స్పృహపోతుంది. ఆ సమయంలో వారు వాగడమో, ఏదో పనిచేయటమో సర్వసాధారణం. తిరిగి కొంతసేపటికి మామూలుగా స్పృహలోకి వస్తారు. స్పృహలోనికి వచ్చిన తరువాత అంతకుముందు వారుచేసిన పనులుగాని మాట్లాడిన మాటలుగాని యేమాత్రం తెలియవు. ఎప్పుటికీ గుర్తుకూరావు.

జలా జవీ - మరికొన్ని విచిత్ర లక్షణాలు మానసిక వ్యాధిగ్రస్తులలో కనబడతాయి. మానసిక వ్యాధికూడా శారీరక అనారోగ్యం వంటిదే. కానీ మన సమాజం, అనందర్ఘంగా మాట్లాడే కొందరిని మానసికవ్యాధిగ్రస్తులని తలతిక్కగల వాళ్ళగా త్రేసిపుచ్చితే, మరికొందరిని పిచ్చివాళ్ళనుగా ముద్రనేసి ఎప్పుటికి మామూలు మనుష్యులుగా అవకుండా చేస్తుంది. త్రుమలు - భ్రాంతులు కలిగే ఇంకొందరికి దైవత్వాన్ని ఆపాదించి ఘూళిస్తుంది. “పారనోయియా” అనే మానసిక వ్యాధికి గురైన కొందరు వ్యక్తులు దైవస్పృహపులుగానూ, బాబాలుగానూ చలామణి అవుతూంటారు.

14. మానసిక రిగ్సిగ్సులకు పూజిలు!

ఈ మధ్య విశ్వేశ్వరరావు ధోరణి వింతగా ఉంటోంది. చూడటానికి అంతా మామూలుగా కనబడుతున్నాడుగాని, తన గురించి చెప్పుకునేటపుటికల్లా “నేనే మొరాళ్ళభాయిని, ఈ దేశానికి ప్రథానమంత్రిని” అంటూ ఏమేమో మాటలు చెప్పుకుంటూ పోతున్నారు.

విశ్వేశ్వరరావు విషయం అలా వుండగా బాలయ్య ఎప్పుడు బాబాగా మారాడో తెలియదుగాని, చుట్టూరా పదిమందిని శిష్యులుగా కూడగట్టుకున్నారు. అతను కూడగట్టుకున్న

దేముందిగాని, వాళ్ళే కూడారని చెప్పవచ్చు. అతను ఎవరినీ తనకి శిఘ్రులవమని అడగరేదు. అతని ధోరణి ఏదో అతనిది. అతన్ని “బాలయ్య, నీవు బాబాగా యెప్పుడు మారావు” అని అడిగితే నన్ను బాలయ్య అంటావేమిటి? నేను సాక్కాత్తు కృష్ణభగవానుణ్ణి! ఈ లోకాన్ని ఉద్ధరించటానికి ఈ అవతారం ఎత్తాను” అంటూ ఇంకా ఏమేమో చెప్పుకుంటూ పోతాడు. అతడు తన గురించి కృష్ణపరమాత్మగా చెప్పుకోవడం విన్నవాళ్ళకి పిచ్చివాని మాటలుగా అనిపించినా, బాలయ్య మాత్రం నిజంగా తాను దేవుడిననే భావిస్తున్నాడు. అలాగే ప్రవర్తిస్తున్నాడు. చేతిలో చిల్లుకానీ లేని బాలయ్య తనకి ఎన్నోలక్కల ఆస్తి ఉన్నట్లు, జనం అంతా తనని ఎంతో ఆరాధిస్తున్నట్లు గొప్పగా ఊహిస్తూ, ఆనంద పడిపోతూ ఉంటాడు. తన దగ్గరికి వచ్చిన వాళ్ళందరికి ఆధ్యాత్మికంగా ఏదో పెద్ద బోధచేస్తున్నట్లుగా భావించి, నోటికి వచ్చిన చెత్త అంతా వాగేస్తూ వుంటాడు.

కాని, ఇటీవల లాటిన్ అమెరికాలో గయానా దేశంలో జిమ్సోన్స్ వ్యవహారం మరీ విచిత్రమైనది. అతను మొదట్లో అందరిలాగానే మామూలుగా ఉన్నాడు. ఉన్నట్లుండి ఒక రోజు తాను ఈ లోకాన్ని ఉద్ధరించడానికి వెలిసిన అవతార పురుషున్ని అని నమ్మించి, ఎందరినో అమాయుకులను శిఘ్రులుగా చేసుకున్నాడు. వారి మౌధ్యాన్ని అలుసుగా తీసుకొని “నేను ఈ అవతారం చాలించుకుంటున్నాను. మిఱు కూడా నాతోపాటే చచ్చిపోండి. లేకపోతే కొన్ని దుష్టశక్తులు మిమ్మల్ని మళ్ళీ పాపంతో కూడిన పాదులోకంలోకి లాక్కునిపోతాయి. నేను ఇచ్చే యా విషంత్రాగి మీ ఇస్కులని ఇంతటితో ముగించుకోండి” అని ఉపదేశించేసరికి అతని దగ్గరపున్న 800 మంది శిఘ్రులు - పీల్లలు, పెద్దలు అందరూ కూడా సైందు కలిపిన విషం త్రాగి ప్రాణాలు తీసుకున్నారు.

కొందరు వ్యక్తులు జనంలోపున్న అజ్ఞానాన్ని ఆధారంగా చేసుకొని, తమని భగవత్ స్వరూపులుగా చెప్పుకుంటూ గారడీలు చేసి మహిమలుగా వర్ణించుకుంటూ “బాబా”లుగా చలామటి అవుతూంటే మరికాందరు “పారనోయియా” అనే మానసిక వ్యాధివల్ల “బాబా”లుగా మారుతూ వుంటారు. బాలయ్య, జిమ్సోన్స్ అలాంటి మానసికవ్యాధి “బాబా”లే. విశ్వేశ్వరరూపు కూడా అలాంటి ప్రధానమంత్రే గయానాలో అన్ని వందల మంది ముక్కీపేరట సామూహిక అత్మహత్యలకి పాల్వుడానికికారణమైన జిమ్సోన్స్ కూడా. “పారనోయియా” మానసిక వ్యాధిగ్రస్తుడే అని నిర్దారించబడింది. జిమ్సోన్స్ మతం గురించి మాట్లాడబట్టి, పైగా తనలో దైవశక్తులున్నాయనీ, చనిపోయిన వారిని బ్రతికించగలననీ, మొండిరోగాలని మహాత్ములద్వారా కుదర్గలననీ అనడంతో, జనం గుడ్డిగా ఆ మానసిక వ్యాధి ఉన్న రోగికి భక్తులుగా మారిపోయారు

పారనోయియా విచిత్రమైన ఒక మానసికవ్యాధి. ఇది దాదాపు 30-35 సంవత్సరాలు దాటిన తరువాత వస్తుంది. ఈ వ్యాధి వచ్చిన వ్యక్తిలో అనేకమైన శ్రమలు - బ్రాంతులు కలుగుతాయి. అవి ఏదో ఒకబి రెండుసార్లు వచ్చిపోయేవికావు. కొందరికి జీవితాంతం స్థిరంగా ఉండిపోతాయి.

ఇటువంటి మానసికవ్యాధి వచ్చినవారు తనని యుద్ధపీరుడుగానో, కళాకారుడుగానో, ప్రధానమంత్రిగానో, భాఖాగానో, బుషిగానో భావించుకుంటాడు. అలా భావించు కేవడమే కాదు, వారే తాము అనుకుని, అలా ప్రవర్తిస్తారు. ఇటువంటి మానసిక వ్యాధిగిస్తులకు పూటకు తికణా లేకపోయినా, లక్ష్మిధికారులుగా భావించుకుని అలాగే ప్రవర్తిస్తారు. పెద్దహారా, పదవి, గౌరవం ఉన్నట్లు భావించుకొని తమలో తామే ఆనందిస్తుంటారు.

వారికి ఆధ్యాత్మిక వాదం గురించి యేమిా తెలియకపోయినా బాగా తెలిసినట్లు మాట్లాడేస్తూంటారు. వారు చెప్పేది, చేసేది ఎంతో అసందర్భముగా వుండి దానిని సరిచేయటానికి ఎవరైనా పూనుకున్నా యేమాత్రం ఒప్పుకోరు. పైగా వారి మాటలకు, చేతలకు వారికి కలిగిన శ్రమలు - బ్రాంతులు (హెల్యూసినేఫ్స్, ఇల్యూజన్స్, డెల్యూజన్స్తో) తార్కికంగా సమర్థించుకుంటారు. వారి జ్ఞానేంప్రియాలే వారిని మోసం చేస్తాయి. కనుక, వారి తర్వాబద్ధమైన ఆలోచన కూడా అంతా తప్పుడారినే కొనసాగుతుంది.

వారివాదన చాలా మొండివాదనగా, ఆర్థరహితంగా ఉంటుంది. ఈవిధంగా రకరకాలైన లక్ష్మణలు “పారనోయియా” వ్యాధిగ్రస్తునిలో ఉన్నా, ఆ వ్యక్తి చూడటానికి మామూలు వ్యక్తిలాగానే కనబడతాడు. ఏదో ఒకబి-రెండు విషయాల్లో అసంబద్ధంగా కనబడ్డా తక్కిన విషయాల్లో మామూలుగానే వుంటాడు. అందుకనే ఇటువంటివారు చేపే మాటలని నిజమైన అనుభూతితో చెప్పుతారని తక్కినవారు నమ్మేస్తారు.

ఈ వ్యాధిగ్రస్తులు కొందరిలో అనుమానం జబ్బు యొక్కను ఉంటుంది. తమకి ఎవరో హని చేయాలనుకుంటున్నారనీ, విషం పెట్టాలనుకుంటున్నారనీ, మరణయుధాలతో దాడి చేయాలనుకుంటున్నారనీ భావిస్తూ అటువంటి శ్రమలు - బ్రాంతులకి లోనై యెంతో గందరగోళం చేస్తారు. కాని వాస్తవానికి వారికి శత్రువులంటూ ఎవరూ వుండరు. “పారనోయియా” వ్యాధి లక్ష్మణలు ఒక్కొక్కరిలో ఒక్కొక్క విధంగా కనబడవచ్చు. కొందరికి దయ్యాలు, భూతాలు కనబడుతుంటాయి. వాటితో వారు సంభాషిస్తారు కూడా. వారికి అలాంటి మానసిక వ్యాధి ఉన్నదని మనకు తెలియని పక్కంలో మనం ఎంతైనా మోసపోయే అవకాశం వుంది.

15. దయ్యాలు - భూతాలు - చికిత్స

ఈ ఓందరికి చిన్నతనం నుంచి పిల్లి అంటే భయం. మరికొందరికి ఎలుక అంటే భయం. అప్పురావుకి తెలిసో తెలియకో చిన్నప్పటి నుంచి చీకటి అంటేనూ, దయ్యం అంటేనూ భయం పుండి. అందుకే అప్పురావు ఆంజలేయ దండకం చదవకుండా ఒక్కోళు కూడా నిద్రపోడు. అలాంచి అప్పురావుకి ఈ మధ్య ఆఫీసులో నైట్‌బ్యూటీలో ఉన్నప్పుడు “ఆడదయ్యం” కనబడుతోందట. ఇలా ఒక్కసారి కాదు, అనేకసార్లు నైట్‌బ్యూటీలో పడుకున్నప్పుడు అర్థరాత్రి సమయంలో ఎవరో తనని తల్లి లేపుతున్నట్లు అనిపిస్తోందట. తీరా కళ్ళు తెరచి చూస్తే ఎదురుగా తెల్లగా, అందముగా, చక్కగా ముస్తాబైన స్త్రీ కనబడుతోందట. ఆంజనేయ భక్తుడైన అప్పురావు దైర్యంచేసి “నీవెవరిచి?” అని అడిగితే “నన్ను క్రూరంగా హత్యచేశారు. హత్యచేసి ఎటువంటి కర్కాండ చేయకుండా అక్కడే గోతీలో నిలువునా పాతిపెట్టారు” అని చెబుతుందట.

ఇలా ఆడదయ్యం కనబడటమనేది అప్పురావు ఒక్కస్తికే కాకుండా అతనికి అతి సన్నిహితుడైన ఓ నోభరుకు కూడా కనబడుతోందట. ఇలా వారు రాత్రిపూట ఒంటరిగా ఉన్నప్పుడే “ఆడదయ్యం” పస్తోందట. ఆ సమయంలో ఆమె కనబడకపోయినా, కనీసం వరండాలో యొవరో స్త్రీ సదుస్తున్నట్లుగా అందెలసప్పడి, గాజుల చప్పుడు వినవస్తోందట ఇలా అర్థరాత్రి సమయంలో ఆడదయ్యం కనబడటంతో అప్పురావుకి కాని, అతని స్నేహితులికిగాని రాత్రి ద్వ్యాటీ అంటేనే భయం వేస్తోందట.

ఇలాంటి విషయాలు మనం అప్పుడప్పుడు వింటూనే ఉంటాం. పైగా దయ్యాలను నమ్మేపారు ఇటువంటి మాటలని నిజమేనని గుడ్డిగా నమ్మేపారు. ఒకరు కాదు, ఇద్దరు దయ్యం కనబడిందని చెప్పితే నిజంకాక, అబ్దం యొలా అవుతుందని భావిస్తారు. అయితే ఇలా భావించేవారిని ఇంతకాలం నుంచి ఎవరికీ కనబడని దయ్యం అప్పుడు వారిద్దరికి ఎందుకు కనబడింది? తక్కినవారికి యొందుకు కనబడలేదు? అని అడిగితే అలోచనలో పడతారు.

“పైటోట్రైనియా” అనే మానసిక వ్యాధి ఉంది. ఈ వ్యాధి ఉన్నవాళ్ళు పైకి కనబడటానికి ఈ మామూలు మనుషులవలె కనబడతారు. వారి ప్రవర్తన, మాటతీరు కూడా దాదాపు అన్ని విషయాల్లోనూ మామూలుగానే ఉంటాయి. “పారనోయియా” వ్యాధిలోవలనే ఈ వ్యాధిగ్రస్తులలో కూడా రకరకాల త్రమలు - భ్రాంతులు కలుగుతూంటాయి. అటువంటి వాటిల్లో దయ్యాలు - దేముళ్ళు కనబడటం ఎక్కువ. ఒక్కసారి దయ్యాలు - దేముళ్ళు వీళ్ళలో మాట్లాడేస్తూంటారు. చెవిలో మాటలు వినబడటమే కాదు నుగంధాలు

పరిమళించడం నోటిలో అనేక రుచులు తెలియడం, శరీరం మిాద రకరకాల స్వర్పలు కలిగి మనసు పులకించడం జరుగుతూంటుంది. ఇటువంటి తీయని అనుభూతులుగాని, అదరకొట్టే దయ్యాలు కనబడటంగాని సహజంగా వారు ఒంటరిగా ఉన్నప్పుడే అనుభవంలోకి వస్తాయి. అయితే అరుదుగా పదిమందిలో ఉన్నప్పుడు కూడా ఇటువంటి అనుభూతులు కలుగుతుంటాయి.

అటువంటి సమయంలో వారిప్రవర్తన విచిత్రంగా మారుతుంటుంది. వారిని “ఎందుకలా ప్రవర్తిస్తున్నావని” అడిగితే “అదేమిటి, నాకు దేముడు కనబడుతూవుంటే మిాకు కనబడటం లేదా? నాతో దేముడు మాట్లాడుతున్నట్లు స్పృంగా మాటలు వినబడుతుంటే మిాకు వినబడకపోవడమేమిటి?” అని ఎదురు ప్రశ్న వేస్తారు. ఇటువంటి చోల్యానినేషన్స్ డెల్యూజన్స్ పీటోప్రినియా”లో చాలా సహజం.

ఈ భ్రమలు - బ్రాంతులు సాధారణంగా దయ్యాలు, దేవతలు గురించి చనిపోయిన దగ్గర వ్యక్తుల గురించి కలుగుతూంటాయి. అయితే ఇతర విషయాల గురించి భ్రమలు - బ్రాంతులు కలిగినపుడు వాటిని “వీచ్చిమాటలు” అని సంఘం త్రోసివుచ్చితే, అదే సంఘం దేముడుగాని, దయ్యంగాని కనబడిందని చెబితే గుడ్డిగా నమ్ముతుంది. ఇలాంటి విషయాలు “పారనాయాడ పీటోప్రినియా” లోగి చెప్పినప్పుడు లోకం ఎందుకు నమ్ముతుందంటే అతను పూర్తి తెలివితో ఉన్నట్టే కనిపిస్తూ, ఇటువంటి విషయాలు చెబుతూ ఉంటాడు. “పీటోప్రినియా” వ్యాధి కొండరికి వంశపొరంపర్యంగా కూడా సంక్రమిస్తుంది. అటువంటి వంశాల్లోని వ్యక్తులకు దేవుళ్ళు - దయ్యాలు కనబడటం ఆనవాయితీ అవుతుంది. ఈ మానసిక వ్యాధిగ్రస్తులకి దయ్యాలు - దేవతలు ఎక్కువగా కనబడటానికి కారణం, వాటిగురించి ఎక్కువగా ఆలోచించడమే.

“పీటోప్రినియా” వ్యాధి లక్ష్ణాలు చాలా నిదానంగా ఆయా వ్యక్తుల్లో ప్రవేశిస్తాయి. ఇది చాలా మొండిగా వుండే దీర్ఘవ్యాధి. శరీరంలో లింయోకెమికల్స్ మార్పు, ఇండోల్ మెటబాలిజంలో అస్తవ్యస్తత, ఎమైనోటాక్సికోసిన్, ఎంబైమ్స్, స్మూరోపోరోస్సుల అస్తవ్యస్తత కలగడంతో మెదడులో కొన్ని విలక్ష్ణాలు ఏర్పడి భ్రమలు - బ్రాంతులు కలుగుతాయి. కానీ ఈ మానసిక వ్యాధి లోగి వీటిని భ్రమలు బ్రాంతులని గ్రహించలేక, తన అనుభవంలోకి అవి నిజంగా జరుగుతున్నాయని భావిస్తారు. మానసిక వైద్యశాస్త్రం ప్రకారం కొండరు వ్యక్తుల్లో వుండే అత్యస్మానతాభావం, అపరాధభావం, భిద్రతా రామీత్యం, శక్తికి మించిన కోర్చులు, అనవసరమైన భయాలు కూడా “పీటోప్రినియా” కలగటానికి దారితీస్తాయి.

ఒక వ్యక్తి అనుభవంలోకి వచ్చిన భ్రమలు - బ్రాంతులు మరొక వ్యక్తిలోకి అదేవిధంగా రావడాన్ని వైద్యశాస్త్రం ప్రకారం “ఫోలే-ఎ-డూజ్” అని అంటారు. ఇద్దరు వ్యక్తులు గాని,

మరికొద్దిమందిగాని చాలాకాలం అతిసన్నిహితంగా ఉన్నప్పుడు వారిద్దరి ఆలోచనాధోరణి ఒకటిగా మారే అవకాశం ఉంటుంది. అప్పుడు వారిలో ఒకే విషయంలో ఒకటే త్రమలు - బ్రాంతులు కలుగుతాయి. ఇద్దరిలోనూ ఒకేవిధమైన “షిజోప్రినియా” వ్యాధి కలగబ్బి ఇద్దరికి ఆడదయ్యం వంటి త్రమలు - బ్రాంతులు కలిగాయి.

దయ్యాలు - భూతాలు కనబడినప్పుడు ఇతర త్రమలు - బ్రాంతులు కలిగినప్పుడు సరైన మానసిక చికిత్స చేసినట్లయితే వాటినుంచి పూర్తి విషయం కలుగుతుంది. ఇక వారికి దయ్యాలు - దేవతలు కనబడటం మానివేస్తాయి. అయితే ఇటువంటి మానసిక వ్యాధి రోగులకు నెలలు తరబడి “లార్గాకీల్” బిళ్లుగాని, ‘మెల్లిరిల్’ బిళ్లుగాని డాక్టరు సలహాపై వాడవలసి వుంటుంది.

16. దేవుక్కు వంతపారంపర్యంగా ఆవహిస్తారా?

అదిగో, మా అమ్మని దేవదూతలు పుష్పక విషయంలో తీసుకుని వెళుతున్నారు. స్వర్గద్వారాలు ఎంత పెద్దవిగా ఉన్నాయో! దేవతలందరూ అమ్మకి స్వాగతం ఇవ్వడానికి, బారులుతీసి నిలబడి ఉన్నారు. వారంతా ఎంత ధగధగా మెరిసిపోతున్నారో?!” అంటూ ఒక అమ్మాయి జటీలవలనే చనిపోయిన తన తల్లి గురించి వర్ణించసాగింది. చనిపోయిన తల్లి కనబడుతోందని చెబుతూపుంటే, ఇరుగు- పొరుగు అమ్మలక్కులు ఆ అమ్మాయిని నిజంగానే దైవం ఆవహించిన దివ్యపుష్పరూపిణి కిందే భావించారు. చుట్టూ చేరి ఆమెకు భజనలు చేయినారంభించారు. ఆమెకు కాసుకలు - నైవేద్యాలు ఇప్పసాగారు.

ఇదంతా ఎక్కడోకాదు - ఒక హేతువాది బంధువుని ఇంట్లోనే జరిగింది. తనకు సంబంధించిన కుటుంబంలోని అమ్మాయే ఇలా అసాధారణంగా ప్రవర్తించడం, ఆ హేతువాదిని ఆలోచింపజేసింది. ఇదే ఇంకొకర్తె! ఆ అమ్మాయిని దైవస్వరూపిణిగా భావించి, పూజించేవారు. ఆ హేతువాది మాత్రం ఇలా ఆ అమ్మాయి అసాధారణంగా మాట్లాడడానికి ఏదో శారీరక, మానసిక కారణం అయివుంటుందని భావించి, డాక్టర్ దగ్గరికి తీసుకవెళ్లి, పూర్తివేద్య పరీక్షలన్నీ చేయించాడు. ఆ వైద్యపరీక్షలలో అసలు విషయం బయటపడింది. ఆమెకు పారాక్రోయిడ్ గ్రంథి సరిగ్గా పనిచేయడం లేదు. ఈ గ్రంథి సరిగా పనిచేయకపోతే, ఇటువంటి త్రమలు - బ్రాంతులు కలగడానికి అవకాశం వుంది. వైద్యపరీక్షలు పూర్తికాగానే అమ్మాయికి కాల్చియం గ్రాకోసెట్ ఇంజక్షన్లు, పారాక్రోయిడ్ గ్రంథికి సంబంధించిన హర్షోస్సు ఇచ్చేసరికి ఇక ఆమెకు చనిపోయిన తల్లి కనబడటం మానేసింది. దేవతలూ దర్శనమివ్వడం మానివేశారు. తిరిగి మామూలు మానసిక స్థితి ఏర్పడింది.

ఆ అమ్మాయి విషయం ఇలా వుంటే అచ్చాయమ్మ అబ్బాయి విషయం మరోలా వుంది. ఆ అబ్బాయికి ట్రైఫోయిడ్ జ్వరం వచ్చి చాలా తీవ్రంగా ఉంది. అంతకుముందు వరకు బాగున్న అబ్బాయి ఉన్నట్టుండి ఒక్కసారి తుట్టిపడసాగాడు. “అమ్మా! ఆదిగో నల్లటి దయ్యం! కళ్ళల్లో నిప్పులు, కాళ్ళకు వాడైన గోళ్ళు నా మిాడకు ఉరుకుతోంది” అంటూ అరచి, ఒక్కసారిగా భయంగా లేచి కూర్చుంటున్నాడు. మళ్ళీ శాంతించి పడుకుంటున్నాడు. పది నిముషాలు గడిచాయో లేదో మళ్ళీ ఉపిరిఅందనట్లు చేతులతో ఛాతీని పట్టుకుని “ఖాటోయ్! ఏనుగు కాళ్ళతో నా ఛాతిమిాద తొక్కేస్తుంది, కొపిరి ఆడటంలేదు” అంటూ పెద్దకేక వేస్తున్నాడు. దానితో అచ్చాయమ్మ అదిరిపోయి “ఏం జరిగింది రా ఆలా కంగారు పడిపోతున్నావు” అని అడిగితే జవాబు యేమిా ఇవ్వకుండానే తనలో తానే గొఱుకుంటూ వూరుకున్నాడు. ఇవ్వీ ట్రైఫోయిడ్ జ్వరంతో వచ్చిన సంధి లక్షణాలు. దీనినే వైష్ణవరిథాపలో “డెలీరియం” అంటారు. కాని ఈ డెలీరియం వ్యాధి తీవ్రత వల్ల కలిగే లక్షణాలు అలా వుంటాయని అచ్చాయమ్మకేం తెలుసు. ఆ అబ్బాయిని పరీక్ష చేస్తున్న డాక్టరు సంధి లక్షణాలని భయపడనవసరం లేదని, త్వరలోనే తగ్గిపోతాయనీ హామీ ఇచ్చినా, ఆ అబ్బాయికి ఏదో దయ్యం పట్టిపీడిస్తున్నది, దానివల్లనే జ్వరం వస్తున్నదని దానికి సరైన చికిత్స భూతవైష్ణవే అంటూ భూతవైష్ణవే దగ్గరికి తీసుకొనిపోయింది. తరువాత భూతవైష్ణవుడు చేసే తతంగం అంతా అందరికి తెలిసినదే. ఆ తతంగంలో “భూతం” పదిలిపోవటానికి బదులు కుర్రాడికి ప్రాణమే పోయింది.

ఇలాంటి సంఘటనల మాదిరిగా అనేక ఇతర శారీరక, మానసిక, అనారోగ్య పరిస్థితుల్లో భ్రమలు - బ్రూంతులు కలుగుతూ ఉంటాయి. సరైన వైష్ణవరీక్షలు చేస్తే, అనటు కారణం బయటపడుతుంది. పారనాయిడ్ పిటోఫ్రోనియా వంటి మానసిక వ్యాధుల్లో సరైన చికిత్స చేయకపోతే శాశ్వతంగా భ్రమలు - బ్రూంతులు కలిగినట్లే పారాక్రొయిడ్ గ్రంథి లోపం ఉండేవారిలో కూడా శాశ్వతంగా భ్రమలు - బ్రూంతులు కలగడానికి అవకాశం వుంది. అయితే కొందరిలో తాత్కాలికంగానే భ్రమలు - బ్రూంతులు ఉంటాయి.

పారాక్రొయిడ్ గ్రంథికి ఎట్టువంటి అనారోగ్యం కలగుతుండానే పనిచేయడం మానేసి భ్రమలు - బ్రూంతులు కలుగుతూ వుంటాయి. అరుదుగా కొందరి కుటుంబాలలో పారాక్రొయిడ్ గ్రంథి వంశపారంపర్యంగా పనిచేయకపోవచ్చు. అప్పుడు వాళ్ళ-వాళ్ళ కుటుంబాలలో

రకరకాల బ్రమలు - భ్రాంతులతోపాటు దేముదు కనపడటం కూడా ఆనవాయితీగా ఉంటుంది. శాతతోను, తండ్రితోను, చివరికి మనుమడితోను దేవుడు పలకరించి మాట్లాడుతాడు. అయితే వీళ్ళందరికి సరిగ్గా వైద్యచికిత్స చేస్తే యా ఆనవాయితీ అయిపు లేకుండా పోతుంది.

మయున్న పెరిగి మెదడులో రక్తనాళాలు గట్టిపడటంవల్ల, ఇంకేషైనా కారణంవల్ల తలకి గట్టిగా దెబ్బతగలడంవల్ల, మెనింజైలైని వంటి మెదడుకి సంబంధించిన వ్యాధులు రావడంవల్ల, కొందరిలో బ్రమలు - భ్రాంతులు కలగడానికి అవకాశం వుంది. మెదడులో కణుతులు ఏర్పడినపుడు బ్రమలు - భ్రాంతులు కలగడం సహజం. శరీరంలో లి12 విటమిన్ తక్కువ ఆవడంవల్ల, అల్ఫాలు వంటి మత్తుపాసీయాలు అతిగా సేవించడం వల్ల, కార్బూన్ మోసాక్రైప్ వంటి విషపదార్థాలవల్ల మెదడులో కణాలు దెబ్బతిని పోవడం వల్ల, ఎంతోకాలం నుంచి అనారోగ్యంగా వుండి ఒంట్లో గ్రూక్స్‌జూ శాతం తక్కువయిపోవడం వల్ల రకరకాలైన బ్రమలు - భ్రాంతులు కలుగుతాయి.

ఎవిలేప్పు అనే ఫిట్టు జబ్బువున్న కొందరిలో ఫిట్టు ప్రారంభానికి ముందు కొన్ని బ్రమలు - భ్రాంతులు కలగవచ్చు. సిఫిలిన్ వ్యాధికి మెదట్లో పూర్తిగా చికిత్స పొందకపోతే 10-15 సంవత్సరాల తరువాత, అంటే సిఫిలిన్ మూడవ దశలో మెదడు నరాలు దెబ్బతిని బ్రమలు - భ్రాంతులు కలుగుతాయి. ఈ రకంగా సైతికంగా జీవించలేని వ్యక్తి సిఫిలిన్ వ్యాధి వచ్చి, చికిత్స కూడా పొందక 15-29 సంవత్సరాల తరువాత ఆ వ్యక్తి మెదడు నరాలు దెబ్బతిని, భ్రాంతి కలిగి తానే దేముడిని చెబుతూ వుంటే దేవుని విషయంలో మౌఢ్యంగా నమ్మే వ్యక్తులు కొందరు ఆలోచన లేకుండా అతనిని బాగా మార్చి హరతులిచ్చేవారూ లేకపోలేదు.

అక్కడ ఏమియి లేనిదే శబ్దాలు వినపడటం, కనబడటం వంటి బ్రమలు - భ్రాంతులు కొందరిలో శారీరక అనారోగ్యము వల్ల తాత్కాలికంగా కలిగినా మరికొందరిలో మానసిక అనారోగ్యంవల్ల కలగడంతో ఎంతో కాలము వుండిపోతాయి. అవి మనోవ్యాధికి, పిచ్చికి లక్షణాలు. ఎందుకంటే కొందరిలో మొదట్లో ఈ చిత్రవిచిత్ర బ్రమలు - భ్రాంతులు ఒంటరిగానే ప్రారంభమైనా చివరికి మిగతా లక్షణాలు కూడా జతయి వారు పూర్తిగా పిచ్చివారు అవటానికి అవకాశము వుంది. కనుక బ్రమలు - భ్రాంతులు ఎవరిలో కలిగినా పూనకము లాంటివి వచ్చినా వెంటనే మానసిక వ్యాధుల స్నేహపరిస్థుకి చూపించి తగిన మందు వాడాలి.

17. అమావాస్యకూ పోద్దమికే పిచ్చి ముదురుతుందా ?

“శ్రీపుడేమి అమావాస్య కాదు, పోద్దమికాదు మరి అప్పురావు ధోరణి జిత విపరీతంగా ఉండేమిబి”? అంటూ వాపోయాడు వామనరావు. అప్పురావుతో పరిచయమున్న ప్రతివారికి అతనికి కొన్న పిచ్చి ఉండని తెలుసు. కానీ అతని పిచ్చిధోరణి ఎక్కువ కావడంతో వామనరావుకి కారణం ఆర్థంకాలేదు. పైగా అమావాస్యకే, పోద్దమికే పిచ్చి ముదిరి పాకాన పదుతుందని అంటారు కదా. మరి ఇప్పుడు. అలాంటిదేమి లేకుండానే, అప్పురావుకి పిచ్చి ఎలా ఎక్కువైందని అతనికి అశ్వర్యం కలిగింది.

వామనరావుతోనే కాదు, పిచ్చివాళ్ళ గురించి ఇటువంటి అపోహ చాలామందికి ఉంది. ఎవరైనా కాస్త విపరీతంగా ప్రవర్తిస్తున్నా మాట్లాడుతున్న అమావాస్య దగ్గర పదుతోంది కదా, అందుకే పిచ్చి ఎక్కువైందని భావిస్తుంటారు. కానీ వైష్ణవుర్ణిత్యా పిచ్చివాళ్ళల్లో పిచ్చి ఎక్కువ అవడానికి, అమావాస్య పోద్దమి తిథులకూ యెలాంటి సంబంధంలేదు. ఎంత ఎక్కువ పిచ్చి ఉన్న వాళ్ళల్లోనైనా కొన్నిరోజులు యొటువంటి పిచ్చిలేకుండా వారి ప్రవర్తన సాధారణంగా ఉంటుంది. ఈ కాలాన్నే “లూసిడ్ ఇంటర్వల్” అంటారు. ఈ సమయంలో వారి ఆలోచన, ప్రవర్తన మామూలు వ్యక్తులు మాదిరిగానే ఉంటుంది. కానీ అలా ఉన్నవాళ్ళకి ఉన్నట్టుండి పిచ్చి రేగుతుంది. ప్రతి 15 రోజులకు అమావాస్య - పోద్దమో రావడం సహజం కనుక, అది రావడానికి, పిచ్చి రేగడానికి సంబంధం అంటగడతారు.

అందుకు కారణం గ్రహాల కదలికకీ - మానవజీవితానికి సంబంధం ఉందనీ, గ్రహాల కదలికనుబట్టి మానవజీవితం నడవబడుతుందనీ మూడంగా భావించడమే. ఆదే మూడనమ్మకాన్ని పిచ్చివాళ్ల జీవితాలకీ, వారి ప్రవర్తనకీ ముదిపెడుతుంటారు. నిజంగా అలా గ్రహాల కదలిక ప్రభావం ఉండేటట్లయితే మామూలు వ్యక్తుల మీద కూడా తప్పకుండా కొంత ఉండి, అమావాస్యకే, పోద్దమికే వీరిలో కూడా కొడ్డేగొప్పే అసాధారణ ప్రవర్తన కనబడాలి. అలాగే పిచ్చివాళ్ళందరిలోను తప్పకుండా పిచ్చి ఎక్కువోవాలి. కానీ వాస్తవానికి అలాంటి అసాధారణ ప్రవర్తన అందరిలో లేదు. యొవరిలోనైనా ఆ రోజుల్లో పిచ్చి కనబడితే అమావాస్యవల్లనో, పోద్దమివలననో అనుకుంటాం. ఆదే మామూలు రోజుల్లో యెంత యెక్కువవున్నా పిచ్చి ముదిరిందనుకుంటాం కానీ, అమావాస్య పోద్దమి గురించి ఆలోచించము.

పిచ్చి అనేది ఒకవిధమైన మానసిక వ్యాధి. దీని పల్ల ఆ వ్యక్తి ఏది మంచో, ఏది చెడో వేరువేరుగా గుర్తించలేకపోవడం, ఏది సభ్యతో తెలుసుకోలేకపోవడం సహజం. మనిషికి వచ్చిన పిచ్చినిబట్టి అతని ప్రవర్తనలోనూ, మాటల్లోనూ ఆలోచనలలోను రకరకాలైన

తేదాలుంటాయి. మనిషి పిచ్చివాడుగా ఏ కారణంవలన మారినా, కొందరిలో అకస్యాత్మగా పిచ్చిలక్ష్మాలు తీవ్రంగా కనబడితే మరికొందరిలో నిదానంగా కనబడతాయి. మాన్నికంగా కొంచెము అదుపు తప్పిన వాళ్లలోనూ, లేదా పిచ్చిలక్ష్మాలు నిదానంగా పెరిగే వాళ్లలోను ఉద్రేకం, ఉక్కోథం, ఆవేశం యొక్కవుతాయి. చికాకు, కోపం మరింత పెరుగుతాయి. స్నేహితులతో అంతకుముందు రోజులలో యొంతో సౌమ్యముగా ప్రవర్తించే వ్యక్తి అర్ధంలేకుండా వాదన పెట్టుకుంటూ చికాకు పడుతుంటారు. మాటల ధోరణి కూడా అతిగా ఉంటుంది. అంతవరకూ తక్కువ మాటలే వ్యక్తి అతిగా మాటల్లాడటం, మాటల్లాడతూ సంబంధం లేకుండా ఒక విషయములో నుంచి మరొక విషయములోకి మారిపోతూ ఉండటం జరుగుతుంది. అలాగే అవసరము లేకపోయినా నిద్ర, ఆహారము లేకుండా రోజులతరటిది ఏదో ఒక పనిచేస్తుంటాడు. అయితే అతనికి ఈ స్థితిలో జ్ఞాపకశక్తి మామూలుగానే ఉంటుంది. ముఖ్యంగా పిచ్చి ప్రారంభమైన దశల్లో ఆ వ్యక్తి రోజుల తరబిది నిద్రపట్టక చికాకు కోపం ఎక్కువవుతాయి.

ఈ విధంగా పిచ్చి మొదచిదశ లక్ష్మాలు ఉంటే కొంతకాలానికి అవి తీవ్రరూపం దాలుస్తాయి. అటువంటప్పుడు ఆ వ్యక్తిలో ఆవేశం అధికము అయిపోతుంది. అర్ధంలేని అతివాగుడు, అవసరంలేని పనులు ఎక్కువయిపోతాయి. తానేమి చేస్తున్నాడో యొక్కమన్నాడో, యొవరి మధ్య ఉన్నాడో గుర్తించలేని స్థితికి చెరుకుంటాడు. కొన్ని సందర్శాలలో తానే చాలా గొప్పవానిగా, నీతివంతునిగా మాటల్లాడతూ ఎదుటివారు తనకి అన్యాయము చేయబోతున్నట్లు నిలదీస్తూ ఉంటాడు.

కొన్ని సందర్శాల్లో అర్ధం లేకుండా ఆవేశం పెరిగి ఎదుటివాళ్లని కొడుతుంటాడు. తనచుట్టూ రోజు ఉండే వ్యక్తుల్లే గుర్తించకలేకపోతాడు. లేదా వాళ్లని ఇంకొకళ్లనుకొని పొరపాటు పడతాడు. ఈ పిచ్చి మరింత ఎక్కువైన పక్కంలో క్షణం కూడా విక్రాంతి లేకుండా తిరగడం, మాటల్లాడటం చేస్తూ ఉంటాడు. ఎదుటివాళ్లు తనని ఏదో చేస్తారనే త్రమలు - భ్రాంతులు కలుగుతాయి.

కొందరిలో పిచ్చి అంత తీవ్రంగా ఉండకపోయినా తక్కువస్థాయిలో కనబడుతూ తగిపోతూ ఉంటుంది. కొందరిలో వచ్చిన పిచ్చి జీవితకాలమంతా ఉండిపోయే ప్రమాదం పుంది. మరికొందరిలో 40సం.లు దాటిన తరువాత హర్షమ్మనులు అస్తవ్యస్తం వల్ల పిచ్చి లక్ష్మాలు కనబడవచ్చు. ఇంకొందరిలో కాన్ని అయిన వారం పదిరోజుల్లో పిచ్చి రావచ్చు. కొందరికి కొన్ని మందులు వాడటంవల్ల నాడీమందలం మిాద పరిణామాలు కలిగి పిచ్చి లక్ష్మాలు ఏర్పడవచ్చు. ఇలాంటి వ్యక్తులకి డాక్టర్ సలహాపై లాగ్గాకీల్ బిళ్లు, సిరినేసీ బిళ్లు, ఇంజక్కన్లు ఇవ్వడం, అవసరమైతే ఇ.సి.టి ఇప్పించడం చేసినట్లయితే మంచి ఫలితము కనబడుతుంది.

18. వంశపారంపర్యంగా వచ్చే పిచ్చి

శ్వాములాంబగార్చి కోడలు కోమల అంటే యొంతో ప్రేమ! కావాలని ఏరికోరి తెచ్చుకున్న కోడలు ప్రవర్తన కొన్ని విషయాల్లో శ్వాములాంబగారిని ఆశ్చర్యపరచసాగింది. ఆమెకు కోమలంటే యొంత ఇష్టమౌ, కోమలకి పుట్టిన పిల్లలంటే మరింత ముఢ్ఱు. చిన్నపిల్లలు ఏదైనా అల్లరి పనులు చేస్తున్నా, ఏదైనా పాడుచేస్తున్నా కోమల ఏమిం వట్టనట్లు కూర్చుంటుంది. పిల్లలు అలా అల్లరిపనులు చేస్తుంటే ఊరుకోలేక శ్వాములాంబ పిల్లల్ని కాస్త కేకలేస్తే “నేనంటే మింకు ఇష్టం లేదు, నా పిల్లలంటే అసలు ఇష్టం లేదు, వాళ్ళ చక్కగా ఆడుకుంటూంటే చూసి ఓర్కులేరు” అంటూ గొంతు చించుకొని, ఆత్మగారి మిం విరుచుకు పడుతుంది. “అలాంటి అభిప్రాయం ఏమిం లేదు కోడలుపిల్ల” అని ఎంత నిదానంగా చెప్పినా, కోడలు మాత్రం ఆవేశపడిపోతూ అలుపువచ్చే దాకా అరచి బిపరికి నోరు మూసుకుంటుంది.

ఎవరూ తన గురించి చెప్పుకోనప్పటికీ అందరూ తన గురించి ఏవేవో చెడుగా మాట్లాడుకుంటున్నారనీ, తనని ఏదో చేయాలనుకుంటున్నారనీ, తనంటే అందరికి కోపమే అనీ ఇలా ఏవేవో ఉద్దేశపడిపోతూ మాట్లాడేస్తూ వుంటుంది. ఇంతా చేస్తే ఆక్రూడ అలాంటి సంఘటనలు ఏవీ ఉండవు. కొన్ని సమయాల్లో ఎంత చక్కగా ముస్తాబు అవుటుందో మరికొన్ని సమయాలలో అంత అశుభ్రంగా కన్సుడుతూ వుంటుంది. ఇంట్లో చుట్టూలు పక్కలు ఉన్నారనే జ్ఞానము వుండడు. తీరూ ఆరాతీస్తే కోమల ఒకదాని ప్రవర్తనే ఇలా కాదనీ, వాళ్ళ వంశంలో మరికొందరికి ఇటువంటి విచిత్ర మానసిక స్థితి ఉండేదని తేలింది.

కోమలలో వున్న ఇటువంటి మానసిక విపరితస్థితి “ఫిజోట్రినియా” లక్షణంగా వ్యవహారిస్తారు. ఏదైనా కాస్త అసాధారణంగా మాట్లాడినా, ప్రవర్తించినా వాళ్ళకి కొద్దిగా తలతిక్క ఉన్నదనో, మేధకంగా ప్రవర్తించాడనో సరిపెట్టుకుంటాం. ఆదే బట్టలు ఊడదీసుకుని బజారునపడితే, పిచ్చి ఎక్కిందంటాం. ఇవన్నీ మానసిక వ్యాధి లక్షణాలే. కేవలం మానసిక వ్యాధి లక్షణాలలోని హెచ్చుతగ్గలే.

పిచ్చి వంశపారంపర్యంగా సంక్రమిస్తుందా లేదా అనే విషయమై విస్మృతమైన పరిశోధనలు కొనసాగుతున్నాయి. ఈ పరిశోధనలలో పిజోట్రినియా, మానిక్ డిప్రెసిన్, సైకోసిన్ వంటి మానసిక వ్యాధులు వంశపారంపర్యంగా సంక్రమిస్తాయని తేలింది. శ్వాములాంబగారు అంత ఏరికోరి కోమలని కోడలుగా తెచ్చుకుని ఎంతో ప్రేమగా చూసుకుంటున్నా, ఆమె అలా విచిత్రమగా విపరీతంగా ప్రవర్తిస్తున్నదంటే అటువంటి పిచ్చివాళ్ళ వంశంలో ఉండటమే కారణం. కాలేమాన్ అనే మానసిక వైద్యనిపుసులు

పిటోప్రినియా వ్యాధి గురించి చివరిస్తూ తల్లిదండ్రులలో ఏ ఒకరికైనా ఈ వ్యాధి ఉన్నట్లయితే పుట్టిన పిల్లలలో 18 శాతంమందికి ఈ మానసిక వ్యాధి లక్షణాలు సంక్రమిస్తాయనీ, ఒకవేళ తల్లిదండ్రులు ఇద్దరికి ఈ వ్యాధి ఉన్నట్లయితే పుట్టిన పిల్లలలో 68 శాతం మందికి ఈ మానసిక అసాధారణాంశితి సంక్రమిస్తుందన్న వెల్లడించారు. అయితే వంశపారంపర్యంగా ఏ సంబంధము లేకుండా కూడా పిటోప్రినియా లక్షణాలు ఏర్పడవచ్చు. అలాగే ఎన్నో ఇతర మానసిక వ్యాధులు కలగవచ్చు.

ఈ వ్యక్తి పిచ్చివాడుగా తయారైనా లేదా కాస్టు అసాధారణంగా ప్రవర్తించినా దానికి అనేక శారీరక, మానసిక సామాజిక పరిస్థితులు కారణం. కొంత పయస్సు వచ్చిన తరువాత బయటపడే మానసికవ్యాధి లక్షణాలకి కొండరిలో చిన్నతనంలోనే బీజాలు ఏర్పడతాయి. తల్లిదండ్రులు ప్రేమని చిన్నతనంలోనే సరిగ్గా పొందలేనివారూ లేదా తగువులాడుకునే తల్లిదండ్రుల దగ్గర పెరిగినవారూ, వ్యక్తిత్వ వికాసానికి అవకాశ మిహ్వకుండా అల్లారుముద్దుగా పెంచబడ్డవారు భవిష్యత్తులో మానసిక వ్యాధులకి తేలికగా గురితపుతూ పుంటారు. అంతమాత్రాన అన్ని కేసులలోనూ పిచ్చివాళ్ళగా మారతాని భావించరాదు. అనవసరమైన అందోళన, ఆదుర్మా, ఆవేశం, ఉద్దేశం, భయం ఇత్తుపంటి వస్తీ మానసిక వ్యాధుల లక్షణాలే.

శేఖర్ శాంతని గాథంగా ప్రేమించాడు. ఆరాధించాడు. ఆమె తన సర్వస్వం అనుకున్నాడు. ఆమెను ఆధారం చేసుకొని ప్రేమసౌధాన్ని నిర్మించుకున్నాడు. చివరికి అతను నిర్మించుకున్న ప్రేమసౌధం పేకమేడలా కుప్పకూలిపోయింది. మానసికంగా పెద్ద దెబ్బతిన్న శేఖర్ పిచ్చివాడిలా తయారయ్యాడు. దేనిమిదా అతనికి ఆసక్తి లేకుండా పోయింది. ఎప్పుడూ ఏదో ఆలోచన, ఏదో బాధ, చివరికి ఏమి మాట్లాడుతున్నాడో ఏమి చేస్తున్నాడో అతనికి తెలియకుండా అయిపోయింది. మనస్సు అదుపు తప్పింది.

ఇలా ప్రేమ భగ్నమై శేఖర్ పిచ్చివాడుగా మారితే, వ్యాపారంలో దివాలాతీసినవాళ్ళ రక్తసంబంధికులని కోల్పోయినవాళ్ళ, పేదరికం వల్ల ఏమి సాధించకలేకపోయిన వారూ కుటుంబ తగాదాల్లో బుర్ర పోగొట్టుకున్న వాళ్ళ, పిచ్చివాళ్ళగా తయారపుతూ పుంటారు. అతిగా భయపడేవాళ్ళ, వెలికోపంతో మనోస్థిరత్వం పోగొట్టుకునేవాళ్ళ, ప్రతిదానికి అతిగా అందోళన చెందేవాళ్ళ బుర్ర చెడగొట్టుకుని చివరికి పిచ్చివాళ్ళగా తయారపుతారు. వారిలో ఆలోచనశక్తి, విశక్షణ జ్ఞానం పోతుంది. దేనికైనా వైర్యంగా ఎదుర్కొనేవాళ్ళ, ఏ విషయాన్ని అయినా ఎంత కావాలో అంతవరకే ఆలోచించేవాళ్ళ పిచ్చివాళ్ళగా మారడం ఇరగదు.

కొండరు కొన్ని వ్యాధులు వచ్చిన తరువాత చాలా అసభ్యంగా, అసాధారణంగా ప్రవర్తిస్తారు. ఇలా ప్రవర్తించడానికి కొన్ని విషయాలు, మొదడు జబ్బులవల్ల కేంద్రానాడీమండలం దెబ్బతినడమే ముఖ్యకారణం. ఆ వ్యాధులు వచ్చిన తరువాత వెంటనే ఈ లక్షణాలు బయటపడకపోయినా పిచ్చిగా ప్రవర్తించవచ్చు. అందుచేత మానసికంగా

విపరీత లక్షణాలు కలిగిఉన్నా, పిచ్చిగా ప్రవర్తించినా దాక్షరుచేత పరీక్ష చేయించి మందు వాడినట్టయితే చాలావరకు గుణం కనబదుతుంది. అంతేకాని, వెప్రి అనో, పిచ్చి అనో సరిపెట్టుకుని కూర్చోవడం మంచిది కాదు.

19. ఆనలు - నాటువైద్యం

శ్రౌనిస్ట్స్ బుల్ కాంతయ్యకి పాదాలలో ఆనలు ఏర్పడి తెగయేడిపిస్తున్నాయి. బూటు వేసుకోకపోతే పైఅధికారి ఊరుకోదు, బూటు వేసుకుంటే ఒకటికి నాలుగు ఆనలు పెరుగుతున్నాయి. పోసీలే, ఇంటి దగ్గర అయినా హాయిగా నడుద్దామంతే నేలమిద పాదంమోవి నడవబోతే కాలులో ముల్లు గుమ్మకున్నట్టు జమ్ముని నరాలు గుంజతున్నాయి. పాదాల విషయము ఇలా వుండగా పెరేడ్ చేయడంతో చేతులు కూడా కాయలు కాసేశాయి. ఒక నడుం దగ్గర చూద్దామా అంటే గట్టిగా బెల్లు పెట్టుకోవడం వల్ల నల్లగా మారి నడుముకి నల్ని కడియం తగిలించుకున్నట్టు అనహ్యంగా తయారయింది.

కానిస్ట్రోబులు కాంతయ్యకి గాని, ఇతరులకి గాని అరిచేతులలో కాయలు తయారవడం, కాల్లో ఆనకాయలు ఏర్పరడం, నడుందగ్గర నల్లగాను, దళసరిగానూ చర్చం బిరుసెక్కడం, వారి వారి వృత్తులలో కలిగే ఒరిపిడే కారణం, సున్నితమైన చేతులతో ఎప్పుడైనా గట్టి పసిచేస్తే వెంటనే చర్చంమిద బోభ్యలు తేలి పగిలిపోవడం, అక్కడ పుండుపడటం మామాలు. అలాకాకుండా మరీ అంత గట్టిపని ఒక్కసారి కాకుండా రోఱారోజుకీ కొంత చేసేవారికి ఆ పనివలన చేతులలో యొక్కడ ఒరిపిడి కలుగుతుందో అక్కడ కాయలు ఏర్పడతాయి. దానికి కారణం అక్కడ టిమ్ములు ఎక్కువగా తయారై గట్టిపడి ఆ భాగానికి రక్షణ కల్పించడమే. ఈ రకంగా చేతిలో కాయలు తయారవడం వ్యవసాయ కార్యకులకు, పారిత్రాపిక కార్యకులకు ఎక్కువ. అయితే సైకిలు తొక్కువారికి హోండిల్బార్ పట్టుకోవడం వలన, కారు నడిపేవారికి స్ట్రీంగ్ వలన, కళాకారులకు వాళ్ళకు తెలిసిన వాయిద్యాలను వాయించడం వలన ఒరిపిడి అనిపిస్తూ చేతుల్లోను, ఇతర చోట్ల కాయలు కాస్తాయి. కాని చేతుల్లో ఏర్పడే ఈ కాయలులాంటివి అంతగా బాధ కలిగించవు.

ఒరిపిడివలన చేతుల్లో కాయలు తయారైతే అలాంటి ఒరిపిడి వల్లే కాళ్ళలో ఆనకాయలు తయారవుతాయి. పాదంలో తయారయ్యే ఆనలు చేతిలో తయారయ్యే కాయలు దాదాపు ఒకే రకం. అయితే పాదాల్లో తయారయ్యే ఆనలు బాధాకరంగా ఉంచాయి. ఆనలు చర్చంపైకి కాయలులాగా పెరగటానికి ఆస్థార్థం లేక కండలోపలికి పెరుగుతాయి. అలా లోపలికి చొచ్చుకునిపోయి పెరిగే ఆనలు నరాలను నొక్కిపుట్టి కలిగిస్తాయి.

కాళ్ళకు సరైన రక్షణలేకుండా రాళ్ళు, రవ్వలమిద నడిచినప్పుడు కొండరికి పాదాల లోపల వుండే ఎముకలకు చర్యానికి మధ్య తగినంత కండలేనిబోట్లు మాటిమాటికి ఒరిపిడి - నొప్పి కలుగుతూ అక్కడ చర్యానికి రక్షణగా టిప్పులు గట్టిపడి ఆనలుగా తయారవుతాయి. అయితే యెప్పుడూ శరీరం బరువు పాదాలమిద ఉండబట్టి అలా దళసరిగా తయారైన టిప్పులు పైకి కాయలుగా పెరగటానికి అవకాశం లేక లోపలికి కొచ్చుకునిపోతాయి.

సరైన కొలతలు లేని బూట్లు వేసుకున్నవారిలో పాదాలు ఇరుకుగా నొక్కుకునిపోయి అరికాళ్ళలో ఎక్కడిక్కడ ఒత్తిడి కలుగుతుందో అక్కడ ఆనలు తయారవుతాయి. పాదాలపైన కూడా అలాంటివి ఏర్పడతాయి. ప్రథమదశలో వాటిని బూట్లు కరిచిందని సరిపెట్టుకుంటాం. అందువేత సరైన వదులులేకుండా బూట్లు వేసుకోకూడదు. అలా వేసుకోవడం వలన లేనిపోని చికాకులు తెచ్చిపెట్టుకోవడమే అవుతుంది. వదులులేని చెప్పులు కాళ్ళను కరిచినట్టే, బిగువైన బూట్లు కాళ్ళలో అనలు వచ్చేలా చేస్తాయి

నడుము దగ్గర బెల్లు గట్టిగా పెట్టుకున్నా, చీర గట్టిగా బిగించి కట్టుకున్నా, అలాగే బిగువైన లోదుస్తులు వాడినా, అయాచోట్లు చర్చుపుమందం పెరిగి నల్లబిడుతుంది. కొంతకాలానికి అక్కడ సహజవర్షం పోయి తెల్లగా మచ్చలు ఏర్పడతాయి.

ఇది ఇలావుండగా కాళ్ళ ప్రేత్యసందున చేతిప్రేత్య సందున కొండరికి ఆనలమాదిరిగా మెత్తటికాయలు పెరుగుతాయి. అక్కడ ఒరిపిడి లేకపోయినా ఆనలు పెరగటానికి వాటి సందున చమటపట్టడమే కారణం. అక్కడ చమటపట్టి టిప్పులు కుళ్ళినట్లయి, క్రొత్త క్రొత్త టిప్పులు ఎక్కువ తయారై ఆనలుగా తయారవుతాయి. కాని ఇవి అంతగా బాధ కలిగించవు.

చేతుల్లోను, పాదాలపైన పెరిగే కాయలు బాధ అనిపించటం అరుదు, అలా కాకుండా పాదాలలో అనలు తయారైనపుడు అవి రావటానికి తగిన కారణాన్ని గుర్తించి నిపారణోపాయాన్ని చూడాలి. బిగువైన బూట్లు మాని వదులుగా వుండే బూట్లు వాడాలి. అనలు బాధ కలిగిస్తువుంటే వాటిని సర్కిల్ భ్లేడుతో మొదలుదాకా కోసి తీసివేసి పదిశాతం శాలిసిలిక్ యాసిడ్ టో కట్టుకట్టాలి. కొన్ని కేసుల్లో వాటినికోసి తీయనవసరం లేకుండానే ఒరిపిడి కలిగే కారణాన్ని గుర్తించి తొలగిస్తే నిదానంగా అవి తగ్గిపోతాయి. అటువంటపుడు శాలిసిలిక్ యాసిడ్ అయింటుమొంటు వాటిమిద రాస్తే చాలు. అనలు ఎందుకు వస్తూయో తెలుసుకోకుండా మొటుగా కోయించుకోవడం, పసరు రాయించు కోవడం అర్థంలేని పనులు.

సరైన మోతాదులలో మందులు వాడకపోతే వ్యాధినిబట్టి, వ్యాధిక్రిమినిబట్టి వాడే మందుబట్టి, ఆ మందు ఎంతకాలం, యొంత మోతాదులో వాడాలి అనేది ఆధారపడి వుంటుంది. సొధారణంగా మందు వాడటం ప్రారంభించిన కొఢికాలానికే రోగలక్షణాలు

తగ్గిపోతాయి. రోగలక్షణాలు తగ్గిపోవటంతో వ్యాధి ఘుర్తిగా తగ్గిపోయిందని భావించి మందులు ఆపివేయటం, తిరిగి రోగలక్షణాలు కనబడినపుడల్లా తాత్మాలికంగా మందు వాడటము చేస్తూ ఉంటే ఘుర్తిగా చావకుండా ఉండిపోయిన రోగక్రిమి ఆ మందు ప్రభావానికి అలవాటు పడిపోతుంది. చివరికి ఆ మందుకు లొంగకుండా తయారై జబ్బుని పెంచివేస్తుంది.

మందులు సక్రమమైప పద్ధతిలోను, సరైన మోతాదులోనూ వాడకపోవడానికి మనుష్యుల్ని నిర్మక్యం, అజ్ఞానం కారణంకాగా, పేదరికం మరొక ముఖ్య కారణం. ఈ కారణాలు ఇలా వుండగా కొండరు స్వంత వైద్యం చేసుకొంటూ ఉంటారు. వాళ్ళు తమకి కాస్త దగ్గు వచ్చినా, జ్వరం వచ్చినా ఒక పెస్చిలిన్ బిట్స్, తెంత్రాసైకిలిన్ క్యాప్సులో వేసేసుకుంటూ ఉంటారు. అంతగా రెండుమాడు రోజుల్లో తగ్గకపోతే డాక్టరు దగ్గరికి వెళ్లవచ్చునని అనుకుంటారు. ఇలా ఇష్టం వచ్చినట్టు, ఇష్టమొచ్చిన మోతాదుల్లో మందు వాడితే మొదట్లో వ్యాధి తగ్గినట్టు అనిపించినా కొంతకాలానికి తాత్మాలికంగా ఆణిగివున్న క్రిములు మందులకు వ్యతిరేకంగా నిరోధకశక్తిని పెంపాందించుకొని ఏ మందులకు లొంగని మొండివ్యాధులను కలుగజేస్తాయి.

ఇంకొంతమంది డాక్టర్లు ఘుర్తి కోర్సు మందులన్నీ ప్రాసినా వాటిలో సగమో, పాపువంతు మాత్రమో మందులుకొని ఆ కొన్న వాటిలోనూ కొన్ని మాత్రమే వాడి ఊరుకుంటారు. పైగా ఇటువంటివాళ్ళు తాము చాలా తెలివితేటులతో ఘ్యవహరించామనీ, డాక్టరు రాసిన మందులన్నీ కొన్నట్లయితే దండగ అయిపోయి ఉండేవనీ, ఎందుకంటే డాక్టరు రాసిన వాటిని కొద్దిగా వాడేటప్పటికే వ్యాధి తగ్గిపోయిందనీ చాలా గొప్పగా చెప్పుకుంటూ ఉంటారు. కానీ డాక్టరు అన్ని రోజులకు ఇస్తి మందులు ఎందుకు రాకారో ఆలోచించరు.

ఇంకొండరు అయితే డాక్టరు ఇచ్చిన మందులవలన ఏదయినా తగ్గినట్లినిపించితే అటువంటి బాధే తను స్నేహితులకి, ఇతరులకి వస్తే “నేను ఈ మందు వేసుకుంటే తగ్గిపోయింది. నీవు కూడా వేసుకుని చూడు! తగ్గిపోతుంది” అని శాంపిల్గా మందులు వాడిచూస్తూ ఉంటారు. ఇది ఇలా ఉంటే మరికొండరు వ్యాధి వచ్చినప్పుడు పూర్కికా డాక్టరు చో.న మార్చివేస్తూ వాళ్ళు రాసినవి వీళ్ళు రాసినవి ఒకరోజు - రెండురోజులు వాడి మానివేస్తూ ఉంటారు. మరి ఇలా చేస్తుంటే మందులకి రెసిస్టెన్సు రాక యేమి చేస్తుంది?

రక్తపోటు, మధుమేహం, గుండెజబ్బు మొదలైన వాటి విషయంలో కూడా ప్రద్దగా, క్రమపద్ధతిలో మందువాడుతూ ఉండాలి. కొంతకాలం మందు వాడేసరికి రక్తపోటు, గుండె జబ్బు, మధుమేహం తగ్గిపోయినట్టు అనిపించవచ్చు. కానీ పైకి అలా అనిపించినా ఇప్పి దీర్ఘకాలం మందులు వాడవలసిన దీర్ఘరోగాలు. ఇర్పు తగ్గిపోతుందని మందు వాడటం

మానివేస్తే రక్తపోటు పెరిగి అకస్యాత్మగా మెదడులో రక్తనాళాలు హగిలిపోయి ప్రమాదం జరగవచ్చు. గుండెజబ్బు ముదిరిపోవచ్చు. మధుమేహం విషయంలోనూ అంతే! పైకి మగర్ తగ్గిపోయినట్లు అనిపించినా పథ్యం సరిగ్గా చేయాలి. మందుబిళ్లు వేసుకుంటూనే ఉండాలి. లేకపోతే మధుమేహం పెరిగిపోయి ప్రమాదం కలగవచ్చు.

20. పెట్టుడు మందులు - కక్కెంచడాలు

మంజుమణికి తన కడుపులో మందు ఉన్నదేమోనని పెద్ద అనుమానం వుంది. అ అనుమానం కలగడానికి కారణం లేకపోలేదు. తన అత్తగారికి, తనకి ఎప్పుడూ ఏదో ఒక విషయంలో వివాదం వస్తునే వుంటుంది. భర్త వున్నాడంటే మహామెతక. అటు అమ్మీనీ కాదనలేదు, భార్యానీ ఏమనీ అనలేదు. అంత మెతకతనాన్ని చూసి మంజుమణికి తన భర్త మీాద కోపం వస్తూ ఉంటుంది. కాని ఏమి లాభం? ఎంతైనా అత్తగారిదే పైచేయి. లోలోపల మండిపడటం తప్ప చేయగలిగిందేమి లేదు. ఎందువల్లనో ఏమో మంజుమణికి ఈ మధ్య ఆకలి బాగా తగ్గిపోయింది. ఒకవేళ తిన్నా అరగనట్లు అనిపిస్తోంది. దానితో నీరసం కూడా అనిపిస్తోంది. ఏ డాక్టరు దగ్గరికి వెళ్లి చూపించినా ఏ జబ్బు లేదంటున్నాడు. అంతగా గట్టిగా అడిగితే ఆ డాక్టర్లు బలానికి టానిక్కులు రాసివ్వుడం తప్ప మరింకేమిా చేయలేకపోతున్నారు. మంజుమణికి తన భర్తపోరుపడలేక డాక్టరు దగ్గరికి వెళుతూనే ఉంది. కాని తన మనసులో మాత్రం తన ఆరోగ్యం గురించి పెద్దాలనుమానమే ఉంది. అదేమిటంటే తన అత్తగారు తనని లొంగదీసుకోవడానికి మందు పెట్టుంటుందని లేకపోతే తనకి ఇలా అనారోగ్యం ఎందుకు కలుగుతుంది? అత్తగారు మందు పెట్టబట్టే అది కడుపులో వుండి ఇంత నష్టం కలిగించుతోంది. దీనిని ఏ డాక్టరూ గుర్తించకలేకపోతున్నాడని మంజుమణికి పూర్తి విశ్వాసం. అందుకనే ఎంతమంది డాక్టర్లు బలానికి మందులు రాసి ఇచ్చినా ఘలితం కనబడలేదు. పైగా ఏ డాక్టరుతోనేనా “కడుపులో మందువున్నదేమోనని అనుమానంగా వుంది” అనడిగితే “మందు ఏమిటి? పాడు ఏమిటి? ఏమిటా పిచ్చి ఆలోచనలు” అని తన మాటలని కొట్టి పారవేస్తున్నారు. చివరికి ఇలాకాదని తనంతటికి తానే ఇంకాకరిని సహాయం చేసుకొని మందు కక్కించే నాటువైద్యుని దగ్గరికి వెళ్లింది. అతను మంజుమణిని చూడగానే “నీ కడుపులో మందు ఉండమ్మా, ఓ ముప్పుయి రూపాయలు ఇష్టు, మందు కక్కించేస్తానని” హామీ ఇచ్చాడు. అతను అడిగిన విధంగానే ముప్పుయి రూపాయలు ముడుపు చెల్లించుకుని, మందు కక్కించుకుంది. మాంసం ముక్కుతో మందు పెట్టారని, అది పడిపోయిందని మందు కక్కించిన వ్యక్తి చూపించగా మంజుమణికి మనసు ఎంతో తేలికైనట్లు అనిపించింది. తన అనుమానం నిజమై మందు బయటికి వచ్చేసింది కనుక ఆమెకు

ఎంతో తృప్తి కలిగింది. అంతే అప్పటినుంచి మళ్ళీ మామూలుగా ఆకలివేయడం ప్రారంభమైంది.

గారడి కలిగించిన శాంతి

మంజమణి వ్యవహరం చూస్తే నిజంగా తన ఆత్మారు మందు పెట్టిందనీ, అది కదుపులో ఉండబట్టే అంత ఆనారోగ్యం కలిగిందనీ, అది పడిపోగానే హయి అనిషించిందని అనిపిస్తుంది కానీ వాస్తవానికి మాంసం ముక్కతోనో, లడ్డుతోనో, హల్ముతోనో ఇతర ఆహారపదార్థాలతోనో మందుపెట్టడం అనేది పూర్తిగా అబద్ధం. పైగా ఆ పెట్టిన మందు వల్ల కొన్ని నెలలపాటు కదుపులో ఆ మాంసం ముక్క జీర్జుం కాకుండా ఉండిపోవడమనేది అర్థరహితం. మనం తీసుకున్న ఎలాంటి ఆహారం అయినా కొణ్ణిగంటలలో పూర్తిగా జీర్జుపెటోవడం జరుగుతుంది. అంతేకాని కొన్ని నెలలపాటు జీర్జుమవకుండా కదుపులో ఉండటం జరగదు. ఏదైనా మందుతోపాటు కలిపి పెట్టితే మాత్రం అది కక్కించబడేవరకు జీర్జుమవకుండా కదుపులోనే వుండిపోవడమనేది కేవలం అసోహా మాత్రమే. అలా జీర్జుమవకుండా ఉంచే మందు ఏదీలేదు. మందు కక్కించేవాడు మాంసం ముక్కుని, హల్ముతోని కక్కించుతున్నాడంతే మనం చూడకుండా వీళ్ళుకక్కే గిస్సెలోనో, పశ్చింటోనో వేయడం జరుగుతుంది. ఇది కేవలము గారడి.

మందు కక్కించుకోవడానికి వెళ్ళేవాళ్ళు పూర్తిగా కదుపులో మందు ఉండనే నమ్మకంతోనే వెళతారు. వాళ్ళ హోధ్యాన్ని అపోహాల్చి ఆధారం చేసుకొని మందుకక్కించే వ్యక్తి అతి తేలికగా తన గారడి చేయగలుగుతాడు. ఎవరైనా ఎదురుగా కూర్చుని నీపు ఎలా మందు కక్కిస్తావో పరీక్ష చేస్తాము' అని అంటే మాత్రం అతని ఆటలు ఎంత మాత్రము సాగవు. మందు కక్కించడం రెండు రకాలుగా సాగుతుంది. కదుపులో మందు ఉంది, కక్కిస్తానని కొన్ని నీళ్ళు తాగమని ఇస్తారు. సాధారణంగా ఆ నీళ్ళు చేదుగా ఉంటాయి. ఆ నీళ్ళు తాగానే కదుపులో త్రిప్పుతుంది. దానితో వాంతి అవుతుంది. వాంతి అయ్యేట్టుడు ప్రేగులు మెలిపెట్టినట్లు బాధ కలుగుతూ వుంటుంది. ఆ బాధవల్ల మందుకక్కే వ్యక్తి కళ్ళు మూసుకుని వాంతి చేసుకుంటాడు. అతని కళ్ళలో నీళ్ళు గిర్మన తిరుగుతూ ఉంటాయి. అతనితోపాటు వెళ్ళిన అతను, మందు కక్కడానికి పడే అవస్థని అతని ముఖంలోకి చూస్తూ వుంటాడు. ఇంతలో మందు కక్కిస్తానని గారడి చేసే వ్యక్తి చాలా సైప్పుణ్ణంగా తన చేతిలో అంతకుముందే దాచుకుని వున్న మాంసంముక్కనో, లడ్డుముక్కనో, ఎదురుగా వున్న పశ్చిములో పడవేసి తరువాత అది చూసిస్తారు. ఇది గమనించకుండా అతను నిజంగా మందు కక్కించాడని బ్రహ్మవడతారు. కదుపులో మందు ఉందని పెద్ద అనుమానంతో

వెళ్లినవారికి ఇది పూర్తి నిజంలాగా అనిపిస్తుంది. వారిలో ఎటువంటి పరిశీలనాదృష్టి వేతువాద దృక్పథం లేకపోవడంతో అంతా నిజమనే నమ్మేస్తారు. పైగా నిజంగానే అలా జరిగిందని ప్రచారం చేస్తారు. ఒకరకంగా పై విధముగా మందుకక్కించడం విషయములో గారడిచేస్తే మరికొందరు “సీవీడ్స్” అనే మెత్తటి పుల్లల్ని ఆవాలంత చిన్నపరిమాణములో పొడిచేసి త్రాగించేసీళ్ళ గ్లాసులో వేసి త్రాగించేస్తారు. అవి నీళ్ళల్లో వేసిన కొద్దినిమిషాలకి ఆవాలంత చిన్న సైజులో వున్నపి, కందిగింజంత సైజులోకి ఉప్పుతాయి. అలా ఉభ్యినపి వాంతి ద్వారా బయటవడటంతో మాంసంముక్కలు కడుపులోనుంచి బయటవడ్డాయని త్రమ చెందుతారు. కొంతమంది ఇది త్రాగడానికి ఇష్టకుండానే కక్కించే గిస్తోలేనే కొద్దిగా చల్లుతారు. అవి కళ్ళకి కనబడనంత చిన్నసైజులో ఉండి నీళ్ళ పదిన కొద్దినేపటికే వుట్టి పెద్దగా అయిపోతాయి. మందు కక్కించుకోవడానికి వెళ్లేవాళ్ళు అవి ఎంతవరకు మాంసంముక్కలు అని నిర్వారణ చేసుకోవడానికి కూడా ప్రయత్నించరు.

కొంతమంది కడుపులో మందు పుండి, లేనిది తెలియస్తేస్తామని చేతిలో పసరువుండి అది చేతిలో అంటుకపోయిందా, కాలిపోయిందా అనే దాన్నిబట్టికాని, చేతిలో వేసిన ద్రవము రంగు మారినదా లేదా అనే దాన్నిబట్టి చెబుతూ పుంటారు. కడుపులో మందు పుండని అనుమానము వున్నవాళ్ళు చేతిలోనే ఆ పసరు అంటుకాని పోవడము తక్కినవారికి జరగకపోవడము, అలాగే రంగు మారడము అనేది మందు కక్కించే వ్యక్తి అతి సైపుణ్యములో చేసే గారడీ పసులు. ఏమాత్రం జాగ్రత్తగా పరిశీలించినా అవస్థ మన కళ్ళకి అంత తేలికగా కనపడకుండా చేసే పసులని తేలిపోతోంది.

చాలా కేసుల్లో క్షయ, కేస్సురు, లివర్జిషన్లు, అమాబియాసిడ్ కడుపులో పుండు వంటివి ఉండి ఆకలి తగ్గిపోయి మనిషి సీరసముగా తయారవడము జరుగుతుంది. కొందరు వ్యక్కలు తాము అనారోగ్యముగా ఉండటానికి కడుపులో మందే కారణమని అపోహపడి ఇటువంటి గారడీ చేసేవాళ్ల పాలిటపడి వ్యాధిని మరింత ముదర పెట్టుకోవడము చేస్తారు. ఎంతకీ మనిషి అరోగ్యము కుదుటవడకపోతే మందు కక్కించే ప్రతి మనిషి దగ్గరికి పెటుతూ ఉంటాడు. ప్రతివాడూ ఇంకా కడుపులో కాస్త మందు మిగిలే పుండని కక్కించినట్లు చేసి దబ్బులు దోచుకుంటూ ఉంటాడు. చివరికి వ్యాధి ముదిరి ప్రాణంమీదకి రావడము తరచు చూసే విషయమే. అనుమానము జబ్బు వాళ్ళకి ఇటువంటి గారడీ మానసికంగా శాంతిని కలిగించవచ్చు కాని, నిజంగా వ్యాధి వున్నవాళ్ళకి ఇటువంటివి ప్రాణానికి ముప్పుతెచ్చి పెట్టుతాయి. మందు కక్కించడము పూర్తిగా అబద్ధము అని గుర్తించగలిగితే ఇటువంటి మోసాలు సాగవు.

21. నాటువైద్యాలు-నవ్వెలు

మీనాక్షమ్యగారి మాటని కాదనక్కరలేదు. నిజంగానే కొన్ని చిన్నచిన్న జబ్బులకి గృహవైద్య చిట్టాలు చక్కగా పనిచేస్తాయి. అయితే ఏది వాడాలి, ఎప్పుడూ వాడాలి, ఎలా వాడాలి అనేది సరిగ్గా తెలిసివుండాలి. అలా తెలిసిన వారికి మామూలుగా వచ్చే జలుబు, దగ్గు, ఒళ్ళనోపులు, జ్యూరాలకి డాక్టరు దగ్గరికి పోకుండానే తక్కువ ఖర్చుతో వ్యాధిని తగ్గించవచ్చు. అయితే గృహవైద్యానికి కూడా పరిమితులు ఉన్నాయి. పైగా కొన్ని భాధలు చిన్నవే అవవచ్చు. కానీ గృహవైద్యముతో తగ్గడానికి ఒక రోజుంతా లీసుకుంటే డాక్టరు ఇచ్చే మందు బిభ్రతో ఒక గంటలో తగ్గిపోయి హాయిగా చేసుకోవచ్చు. అలాగే చిన్న రోగానికి, పెద్దరోగానికి గృహవైద్యంలోనీ చిట్టాలు పనిచేస్తాయని నమ్మకుని కూర్చుంటే ఒక్కక్కణారి ప్రాణం మీదకే రావచ్చు. స్వమోనియా, త్రిఫాయిడ్, టి.బి వంటి జ్యూరాలకి ఎపెండిసైటిన్ వంటి కడుపులో భాధలకి, కాన్సు అవగాహ వచ్చే జ్యూరాలకి, ఇతర సీరియస్ వ్యాధులకి, వెంటనే ఆధునిక వైద్యంలో శిక్షణ పొందిన డాక్టరు చేత చికిత్స పొందాలి. కానీ గృహవైద్యమంటూ నమ్మకొని కూర్చోకూడదు. వీలైట్ ఏ గృహవైద్య పద్ధతులు అవలంఖించవచ్చే డాక్టరుని అడిగి తెలుసుని ఉండడం మంచిది. అలాకొక తాత కాలంనుంచే అవలంఖిస్తున్నారు. కనుక అది సరైనదే అనుకుంటే తప్పే అవహంది. మీనాక్షమ్యగారికి అన్నింటికి చిట్టావైర్యంమిద నమ్మకం ఉన్నట్టి రామయ్య తాతకి యానాదయ్య హస్తవాసి మీద అతి నమ్మకము. ఎంత వ్యాధినయినాసరే, ఆతను అలా కళ్ళల్లోకి చూసి ఇలా చెయ్యి పట్టుకుంటే చాలు ఇట్టే తగ్గిపోతుందట. రామయ్య తాత నమ్మకానికి అధారం లేకపోలేదు. ఆతనికి తలనొప్పి ఎప్పటినుంచి ఉన్నదో తెలియదు కానీ కొడుకులు అస్తుల పంపకం గొడవలతో ఎక్కువోయింది. యానాదయ్య దగ్గర అధ్యాతశక్తి ఉన్నదని అతను ఏ మందు ఇష్టకుండానే అలా కళ్ళల్లోకి చూస్తే చాలు ఏ బాధ అయినా తగ్గిపోతుందని ఎవరో చెప్పగా విన్నాడు. ఇంకేముంది? అంతలేని నమ్మకముతో, గౌరవంతో యానాదయ్య దగ్గరికి వెళ్ళాడు. యానాదయ్య కళ్ళల్లోకి చూడడమే కాదు, కళ్ళల్లోకి కలికం కూడా ఇచ్చాడు. దానితో రామయ్య తాతకి మరింత సంతోషం కలిగింది. అంతే మరుసటి రోజుకి తలనొప్పి ఎగిరిపోయింది. నిజంగా చూస్తే యాదయ్యలో ఎటువంటి అధ్యాతశక్తులు లేవు. యానాదయ్యల్లోనే కాదు అటువంటి అతీత అధ్యాతశక్తులు ఎవ్వరిలోనూ ఉండవు. అయితే రామయ్య తాతకి తలనొప్పి తగ్గిపోవడానికి కారణం కేవలము యానాదయ్య మీద ఉన్న అమితమైన నమ్మకమే. రామయ్య తాతది హిస్టరికల్ తలనొప్పి

“కనుక ఒక వ్యక్తిమిాద ఉన్న గురివల్ల కుదిరిపోయింది. దినినే “ఫెయిత్ కూర్జ్ర్” అని కూడా అంటారు. మానసిక భయాల వల్ల అందోళనవల్ల వచ్చే బాధలు, నర్వ్స్ పర్స్, మానసిక వేదన, అందోళన వల్ల వచ్చే కొన్నిరకాల ఉబ్బసలక్షణాలు, ఎక్సిట్యూ, అజ్ఞర్థం, కడుపులో పుట్టు, మైగ్రేన్, తలనొప్పి వంటివి కూడా ఎదుటి వ్యక్తి మిాద ఉన్న నమ్మకముతో ఇచ్చే తొలగిపోతాయి. కొన్ని సందర్భాలలో నమ్మకంతో పొటు ఆ వ్యక్తి పక్కన ఇచ్చే మందు వహిచేసి బాధ నివృత్తి కలుగుతుంది. కానీ హస్తవాసి అంటూ మందు ఇచ్చిన వ్యక్తికి ప్రత్యేక శక్తిని అపారిస్తారు.

22. గుర్తం వెంట్లుకతో ముడివేస్తే ఉలిపిలకాయలు పాఠాయా?

ఉలిపిరికాయలు రావడానికి వైరన్స్ క్రిములు కారణము. వైరన్స్ క్రిములు చర్చంమిాద అక్కడక్కడ స్థావరం ఏర్పరచుకుంటాయి. అలా క్రిములు స్థావరం ఏర్పరచుకున్న చేట కణాలు అధికంగా పెరిగి ఉలిపిరికాయలుగా తయారవుతాయి. ఉలిపిరికాయలు చిన్నిటిల్లలో ఎక్కువగా వస్తాయి. వీటికి సంబంధించిన వైరన్స్ క్రిములు చర్చంమిాద స్థావరం ఏర్పరచుకున్న 90 రోజులకి ఉలిపిరికాయలు బయటపడతాయి.

ఉలిపిరికాయలు చేతుల్లోనూ, గోళ్ళ చుట్టూ రావచ్చు. లేదా ఆనలు మాదిరిగా అరికాళ్ళల్లో, అరిచేతుల్లో రావచ్చు. జననేంద్రియాల దగ్గర, గజ్జల్లో, మలద్వారం దగ్గర ఉలిపిరికాయలు రావచ్చు.

కొందరు ఉలిపిరికాయలు గుర్తు వెంట్లుకతో ముడివేసినట్లయితే అవి ఊడిపోతాయని అనుకుంటారు. కానీ అది సరైన పద్ధతి కాదు. అయితే ఇంతవరకు ఉలిపిరిలను పూర్తిగా నిర్మాణించగల బిళ్ళలుగాని, ఆయంటుమౌంట్లుగాని రాలేదు. కొన్ని ఉలిపిరికాయలు మిాద 50 శాతం ట్రైక్లర్లో ఎసిటిక్ యాసిడ్గాని, పోడోఫిలిన్ ద్రవం రాయడమువల్ల ఊడిపోతాయి. అయితే అన్ని అంత తేలికగా పోతు. వాటిని ఎలక్ట్రోకాటురైజేషను ద్వారా తొలగించవలసి వుంటుంది. ఉలిపిరికాయల దగ్గర మత్తుజంజక్కను ఇచ్చి వాటిని మొదట్లోకి కోసి తీసివేయవచ్చు.

ఉలిపిరికాయలవల్ల వికారముగా అనిపించడం తప్ప సాధారణంగా వాటివల్ల ఎటువంటి సష్టుము కనబడదు. కానీ అరుదుగా ఉలిపిరికాయలు ఉన్నట్లుండి పెద్దపెద్దవిగా అయిపోతాయి. ఇటువంటి అకస్మాత్తు పరిణామం కేస్చర్కి దారితీయవచ్చు. అందుకని ఉలిపిరికాయలు అకస్మాత్తుగా సైజు పెరిగిపోవడం చేస్తే వెంటనే వైద్యసలపో పొందడము అవసరం.

23. టాన్సీల్ ఆపరేషను చేస్తే పిల్లలు పొడుగు పెరుగుతారా?

కొందరు పిల్లలు పీలగా, పొట్టిగా వుంటారు. ఎంతకీ ఒళ్ళు చేయరు. ఎత్తు ఎదగరు. అటువంటి పిల్లలు గురించి తల్లిదండ్రులు దిగులుపడుతూ వుంటారు. ఎప్పుడైనా డాక్టర్ దగ్గరికి వెళ్లినపుడు “మావాడికి టాన్సీల్ ఉన్నాయేమో చూడండి డాక్టర్! వాటిని తీసేనే మావాడు పొడుగు ఎదుగుతాడేమో” అంటారు. టాన్సీల్ గ్రంథులు ప్రతివాళ్కి గొంతు కిరువైపులా ఉంటాయి. కొందరిలోనే అవి తరచు వాయడం, చీముపట్టడం, నొప్పి చేయడం, జ్వరము రావడము వుంటాయి.

ఒకటి రెండుసార్లు వాచినా, నొప్పి చేసినా టాన్సీల్ని ఆపరేషను చేసి తీసివేయకూడదు. ఎందుకంటే టాన్సీల్ కూడా మన శరీరములో రోగినిరోధక కణాలని ఉత్పత్తి చేసి వ్యాధులనుండి రక్షణ కలిగిస్తాయి. కొందరిలోనే అవి పూర్తిగా చెడిపోయి అవి చేయవలసిన పని చేయకుండా ఆరోగ్యానికి మరింత చెరువు కలిగిస్తాయి.

టాన్సీల్ వాయడము చిన్నపిల్లల్లో ఎక్కువు. కొందరు పిల్లలకి, టాన్సీల్ తరచు వాయడమే కాకుండా గొంతు వెనుకబాగంలో వుండే ఎడినాయిట్లు కూడా పెరిగి ఇబ్బంది కలిగిస్తాయి. దీనివల్ల ఆ పిల్లలు ముక్కుతో, గాలి పీల్చుతేక నోటితో గాలి పీలుస్తారు. పైగా ముక్కువెంట నీరులాగా కారుతూ ఉంటుంది. తరచు చెవిలో పోట్లు వన్నుంది. నిద్రపోతున్నప్పుడు గురక, రాత్రిహాట దగ్గు ఉంటాయి. ఇటువంటప్పుడు టాన్సీల్, ఎడినాయిట్లు రెండూ ఆపరేషన్ చేయించాలి.

టాన్సీల్ ఆపరేషను చేయస్తే పిల్లలు చక్కగా పొడుగు ఎదిగిపోతారనీ, బోధ్యగా తయారవుతారని చాలామంది తల్లిదండ్రులు అనుకుంటారు. టాన్సీల్ తీసివేయడానికి పిల్లలు ఎదగడానికి సంబంధంలేదు. అయితే ఎంతోకాలము నుంచి టాన్సీల్ వ్యాధిగ్రస్తమై తరచు గొంతునొప్పి, జ్వరము రావడముతో తిండి తినలేకపోయిన పిల్లలు ఆపరేషను చేయడముతో ఆ బాధ తగ్గిపోయి తిరిగి తిండి సరిగ్గా తిని బలంగా తయారవచ్చు.

అంతేకాని ఇతరత్రా బలహీనంగా ఉన్న పిల్లలకి టాన్సీల్ వలన ఏ బాధా లేకపోయానా ఆపరేషను చేసి తీసివేస్తే బోధ్యగా ఎదిగిపోతారనుకోవడము కేవలము అపోహా. పైగా ఎటువంటి ఇబ్బంది కలిగించని టాన్సీల్ని ఆపరేషను చేసి తీసివేయడము చెరువే అవుతుంది.

24. పిచ్చికుక్క కలిస్తే చేయవలసిన పథ్యం

కుక్కలుకరిచిన వాళ్ళు కొందరు నాటువైద్యం చేయించుకుంటే మరికొందరు ఆనుపత్రికి వెళ్లి పిచ్చికుక్క ఇంజక్కన్న చేయించుకుంటారు. నాటువైద్యం చేయించుకున్నా, ఇంజక్కన్న చేయించుకున్నా వాళ్ళొందరికి ఒకచేసంశయము మిగిలిపోతుంది. అదేమిటంటే ఆహారములో ఏం తినవచ్చు, ఏం తినకూడదు? ఎంత కాలము పథ్యము చేయాలి? ఎంతకాలము స్త్రీతో సంసారము చేయకూడదు? ఇవన్నీ ఎందరికో పెద్దపెద్ద అనుమానాలు, భయాలు.

కుక్క కరిస్తే కనీసము మూడునెలలు వంకాయ, గుమ్మడికాయ తినకూడదనీ, గోంగూర ముట్టుకూడదనీ, పెరుగు, మళ్ళిగ వాడకూడదనీ, నెయ్య, సూనె వాసన తగలకూడదనీ, మాంసము, చేపలు దగ్గరకు రాకూడదనీ అనుకుంటారు. ఇలా మూడు నెలలే కాదు ఆరు నెలలు పథ్యము చేస్తే మరింత మంచిదసుకుంటారు. అలాగే వర్షార్థలో తల తడవకూడదని అంటారు. స్త్రీతో కనీసము ఆరునెలలు దాంపత్య సంబంధాలలో పాల్గొనకూడదని భావిస్తారు. ఈ పథ్యాలలో ఏది తప్పినా మందు పనిచేయదు సరికదా మనిషి ప్రాణాలకే ముప్పు వాటిల్లుతుందని అనుకుంటారు.

కానీ, ఈ భావాలన్నీ తప్పు. పిచ్చికుక్క అయినా, మంచి కుక్క అయినా ఆహారములో అన్ని తినవచ్చు, దేనికి నిషిద్ధములేదు. అలాగే వర్షములో తల తడిసినా ఏమీ జరగదు. భార్యతో సంసారములో పాల్గొన్న ఏమీ హని ఉండదు. పథ్యాలు గురించి, ఇతర నియమాల గురించి ఉన్నవన్నీ మూర్ఖనమ్మకాలే! అపోహాలే!

పిచ్చికుక్క కరిచినప్పుడు రేబీన్ వ్యాధికి సంబంధించిన క్రిములు మానవ శరీరములోకి ప్రవేశిస్తాయి. ఇలా ప్రవేశించిన క్రిములు కుక్క కరిచిన 15 రోజులు నుంచి సంవత్సరం లోగా ఆ వ్యక్తిలో రేబీన్ వ్యాధిని కలుగజేయవచ్చు. అందుకని పిచ్చికుక్క అని అనుమానము కలిగినా, కరిచి పారిపోయిన కుక్క మంచిదో, కాదో తెలియకపోయినా యాంటీరేబీన్ వాక్సిన్ వెంటనే కోర్పుగా చేయించుకోవాలి. ఆకుపసర్లు, రాగి కాసీలు రేబీన్ వ్యాధిని నిరోధించలేవు.

ఆటువంటి నాటువైద్యాలని నమ్ముకుంటే ప్రాణానికి ముప్పు. ఒకసారి రేబీన్ వ్యాధి లక్ష్మణాలు కనబిలే ఇక ఆ వ్యక్తి ఇతడం జరగదు. అందుకని పిచ్చికుక్క అని అనుమానం వుంటే తప్పక “ఎ.ఆర్.వి” ఇంజక్కన్న చేయించుకోవాలి. ఎటువంటి పథ్యాలు చేయనవసరము లేదు. అన్ని తినేయవచ్చు. అన్నింట్లోనూ మామూలుగా ఉండవచ్చు.

జె. మలబద్ధకాస్ని పేరీగిట్టుకోవడతం ఎలా?

దోలామందికి రెగ్యులర్‌గా విరోచనము కాకపోవడము పెద్ద సమస్యగా అనిపిస్తుంది. కొందరికి రెండు - మూడు రోజులకి గాని విరోచనం కాకపోతే మరికొందరికి ఎనిమా చేసుకుంటే తప్ప విరోచనము కాదు. ఇంకొందరికి రోజుగా విరోచనము అవడానికి మందు చేసుకుంటే తప్ప విరోచనము కాదు.

మలబద్ధకము లేకుండా ఉండాలంటే ఆహారముతోపాటు ఎక్కువ నీరు త్రాగాలి. అలాగే ఆహారములో సెల్యూలోజ్ ఎక్కువ ఉంటే దంపుడుబియ్యం, తిరగలి బియ్యం, ఆకుకూరలు, అరబిపశ్చ తీసుకోవాలి. కడుపునిండా తగిన భోజనము చేయాలి విరోచనికి కూడా రోజుగా సరిగ్గా విరోచనము కాదు. అందుకనే నాజూకుగా తయారవ్వాలని తక్కువ్వగా ఆహారము తీసుకున్నహారిలో తగినంత ఆహారంలేక, రోజుగా విరోచనము అవడు.

విరోచనము అవడానికి మలం ప్రేగు కదలికతోపాటు పొట్టకు సంబంధించిన కండరాలు, మలద్వారం దగ్గర వుండే కండరాలు కూడా ముఖ్యపొత్ర వహిస్తాయి. బిలహీనంగా, అనారోగ్యముగా ఉండేవారిలో పొట్టకు సంబంధించిన కండరాలు శక్తివంతముగా లేక మలవిసర్జనకు తమవంతు పొత్ర నిర్వహించలేకపోతాయి.

మలబద్ధకము రావడానికి కడుపులో ప్రేగులు, కడుపు కండరాలు శక్తివంతంగా పనిచేయకపోవడము ఒక కారణం కాగా, మంచి అలవాట్లు లేకపోవడము, ఆహార నియమాలు సక్రమముగా పాటించకపోవడము మరొక కారణము. మలబద్ధకం సమస్య లేకుండా ఉండాలంటే మొదటినుంచి అలవాట్లు విషయములో జాగ్రత్తగా ఉండాలి. ఉదయము లేవగానే ముందు మలవిసర్జన జరిగేటట్లు ప్రేగులకి అలవాటు చేయాలి. అలవాటు అనేది మనకేకాదు మన శరీరంలోని భాగాలకి కూడా మెదడు నుండి రిఫ్లక్సు యాక్షనుద్వారా అలవడుతుంది. ఏ వ్యక్తి అయినా తనకి కుదిరిన సమయములోనే మలవిసర్జన చేయవచ్చునని ఒక్కొక్కరోజు ఒక్కొక్క సమయములో పూనుకుంటే ప్రేగులు కూడా బద్ధకానికి అలవాటుపడి మలబద్ధకాన్ని కలిగిస్తాయి. అందుకని మలవిసర్జనకి రెగ్యులర్ టైం, సరైన ఆహారము, నీరు ఎక్కువ త్రాగడము అవసరము.

జె. మణికట్టు మిాద కాల్పించుకుంటే పచ్చకామెర్లు తగ్గుతాయా?

పచ్చకామెర్లు వచ్చినప్పుడు కొందరు మణికట్టు మిాద ఎల్రగా కాలుతున్న దబ్బా మూతతో గుండ్రంగా వాత పెట్టించుకుంటారు. ఇలా కాల్పించుకుంటే పచ్చకామెర్లు తగ్గిపోతాయని అనుకుంటారు కాని ఇది కేవలము మూఢనమ్మకము. సాధారణముగా

మనము చూసే పచ్చకామెర్లు లివర్కి వైరస్కిములు చేరి వ్యాధిని కలుగజేయడమువల్ల వస్తాయి. వైరస్కిములతో కలుషితమైన నీరు, అహారము తీసుకున్నప్పుడు పచ్చకామెర్లు వస్తాయి. వైరస్కిములు లివర్కి చేరి లివర్ని వ్యాధిగ్రస్తం చేయగా వచ్చే ఇటువంటి పచ్చకామెర్ల వ్యాధిని “జన్ఫెక్సీవ్ హెపటైటిస్” అంటారు.

పచ్చకామెర్లు వచ్చి కళ్ళు, ఒళ్ళు పచ్చగా అవడానికి 10-15 రోజులు ముందు ఆకలి తగ్గిపోవడము, నీరసంగా వుండటము, అతి త్వరగా అలిసిపోవడం, కడుపులో వికారము, కడుపులో నొప్పి, మూత్రం పసుపురంగులో రావడము ఉంటాయి. కొద్దిపొబీగా జ్వరం, అన్నం తింటే వాంతులు వుంటాయి. కళ్ళు పచ్చబడిన 4-5 రోజుల్లో వికారం, వాంతులు, జ్వరం తగ్గిపోతాయి. దాదాపు ఆకలి కూడా మామూలుగా ఉంటుంది. కళ్ళు మాత్రము పచ్చగా వుంటాయి. ఈ బాధలస్తే లివర్కి వైరస్కిములు సోకి వ్యాధిని కలుగజేయటమువల్లనే కలుగుతాయి. అరుదుగా కొందరిలో రక్తకణాలు పగిలిపోవడము వల్లా, పసరుగొట్టానికి అడ్డం ఏర్పడమువల్లా, కేస్టర్వల్లా పచ్చకామెర్లు వస్తాయి. కానీ సాధారణముగా మనము చూసే కామెర్లు వైరస్కిములు లివర్కి సోకడము వల్లనే ఇటువంటి కామెర్ల విషయంలో 20-30 రోజులు పూర్తి విశ్రాంతి తీసుకుంటే పూర్తిగా తగ్గిపోతాయి.

విశ్రాంతి తీసుకోకుండా తిరిగితే వ్యాధి తగ్గడం ఆలస్యం అవుతుంది. కొందరికి వ్యాధి తగ్గడం ఆలస్యం అవడం అలా వుంచి దుష్టితాలు కలుగుతాయి కూడా. పచ్చకామెర్లు వచ్చినప్పుడు కళ్ళు పూర్తిగా తెల్లబడేవరకు నెలా - దెండు నెలలు మళ్ళిగ అన్నమే తినాలనే భావం ఎందరిలోనో వుంది. అది సరైన భావం కాదు. కళ్ళు పచ్చగా ఉన్నప్పటికీ వాంతులు, వికారం తగ్గిపోయి ఆకలి, అరుగుదల మామూలుగా ఉంటే అన్నిరకాల కాయగురలతోనూ భీజనం చేయవచ్చు. కోడిగుడ్డు, చేపలు, మాంసం కూడా తినవచ్చు. ఇలా తినకుండా కేవలం మళ్ళిగ అన్నమే నెలా దెండు నెలలు తింటే లాభంకంటే నష్టం ఎక్కువ. రోగి పరిస్థితి ఆరోగ్యకరంగా కనబడుతూ మగత లేకుండా వుండి, ఆకలి, అరుగుదల వుంటే అన్నీ తినవచ్చు.

అయితే ఆహారంలో కారం, మసాలాలు బాగా తక్కువ వాడాలి. ఉప్పు మానవవసరం లేదు. క్రొవ్వుపదార్ధాలని తగ్గించి తీసుకోవడం మంచిది. ఆహారంలో పండ్లు, పళ్ళరసాలు ఎక్కువ తీసుకోవడం మంచిది. పచ్చకామెర్లు సుంచి కోలుకోవడానికి పూర్తి విశ్రాంతి ఎంత ముఖ్యమౌ ఆహారం కూడా అలాగే ముఖ్యం. అయితే ఆ వ్యక్తి తన అరుగుదలని, ఆరోగ్యపరిస్థితిని దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి.

పచ్చకామెర్లు వచ్చినప్పుడు కొందరు కళ్ళల్లో పసరు పిండించుకుంటారు. మణికట్టు మిాద కాల్పించుకోవడమేంత మూర్ఖత్వమౌ, కళ్ళల్లో పసరు పిండించుకోవడం కూడా అంతగానే మూర్ఖత్వం. అలా చేయడంవల్ల కళ్ళశోయే ప్రమాదం వుంది. పచ్చకామెర్లు

లివర్ వ్యాధిగ్రస్తం కావడంవల్ల వస్తే అది కోలుకోవడానికి మందులు వాడాలి కాని పసర్లు, కాల్చించుకోవడాలు అర్థంలేని పనులు. అసలు నీటి కాలుషం లేకుండా చేసుకుని, పరిసరాలు పరిశుత్రంగా వుంచుకుని - కాబి చల్లల్చిన నీళ్ళని త్రాగితే వైరస్క్రిములు వల్ల మామూలుగా వచ్చే పచ్చకామెర్లు రానే రావు.

27. నాటుగుడ్డు మంచిదా? ఫారంగుడ్డు మంచిదా?

వీస్తవానికి నాటుగుడ్డు అయినా ఫారంగుడ్డు అయినా పోషకాహార విలువలు దృష్ట్యా ఒక్కటి. రెండింటిలోనూ పోషకాహార పదార్థాలు ఒక్కటి విధంగా ఉంటాయి. కోడిపిల్ల పుట్టించడానికి ఫారంగుడ్డు పనికిరాదు గాని అహరవిలువల దృష్ట్యా ఏమీ తక్కువకాదు. కొందరు నాటుగుడ్డు మంచిదనుకుని ఫారంగుడ్డు కంటే సైజు చిన్నదైనా దానినే త్రాగుతారు. లేదా ఉడకబెట్టి తింటారు. ఇలాచేయడం అసలు విషయం తెలియకపోవడంవల్లనే నాటుగుడ్డు అయినా ఫారంగుడ్డు అయినా సైజు చిన్నదిగా ఉన్న కొద్ది అందులో పోషకాహార పదార్థాలు తక్కువగా ఉంటాయి. ఫారంగుడ్డు కంటే తక్కువ నాటుగుడ్డు చిన్నదిగా ఉంటే దాంట్లో ఫారంగుడ్డు అయినా సైజు పెద్దదిగా ఉంటే దానిలో పోషకపదార్థాలు ఎక్కువ ఉంటాయి.

చాలామందిలో ఉడకబెట్టిన కోడిగుడ్డు కంటే పచ్చిగుడ్డు మంచిదనే అభిప్రాయం ఉంది. కాని అది కేవలం పొరబాటు అభిప్రాయం. కోడిగుడ్డు సగం ఉడకబెట్టినా, పూర్తిగా ఉడకబెట్టినా పచ్చిగుడ్డలో కంటే అదనంగా బయోటిన్ అనే మరొక చి-కాంప్లెక్స్ విటమిన్ శరీరానికి లభ్యం అపుతుంది. పచ్చిగుడ్డలో కూడా బయోటిన్ విటమిన్ ఉంటుంది. కాని దానితో పాటు అవిదెన్ అనే మరొక పదార్థం ఉంటుంది. అది బయోటిన్ విటమిన్ జీర్ణం కాకుండా చేస్తుంది. కాని గుడ్డకు ఉడకబెట్టినపుడు అవిదెన్ నాశనం అపుతుంది. అందువల్ల పచ్చి గుడ్డకంటే ఉడకబెట్టిన గుడ్డపుల్ల అదనంగా విటమిన్ లభిస్తుంది. గుడ్డని ఉడకబెట్టడం వల్ల ఇతర పోషకపదార్థాలు నశించిపోవడం గాని, తగ్గిపోవడం గాని జరగదు.

భీమవరం నుండి బి. రామరాజుగారు రాస్తా, “బాతుగుడ్డు మంచిదేనా? కోడి గుడ్డకీ బాతుగుడ్డకీ తేడా ఏమిలీ?” అని అడుగుతున్నారు. కోడిగుడ్డకీ, బాతుగుడ్డకీ రుచిలో తేడా ఉండటం తప్ప పోషకాహార విలువల దృష్ట్యా రెండూ ఒక్కటి. అందుచేత బాతుగుడ్డు తిన్నా కోడిగుడ్డు తిన్నా ఒక్కటి. “మా నాన్నగారు మొలకెత్తిన పెసలు, సెనగలు తింటే ఆరోగ్యం అంటారు. రోజు రాత్రిపూట పెసలు కొద్దిగా నాశబెట్టి, అవి మరునాడు మొలకెత్తిన తరువాత పిల్లలందరికి పెడతారు. మొలకెత్తించడం వల్ల అదనంగా లాభం ఏం కలుగుతుంది? ఇదే ప్రశ్న మా నాన్నగారిని అడిగితే అందులో సైన్సు నాకు తెలియదు కాని ఇలా తింటే ఆరోగ్యమని డాక్టర్లు చేచితే విన్నాను అన్నాను. మొలకెత్తిన గింజలు తినడము నిజంగానే మంచిదా” అని అమలాపురం నుంచి చేచి రాధా అడిగింది.

పెసలు, సెనగలు, బాణిలే కాదు. గోధుమ, సజ్జ, జొన్సు, రాగి పంచి ఆహార ధాన్యాలని మొలకెత్తించి అవి తింటే ఎక్కువ విటమిన్లు శరీరానికి అందుతాయి. మొలకెత్తిన పప్పులు, ధాన్యాల్లో అదనంగా విటమిన్లు తయారవడానికి ఒక కారణం వుంది. పప్పులని కాని, ధాన్యాలని కాని నానబెట్టిన తరువాత అందులోనుంచి మొలక రావడానికి అదనంగా కొన్ని విటమిన్లు అవసరం అవుతాయి. అదనంగా విటమిన్లు పెరిగితే తప్ప మొలక తేలదు. అందుకని నీటిలో నానబెట్టినపుడు ఈ పదార్థాల నుంచి థయోమిన్, రిబోఫ్లైనిక్, నికోటినిక్ రూసిడ్ పంచి విటమిన్లు రెండరెట్లు అవుతాయి. ఈ బి- కాంప్లెక్సు విటమిన్లు శరీరానికి ఎంతో అవసరం. అంతేకాదు పై విటమిన్లతోపాటు సే విటమిన్ రోగిస్టోధానికి, శరీరరక్తంకు ఎంతో అవసరం. ఇంతకంటే మరొక విశేషం ఉంది. వీటిల్లో రక్తం పట్టడానికి అవసరమైన “బరన్” ఖనిజం కరుకుదసం తగ్గి, దేహసికి లభ్యం అవుతుంది. గింజలని మొలకెత్తించి తింటే ఇంకొక ప్రయోజనం కూడా ఉంది. ముఖ్యంగా పప్పుల విషయంలో ఒకటి తెలుసుకోవాలి. పప్పులలో “పోషక విరుద్ధ పదార్థాలు” కొన్ని పుంటాయి. ఇవి ఉండబెట్టి పప్పుల్లో ఉండే మాంసకృత్తులు శరీరానికి పూర్తిగా లభ్యంకావు. ఎప్పుడైతే పప్పులని మొలకెత్తించి తీసుకుంటామో వాటిల్లో పోషకవిరుద్ధ పదార్థాలు నశించిపోతాయి. పైగా మొలకదేరిన పప్పులు, ధాన్యాలు తేలికగా జీర్ణం అవుతాయి.

పెసలుగాని, శనగలు గాని మొలకెత్తించడానికి అవి ఉన్న గిన్సులో కొన్ని నీళ్ళపోసి 8-10 గంటలు ఉంచాలి. తరువాత ఆ నీళ్ళని పారబోసి వీటిని సన్నటి బట్టలో మూటకట్టి, దాని మీద ఒక గిన్సు బోర్డీల్లించి 12 గంటలు పైగా ఉంచాలి. చక్కగా గింజలు మొలకెత్తుతాయి. వీటిని ఒట్టి నోటిఫీస్‌నైనా తినవచ్చ లేదా రుచిగా మరికొన్ని దినుసులు కలిపి తినవచ్చ. చంటిపిల్లలకి కూడా మొలకెత్తిన గింజలు తినిపించవచ్చ. ముఖ్యంగా మొలకదేరిన రాగి చిన్నపిల్లలకు మంచి ఆహారం. అలాగే మొలకదేరిన సజ్జ, శనగలు వంటి వాటిని పిండి చేసుకుని పిండి వంటలు చేసుకోవచ్చ.

కొన్ని పప్పులు, ధాన్యాలు మొలకెత్తించడం పల్ల మరొక ప్రయోజనం ఉంది. వాటి మీద ఉంటే పోట్టు నాని ఊడిపోతుంది. పోట్టు ఊడిపోయినా మాంసకృత్తులు, ఇతర పోషకపదార్థాలు ఆ గింజలో చెక్కు చెదరకుండా ఉంటాయి. ఈ రకంగా పూర్తి పోషక పదార్థాలు మొలకెత్తించిన పప్పులు, ధాన్యాలపల్ల లభ్యం అవుతాయి. నమ్మకంతో ఉన్నపుడు నాటుపైద్యంతో నయం అయినట్లు కనిపించినా అది ఆరోగ్యకరమైన పద్ధతికాదు. వ్యాధి ఎందుకు పస్తుందో, వ్యాధికి స్తున చికిత్స ఏమీటో తెలుసుకోవాలి. నమ్మకంతో వ్యాధులుకాని వ్యాధులు తగ్గిపోయినట్లు అనిపించినా ఆ వ్యక్తి శాశ్వతంగా మానసికరోగిగా మిగిలిపోతాడు. దానివంల్ల అతనిలో దయ్యాలు - భూతాలు గురించి అర్ధంలేని అనుమానాలు, భయాలు కలుగుతాయి. ఆ భయాలతో మానసికరోగిగా మారుతాడు. వ్యాధులు గురించి శాస్త్రీయ విజ్ఞానం, శాస్త్రీయ దృక్పథం ఆరోగ్యానికి బంగారు-బాట వేసుంది.

అందలకీ ఆరోగ్యం

అదే డాక్టర్ సమరం నినాదం

21 వ శతాబ్దింలో అడుగుపెడుతున్న చాలామందికి ఆరోగ్యం గురించి సరైన అవగాహన లేదు, బామ్యు చెప్పిందనో, బాబా చెప్పిరనో ఏవేవో చిట్టు వైద్యాలు చేస్తారు. ఆరోగ్యాన్ని మరింత దిగజార్యకుంటారు. ఆర్థికంగా దెబ్బ తీంటారు తప్ప సరైన వైద్యుడిని సంప్రదించరు. వ్యాధిని నివారించుకోరు.

వ్యాధులు వస్తే పథ్యం ఏమిటి? ఆరోగ్యంగా ఉండాలంటే ఆహారం ఏమిటి? నాటు వైద్యాల వేటు ఏమిటి? ఏవి మూఢనమ్మకాలు? ఏవి శాస్త్రీయ విషయాలు? ఇవి తెలుసుకోవడానికి ప్రతి ఒక్కరూ డాక్టరు కానవసరం లేదు. ఆ విషయాలు సవివరంగా చెప్పడానికి, ఏ బాధకి ఏ డాక్టర్లు ఎప్పుడు సంప్రదించాలో తెలియచెప్పడానికి, కాలయావన - వృధా ఖర్చు నివారించడానికి ఇంటింటికి వైద్య విజ్ఞానం మీ ఇంట ఉంచటం మీకేగాక మీ చుట్టుపక్కల పారికి కూడా ఎంతో ఉపయోగం.

డాక్టర్లు లేని చోట ఎమర్జెన్సీగా ఓ కుటంబ డాక్టరుగా ఈ రచనలు మీకు సహాయపడతాయానీ - ఆ సదాశయంతో మీ ముందు వుంచుచున్నాము.

ఆక్షరజ్యోతితో నిరక్షరాస్యతని పొరద్రోలుతున్న ఈ తరుణంలో ఇంటింటికి ఓ డాక్టరుని తయారు చేయాలనే సదాశయంతో ఉద్యమిస్తున్న మీ అభిమాన డా॥ సమరంతో చేయి చేయి కలపండి. వైద్య విజ్ఞానాన్ని ఇంటింటికి కాకపోయినా గ్రామగ్రామానికి చేరగలిగేటట్టు మీ వంతు కృపి చేయండి. మీ వద్ద వుంటే అన్నీ విశ్లేషించి సలహా చెప్పగల డాక్టర్ మీ చెంత ఉన్నట్టే.

